RICHARD
POWERS

Nominalizat
la National
Book Award
2021

Nominalizat
la Booker
Prize 2021

Uimire

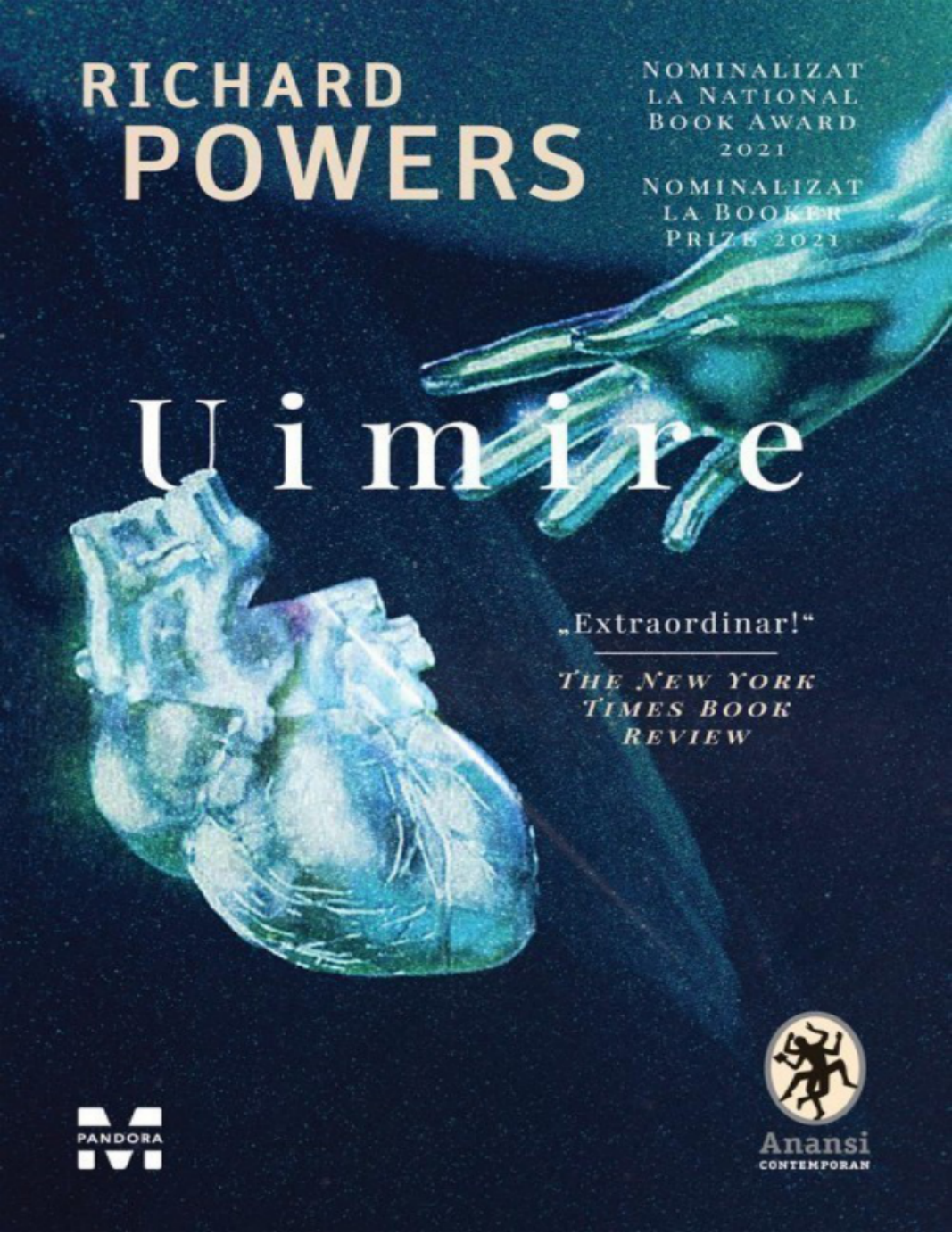

„Extraordinar!"

The New York Times Book Review

PANDORA

Anansi
CONTEMPORAN

Table of Contents

Cover Page

COLECȚIE COORDONATĂ DE **BOGDAN-ALEXANDRU STĂNESCU**

Uimire

Uimire - Richard Powers

RICHARD
POWERS

Uimire

Traducere din limba engleză și note de
Petru Iamandi

PANDORA

Editori

:

Magdalena Mărculescu

Silviu Dragomir

fondator:

Ion Mărculescu, 1994

director editorial:

Bogdan-Alexandru Stănescu

redactare:

Alexandra Turcu

design:

Andrei Gamarț

director producție:

Cristian Claudiu Coban

dtp:

Mirela Voicu

Conținutul acestei lucrări electronice este protejat prin copyright (drepturi de autor), iar cartea este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiei, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sub orice formă sau prin orice mijloc, fără consimțământul editorului, sunt interzise. Dreptul de folosință al lucrării nu este transferabil.

Drepturile de autor pentru versiunea electronică în formatele existente ale acestei lucrări aparțin persoanei juridice Pandora Publishing SRL.

Titlul original: Bewilderment

Autor: Richard Powers

Copyright © 2021 by Richard Powers

Copyright © Pandora M, 2023

pentru traducerea în limba română

O.P. 16, Ghișeul 1, C.P. 0490, București

Tel.: +4 021 300 60 90; Fax: +4 0372 25 20 20

www.pandoram.ro

ISBN (print): 978-606-978-560-7

ISBN (EPUB): 978-606-978-631-4

Pandora M face parte din Grupul Editorial TREI

Cei care contemplă frumusețea pământului găsesc puterea de a rezista până la sfârșitul vieții.

— *Rachel Carson*

Dar de aceea-i nevoie să spunem că astfel și cerul, luna, pământul și soarele, marea de-asemeni și orice.

Unice nu sunt, ci toate-s în nenumărată câtime.[1]

— Lucrețiu, „Poemul naturii“

1. Lucrețiu, Poemul naturii, traducere de D. Murărașu, Editura Minerva, București, 1965, p. 83.

Dar e oare posibil să nu le găsim niciodată? Așezaserăm telescopul pe verandă, într-o noapte senină, de toamnă, la marginea uneia dintre ultimele pete de întuneric din estul Statelor Unite. Un întuneric atât de dens era o raritate și, adunat într-un singur loc, lumina cerul. Îndreptaserăm telescopul spre o deschizătură dintre copacii aflați mai sus de cabana noastră închiriată. Robin își întoarse privirea spre mine — fiul meu trist, altfel decât alții, care mai avea puțin și împlinea nouă ani, neîmpăcat cu lumea.

— Întocmai, am răspuns eu. E posibil să nu le găsim niciodată.

Mă străduiam mereu să-i spun adevărul, asta dacă-l știam și nu-i făcea rău. El oricum știa când mint.

Dar sunt peste tot, nu? Ați dovedit asta.

— Ei, dovedit e prea mult spus.

Poate că sunt prea departe. E un drum prea lung până… acolo.

Flutura din mâini ca o morișcă atunci când nu-și găsea cuvintele. Poate și fiindcă se apropia ora de culcare. I-am pus mâna pe claia de păr roșcat. Culoarea ei — a lui Aly.

— Dar dacă nu auzim niciun sunet de acolo? Ce înseamnă asta?

Ridică o mână. Alyssa spunea că, în clipa în care băiatul se concentra, părea că aude cum îi merge mintea. Își miji ochii și privi lung în viroaga întunecată, plină de copaci, mai jos de cabană. Cu cealaltă mână își frecă gropița din bărbie — un obicei la care apela ori de câte ori își frământa mintea. Își freca gropița atât de tare, încât m-am văzut nevoit să-l opresc.

— Robbie. Hei! Revino cu picioarele pe pământ.

Întinse palma spre mine ca să mă liniștească. Totul era în regulă. Voia doar să mai cugete la întrebare încă un minut, refugiat în întuneric, cât încă mai era posibil.

Dacă nu auzim nimic, niciodată?

Am dat din cap, încurajator, spre omul meu de știință — să avem

răbdare. Gata cu privitul stelelor în noaptea asta. Avuseserăm parte de seara cea mai senină, într-un loc cunoscut pentru ploile dese. Luna sângerie atârna plină pe linia orizontului, umflată și roșie. Prin cercul de copaci, atât de clară încât părea ușor de atins, Calea Lactee se revărsa — corpusculi nenumărați, plini de pete — într-o albie neagră. Dacă rămâneai nemișcat, aproape că vedeai cum se învârt stelele.

Adică nimic sigur. La asta mă refeream.

Am râs. Mă făcea să râd cam o dată pe zi, dar bine. Câtă sfidare. Cât scepticism radical. Semăna atât de mult cu mine. Și cu ea.

— Așa e, l-am aprobat eu. Nimic sigur.

Dar dacă am auzi un sunet, am înțelege o grămadă!

— Cam așa ceva.

Aveam timp să lămurim ce anume, acum însă era momentul să mergem la culcare. Robin se apropie de telescop ca să mai arunce o privire la miezul strălucitor al Galaxiei Andromeda.

N-am putea să dormim afară în noaptea asta, tată?

Îl învoisem de la școală pentru o săptămână ca să-l aduc aici, în pădure. Se certase din nou cu colegii de clasă și avea nevoie de o ieșire. Nu-l adusesem atâta drum până în Munții Great Smoky ca să-i refuz o noapte dormită în aer liber.

Am intrat în cabană ca să ne pregătim de expediție. Parterul era o încăpere spațioasă, lambrisată, care mirosea a lemn de pin și șuncă. Bucătăria duhnea a prosoape umede și ipsos — miresmele unei păduri dintr-o zonă temperat continentală. Pe dulapuri erau lipite tot felul de bilețele: Filtrele de cafea deasupra frigiderului. Folosiți și alte vase, vă rog! Pe masa veche, de stejar, era deschisă o mapă spiralată verde, cu o grămadă de instrucțiuni: în caz de defectare a instalației de apă, unde se află cutia de siguranțe, numere de urgență. Fiecare comutator din cabană avea eticheta lui: Etaj, Scară, Hol, Bucătărie.

Ferestrele înalte până la tavan dădeau spre ceea ce, a doua zi dimineață, avea să fie un lanț nesfârșit de munți. Două canapele rustice, scămoșate, flancau căminul din piatră, ornamentat cu șiruri de

elani, canoe și urși. Le-am rechiziționat pernele mici și le-am întins pe verandă.

Aducem și ceva de rontăit?

— Nu-i deloc o idee bună. Ursus americanus. Doi pe kilometrul pătrat și simt mirosul de arahide de aici și până în Carolina de Nord.

Nu se poate! Robin ridică un deget. Mi-am adus aminte!

Dădu fuga în cabană și se întoarse cu o cărțulie broșată: Mamiferele din Munții Great Smoky.

— Pe bune, Robbie? E întuneric beznă aici.

Îmi arătă o lanternă de urgență, cu dinam. Se arătase fascinat de cum o văzuse, dimineață, la sosire, și mă întrebase prin ce minune funcționează. Acum nu se mai sătura să producă singur electroni.

Ne-am instalat în tabăra noastră improvizată. Robin părea fericit, de fapt ăsta era și scopul acestei excursii deosebite. Culcați pe păturile întinse peste veranda din șipci, ușor lăsată, am spus cu voce tare, la unison, vechea rugăciune laică a mamei lui și am adormit sub cele patru sute de miliarde de stele ale galaxiei noastre.

Niciodată n-am crezut în diagnosticele puse de medici fiului meu. Când o afecțiune este numită în trei feluri de-a lungul a trei decenii, când are nevoie de două subcategorii ca să acopere simptome total contradictorii, când, în decurs de o singură generație, trece de la zero cazuri la cea mai frecventă boală a copiilor din această țară, când doi medici diferiți prescriu trei tratamente diferite, ceva nu este în regulă.

Robin al meu nu dormea întotdeauna bine. Se scăpa în pat de câteva ori pe anotimp, fapt care îl copleșea de rușine. Zgomotele îl deranjau vizibil; dădea încet sonorul la televizor, până nu mai auzeam nimic. Se enerva când maimuțica din pâslă nu era la locul ei, în spălătorie, cocoțată deasupra mașinii de spălat. Toți banii de buzunar îi cheltuia pe un joc de cărți la schimb — Colecționează-le! — și păstra cărțile neatinse în ordinea numerelor, în folii de plastic, într-o mapă specială.

Simțea un pârț tras tocmai din celălalt capăt al unei săli de cinema aglomerate. Studia ore întregi catalogul mineralelor din Nevada sau albumul cu regii și reginele Angliei — orice conținea tabele. Desena mereu, și bine, cu detalii subtile, care mie mi-ar fi scăpat. Clădiri și mașinării complicate, timp de un an. Apoi animale și plante.

Cuvintele lui erau misterioase, dacă nu trăsnite, pentru toată lumea, mai puțin pentru mine. Putea reproduce schimburi de replici întregi din filme, chiar și după o singură vizionare. Repeta tot ce ținea minte la nesfârșit, fiind și mai fericit dacă nu rata niciun amănunt. După ce citea o carte care-i plăcea, o lua imediat de la capăt, de la prima pagină. Se înmuia și exploda din nimic. Dar la fel de ușor se lăsa copleșit de bucurie.

În nopțile agitate, când se refugia în patul meu, Robin voia să stea cât mai departe de amenințările nenumărate de dincolo de fereastră. (Și mama lui prefera locul de la perete.) Visa cu ochii deschiși, nu putea respecta termenele-limită și, da, refuza să se concentreze asupra lucrurilor care nu-l interesau. Dar nu se foia, nu alerga de colo-colo și nici nu vorbea la nesfârșit. Iar când avea de-a face cu lucruri care-i plăceau mult, stătea nemișcat ore întregi. Spuneți-mi ce deficiență putea avea? Ce afecțiune îi putea explica felul de a fi?

Sugestiile erau multe, inclusiv sindroame legate de miliardele de litri de toxine cu care erau stropite produsele alimentare ale țării în fiecare

an. Cel de-al doilea pediatru care l-a consultat voia să găsească locul lui Robin „în spectru“. Am vrut să-i spun că fiecare om de pe amărâta asta de planetă își are locul lui în spectru. Ăsta e și rolul spectrului. Am vrut să-i spun că viața însăși este o dereglare spectrală, unde fiecare dintre noi a vibrat la o anumită frecvență, unică, în curcubeul continuu. Pe urmă am vrut să-i trag un pumn. Bănuiesc că există un termen științific și pentru asta.

În mod curios, în DSM[1] nu există un termen științific pentru dorința nestăpânită de a diagnostica oamenii.

Când școala l-a suspendat pe Robin pentru două zile și le-a cerut medicilor să-l examineze, am simțit că turbez de furie. Ce era de explicat? Hainele sintetice îi produceau eczeme. Colegii de clasă râdeau de el că nu le înțelege argoul. Mama lui a murit într-un accident când Robin avea șapte ani. Câinele lui, la care ținea atât de mult, a murit și el, de jale, câteva luni mai târziu. Ce alte cauze ale unui comportament anormal mai doreau să găsească medicii?

Văzând cum medicina dă greș în cazul copilului meu, am dezvoltat o teorie excentrică: viața e un lucru pe care nu trebuie să-l corectăm. Băiatul meu era un microunivers pe care nu-l puteam explora. Fiecare dintre noi e un experiment și nici măcar nu știm care este scopul lui.

Soția mea ar fi știut cum să le vorbească medicilor. Nimeni nu e perfect, îi plăcea ei să spună. Dar ne pricepem să dezamăgim cu atâta grație.

1. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders/Ghid statistic de diagnosticare a tulburărilor de ordin mintal.

Era băiat, deci dorința de a vedea Hillbilly Vegas era firească. Trei orășele vârâte unul într-altul, cu două sute de localuri în care puteai comanda clătite: cum să nu te atragă?

Am părăsit cabana și am coborât cu mașina cam treizeci de kilometri de drum șerpuit de-a lungul unui râu care îți tăia răsuflarea. Ne-a luat aproape o oră. De pe bancheta din spate, Robin privea cum se învolburează apa la fiecare prag. Bingo Faună[2]. Ultimul joc după care se dădea în vânt.

Pasăre înaltă! strigă el.

— Ce specie?

Răsfoi repede ghidul. Mă temeam să nu aibă rău de mașină. Bâtlan? Se întoarse spre râu. După alte zece curbe strigă din nou:

Vulpe! Vulpe! Am văzut-o, tati!

— Cenușie sau roșie?

Cenușie. Ce noroc pe capul meu!

— Vulpile cenușii se cațără pe curmalii japonezi. Ca să mănânce curmale.

Nu se poate. Căută în Mamiferele din Munții Great Smoky. Cărțulia îmi dădu dreptate. Robin oftă și îmi trase un pumn în braț. Și cum de știi toate astea?

Faptul că mă uitasem prin cărțile lui înainte să se trezească mă ajuta să i-o iau înainte.

— Ai uitat că sunt biolog?

Ass...[3] trobiolog.

Cu zâmbetul lui larg încercă să vadă dacă nu cumva mersese prea departe. Am rămas cu gura căscată, și uimit, și amuzat. Se înfuria repede, dar aproape niciodată cu răutate. Deși, la drept vorbind, puțină răutate poate l-ar fi protejat.

— Hopa, stai așa, mister. Tocmai ai ratat o ieșire în oraș de unul singur până la sfârșitul celor opt ani petrecuți pe Pământ.

Zâmbetul îi încremeni pe buze și Robin își întoarse din nou privirea spre râu. După încă vreo doi kilometri pe drumul acela șerpuit, de munte, își puse mâna pe umărul meu. Am glumit, tati.

Atent la drum, i-am răspuns:

— Și eu.

Am stat la rând ca să intrăm în Muzeul Ciudățeniilor[4]. Care îl scoase din sărite. Copii de vârsta lui se zbenguiau peste tot, țipând care mai de care, într-un vacarm de nedescris. Robin tresărea la fiecare țipăt. Nu rezistă decât treizeci de minute la filmul de groază, după care mă rugă să plecăm. La acvariu avu mai multă răbdare, deși rândunica de mare nu voia cu niciun chip să stea locului ca să o poată desena.

După un prânz cu cartofi pai și rondele de ceapă, am luat liftul până la platforma de pe acoperiș. Robin mai să vomite pe podeaua din sticlă. Cu dinții încleștați, cu pumnii strânși, îngână că e fantastic. Când ne-am întors la mașină, răsuflă ușurat când i-am spus că nu mai mergem la Gatlinburg.

Rămase dus pe gânduri tot drumul înapoi, până la cabană. Ăsta n-ar fi fost chiar cel mai preferat loc din lume pentru mama.

— Ai dreptate. Probabil că n-ar fi fost în primele trei locuri care-i plăceau ei.

Robin izbucni în râs. Îl puteam face să râdă dacă știam să aleg momentul potrivit.

Noaptea aceea era prea înnorată ca să privim stelele, dar tot afară am dormit, pe pernele noastre rustice, cu șirurile lor de elani și urși. La două minute după ce Robin își aprinse lanterna, am șoptit:

— Mâine-i ziua ta.

El însă adormise deja. Am recitat rugăciunea mamei lui încet, pentru amândoi, ca să-l liniștesc în caz că se trezea îngrozit că uitase să o spună.

2. Wildlife Bingo (en.).

3. Joc de cuvinte: ass = nătâng.

4. Ripley’s Odditorium (en.).

Mă trezi în toiul nopții. Câte stele ziceai că sunt?

N-am putut să mă înfurii. Chiar și bezmetic de somn, eram bucuros că se uită la stele.

— Înmulțește fiecare fir de nisip de pe Pământ cu numărul copacilor. O sută de octilioane.

L-am provocat să spună zero de 29 de ori. După 15 zerouri, râsetul i se prefăcu în oftat.

— Dacă ai fi fost un astronom din Antichitate și ai fi folosit cifrele romane, n-ai fi putut scrie numărul ăsta. Chiar dacă ai fi scris la el toată viața.

Câte au planete?

Numărul acela se schimba repede.

— Majoritatea probabil că au cel puțin una. Multe au câteva. Numai Calea Lactee ar putea avea nouă miliarde de planete asemănătoare Pământului în zonele locuibile ale stelelor lor. Dacă adaugi zecile de alte galaxii din Grupul Local[5]...

Ce se întâmplă, tati...?

Era un băiat obișnuit să piardă. Sigur, Marea Tăcere[6] îl marca. Dimensiunile copleșitoare ale spațiului cosmic îl făceau să-și pună aceeași întrebare pe care o pusese Enrico Fermi la un prânz celebru, în Los Alamos, cu trei sferturi de secol în urmă. Dacă universul este mai mare și mai vechi decât ne putem imagina, atunci avem o problemă greu de rezolvat.

Tati! Cu toate locurile alea în care se poate trăi? De ce nu e nimeni acolo?

5. Grupul alcătuit din mai bine de 20 de galaxii căruia îi aparține și Calea Lactee.

6. Absența unor dovezi clare ale existenței vieții extraterestre.

Dimineața m-am prefăcut că uitasem ce zi e. Dar fiul meu, ce tocmai împlinise nouă ani, își dădu seama numaidecât. În timp ce pregăteam cerealele cu ovăz după o rețetă savantă, cu vreo șase ingrediente, Robin își făcu apariția și se așeză repede la masă, fremătând de emoție. Împreună, am bătut recordul la golirea bolurilor cu cereale.

Hai să deschidem cadourile.

— Poftim? Bănuiesc că îți dai cu presupusul, nu?

Nu-mi dau cu presupusul. Ipoteză.

Știa ce va primi. Se târguia cu mine de mai multe luni: un microscop digital care se atașa la tableta mea și îi permitea să afișeze imagini mărite pe ecran. Petrecea dimineți la rând cercetând gunoaie scoase dintr-o baltă, celule de pe obrazul lui și dosul unei frunze de arțar. Microscopul l-ar fi ținut ocupat tot restul vacanței examinând zeci de eșantioane și notându-și observațiile într-un carnet.

De teamă să nu-l enervez, am scos tortul cumpărat pe ascuns de la magazinașul alimentar ce data din anii ’50, descoperit la poalele muntelui. Robin se lumină la față, apoi redeveni serios.

Tort, tati?

Se uită atent la cutie, pe care nu mă îngrijisem s-o pun deoparte. Studie ingredientele, clătinând din cap.

Nu e vegan, tati.

— Robbie. E ziua ta. Asta se întâmplă… când? Doar o dată pe an.

Robin refuză să zâmbească. Unt. Lactate. Ou. Mami n-ar fi cumpărat așa ceva.

— Să știi că am văzut-o pe maică-ta cum mânca tort, de mai multe ori!

Am regretat cuvintele de îndată ce le-am rostit. Arăta ca o veveriță sfioasă, nehotărâtă dacă să accepte delicatesa oferită, care îi lăsa gura apă, sau să o șteargă înapoi, în pădure.

Când?

— Din când în când mai făcea câte o excepție.

Robin privi lung tortul, un băiețel roșcat, fără prihană, a cărui virtute l-ar fi dezgustat pe orice alt copil. Micul său Eden prilejuit de ziua de naștere tocmai fusese năpădit de șerpi.

— Nu-i nimic, amice. Îl putem da la păsări.

Păi... mai întâi n-am putea să gustăm puțin?

Am gustat. De câte ori savura gustul, se controla și redevenea gânditor.

Ce înălțime avea?

Știa ce înălțime avea mama lui. Azi însă voia să știe exact.

— 1,58 m. Ai s-o depășești, cât de curând. Era maratonistă, cred că n-ai uitat.

Dădu din cap, mai mult pentru el decât pentru mine. Mică, dar vânjoasă.

Așa-i plăcea maică-sii lui să spună despre ea, când se pregătea să participe la maratonul de la Capitol. Mie îmi plăcea să-i spun „compactă, dar planetară“. Cuvinte furate dintr-un sonet de Neruda pe care i-l recitasem cândva, într-o seară de toamnă care se sfârșise în iarnă. Nevoit să recurg la cuvintele altuia ca să o cer de nevastă.

Tu cum îi spuneai?

Mă descumpănea ori de câte ori îmi citea gândurile.

— A, în mai multe feluri. Cred că-ți amintești.

Dă-mi un exemplu.

— Aly de la Alyssa. Și Ally[7], fiindcă era aliata mea.

Domnișoara Lissy.

— Asta nu-i plăcea.

Mami. Îi spuneai mami!

— Uneori. Da.

Asta-i al naibii de ciudat. Am vrut să-i ciufulesc părul. Se feri, dar fără să-și piardă calmul. Pe mine cum de mă cheamă așa?

Știa cum se alesese cu numele ăsta. Auzise povestea de nenumărate ori. Dar nu mai pusese întrebarea de luni de zile, motiv pentru care nu m-a deranjat să o repet.

— La prima noastră întâlnire ne-am dus să vedem păsările în mediul lor natural.

Asta înainte de Madison. Înainte de toate celelalte.

— Înainte de toate celelalte. Mama ta era nemaipomenită! Le zărea imediat. Pitulici, sturzi, muscari cenușii — toate păsările alea parcă erau prietenele ei de-o viață. Nici nu trebuia să le vadă. Le știa după sunetele pe care le scoteau. Între timp, eu căutam în stânga și-n dreapta și dădeam de niște păsări mici, cafenii, pe care nu le puteam deosebi...

Și regretai că n-ai invitat-o la film?

— A, deci ai mai auzit povestea.

Poate.

— Până la urmă am văzut o pată uluitoare, un amestec strălucitor de roșu și portocaliu. Eram salvat. Și am exclamat: „Ia uite ce-am văzut, ia uite ce-am văzut!“

Și mami a întrebat: „Ce-ai văzut? Ce-ai văzut?“

— Se bucura de descoperirea mea.

Pe urmă ai înjurat.

— S-ar putea, da. Mă simțeam atât de umilit. „A. Scuze. E doar un măcăleandru.“[8] În clipa aceea am crezut că n-o s-o mai văd niciodată pe femeia aia.

Aștepta finalul pe care, dintr-un motiv numai de el știut, voia să-l audă din nou.

— Dar mama ta se uita prin binoclu de parcă pasărea descoperită de mine era cea mai exotică formă de viață văzută vreodată. Și, fără să mă privească, a spus: „Măcăleandrul e pasărea mea preferată“.

Atunci te-ai îndrăgostit de ea.

— În clipa aceea mi-am dat seama că voiam să-mi petrec cât mai mult timp cu ea. I-am și spus-o, mai târziu, după ce am cunoscut-o mai bine. Am început să repetăm cuvintele ori de câte ori aveam ocazia. Ori de câte ori făceam ceva împreună — când citeam un ziar sau ne spălam pe dinți sau ne calculam taxele sau duceam gunoiul. Indiferent cât de plictisitor era lucrul pe care-l făceam. Schimbam o privire, ne citeam gândurile și unul dintre noi striga: „Măcăleandrul e pasărea mea preferată!“

Se ridică în picioare, își puse farfurioara peste a mea, le duse pe amândouă la chiuvetă și răsuci robinetul.

— Hei! E ziua ta. Deci e rândul meu să spăl vasele.

Reveni la locul lui, în fața mea, și mă privi direct în ochi, dându-mi de înțeles să nu umblu cu ocolișuri.

Pot să te rog ceva? Fără minciuni. Sinceritatea este importantă pentru mine, tati. Măcăleandrul chiar era pasărea ei preferată?

Nu știam să fiu părinte. Cam tot ce făceam împrumutam de la ea, cât îmi aduceam aminte. În rest, greșeam destul, aproape în fiecare zi, riscând să sufere tot restul vieții. Singura mea speranță era ca toate erorile să se anihileze reciproc.

— Vrei adevărul? Pasărea preferată a mamei tale era cea din fața ei.

Răspunsul îl descumpăni. Copilul nostru curios, la fel de ciudat ca oricare altul. Apăsat de istoria lumii chiar înainte de a învăța să vorbească. Are șase ani și merge pe șaizeci, spusese Aly, cu câteva luni înainte să moară.

— Dar măcăleandrul era pasărea națională, și pentru ea, și pentru

mine. Înfrumusețea lucrurile. Doar spuneam cuvântul și viața parcă era mai ușoară. Niciodată nu ne-am gândit să-ți dăm alt nume.

Încercă un zâmbet. V-a trecut prin cap vreodată cum e să te cheme Robin?

— Cum adică?

Adică la școală... În parc... Peste tot. Am probleme cu numele ăsta în fiecare zi.

— Spune-mi, Robbie. Iar te necăjesc copiii?

Închise un ochi și se lăsă pe spătarul scaunului. Contează dacă spun că toată clasa a III-a se ia de mine?

Am întins mâinile, cerând iertare. Alyssa zicea mereu: Lumea asta ne va distruge copilul.

— E un nume respectabil. Și de bărbat, și de femeie. Chiar și cu el poți face o grămadă de lucruri bune.

Poate pe altă planetă. Acum o mie de ani. Vă sunt recunoscător.

Privi prin microscop, evitându-mă. Notându-și ceva de zor. Un străin ar fi zis că e pus pe treabă. Într-o caracterizare confidențială, învățătoarea lui scrisese că e lent și nu întotdeauna exact. Într-adevăr, era lent, dar în privința exactității nu avea dreptate. În timp putea deveni mai exact decât și-ar fi putut imagina ea.

Am ieșit pe verandă ca să inspir mirosul de lemn. Cabana era înconjurată de pădure. După cinci minute — care trebuie să fi fost o eternitate pentru el —, ieși și Robin și se strecură sub brațul meu.

Scuze, tati. E un nume bun. Și nu mă deranjează să fiu... știi tu. Derutant.

Îmi vârî o foaie de hârtie în mână. Uită-te. Ce părere ai?

Din stânga-sus, o pasăre colorată în creion, din profil, privea spre mijlocul paginii. O desenase bine, chiar și gâtul dungat și petele albe din jurul ochiului.

— Măi să fie! Chiar pasărea preferată a mamei tale.

Dar de asta ce zici?

O a doua pasăre, tot din profil, privea din dreapta-sus. Și asta era ușor de recunoscut: un corb cu aripile strânse, ca un bărbat în frac care merge cu mâinile la spate. Numele meu de familie deriva din Bran — corb în irlandeză.

— Frumos. Din Mintea lui Robin Byrne?

Luă foaia înapoi și o cântări din priviri, deja intenționând să aducă mici corecturi. Putem printa mai multe copii cu desenul când ne întoarcem acasă? Chiar am nevoie de așa ceva.

— Bineînțeles, sărbătoritule.

7. Aliat, aliată (en.).

8. Robin (en.).

L-am dus pe planeta Dvau, cam la fel de mare și cu aceeași temperatură ca a noastră. Avea munți și câmpii, ape de suprafață, o atmosferă densă, cu nori, vânturi și ploi. Râurile erodau rocile, alcătuind canale adânci ce cărau sedimentele spre mări învolburate.

Fiul meu fremăta, pricepând totul. Arată ca aici, tati? Arată ca Pământul?

— Un pic.

Ce e altfel?

Răspunsul nu era evident pe coasta stâncoasă, roșcată, unde ne aflam. Ne-am întors și am privit. Nimic nu creștea cât vedeam cu ochii.

E moartă?

— Nu e moartă. Uită-te prin microscop.

Îngenunche, luă câteva picături de apă dintr-o baltă și le puse pe o lamelă. Ființe peste tot: spirale, tije, mingi de fotbal și filamente, arcuite, poroase sau flagelate. Ar fi durat la nesfârșit doar ca să le deseneze cât mai bine.

Adică e doar tânără? E de-abia la început?

— E de trei ori mai bătrână decât Pământul.

Se uită la pustiul din jur. Atunci ce are? Pentru băiatul meu, ființele mari, în stare să colinde peste tot, erau un dat de la Dumnezeu.

I-am spus că Dvau e aproape perfectă — locul potrivit în galaxia potrivită, cu metalicitatea potrivită și risc scăzut de anihilare prin radiații sau alte interferențe fatale. Se rotea la distanța potrivită de steaua potrivită. La fel ca Pământul, avea plăci tectonice, vulcani și un câmp magnetic puternic, care asigura cicluri stabile de carbon și temperaturi constante. La fel ca Pământul, cometele trimiteau peste ea torente de apă.

Aoleu! De câte lucruri a avut nevoie Pământul?

— Mai multe decât merită să aibă o planetă.

Pocni din degete, dar erau moi și prea mici ca să scoată un sunet. M-am prins. Meteoriții!

Dar Dvau, ca și Pământul, avea planete mari pe o orbită mai îndepărtată, care o apărau de un bombardament extrem.

Atunci ce are? Mai avea nițel și-l pufnea plânsul.

— N-are o lună mare, care să-i stabilizeze mișcarea de rotație.

Ne-am ridicat pe o orbită apropiată și lumea s-a clătinat. Ne-am uitat cum zilele se schimbă haotic, cum aprilie trece într-o clipă în decembrie, apoi în august, apoi în mai.

Ne-am uitat milioane de ani. Microbii se izbeau de limitele lor, ca un bac de docuri. Ori de câte ori viața încerca să scape, planeta se rotea și mai abitir, întorcând-o la stadiul extremofil.

Pentru totdeauna?

— Până când o erupție solară îi arde în întregime atmosfera.

Expresia lui mă făcu să-mi trag palme pentru că-i spusesem asta prea curând. E mișto, zise el, încercând să facă pe curajosul. Într-un fel.

Dvau era stearpă, pustie, până la linia orizontului. Robin clătină din cap, încercând să se hotărască dacă locul era o tragedie sau un triumf. Mă privi. Când deschise gura, rosti prima întrebare despre viață, pretutindeni în univers.

Și altceva, tati? Altceva? Mai arătă-mi una.

În ziua următoare, am mers în pădure. Robin era extrem de agitat. Am nouă ani, tati. Pot să merg pe locul din dreapta! În sfârșit legea îl scutea de bancheta din spate. Așteptase toată viața să vadă peisajul de pe locul din față. Ehe! E ca lumea de aici.

Ceața se vălătucea în văile dintre munți. Am trecut prin orășelul cu două clădiri care se întindeau de o parte și de alta a parcării: un magazin de unelte, unul alimentar, trei locuri pentru grătar, un loc de închiriat bărci gonflabile, un magazin de haine. Pe urmă am intrat în peste 200 000 de hectare de pădure care se regenera.

În fața noastră, rămășițele unui lanț muntos cândva mult mai înalt decât Himalaya arătau ca niște dealuri rotunjite. Lămâie, ambră, scorțișoară — toată gama de culori ale frunzelor căzătoare — se scurgeau pe pâraie. Arbori din lemn acru și lemn dulce înroșeau crestele munților tociți. Am dat ocol și am intrat în rezervație. Robin scoase o vocală lungă, plină de uimire.

Am lăsat mașina unde începea poteca. Luasem cu mine un rucsac cu cadru, în care vârâsem cortul, sacii de dormit și un primus. Micul Robin căra și el unul, plin cu pâine, supă de fasole la conservă, tot felul de ustensile și bezele. Mergea cocoșat sub greutatea lui. Am urcat un deal și, dincolo de el, ne-am oprit într-un camping izolat, fără nimeni prin preajmă, în care urma să înnoptăm, un loc pe malul unui râu care, cândva, fusese tot ce voiam eu de la planeta aceasta.

Toamna era la fel de dezlănțuită de la un capăt la celălalt al Munților Apalași de Sud. Rododendronii plonjau în viroage și se buluceau pe înălțimi, îndesindu-se cât să-l facă pe Robin să se simtă ca într-o cușcă. Deasupra acestui desiș ca de pe altă lume se întindea un baldachin din nuci americani, cucută și tulipani, la fel de luxuriant.

Robin se oprea la fiecare sută de metri ca să deseneze un petic de mușchi sau un mușuroi de furnici în plină forfotă. Nu aveam nimic împotrivă. La un moment dat găsi o țestoasă-cutie care se hrănea cu un soi de pulpă de culoarea ocrului. Rămase cu gâtul întins, sfidătoare, când ne-am aplecat s-o vedem mai îndeaproape. De scăpat nu avea cum. De-abia atunci când Robin se lăsă în genunchi, lângă ea, se mișcă. Robin atinse cuneiformele marțiene care alcătuiau mesaje imposibil de descifrat pe ascunzătoarea broaștei.

Am urcat pe o potecă a CCC[9] străjuită de copaci cu lemn de esență tare, croită de băieți nu mai mari decât Robin, dar care nu aveau altă treabă, pe vremea când protecția mediului înconjurător încă nu devenise dușmanul inițiativelor antreprenoriale. Am strivit o frunză în formă de stea ruptă dintr-un arbore de gumă, jumătate verde de august, jumătate cărămiziu de octombrie, și l-am îndemnat să o miroasă. Băiatul scoase o exclamație, surprins. Coaja zgâriată a unei nuci îl șocă și mai mult. L-am lăsat să mestece vârful unei frunze roșii și să guste dintr-o bucățică de arbore melifer, ca să vadă de unde își trage numele arborele cu pricina.

În aer era un miros greu, de humus. Cale de aproape doi kilometri poteca urca abrupt, ca un șir de trepte. Eram urmăriți de umbre spectrale în timp ce ne făceam loc printre crengile cu frunze late, care cădeau la tot pasul. Am ocolit un grup de stânci acoperite de mușchi și brusc lumea trecu de la copaci cu lemnul tare la pini și stejari. Era un an al ghindelor, care aproape că acopereau poteca. Le împrăștiam la fiecare pas.

La marginea cărării, ițindu-se din mormanul de frunze ca dintr-un bol, am văzut cea mai complicată ciupercă din viața mea. Se ridica precum o emisferă de culoare crem, mai mare decât mâinile mele puse una lângă alta. Era străbătută de o panglică unduitoare, crestată ici și colo, care o făcea să semene cu un guler încrețit, cum se purta în epoca elisabetană.

Ex-tra-or-di-nar!

Eu nu am avut nicio reacție.

Mai încolo fu cât pe ce să calce pe un miriapod negru-gălbui. Animalul se făcu ghem în mâna mea. L-am trecut pe la nasul lui Robin.

Aoleu!

— A ce miroase?

A mami!

Am râs.

— Cam așa ceva. Extras de migdale. Cum mirosea mami atunci când

făcea prăjituri.

Îmi luă mâna și o lipi de nasul lui.

E nemaipomenit.

— Ăsta e cuvântul.

Mai voia, însă eu am așezat ființa la loc, pe o bucată de rogoz, și ne-am continuat drumul. Nu i-am spus fiului meu că mirosul acela atât de plăcut era de la cianură, o substanță toxică luată în doze mari. Ar fi trebuit. Sinceritatea era foarte importantă pentru el.

9. Civilian Conservation Corps (en.).

După ce am coborât mai bine de un kilometru și jumătate, am ajuns într-o poiană, la marginea unui râu cu albia stâncoasă. Apa când se albea, căzând în cascadă, când se limpezea, adăstând prin găuri mai adânci. Lauri de munte și șiruri de paltini occidentali flancau ambele maluri. Locul era mai frumos decât mi-l aminteam.

Cortul nostru era o minune inginerească, mai ușor decât un litru de apă și nu cu mult mai mare decât o rolă de prosoape din hârtie. Robin îl înălță singur. Înfipse în pământ țărușii subțiri, îi prinse în cheutorile cortului, ridică prelata cu ajutorul clamelor și gata: sălașul nostru pe timpul nopții.

Avem nevoie de tenda de la intrare?

— Cât de norocos crezi că ești?

Se credea destul de norocos. Ca și mine. Șase tipuri de păduri, toate în jurul nostru. 1 700 de plante înflorite. Mai multe specii de arbori decât în întreaga Europă. Treizeci de specii de salamandre, pentru numele lui Dumnezeu! Sol 3^{10}, punctul acela albastru, îți dădea de gândit, mai ales atunci când lăsai deoparte specia dominantă ca să-ți limpezești mintea.

Un corb de mărimea unei maimuțe înaripate din Oz trecu razant pe deasupra noastră și se lăsă pe un pin alb.

— În cinstea inaugurării Taberei Byrne.

Am chiuit amândoi și pasărea și-a luat zborul. Apoi, tot amândoi, după ce merseserăm atâta drum cu greutate în spate pe o zi care depășise recordul absolut de temperatură cu cinci grade, am hotărât să facem o baie.

Un podeț improvizat dintr-un tulipan gros traversa râul printre două cascade. Pietrele de pe o parte și de alta erau împestrițate, ca într-o abstracție gestuală, cu licheni, mușchi și alge. Râul era transparent până la albia stâncoasă. Am urcat în amonte până am găsit o lespede. Mi-am luat inima în dinți și mi-am dat drumul în vâltoare. Fiul meu, neîncrezător, nu mă slăbea din ochi, vrând să creadă ce vede.

Apa m-a izbit în piept și m-a împins spre un talmeș-balmeș de pietre.

Ceea ce, de pe mal, părea a fi o albie dreaptă, era de fapt un șir întreg de micro-munți subacvatici. Am plonjat în plin vârtej. Piciorul mi-a alunecat pe o piatră netezită de sutele de ani în care căzuse apa peste ea. Apoi mi-am amintit ce trebuie să fac. M-am așezat în torent și am lăsat apa rece să se prăvale peste mine.

La primul contact cu torentul rece, Robin scoase un țipăt. Dar șocul nu dură decât o jumătate de minut și țipetele lui se transformară în râsete.

— Stai ghemuit, i-am strigat eu. Mergi de-a bușilea. Încearcă să te pui în pielea unei amfibii.

Robbie se lăsă în voia vârtejului fermecat.

Până atunci îi interzisesem să facă un lucru atât de periculos. Se luptă cu valurile mergând în patru labe. După ce reuși să se țină pe picioare, ne-am îndreptat spre un loc aflat chiar în mijlocul râului. Acolo, ne-am strecurat într-o pâlnie din piatră și ne-am prins de margini, încercând să rezistăm valurilor care ne izbeau din toate părțile. Parcă am fi făcut surfing în sens invers: lăsați pe spate, ne tot dezechilibram și ne puneam o sută de mușchi la lucru. Apa ce curgea peste pietre, lumina ce-i colora suprafața unduitoare și debitul ciudat, mereu același, al valurilor ce se năpusteau peste noi, acolo, pe pragurile înspumate îl fascinau pe Robin.

Râul părea aproape călduț acum, încălzit de forța curentului și de adrenalina noastră. Apa însă se încolăcea ca o vietate nestăpânită. În aval, pragurile erau încadrate de portocali ce se arcuiau de pe ambele maluri. Din spatele nostru, din amonte, viitorul curgea peste noi în trecutul pătat de soare.

Robin se zgâi la brațele și picioarele lui, subacvatice. Se lupta cu apa ce se învârtejea în jurul lui. E ca o planetă a cărei forță de gravitație se schimbă mereu.

Pești cu dungi negre cât degetul meu mic se apropiară de noi parcă să ne sărute. În clipa următoare mi-am dat seama că se hrăneau cu cojile desprinse din pielea noastră. Robin nu se mai sătura privind spectacolul. Mai ales că el era exponatul principal în propriul acvariu.

Am urcat în amonte, ca racii, cu picioarele depărtate, bâjbâind cu

brațele după ceva de care să ne ținem. Robin își făcea vânt pieziș, de la o cascadă la alta, jucând rolul crustaceului. Înghesuit între două stânci, am înghițit spuma care îmi intrase în gură — toți ionii negativi sparți de vârtejul de aer și apă. Jocul senzațiilor mă îmbăta: aerul înspumat, curentul tăios, apa care cădea în voie, un ultim tur de înot împreună, la sfârșitul anului. Și, ca un val mare în râul stâncos, m-am ridicat, doar o clipă, înainte să mă prăbușesc.

Cu o sută de metri mai sus, Alyssa sări în acest canal, îmbrăcată într-un costum de neopren care se mula perfect. M-am oprit mai jos, ca să o prind, dar ea scoase un țipăt când apa începu să o azvârle de pe un prag pe altul. Corpul ei se îndrepta spre mine, mic, dar vânjos, parcă tot mai mare în timp ce se apropia și, tocmai când mușchii mei se întinseră ca să o prindă, Alyssa trecu prin mine.

Robbie se desprinse de stâncă și o luă la vale, spre primul prag. Am întins un braț. Se agăță de el în ultima clipă. Se chinui să ajungă până la mine și mă privi în ochi. Ce s-a întâmplat?

I-am susținut privirea.

— Tu stai sus. Eu, jos. Nu departe de tine.

Tati! Mă împunse cu mâna liberă, apoi arătă în jur. Cum poți să spui că stai jos? Ia uite unde suntem! Cine să mai priceapă ceva?

Nimeni. Nimeni din lumea asta.

Se așeză în cascadă, fără să-mi dea drumul, îngândurat. Nu-i luă mai mult de o jumătate de minut. Stai puțin. Ai fost aici, cu mami? În luna de miere?

Iar puterea lui supraomenească. Am clătinat din cap, uluit.

— Cum ți-ai dat seama, Sherlock?

Se încruntă și se ridică din apă. Călcând mărunt, privi râul cu alți ochii. Asta explică totul.

10. Pământul, a treia planetă de la Soare.

Întorși în tabără, am simțit nevoia să aflu ultimele știri. În lume se întâmplau lucruri grave, iar eu nu știam nimic despre ele. Mesaje de la colegi se adunau în inboxul meu offline. Astrobiologii de pe cinci continente se întruneau în grabă ca să discute ultimele evenimente. Banchize întregi se desprindeau în Antarctica. Șefi de state testau până la refuz limitele credulității populației. Peste tot izbucneau mici războaie.

Am renunțat să mai citesc avalanșa de informații, preferând să strâng, împreună cu Robin, vreascuri pentru foc. Rucsacurile le agățaserăm de o sârmă întinsă între doi platani, unde nici măcar urșii cei mai solizi nu le puteau ajunge. Odată aprins focul, singura noastră grijă din lume era să încălzim supa de fasole și să prăjim bezelele.

Robin privea lung flăcările. Ca un robot, mecanic, pe un ton care l-ar fi alarmat pe pediatrul lui, îngână: Viața fără probleme. Apoi, peste un minut: Parcă simt că aici e locul meu.

N-am făcut decât să privim scânteile și le-am privit bine. O ultimă dungă de soare, purpurie, se întindea peste culmile dinspre apus. Povârnișurile acoperite de păduri, după ce trăseseră aer în piept toată ziua, răsuflau ușurate acum, din nou. În jurul focului tremurau tot felul de umbre. Robin întorcea capul la fiecare zgomot. În ochii lui mari nu vedeam diferența dintre încântare și teamă.

E prea întuneric ca să pot desena, șopti el.

— Da, am răspuns eu, deși cred că s-ar fi descurcat chiar și pe întuneric.

Așa arăta și Gatlinburg?

Întrebarea lui mă luă pe nepregătite.

— Acolo erau copaci mai mari. Mai bătrâni. Cei mai mulți de aici nu au o sută de ani.

O pădure poate face multe într-o sută de ani.

— Da.

Își miji ochii, trimițând locuri de tot felul — Gatlinburg, Pigeon Forge, Chicago, Madison — înapoi, în sălbăticie. Așa făceam și eu, în nopțile mele cele mai rele, după moartea Alyssei. Dar în mintea acestui copil, cel care mă făcea să merg mai departe, dorința părea nesănătoasă. Orice părinte responsabil l-ar fi convins de contrariul.

Robin mă scuti de efort. Vorbi pe același ton, rar, robotic. Dar am văzut cum îi strălucesc ochii în timp ce privea cu atenție focul. Mami îi citea poezii seara... lui Chester?

Cine să știe cum sărea de la un gând la altul? Nu mă mai chinuiam de mult să-mi dau seama.

— Da.

Era ritualul preferat al Alyssei, cu mult înainte de a-mi face apariția pe scenă. După două pahare de vin roșu îi citea strofele preferate celui mai simpatic beagle-border collie salvat vreodată pe fața Pământului.

Poezii. Lui Chester!

— Ascultam și eu.

Știu, zise el. Dar evident că eu nu contam.

Tăciunii sfârâiră, apoi se liniștiră din nou, în lingourile lor cenușii-roșcate. O clipă m-am temut că îmi va cere să numesc poeziile ei preferate. Am auzit doar: Ar trebui să ne luăm un alt Chester.

Moartea lui Chester aproape că îl omorâse și pe el. Toată suferința cauzată de pierderea Alyssei, pe care nu o arătase doar ca să mă protejeze, răbufnise din el când sărmanul câine, bătrân și schilod, își dăduse duhul. Pentru că i-au revenit accesele de furie, a trebuit să-l duc iar la doctor să-l trateze pentru o vreme. Mă pisa să ne luăm alt câine. Iar eu invocam tot felul de scuze ca să-l refuz. Nu știu de ce ideea pur și simplu mi se părea traumatizantă.

— Știu și eu..., am spus, stârnind tăciunii cu un băț. Nu cred că mai găsim unul ca Chester.

Dar mai sunt câini buni, tati. Peste tot.

— E o răspundere mare. Trebuie să-l hrănești, să-l plimbi, să cureți după el. Să-i citești poezii în fiecare seară. Și mai e ceva: celor mai mulți nu le plac poeziile!

Eu știu ce-nseamnă să ai grijă de ceva, tati. Pot fi mai responsabil decât crezi tu.

— Hai să dormim acum, mai vorbim și mâine, da?

Stinse focul cu câțiva litri de apă ca să arate cât de responsabil putea fi. Intră de-a bușilea în cortul de două persoane și se întinse cu fața în sus, lângă mine, fără tenda instalată, doar cu o plasă foarte subțire între noi și univers. Coroanele copacilor se legănau în voie sub luna plină. Am văzut cum îi vine o idee tot uitându-se la vârfurile lor.

Ce-ar fi să atârnăm o planșetă pentru spiritism deasupra lor, cu susul în jos? Așa, cei de acolo ne-ar putea trimite mesaje, iar noi le-am citi!

O pasăre începu să strige undeva, în spatele nostru, un alt mesaj criptic pe care niciun om nu-l putea descifra. Hu-huuu. Hu-huuu. Am dat să spun ce fel de pasăre e, dar n-a fost nevoie. Pasărea se prezenta singură. Hu-huuu. Hu-huuu. Hu-huuu. Hu-huuu.

Robin mă înșfăcă de braț. E nebună!

Pasărea își repetă strigătul în întunericul din ce în ce mai rece. Am început să numărăm împreună, în șoaptă, dar ne-am oprit la o sută văzând că pasărea nu dădea semne de oboseală. Încă mai persevera când am văzut cum i se închid ochii lui Robin. I-am dat un ghiont.

— Hei, prietene! Am uitat. „Fie ca toate ființele simțitoare…“

„…să scape de suferințele inutile.“ De unde vine asta? Adică înainte să mi-o spună mami.

I-am zis. Venea din budism, Cele patru adevăruri nobile.

— Sunt patru lucruri bune pe care trebuie să ni le însușim. Să ne purtăm frumos cu tot ce este viu. Să fim cinstiți și echilibrați. Să fim fericiți pentru orice vietate, de oriunde, care este fericită. Și să nu uităm că suferința oricui este și a noastră.

Mami era budistă?

Am izbucnit în râs, iar el îmi arse un pumn prin cei doi saci de dormit.

— Mama ta avea religia ei. Tot ce spunea era cu miez. Când vorbea, toată lumea o asculta. Chiar și eu.

Din gât îi țâșni doar o jumătate de vocală, apoi l-am văzut cum se zgribulește. Un animal mare călca apăsat peste vreascuri, mai sus de cortul nostru. Ființe mai mici scormoneau prin covorul de frunze. Liliecii cartografiau tot ce era deasupra, scoțând sunete pe care urechile noastre nu le percepeau. Dar nimic nu-l mai tulbura pe fiul meu. Când era fericit, Robin respecta toate Cele patru adevăruri nobile.

— Mi-a spus odată că, indiferent de cât de multe probleme avea peste zi, dacă repeta cuvintele astea înainte de culcare era pregătită pentru orice se putea întâmpla a doua zi.

Încă o întrebare, spuse el. Cu ce te ocupi?

— Hai, Robbie. E târziu.

Vorbesc serios. Dacă mă întreabă cineva la școală, eu ce-i răspund?

Din cauza asta fusese suspendat cu o lună în urmă. Fiul unui bancher îl întrebase cu ce mă ocup. Robin îi răspunsese: Caută semne de viață în spațiul cosmic. Asta îl făcuse pe fiul unui manager PR să exclame: Adică tatăl măcăleandrului e ca o bucată de hârtie igienică! Îi dă ocol lui Uranus în căutare de klingonieni. Robin văzuse roșu în fața ochilor și, se pare, amenințase că îi omoară pe amândoi. În zilele noastre, acesta e un motiv serios pentru exmatriculare și tratament psihiatric de urgență. Noi, slavă Domnului, am scăpat ușor.

— E complicat.

Arătă spre pădurea din jur. Nu avem de plecat nicăieri.

— Scriu programe care încearcă să pună la un loc tot ce știm despre toate sistemele oricărui tip de planetă — rocile, vulcanii, oceanele, procesele fizice și chimice —, ca să intuim ce fel de gaze sunt prezente în atmosfera ei.

De ce?

— Fiindcă atmosferele fac parte din procesele specifice vieții. Amestecul de gaze ne poate spune dacă planeta e vie.

Ca aici?

— Exact. Programele mele au prezis chiar și cum arăta atmosfera Pământului în diferite epoci.

Dar trecutul nu poate fi prezis, tati.

— Ba poate, dacă nu l-ai descoperit încă.

Dar cum poți spune ce fel de gaze are o planetă aflată la o sută de ani-lumină, când nici măcar nu o vezi?

Am răsuflat adânc, modificând atmosfera din cort. Avusesem o zi plină

și, ca să înțeleagă ce voia să știe, avea nevoie de cel puțin zece ani de studiu. Dar totul începe cu întrebarea unui copil.

— OK. Ți-aduci aminte de atomi?

Mda. Sunt foarte mici.

— Și de electroni?

Foarte, foarte mici.

— Electronii dintr-un atom pot exista numai în anumite stări energetice. Ca și cum s-ar afla pe treptele unei scări. Când pășesc pe altă treaptă, absorb sau degajă energie cu o anumită frecvență. Frecvența depinde de tipul de atom în care se află.

Ce nebunie. Robin zâmbi cu gura până la urechi spre copacii de lângă cort.

— Asta nu-i nimic! Ascultă mai departe. Când te uiți la spectrul luminii emise de o stea, vezi niște linii mici, negre, cu frecvența treptelor despre care ți-am spus. Se numește spectroscopie și te lămurește ce atomi se află în steaua aceea.

Linii mici, negre. De la electroni, la miliarde de kilometri de aici. Cine și-a dat seama de asta?

— Noi, oamenii, suntem o specie foarte deșteaptă.

Robin rămase tăcut. Am crezut că adormise din nou — un sfârșit binevenit al unei zile frumoase. Chiar și caprimulgul se arătă de acord, încetând să mai strige. Liniștea se umplu imediat de bâzâitul ca de fierăstrău al insectelor și de clipocitul apei.

Trebuie să fi ațipit și eu, fiindcă acum Chester stătea cu botul pe piciorul meu, scâncind, în timp ce Alyssa ne citea despre cum sufletul își recapătă inocența totală.

Tati. Tati! Mi-am dat seama.

M-am desprins din plasa somnului.

— Ce ți-ai dat seama, dragă?

În entuziasmul lui nu se arătă impresionat de cuvântul de alint. De ce nu le putem auzi.

Pe jumătate adormit, nu înțelegeam la ce se referă.

Cum ziceai că se numesc mâncătorii de roci?

Încerca în continuare să rezolve paradoxul lui Fermi — de ce, în ciuda timpului și a spațiului din întreg universul, pare că nu e nimeni acolo. Întrebarea îl obseda din prima noapte petrecută la cabană, când privise prin telescop la Calea Lactee: unde sunt ceilalți?

— Litotrofi.

Se lovi cu palma peste frunte. Litotrofi! Desigur. Deci există o planetă stâncoasă plină de litotrofi, care trăiesc în rocile din jur. Înțelegi care e problema?

— Nu încă.

Hai, tati! Sau poate că trăiesc în metan lichid sau altceva. Sunt extrem de înceți, într-o stare aproape solidă. Zilele lor sunt ca secolele noastre. Dacă mesajele lor ajung mult mai târziu la noi ca să ne dăm seama că sunt mesaje? Poate le trebuie cinzeci din anii noștri ca să trimită două silabe.

Caprimulgul nostru își reluă recitalul, departe. În mintea mea, Chester, atât de suferind, încă se mai lupta cu Yeats.

— E o idee extraordinară, Robbie.

Și poate că există o lume acvatică unde acești pești-pasăre, ultradeștepți, ultrarapizi sar de colo-colo, încercând să ne atragă atenția.

— Dar mesajele lor sunt prea rapide ca să le putem înțelege.

Exact! Ar trebui să ascultăm la viteze diferite.

— Maică-ta te iubește, Robbie. Știi, nu?

Era micul nostru cod, pe care îl respecta. Dar nu-i afectă deloc entuziasmul.

N-ar fi rău să le spui asta celor care încearcă să prindă semnale din spațiul cosmic.

— Le spun.

Următoarele lui cuvinte mă treziră din nou. Un minut, trei secunde, o jumătate de oră mai târziu: cine știa cât trecuse?

Mai ții minte cum mă întreba mami: „Cât de bogat ești, băiețelul meu?“

— Mai țin.

Ridică mâinile spre dovezile din jur: munții luminați de Lună. Copacii aplecați de vânt. Gâlgâitul râului din apropiere. Electronii care se rostogoleau pe scara atomilor în această atmosferă unică. Pe fața lui, în întuneric, îi ghiceam efortul de a cuprinde totul. Atât de bogat. Atât sunt de bogat.

Când, în sfârșit, mă lăsă în pace, n-am mai putut să adorm. Singuri, amândoi ne descurcam, la cort, în pădure, cu câteva conserve și un bloc de desen. Dar în clipa în care reveneam la civilizație, eu aveam de lucru până peste cap, iar Robin se întorcea la o școală pe care o ura, înconjurat de copii pe care, vrând-nevrând, îi băga în sperieți. Din nou în Madison, Edenul era la fel ca întotdeauna.

Statutul de părinte mă înspăimânta, cu mult înainte de ziua în care Alyssa a năvălit în biroul meu din Sterling Hall și a strigat: „Pregătit sau nu, domnule profesor — vom fi trei!“ Am îmbrățișat-o, în aplauzele colegilor mei amuzați. Dar atunci a fost și ultima oară când m-am achitat de responsabilitățile mele de părinte cu un succes evident.

Simțeam că nu sunt în stare să cresc un copil la fel cum nu eram în stare să vorbesc swahili. Perspectiva o înspăimânta și pe Alyssa, în felul ei extatic. Dar cumva înțelepciunea colectivă a familiei, prietenilor, medicilor, asistentelor medicale și a site-urilor pline de sfaturi ne-a încurajat suficient ca să ignorăm pe toată lumea și să ne ghidăm după propria intuiție. Zeci de mii de generații reușiseră, fără să aibă habar cum, să-și crească odraslele îndeajuns de bine pentru ca jocul să continue. Mi-am zis că nu puteam fi cei mai nepricepuți părinți din lume. Până la urmă, nici eu și nici Alyssa nu am avut timp să vedem cât de buni suntem. Viața a început să semene cu un exercițiu de evacuare în caz de incendiu din clipa în care l-am scos pe Robin din incubator.

Se pare că, totuși, copiii au o toleranță față de greșeli pe care nu mi-am imaginat-o vreodată. Cine ar fi crezut că un copil de patru ani ar putea răsturna peste el un grătar plin cu cărbuni încinși și să scape doar cu o arsură pe spate de forma unei stridii roz, lucitoare?

Pe de altă parte, nenumăratele feluri în care greșeam nu au încetat să mă uluiască. Odată i-am citit lui Robin, pe când avea șase ani, Iepurele de catifea, și am aflat de-abia peste doi ani despre lunile de coșmaruri pe care i le provocase cartea. Doi ani de teroare nocturnă despre care îi fusese rușine să-mi spună: acesta era Robin. Numai Dumnezeu știa ce avea să-mi mărturisească peste încă doi ani despre lucrurile pe care le făceam greșit acum. Dar supraviețuise morții mamei lui. De aceea speram să supraviețuiască și celor mai bune

intenții ale mele.

Am stat și m-am gândit în noaptea aceea cum își petrecuse Robin două zile întrebându-se de ce tace o galaxie care probabil că e înțesată de civilizații. Cum să protejezi un băiat ca ăsta de propria imaginație, ca să nu mai pomenesc de cei câțiva colegi de clasă însetați de sânge care se legau de el tot timpul? Probabil că Alyssa ne-ar fi tras după ea, mânată de capacitatea ei de a ierta necondiționat și de voința de buldozer. Fără ea, mă zbăteam în van.

Am tresărit în sacul de dormit, încercând să nu-l trezesc pe Robin. Un cor de nevertebrate își luă avânt. Doi huhurezi se angajară într-un dialog: Cine gătește pentru tine? Cine gătește pentru toți? Cine ar putea găti pentru acest băiat în afară de mine? Nu mi-l puteam imagina pe Robin îndeajuns de dur ca să supraviețuiască acestei scheme Ponzi a planetei. Poate că nici nu voiam să ajungă un dur. Îmi plăcea așa cum era acum, ca din altă lume. Îmi plăcea să am un fiu atât de candid încât să-i scoată din sărite pe colegii lui plini de ifose. Îmi plăcea să fiu tatăl unui copil al cărui animal preferat fusese, trei ani la rând, melcul fără casă. Melcii fără casă sunt mult subapreciați.

Grijile nocturne ale unui astrobiolog. Am tras în piept mirosul copacilor care păreau să respire odată cu mine și am auzit cum râul, unde înotasem pentru prima dată cu Alyssa, își șlefuia stâncile chiar și pe întuneric. Dinspre sacul de lângă mine veni un zgomot. Robin implora în somn: Oprește-te! Te rog, oprește-te! Te rog!

Una dintre soluțiile la paradoxul lui Fermi era atât de ciudată, încât nu îndrăzneam să i-o spun lui Robin. Ar fi avut coșmaruri luni întregi. Pe perna gonflabilă de lângă mine se odihneau un cvadrilion de conexiuni neuronale: câte o sinapsă pentru fiecare stea din cele 2 500 de Căi Lactee. Care se pot supraîncălzi oricând.

Dar iată soluția pe care nu i-am spus-o niciodată: să presupunem că viața poate apărea ușor din nimic. Să presupunem că a apărut din fiecare crăpătură a trotuarului cosmic timp de miliarde de ani înainte de apariția Pământului. La urma urmei, viața a apărut aici din clipa în care această planetă s-a stabilizat, din aceeași materie care există în tot universul.

Să presupunem că după eoni și eoni, au apărut milioane și milioane de civilizații, multe rezistând îndeajuns ca să se aventureze în spațiul cosmic. Ființele călătoare prin spațiu s-au întâlnit, s-au împrietenit și și-au împărtășit cunoștințele, tehnologiile lor avansând cu fiecare contact nou. Au construit sfere imense, capabile să convertească energia, cu mai mulți sori și cu computere de mărimea unor sisteme solare. Au folosit energia quasarilor și a erupțiilor de raze gamma. Au umplut galaxiile la fel cum și noi ne-am răspândit pe toate continentele. Au învățat să prelucreze însăși realitatea.

Iar când acest consorțiu a stăpânit toate legile timpului și spațiului, s-a lăsat copleșit de tristețea lucrului terminat. Inteligența Absolută s-a predat nostalgiei traiului în aer liber și a pădurilor colindate, a originilor pierdute. Drept care consorțiul a creat jucării consolatoare — nenumărate planete interzise, unde viața putea evolua din nou în starea ei primară.

Să presupunem că viața într-una dintre aceste rezervații favorizează apariția unor ființe cu de 2 500 de ori mai multe sinapse decât stelele dintr-o galaxie. Dar chiar și cu astfel de creiere, ființele ar avea nevoie de milenii întregi ca să descopere că au fost blocate pentru totdeauna într-o sălbăticie simulată, unde privesc un cer virtual, blocate în copilărie, singure.

În Catalogul soluțiilor la paradoxul lui Fermi, această situație apare sub numele de Ipoteza grădinii zoologice. Robin avea oroare de zoo. Nu suporta să vadă niciun fel de ființă închisă în cușcă.

Părinții mei m-au crescut în credința luterană, dar, la vârsta de șaisprezece ani, mi-am pierdut-o de tot. Am crezut mereu că, atunci când moare un om, orice înseamnă frumusețe, revelație și speranță — dar și durere și teamă —, tot ce s-a strâns în cele o mie de trilioane de sinapse se preface în zgomot. Dar în noaptea aceea din Munții Great Smoky, în cortul nostru de două persoane, n-am avut încotro și am rugat-o pe aceea care îl cunoștea cel mai bine pe Robin. „Alyssa.“ Soția mea timp de unsprezece ani și jumătate. „Aly. Spune-mi ce să fac. Ne simțim bine aici, în pădure. Dar mi-e frică să-l duc acasă.“

La ora trei dimineața începu să plouă cu găleata. Am ieșit în patru labe din cort ca să instalez tenda. La început zgomotul asurzitor îl înspăimântă pe Robin. Dar, alergând în cerc, prin aversele de ploaie, începu să croncăne ca o cioară. Încă mai râdea când ne-am refugiat în cort, uzi până la piele, în balta optimismului nostru necugetat.

— Ar fi trebuit să prind tenda.

Dar a meritat, tati. Aș mai renunța o dată la ea.

— Nu zău! Tu și amfibianul din tine.

Am pregătit fulgii de ovăz la primus și am ridicat tabăra spre prânz. Poteca arăta altfel din direcția opusă. Am trecut peste coama muntelui. Robin se arăta surprins de cât de multe plante încă mai creșteau, deși vara era pe sfârșite. I-am arătat nucul vrăjitoarelor, care aștepta să înflorească în ianuarie. I-am povestit despre musca-scorpion, care patina pe gheață și se hrănea cu mușchi toată iarna.

Am ajuns la drum mult prea curând. La vederea lui, printre copaci, am simțit o strângere de inimă. Mașinile, asfaltul, indicatoarele: după o noapte petrecută în pădure, locul de parcare arăta ca un cimitir. M-am străduit să-mi ascund reacția față de Robin. Care probabil, în felul lui, se străduia să mă protejeze și el.

Am intrat pe șosea, cu gândul de a ne întoarce la cabana închiriată. Am oprit în spatele unui Subaru Outback încărcat cu biciclete de teren de mare performanță. Coada se întindea cât vedeam cu ochii: aproape un kilometru înțesat de SUV-uri care de-abia așteptau să se bucure de ce mai rămăsese din estul sălbatic al țării.

I-am aruncat o privire călătorului de lângă mine.

— Știi ce e ăsta? Un ambuteiaj provocat de urși!

Îi spusesem că am putea vedea unul, aici, unde trăiesc cei mai mulți urși de pe continent.

— Coboară. Du-te mai aproape ca să vezi. Dar nu te îndepărta de șosea.

Robin mă privi cu atenție. Vorbești serios?

— Bineînțeles! Doar n-am de gând să te las aici. Opresc și te iau când te ajung din urmă.

Robin rămase nemișcat.

— Hai, Robbie. Sunt o mulțime de oameni acolo. Urșii n-au cum să-ți facă vreun rău.

Privirea lui mă descumpăni: nu de patrupezi își făcea el griji. Dar coborî încet și porni șovăitor pe lângă mașinile oprite. Mica mea victorie ar fi trebuit să mă înveselească.

Mașinile înaintau metru cu metru. Șoferii claxonau de zor. Unele mașini încercau să se întoarcă pe drumul de munte, îngust. Altele opreau pe acostament, la întâmplare, iar pasagerii coborau și o luau la picior, întrebându-se unii pe alții. Un urs. Unde? O ursoaică și trei pui. Acolo. Nu, acolo. Un pădurar făcea semn șoferilor să treacă mai departe. Coada îl ignora.

După câteva minute am ajuns la locul unde se îmbulzea lumea. Unii arătau spre pădure, alții se uitau prin binoclu. Alții filmau evenimentul, folosind camere de luat vederi cu lentile anticeață, montate pe trepiede. Alții imortalizau natura cu telefoanele lor. Ca atunci când se strânge mulțimea la poalele unei clădiri de zece etaje ca să vadă cum cineva amenință că se aruncă de pe acoperiș.

Pe urmă am observat familia celor patru, cum se retrage, precaut, în tufăriș. Ursoaica aruncă o privire peste umăr, spre grupul de oameni. Unde l-am văzut și pe Robin, care se uita în altă parte. Când se întoarse, mă văzu și o luă cu pași mărunți spre mașină. Traficul era oprit în continuare. Am coborât geamul.

— Poți să mai rămâi, Robbie.

Robin iuți pasul, urcă în mașină și trânti portiera după el.

— I-ai văzut?

I-am văzut. Sunt fantastici, răspunse el răstit, privind drept în față, la același Subaru Outback. Am simțit că urmează o criză.

— Robbie. Ce-i cu tine? Ce s-a întâmplat?

Strigă fără să se întoarcă spre mine: Nu i-ai văzut?

Își privi lung mâinile lăsate pe genunchi. Știam că nu trebuie să insist. Într-un târziu, spectacolul se sfârși și mașinile se puseră în mișcare. După un kilometru, Robbie vorbi din nou:

Sigur ne urăsc. Ți-ar plăcea să fii vedeta unui spectacol cu ciudați?

Privi pe geamul de lângă el la râul șerpuitor. Câteva minute mai târziu spuse: stârc. Cuvântul era o simplă constatare.

Am așteptat încă trei kilometri.

— Să știi că sunt foarte deștepți. Ursus americanus. Unii oameni de știință susțin că sunt aproape la fel de deștepți ca hominizii.

Mai deștepți.

— De unde știi?

Între timp părăsiserăm rezervația și acum traversam zona de agrement, atât de variată. Robin arătă cu amândouă mâinile dovada incontestabilă. Ei nu fac așa ceva!

Am trecut pe lângă chioșcul de dulciuri și taraba cu hamburgeri, locul în care se închiriau biciclete, magazinul de chilipiruri, parcul de distracții cu mașinuțe. Am virat la stânga, pe lângă centrul de informații pentru turiști, și am urcat spre cabana noastră.

— Se simt singuri, Robbie, atâta tot.

Se uită la mine de parcă tocmai renunțasem la statutul de membru al ființelor simțitoare. Ce tot vorbești acolo? Nu se simțeau singuri. Erau pur și simplu dezgustați.

— Te rog să nu țipi. Nu mă refer la urși.

Nedumerirea îl mai potoli.

Oamenii se simt singuri fiindcă suntem niște nasoli. Le-am furat tot ce aveau, tati.

Avertismentele veneau din toate părțile, de la degetele lui țepene și buzele care îi zvâcneau la gâtul care i se înroșea. Încă cinci minute și adio blândețea din ultimele zile. Nu aveam forța să rezist la două ore de reproșuri și țipete. Experiența îndelungată mă învățase că soluția cea mai bună era să schimb subiectul.

— Ascultă, Robbie. Să presupunem că cei de la Allen Telescope Array ar ține o conferință de presă mâine ca să anunțe dovezi indiscutabile ale existenței inteligenței extraterestre.

Tati.

— Ar fi cea mai captivantă zi din istoria Pământului. Un anunț care ar schimba totul.

Încetă să mai tresară, dar tot dezgustat. Pe de altă parte, la Robin curiozitatea depășea dezgustul în nouă ocazii din zece. Și?

— Și... să presupunem că ar ține o conferință de presă ca să anunțe că în toți Munții Great Smoky s-au descoperit urme de inteligență extraterestră și că...

Mda, ce-ar fi! zise el și împunse aerul cu mâinile.

Dar reușisem să-i abat gândurile. Vedeam în ochii lui cum întorcea ideea pe toate părțile. Gura îi tresări și amuzată, și disprețuitoare. Șirul de inși de la marginea șoselei, cu telefoanele în mâini, redevenea uman. Își dădea seama acum: noi, oamenii, tânjim după companie. Specia noastră este atât de disperată să ia contact cu extratereștrii, încât traficul s-ar putea bloca kilometri întregi doar la simpla vedere a unei ființe inteligente și sălbatice.

— Nimeni nu vrea să fie singur, Robbie.

Compasiunea se luptă cu dreptatea și pierdu. Erau peste tot, tati. Înainte să ajungem la ei. Le-am luat totul! Merităm să fim singuri.

În noaptea aceea am fost pe Falasha, o planetă atât de întunecată, încât am avut mare noroc că am găsit-o. Rătăcea prin spațiul pustiu, un orfan fără soare. Avusese cândva propria stea, dar fusese alungată în tinerețea ei zburdalnică din sistemul de care aparținea.

— Când eram la școală, nimeni nu le pomenea, i-am spus eu. Acum se crede că planetele nomade ar putea fi mai numeroase decât stelele.

Am privit cum Falasha plutea prin pustietatea interstelară, într-o noapte eternă și la temperaturi cu câteva grade peste zero absolut.

De ce-am venit aici, tati? Este locul cel mai mort din univers.

— Așa credeau și oamenii de știință când eram de vârsta ta.

Orice convingere este învinsă de timp. Prima lecție a universului este ca niciodată să nu tragi concluzii dintr-o singură situație. Iar dacă ai o singură situație, mai caută una.

I-am spus despre atmosfera densă, de seră, și despre miezul fierbinte, iradiant. I-am arătat cum fricțiunea produsă de mareea unei luni mari îndoaie și comprimă planeta, încălzind-o și mai mult. Am atins suprafața Falashei. Ce frumos! a exclamat fiul meu, emoționat.

— Deasupra temperaturii de topire a apei.

În mijlocul spațiului cosmic! Dar fără soare. Fără plante. Fără fotosinteză. Fără nimic.

— Viața poate mânca tot felul de lucruri, i-am amintit eu. Și lumina e numai unul dintre ele.

Am coborât pe fundul oceanelor Falashei, în vulcanii ei stinși. Am îndreptat lămpile de cască spre canalele cele mai adânci, moment în care am simțit cum i se taie respirația. Ființe peste tot: crabi și scoici albe, viermi tubulari purpurii și ceva ca niște draperii ce se mișcau întruna. Totul se hrănea cu căldura și tot ce țâșnea din gurile hidrotermale.

Nu se mai sătura. Cum microbii, și viermii, și crustaceele învățau noi trucuri, se autodevorau și-și împrăștiau nutrimentele pe fundul

oceanelor și al apelor înconjurătoare. Perioade întregi se perindau, epoci, chiar eoni. Oceanele Falashei se umpleau cu forme, figuri una mai revoltătoare ca alta, care înotau, se evitau și se luau la întrecere.

— Să mergem la culcare, am propus.

Robin însă nu se lăsa dus. Gurile hidrotermale își făceau treaba nestingherite. Curenții oceanici își schimbau direcția. Mici revolte și catastrofe locale îi favorizau pe cei mai șireți. Scoici imobile se prefăceau în înotători, iar înotătorii căpătau puterea de a prezice. Aventurieri pelerini colonizau locuri noi.

Fiul meu privea hipnotizat. Ce se va întâmpla peste un milion de ani?

— Va trebui să ne întoarcem ca să vedem.

Ne-am ridicat de pe planeta neagră-neagră. S-a micșorat sub noi și, cât ai clipi din ochi, a redevenit invizibilă.

Cum naiba am descoperit locul ăsta?

Și atunci povestea deveni incredibilă. Un șir de ființe lente, slabe, goale, ciudate, de pe o planetă mult mai norocoasă, trecuseră prin mai multe perioade critice, aproape dispăruseră, și rezistaseră îndeajuns ca să descopere că forța gravitațională curbează lumina pretutindeni în univers. Fără vreun motiv întemeiat și cu cheltuieli nesăbuite, construiserăm un instrument capabil să vadă până și cea mai neînsemnată curbă în lumina stelară emisă de acest mic corp ceresc, aflat la zeci de ani-lumină.

Fugi de-aici, zise fiul meu. Astea-s povești cu pești.

Într-adevăr, spuneam povești noi, pământenii. Născoceam mereu, apoi dovedeam întregului univers că e adevărat.

Am pornit la drum în zorii zilei. Robbie era în formă maximă când se ridica soarele pe cer. Moștenise asta de la maică-sa, care putea rezolva zeci de crize nonprofit înainte de micul-dejun. În dimineața aceea, Robbie era dispus să vadă până și exilul ca pe o aventură.

Acasă, lucrurile se precipitau când plecaserăm, iar zilele în care prinsesem doar informații răzlețe mă făceau să mă întorc cu inima îndoită, neștiind ce voi găsi acasă. Am așteptat până am ieșit din Tennessee ca să ascult știrile. După primele două titluri, am regretat. Uraganul Trent, care bătea cu peste 150 km pe oră, făcuse ca oceanul să acopere o bună parte din South Fork, partea de est a Long Island. Flota americană și cea chineză se jucau de-a șoarecele și pisica nucleară în largul Insulei Hainan. O navă de croazieră cu 18 niveluri, numită Beauty of the Seas, explodase în largul portului St. John, Antigua, omorând zeci de pasageri și rănind câteva sute. Mai multe grupări își revendicau responsabilitatea. În Philadelphia, ca o consecință a instigărilor din rețelele de socializare, milițiile True America atacaseră o demonstrație HUE și omorâseră trei participanți.

Am încercat să schimb postul, dar Robbie nu m-a lăsat. Trebuie să știm, tati. Așa face un bun cetățean.

Poate avea dreptate. Poate așa făcea și un părinte responsabil. Sau poate că era o greșeală colosală din partea mea să-l las să asculte mai departe.

După incendiile care distruseseră trei mii de case în San Fernando Valley, președintele țării dădea vina pe copaci și dispunea tăierea a 80 000 de hectare din pădurea națională. Hectarele nici măcar nu erau toate în California.

Ce rahat! strigă fiul meu. Nu i-am făcut observație asupra limbajului. Poate să facă așa ceva?

Crainicul răspunse în locul meu. În numele siguranței naționale, președintele putea face aproape orice.

Președintele e un gândac de bălegar.

— Nu vorbi așa, amice.

Ba e.

— Ascultă, Robin. Nu mai vorbi așa.

De ce?

— Fiindcă te bagă la-nchisoare în zilele noastre. Ai uitat ce ți-am spus luna trecută?

Se lăsă pe spătarul scaunului răzgândindu-se în privința definiției unui bun cetățean.

Dar așa e. Știi tu ce. Strică totul.

— Știu. Dar n-o putem spune cu voce tare. În plus, faci o mare nedreptate.

Mă privi derutat. Peste două secunde zâmbi cu gura până la urechi.

Știu cui! Gândacii de bălegar sunt pur și simplu extraordinari.

— Știai că navighează după hărțile mintale ale Căii Lactee?

Mă privi din nou, cu gura căscată. Faptul i se părea prea bizar ca să fie născocit. Își scoase carnetul și-și notă să mă verifice când ajungem acasă.

Prin dealurile tot mai joase din Kentucky, dincolo de Parcul Arca lui Noe și de Muzeul Creației, și prin ținuturi prea puțin interesate de știință, am ascultat Flori pentru Algernon. Citisem povestirea pe când aveam unsprezece ani. Era într-una dintre primele cărți din biblioteca mea SF alcătuită din două mii de volume. O cumpărasem de la un anticariat — într-o ediție broșată, ieftină, având o față înfricoșătoare pe copertă, ceva între șoarece și om. Plătind-o cu banii de buzunar simțeam că, într-un fel, eram și eu adult. Am deschis-o și, printr-o falie spațio-temporală, am ajuns pe un alt Pământ. Astfel, universurile paralele, mici, ușoare, portabile au ajuns să fie singurele lucruri din viața asta pe care le-am colecționat.

Nu Algernon m-a împins pe drumul spre știință, ci „maimuțele de mare“, un fel de creveți în saramură care mi-au fost expediați într-o stare extraordinară de criptobioză. Până să ajung la vârsta lui Robbie, catalogasem deja primele date despre periodicitatea cu care se înmulțeau. În schimb, Algernon mi-a aprins imaginația protoștiințifică și m-a stimulat să fac experiențe pe ceva asemănător cu propria viață. Nu mai citisem povestirea de ani buni, astfel că un drum de douăsprezece ore părea scuza perfectă să mi-o reamintesc în compania lui Robin.

Povestirea l-a prins. Mă obliga mereu s-o opresc ca să-mi pună întrebări. Se transformă, tati. Auzi cum cuvintele lui se lungesc? Puțin mai târziu întreabă: E chiar adevărat? Adică ar putea fi adevărat, cândva?

I-am răspuns că totul putea fi adevărat, undeva, cândva. Deși poate că greșeam.

Până să ajungem în dreptul lungului șir de ferme industriale din sudul statului Indiana, era copleșit, mărginindu-și comentariile la urale și sunete dezaprobatoare. Am mers așa kilometri întregi, Robin aplecat în față, cu o mână pe bord, uitând până și să mai privească pe geam. Își dezvolta sinapsele la fel de repede ca Charlie Gordon[11], al cărui coeficient de inteligență atingea culmi amețitoare. Robbie se întunecă la față auzind cum colegii de serviciu îl tachinau pe Charlie. Ambiguitatea morală a oamenilor de știință Nemur și Strauss, care făceau experimentul, îl afecta atât de mult încât a trebuit să-i amintesc să mai și respire.

Când Algernon muri, Robin mă rugă să opresc înregistrarea. Pe bune? Nu putea accepta ideea. Șoarecele a murit? Fața îi spunea că parcă nu ar vrea să asculte până la capăt. Dar Algernon deja pusese capăt în mare măsură inocenței lui Robin. Ochii minții nu știau ce să aleagă: să iasă din lumină sau să intre în ea.

— Știi ce înseamnă asta? Îți dai seama ce urmează?

Dar Robin nu vedea care erau consecințele pentru Charlie. Și nici nu-i păsa prea mult. Am apăsat pe buton. După un minut m-a făcut să întrerup povestirea din nou.

Dar șoarecele, tati. Șoa-re-ce-leeee! o spuse și în glumă, și plângăreț, ca un copil mai mic decât el. Dar dincolo de tonul vocii, am simțit că e afectat.

Am înnoptat la un motel de lângă Champaign-Urbana, Illinois. Robin nu acceptă să doarmă până nu ascultă toată povestirea. Rămase întins în pat, suferind cu un stoicism de sfinx până la declinul final al lui Charlie. La sfârșit înclină din cap și-mi făcu semn să sting lumina. L-am întrebat ce părere are, dar n-a făcut decât să ridice din umeri. De-abia în întuneric i-am auzit vocea.

Mami a citit vreodată povestirea asta?

Întrebarea mă luă prin surprindere.

— Nu știu. Cred că da. Probabil. E clasică. De ce întrebi?

Tu ce crezi? întrebă el, mai răstit decât poate că ar fi vrut. Când vorbi din nou, o făcu pe un ton spășit. Intra în lumină sau ieșea din ea. Nu-mi dădeam seama. Știi tu, șoarecele, tati. Șoarecele.

11. Protagonistul povestirii Flori pentru Algernon.

Am ajuns la Madison puțin după prânz, în ziua în care promisesem să-l duc pe Robin la școală. Primisem un mesaj în care eram anunțat că Robin e trecut absent nemotivat și întrebat dacă știu că a lipsit (Vă rog să răspundeți prin Da sau Nu). Ar fi trebuit să-l duc direct la clasă. Dar orele erau pe sfârșite și mă încerca senzația pe care o aveam mereu când trebuia să-l dau pe mâna unor oameni care nu-l simpatizau. Voiam să-l mai țin puțin numai pentru mine.

Drept care l-am luat în campusul universitar. Unde nu mă trăgea inima să merg după o pauză atât de lungă. Am citit corespondența și am vorbit cu asistenta mea, Jinjing, care îmi ținuse locul la catedră. Jinjing nu mai știa cum să-i intre în voie lui Robin, de parcă ar fi fost frățiorul ei din Shenzhen. Îl duse să vadă vitrina cu meteoriți și fotografiile făcute de sonda spațială Cassini. M-am folosit de ocazie ca să primesc o papară de la Carl Stryker, colegul meu și autor, alături de mine, al unei lucrări despre descoperirea gazelor fosile provenite din exoplanete.

— Cei de la MIT sigur ne iau fața, zise Stryker.

Bineînțeles. MIT, Princeton sau EANA ne luau mereu fața. Nu era suficient să te ocupi de știință. Totul se reducea la o cursă contracronometru, pentru priorități, pentru promovare, pentru o parte din subvențiile din ce în ce mai puține și un bilet la loteria de la Stockholm. Adevărul era că eu și Stryker nu aveam nicio șansă să câștigăm marele premiu suedez. Dar subvențiile, mai mari sau mai mici, erau oricând binevenite. Iar eu puneam în pericol obținerea lor neglijând să analizez mai profund datele pentru articolul nostru.

— Tot din cauza băiatului? întrebă Stryker.

Am vrut să spun: Are și un nume, nasolule. În loc de asta am spus „da, din cauza băiatului“, rugându-l în gând să fie mai îngăduitor cu mine. Stryker însă era la capătul răbdării. Cu cincisprezece ani în urmă subvențiile uriașe acordate cercetării exoplanetelor făcuseră din agențiile care le aprobau niște entități la fel de generoase față de astrobiologie ca și curțile regale ale Renașterii față de orice aventurier care pornea pe oceanele lumii la bordul unei caravele. Dar Pământul nu mai era la fel de stabil acum, iar vânturile favorabile își schimbaseră direcția.

— Până luni lucrarea trebuie să fie gata de tipar, Theo. Vorbesc foarte serios.

I-am spus că termin partea mea până luni. Am părăsit biroul lui Stryker întrebându-mă cum ar fi arătat cariera mea în acest domeniu de pionierat dacă nu m-aș fi căsătorit. Poate cu mai mult noroc. Dar nimic din viața mea nu ar fi însemnat mai mult noroc decât Alyssa și Robin.

Viața mea a trecut prin micul ei eon Hadean, în copilăria petrecută în Muncie. Iad peste tot. Amănuntele, din fericire, s-au estompat. Am crescut repede. La o socoteală aproximativă, maică-mea adăpostea șase personalități în ea, jumătate dintre ele fiind capabile să ne facă mult rău mie și celor două surori mai mari. Până ca tata să-și înceapă sinuciderea lentă cu analgezice, am renunțat să mai cânt în corul bisericii, preferând un hobby mai stimulativ — să stau în camera mea și să mă las cuprins de panică.

Când aveam treisprezece ani, tata ne-a făcut să ne îmbrăcăm la patru ace și să stăm în spatele lui, la tribunal, unde a fost condamnat pentru delapidare. Manevra trebuie să-i fi reușit, fiindcă s-a ales numai cu opt luni. Dar am pierdut casa, iar tata nu a mai câștigat decât salariul minim pe economie. Cred că nu m-aș fi descurcat în toți anii aceia fără poveștile despre creiere în borcane, sfere Dyson, arcologii, reimaginarea timpului și a spațiului, afro-futurismul, poveștile retro-pulp și mașinăriile psi. De la razele Alpha la Punctul Omega am trăit într-un loc paralel care crea scenarii atât de variate, încât, prin comparație, mica stâncă provincială din văgăuna galactică în care îmi duceam viața era de tot râsul. Nimic nu mă afecta atâta timp cât realitatea consensuală era doar un atol mărunt dintr-un ocean fără țărmuri.

Până să ajung în clasa a XII-lea, aproape că îmi terminasem ucenicia pentru o carieră de bețiv notoriu. Prietenii mei cei mai buni, doi, și tovarăși de decădere, mă porecleau Câinele Turbat. Surprinzător, am absolvit liceul fără să ajung la închisoare. Dar fără bursa de la o firmă producătoare de orgi electronice, unde câteva dintre personalitățile mamei lucrau ca secretară, nu aș fi ajuns la facultate. Am ajuns acolo fiindcă bursa era mult mai mare decât câștigam eu pe timpul verii curățând WC-urile pentru o firmă a cărei deviză era: „Apa trasă, în urmă nimic nu lasă!“

M-am dus în buricul statului, la cea mai bună universitate. Acolo m-am înscris la Facultatea de Biologie, o alegere făcută la întâmplare din oferta universității, care se adresa celor dornici de o educație generală. Am avut-o profesoară de bacteriologie pe o anume Katja McMillian. Arăta ca o barză, cilindrică, un fel de Ethel Muggs la pătrat, ieșită la pensie. Dar lunea, miercurea și vinerea parcă lua foc, într-un amfiteatru cu patru sute de studenți. Săptămână de săptămână

se dădea peste cap ca să ne demonstreze că niciunul dintre noi habar nu are de ce este în stare viața.

Existau ființe care se reinventau, devenind de nerecunoscut la jumătatea vieții. Existau ființe care vedeau raze infraroșii și percepeau câmpuri magnetice. Existau ființe care își schimbau sexul în funcție de decizia celor din vecinătate și celule singure care acționau împreună, ca la comandă. Pe măsură ce cursurile se desfășurau, mi-am dat seama că revista Astounding Stories nu avea nicio legătură cu dr. McMillian.

În săptămâna a douăsprezecea, aproape de sfârșitul semestrului, a ajuns la ființele pe care le iubea. O adevărată revoluție era în plină desfășurare, iar dr. McMillian era pe baricade. Cercetătorii descopereau viață acolo unde știința era sigură că nu putea exista. Viața crea o ființă deasupra temperaturii de fierbere și sub cea de îngheț. Apărea în locuri unde chiar și profesorii Katjiei McMillian insistau cândva că sunt prea sărate, prea acide și prea radioactive pentru ca o ființă să le supraviețuiască. Viața apărea sus de tot, la marginea spațiului cosmic. Viața apărea în miezul unei stânci.

Eu stăteam în spate și cugetam: În sfârșit, aici e de mine.

Dr. McMillian m-a angajat să o ajut într-o expediție de vară menită să studieze forme de viață stranii, descoperite din întâmplare într-un canal de sub Lacul Huron. Erau unele dintre cele mai bizare ființe creative de pe această planetă — trecând precum Jekyll și Hyde de la fotosinteza anoxigenică la cea oxigenică când nu mai exista deliciosul sulf. Biochimia incredibilă practicată de organismele extremofile bipolare ale profesoarei mele sugera modul în care viața punea stăpânire și modela o planetă ostilă în ceva mult mai favorabil vieții. A lucra pentru ea era ca un vis cu ochii deschiși pentru un tip căruia îi plăcea să stea afară pe orice fel de vreme.

Scrisoarea de recomandare exagerat de laudativă a profesoarei McMillian — în mare parte adevărată, mi-a spus ea, chiar dacă în mare măsură predictivă — m-a ajutat să obțin un post de asistent la U Dub[12]. Seattle era cel mai bun loc în care puteam nimeri, date fiind aptitudinile mele, care se rezumau la a sta nemișcat și a privi lucrurile, cu cât mai ciudate, cu atât mai bine. Programa de microbiologie era complexă, iar cei care studiau extremofilele m-au adoptat aproape ca pe un membru al familiei.

M-am alăturat unei echipe multidisciplinare care stabilea modul în care gheața topită, oxigenată, dintre ghețari și ocean ținea organismele în viață când Pământul era înghețat ca un bulgăre de zăpadă uriaș. Potrivit modelelor noastre, acea felie de viață, de-a lungul a milioane de ani, ajutase ca planeta-bulgăre de gheață să redevină o grădină impresionantă.

În timp ce studiam, departe de mine se întâmplau lucruri neașteptate. Informațiile soseau în flux continuu de la aparatele care brăzdau întregul Sistem Solar. Planetele erau mai sălbatice decât ne așteptam. Lunile planetelor Jupiter și Saturn erau, de fapt, oceane lichide, ascunse sub cruste incredibil de netede. Șovinismul pământenilor pierdea teren văzând cu ochii. Trăseserăm concluzii pornind de la o singură planetă. Viața poate că nu avea nevoie de apă de suprafață. Poate că nici nu avea nevoie de apă. Poate că nici nu avea nevoie de o suprafață.

Eram martorul uneia dintre cele mai mari revoluții din gândirea umană. Cu câțiva ani înainte, majoritatea astronomilor credeau că nu vor apuca descoperirea chiar și a unei singure planete din afara sistemului solar. Până să ajung la jumătatea școlii doctorale, cele opt sau nouă planete despre care se știa că există s-au înmulțit, întâi zeci, apoi sute. La început erau mai ales giganți în stare gazoasă. Apoi a fost lansată sonda spațială Kepler și Pământul a fost inundat de lumi, unele nu cu mult mai mari decât a noastră.

Universul se schimba de la un semestru la altul. Oamenii cercetau schimbările infinitezimale din lumina unor stele aflate la distanțe enorme — scăderea intensității câtorva părți pe milion — și calculau numărul corpurilor invizibile care le reducea din luminozitate când treceau prin fața lor. Oscilațiile minuscule din mișcarea sorilor masivi — schimbări de mai puțin de un metru pe secundă în viteza unei stele — trădau dimensiunile și masa planetelor invizibile care făceau parte din sistemul lor. Precizia acestor măsuri întrecea toate așteptările. Era ca și cum ai fi încercat să folosești o riglă ca să măsori o distanță de o sută de ori mai mică decât cea acoperită de căldura emanată de propria mână.

Dar noi am reușit să facem asta. Noi, Pământenii.

Noi habitate peste tot: nimeni nu le mai putea ști numărul. Oamenii

descopereau câte un Jupiter fierbinte, câte un mini-Neptun, planete din diamant, planete din nichel, pitici în stare gazoasă și uriași din gheață. Pământuri mai mari decât al nostru, în zonele locuibile de pe stele din clasa K și M păreau la fel de potrivite pentru o scânteie de viață ca și acest loc. Ideea Zonei Goldilocks[13] a devenit cât se poate de viabilă. Viața pe care o descoperiserăm în cele mai vitrege regiuni ale Pământului putea prospera foarte ușor în multe dintre regiunile care apăreau ca ciupercile în tot spațiul cosmic.

Într-o dimineață, m-am trezit și m-am privit, așa cum stăteam întins în pat. M-am văzut exact cum vedea vechiul meu mentor, dr. McMillian, o nouă specie de arhee. Am luat pe rând locul de unde veneam, felul în care gândeam, suma defectelor și a calităților mele și mi-am dat seama ce vreau să fac înainte să se sfârșească mica mea contribuție la acest experiment uriaș. Voi vizita Enceladus, și Europa, și Proxima Centuari b, cel puțin prin intermediul spectroscopiei. Voi învăța să interpretez istoria și biografiile atmosferelor. Și voi căuta prin acele oceane de aer, îndepărtate, cele mai mici semne a tot ce respiră.

12. University of Washington din Seattle.

13. Zonă locuibilă circumstelară.

Într-una dintre zile, spre sfârșitul școlii doctorale, întors după o săptămână de cercetare pe teren, m-am așezat într-un laborator IT din campusul universitar lângă o femeie prietenoasă, dar foarte agitată, care, din întâmplare, se lupta cu una dintre puținele probleme din sistemul de fișiere al universității pe care știam să le rezolv. S-a aplecat spre mine ca să-mi ceară ajutorul, un lucru, după cum am aflat mai târziu, pe care îl făcea pentru prima oară. Și primele cuvinte, pe care le-a rostit dintr-o singură suflare — Știi cum sss-ă...? —, s-au poticnit într-un fel de bâlbâială care până și pe ea a luat-o prin surprindere.

A reușit să scoată cuvântul, apoi toată fraza. Eu mi-am folosit singurul truc digital pe care îl cunoșteam. Mi-a mulțumit că am salvat-o, datorită mie lua examenul la legea animală. La a treia frază, bâlbâiala i-a trecut. Dacă ai nevoie vreodată de sfaturi privind violența domestică, poți apela la mine.

Totul mi se părea familiar la ea, confirmând informațiile pe care le căpătasem despre obiceiurile din partea locului. Își țuguia buzele gata să mă întrerupă oricând, jumătate amuzată, jumătate derutată. Părul castaniu-auriu și-l purta cu cărare pe mijloc. Era înaltă cât să-mi ajungă până la umăr. Postura corpului ei micuț era cea a unui atlet înainte de start: gata să răspundă oricărei provocări. Era ca o predicție, ceva aflat în drum spre noi. Compactă, dar planetară. Neruda, poetul meu preferat, părea că se îndrăgostise de ea în același minut ca și mine.

Purta bocanci de munte militari și o vestă verde care o făcea să arate ca un personaj din Comitatul lui Tolkien. Am plusat și eu. „Tocmai m-am întors după o săptămână petrecută pe Insulele San Juan.“ S-a luminat la față. Chiar în timp ce-mi făceam curaj s-o întreb dacă ar vrea să vadă locul în care lucram, i-am văzut expresia caracteristică, jumătate nedumerire, jumătate amuzament. Ochii ei căprui-verzui m-au privit jucăuși, iar ea a spus: Rezist zile întregi fără să fac duș. Fără nicio urmă de bâlbâială.

Mi-au trebuit câteva luni ca să-mi accept norocul. Întâlnisem o altă persoană căreia îi plăceau drumețiile mai mult decât le plăcea altora, majoritatea, să doarmă. Mă minunam că o femeie care arăta ca ea era fascinată de denumirile latinești. Și, mai ciudat, glumele mele o făceau

să râdă, chiar și atunci când nu știam că fac așa ceva.

Ne completam fără menajamente, pragmatic. Eu îi dădeam forță și îi astâmpăram curiozitatea. Ea îmi dea optimism și poftă de viață, chiar dacă pornind de la plante. La asta se rezuma totul: dai cu zarul și te trezești că viața îți este catalizată de altă persoană, una care, zece minute mai târziu sau trei locuri mai încolo, la un alt computer, ar fi rămas un semnal nedetectat din spațiul cosmic.

Alyssa și-a dat doctoratul, în jurisprudență, cam în același timp cu mine. Relația dintre noi a rămas la fel de strânsă. Am nimerit amândoi joburi în regulă în același oraș; neașteptat. Madtown, Cheeseland[14]: de la U Dub la U Dublu U[15]. Un loc care nu se afla pe radarul nostru ne-a adoptat întru totul. Ne-am îndrăgostit de oraș și singurul nostru subiect de dispută a fost dacă locuința să fie pe partea de est sau cea de vest. Am găsit o casă lângă Lacul Monona, la câțiva kilometri de campusul universitar. O casă solidă, un pic neîngrijită, un pic cam veche — din lemn de pin, ca toate casele din Vestul Mijlociu, renovată de mai multe ori, ploaia se scurgea pe la lucarne... Dar tocmai bună pentru două persoane. Mai târziu s-a strâmtat, noi devenind trei. Și mai târziu, redevenind doi, mi s-a părut ca o peșteră.

Aly era argint viu, concepând din două în două săptămâni planuri de acțiune impecabile pentru unul dintre ONG-urile de frunte ale țării, care avea drept scop protecția drepturilor animalelor, în minutele ei libere expediind nenumărate e-mailuri diplomatice și comunicate de presă. În decurs de patru ani a urcat toate treptele, de la responsabil cu strângerea fondurilor, calitate în care a bătut toate recordurile, până la coordonator pentru Vestul Mijlociu. Legiuitorii din Bismarck până în Columbus fie se temeau de ea, fie o adorau. Își atingea scopurile apelând la un limbaj colorat și la un zâmbet diabolic. Ferma industrială cea mai îndărătnică îi punea în valoare voința de fier. Între momentele, rare, în care își pierdea de tot încrederea de sine, era la fel de hotărâtă pe cât îi erau de lungi zilele de muncă. Seara însemna vin roșu și poezii pentru Chester.

Wisconsin mi-a oferit primul cămin adevărat. Am găsit un colaborator. Stryker se ocupa de astrochimie, domeniu care pe mine mă depășea. Eu contribuiam cu știința vieții. Împreună, am studiat modul în care liniile de absorbție din spectrele atmosferelor îndepărtate ar putea oferi informații despre biologie. Am perfecționat modele de biosemnături aplicându-le datelor terestre furnizate de sateliți, reduse la imaginea posibilă a Pământului dacă acesta ar fi privit din spațiul cosmic printr-un telescop cu deschidere de patru metri. Am învățat să-i interpretăm imaginile fluctuante. Pe baza informațiilor destul de sărace obținute, am identificat alcătuirea planetei, i-am calculat elementele ciclice, am observat continentele strălucitoare și curenții învolburați ai oceanului. Aspra Sahară și Amazonul fertil, calotele glaciare ca niște oglinzi și pădurile temperate mereu în schimbare:

toate apăreau în fluctuațiile câtorva pixeli. Priveam cu încântare, ca prin gaura cheii, Pământul care respira și-l vedeam așa cum îl vedeau probabil astrobiologii extratereștri aflați la trilioane de kilometri de noi.

Am avut o mulțime de zile norocoase. Apoi clima în statul Washington s-a schimbat și subvențiile s-au rărit. Marile telescoape de care aveam nevoie — cele care să ne ofere date reale pe care să le folosim la modelele noastre — n-au mai ajuns să fie perfecționate. Eu însă eram plătit în continuare ca să pregătesc terenul pentru a găsi răspunsul la întrebarea dacă suntem singuri sau înconjurați de vecini duși cu pluta.

Eu și Aly nu găseam timp pentru câte proiecte aveam. Apoi viața ni s-a schimbat, din cauza acelui procent de 1,5 % în care măsurile anticoncepționale pot da greș. Vestea neașteptată ne-a năucit pe amândoi. Ne dădea peste cap toate planurile pe care ni le făcuserăm, era cel mai nepotrivit moment pentru un eveniment pe care poate nu l-am fi dorit niciodată. Carierele noastre deja ne solicitau la maximum. Nici eu, nici ea nu știam să creștem un copil și nu aveam nici cu ce.

Acum, după zece ani, văd adevărul în fiecare dimineață în care deschid ochii. Dacă eu și Aly am fi fost mai vigilenți, cel mai frumos lucru din viața mea — cel care mă ajută să merg mai departe când tot norocul din lume pare să fi dispărut — nu ar fi existat niciodată, nici chiar în cele mai fanteziste modele ale mele.

14. „Orașul nebun“, „Țara brânzei“; supranume al orașului Madison, statul Wisconsin.

15. University of Wisconsin.

Prima noapte acasă a fost grea pentru Robin. Escapada noastră în munți dăduse peste cap toate obiceiurile de zi cu zi, iar termodinamica demonstrase cu mult timp în urmă că a reasambla un lucru este mult mai greu decât a-l demonta. Băiatul umbla încordat și fără țintă prin casă. După cină, l-am simțit cum se întoarce în timp: la opt ani, la șapte, la șase... M-am încordat în așteptarea anului zero și a exploziei lansării.

Pot să-mi verific ferma?

— O oră, nu mai mult.

Excelent! Pe diamante?

— Fără bani. Încă mai am de plătit după ultima ta boacănă.

A fost un accident, tati. Nu știam că aveai cardul înregistrat. Credeam că primesc diamantele gratis.

Chiar părea afectat. Dacă explicația lui nu era adevărul-adevărat, regretul o făcuse mai adevărată în lunile de după dezastru. Jucă patruzeci de minute, anunțându-și trofeele pe măsură ce le câștiga. Eu am notat niște lucrări de-ale studenților și am definitivat o parte din lucrarea pentru Stryker.

După ce culese tot ce se putea culege de la fermă, într-un festival de clicuri, se întoarse spre mine: Tati? Cu umerii lăsați, a rugăminte. Iată în sfârșit — lucrul care nu-i dădea pace de când ajunseserăm acasă. Putem să ne uităm la mami?

În ultimele săptămâni mă ruga din ce în ce mai des, într-un fel care devenise nesănătos. Urmăriserăm înregistrări video cu ea de prea multe ori și faptul că o vedea pe Aly în carne și oase nu avea cel mai bun efect asupra lui Robin. Dar indiferent cum acționau videoclipurile asupra lui, dacă îi interziceam era și mai rău. Voia să-și studieze mama și voia să o studiez și eu împreună cu el.

L-am lăsat să caute pe site-ul cu videoclipuri. După două căutări, numele Alyssei apăru în fruntea celorlalte. Am mai puțin de cincisprezece minute cu înregistrări ale mamei mele. Acum morții care se mișcă și vorbesc sunt peste tot, disponibili oricând, din orice

buzunar. Rareori trece o săptămână în care noi, cei care urmează să murim, nu cedăm alte câteva minute ale sufletelor noastre arhivelor doldora de înregistrări. Nici măcar cea mai trăsnită povestire SF din tinerețea mea nu putea anticipa așa ceva. Imaginați-vă o planetă unde trecutul nu a dispărut, ci revine iar și iar, la nesfârșit. Aceasta era planeta pe care fiul meu de nouă ani voia să trăiască.

— Hai să vedem. Avem nevoie de una bună.

Am luat mouse-ul și am derulat lista în căutarea unui videoclip care să nu ne impresioneze prea mult. Aly părea că îmi șoptește la ureche: Ce naiba e-n capul tău? Nu-l lăsa să se uite la asta!

Autoritatea de părinte nu avu succes. Robin se răsuci pe scaun și îmi luă mouse-ul din mână. Nu alea, tati! Madison. Aici.

Pentru ca vraja să-și facă efectul, duhul trebuia să fie prin apropiere. Simțea nevoia să-și vadă mama cum ia cuvântul în fața legiuitorilor statului la o oră de mers pe jos de la casa noastră cu două camere. Își amintea de acele zile — după-amiezile când Alyssa își repeta discursul în sufragerie, tăind câte ceva, adăugând altceva, până se calma, toate acele momente în care o privea cum își pune pandantivul cu bufniță, cerceii în formă de cap de lup, își îmbracă unul dintre cele trei costume de războinică — jachetă neagră, cafenie sau bleumarin, fustă elastică, până la genunchi, și bluză de culoare crem — și se suie pe bicicletă, cu pantofii într-o geantă prinsă de umăr, în direcția consiliului de stat ca să se bată.

Ăsta, tati. Arătă spre un videoclip în care Alyssa pleda pentru un proiect de lege care interzicea organizarea luptelor între animale.

— Ai să-l vezi mai încolo, Robbie. Poate când ai să împlinești zece ani. Ce zici de ăsta?

Aly se opunea unei tradiții numite „Aruncă oposumul“. Aly se opunea maltratării porcilor în timpul sărbătorii anuale „Zilele pionieratului“. Un videoclip dur și el, dar o nimica toată pe lângă ce voia să vadă Robin.

Tati! Avântul lui ne surprinse pe amândoi. Am rămas nemișcat, sigur că se va lăsa pradă nervilor și va umple casa de țipete. Nu mai sunt copil. L-am văzut pe cel cu ferma. Am rezistat la cel cu ferma.

Nu rezistase la cel cu ferma. Făcusem o greșeală colosală că i-l arătasem. Felul în care Aly descria găinile crescute pe o plasă de sârmă înclinată, atât de înghesuite încât se loveau între ele cu ciocurile până se omorau, îi provocase coșmaruri nopți la rând.

Mica noastră sanie de două persoane mai avea puțin și plonja în hău. Am tras adânc aer în piept.

— Hai să alegem altul, amice. Doar sunt toate cu mami, nu?

Tati. O voce tristă, de bătrân. Arătă spre data de pe videoclip: cu două luni înainte de moartea Alyssei. Calculele fiului meu deveneau clare. Duhul trebuia să fie cât mai aproape posibil, nu doar în spațiu, ci și în timp.

Am dat clic pe link și iat-o. Aly, incandescentă. Șocul era același. Camera telefonului meu are acest efect deosebit: obiectul din mijloc își păstrează culorile în timp ce totul în jur devine cenușiu. Așa se întâmpla și cu femeia care acceptase să se mărite cu mine. Ioniza orice încăpere, chiar și una plină de politicieni.

Toți nervii care o chinuiau la repetiții dispăreau în spectacolul final. La microfon apărea absolut stăpână pe sine, aruncând, scurt, priviri ironice reprezentanților de seamă ai speciei noastre. Vocea i-a căpătat un ton neutru, precum a unei crainice radio. Argumenta cu statistici și fapte fără să ridice tonul. Empatiza cu toate părțile, compromițând adevărul fără să-l trădeze. Tot ce spunea suna atât de rezonabil. Niciunul dintre cei 99 de membri ai adunării nu ar fi crezut că Alyssa fusese bâlbâită în copilărie, fapt care o făcea pe atunci să-și muște buzele până la sânge.

În timp ce dădea ultimul ei spectacol înregistrat, Robin privea, cum s-ar spune, din sală. Fiecare detaliu îl hipnotiza atât de mult încât întrebările nu reușeau să-i treacă de buzele întredeschise. Se uita cum Aly descrie un eveniment din nordul țării, aproape de Lacul Superior, unul dintre cele douăzeci de concursuri de vânătoare organizate acolo în anul acela. Robin stătea drept și-și netezea gulerul; îi spusesem odată cât de matur arăta așa. Pentru un copil lipsit de autocontrol, reușea o mare performanță.

Aly ajunse la a patra zi, când juriul trebuia să stabilească învingătorul folosindu-se de un cântar industrial care aștepta ca participanții să-și măsoare trofeele. Camionete pline cu carcase își descărcau marfa pe

cântar. Premiile erau acordate vânătorilor care împușcaseră cele mai multe și mai grele animale. Premiile constau în puști, lunete și momeli care cu siguranță aveau să atragă și mai mulți participanți la concursul din anul următor.

Aly trecu în revistă faptele: numărul de participanți. Greutatea trofeului care câștigase concursul. Totalul animalelor împușcate pe întreg teritoriul statului în cadrul concursurilor organizate an de an. Efectele pierderii acestor animale asupra ecosistemelor devastate. Sobra ei elocvență avea să se încheie mai târziu, în noaptea aceea, printr-un plâns de două ore înainte de culcare, lângă mine, incapabil să o consolez.

Deja îmi făceam reproșuri fiindcă îmi imaginasem că Robin va fi îndeajuns de tare. Dar voia să-și vadă mama și, ca să spun adevărul, nu se arăta foarte emoționat. Nouă ani este vârsta marii cotituri. Poate că și omenirea avea nouă ani, nici matură, dar nici mic copil. Părând a ține totul sub control, dar mereu în prag de răbufnire furioasă.

Alyssa își încheie pledoaria. Concluzia era o probă de virtuozitate. Întotdeauna dădea lovitura de grație la sfârșit. Spuse cum proiectul de lege va reda vânătorii demnitatea și noblețea ei tradițională. Spuse că 98% din greutatea animalelor rămase pe Pământ reprezentau fie Homo sapiens, fie hrana lor procesată industrial. Numai 2% erau animale sălbatice. Oare acestea, într-un număr atât de mic, nu aveau nevoie de un respiro?

Ultimele ei cuvinte mă înfiorară din nou. Mi-am amintit cum le punea cap la cap, în săptămânile în care își elaborase acest discurs. Vietățile acestui stat nu ne aparțin. Ne sunt încredințate. Primii oameni care au trăit aici știau: toate animalele sunt rudele noastre. Strămoșii și urmașii noștri urmăresc cum ne îngrijim de ele. Haideți să-i facem mândri de noi.

Videoclipul se sfârși. Am sărit peste cel care urma imediat. Spre ușurarea mea, Robin nu se opuse. Își ținea trei degete lipite de gură. Gestul îl făcea să semene cu un Atticus Finch înalt de 1,22 m.

A fost votată legea, tati?

— Încă nu, amice. Dar ceva asemănător va fi votat, cât de curând. Ia uite câte vizualizări are. Oamenii încă o mai ascultă.

I-am ciufulit părul. Era numai bucle. Numai pe mine mă lăsa să-l tund. Ceea ce nu-l făcea un tip foarte monden.

— Ce-ar fi să te pregătești de culcare și apoi să facem noapte albă?

Asta însemna că aveam să citim împreună timp de douăzeci de minute după ora lui de culcare, 20:30.

Pot să beau un suc mai întâi?

— Nu știu dacă e cel mai potrivit înainte de culcare.

Voiam să evit un dezastru pe la două noaptea. Scosesem cearșaful impermeabil. Era prea umilitor pentru el.

De unde știi? Poate este. Poate că sucul este tocmai ce trebuie înainte de culcare. Să încercăm un experiment aleatoriu.

Făcusem greșeala să-i povestesc despre experimentul cu pricina.

— Neee. Am falsifica datele. Hai, tai-o în așternut!

Era gânditor când am intrat în camera lui. Stătea sub plapumă, în pijamaua ecosez, cafenie, cu canoe, pe care ținuse morțiș să nu o donez la Goodwill. Manșetele se opreau la cinci centimetri de încheieturi, iar bluza nu reușea să-i acopere burta, care arăta ca un vârf de brioșă. Pijamaua îi fusese un pic prea mare când i-o cumpărase maică-sa. La cât ținea la ea, era foarte posibil să o poarte și în luna de miere.

Eu aveam cartea mea — The Chemical Evolution of the Atmosphere and Oceans[16] — iar el o avea pe a lui — Magee, zis Maniacul. Mi-am ocupat locul lângă el, pe pat. Robin însă era prea dus pe gânduri ca să poată citi. Își puse mâna pe brațul meu, obiceiul lui Aly.

Ce-a vrut să spună cu strămoșii noștri care ne urmăresc?

— Și urmașii noștri. E un fel de clișeu. Ca și cum ai spune că istoria ne va judeca.

Și așa se va întâmpla?

— Cum adică?

Istoria ne va judeca?

A trebuit să mă gândesc puțin.

— Cred că ăsta e rolul istoriei.

Dar ei?

— Strămoșii noștri care ne urmăresc? E o figură de stil, Robbie.

Când ea a spus asta, mi i-am închipuit împreună, pe una din exoplanetele tale. Poate pe TRAPPIST… Unde aveau un telescop uriaș. Cu care ne urmăreau ca să vadă dacă facem ce trebuie să facem.

— Destul de mișto metaforă, recunosc.

Dar nu ne urmăresc.

— N… nu. Nu cred.

Înclină din cap, își deschise Maniacul și se prefăcu doar că citește. Am deschis și eu cartea mea. Dar știam că următoarea lui întrebare aștepta doar un moment prielnic ca să fie pusă. Așteptarea nu ținu foarte mult. Din întâmplare, dură exact două minute.

Dar... cum rămâne cu Dumnezeu, tati?

Am pufnit, ca un pește în acvariul din Gatlinburg.

— Știi, când oamenii spun Dumnezeu... nu sunt sigur că întotdeauna... adică Dumnezeu nu este ceva ce poate fi dovedit sau combătut. Dar, din câte îmi dau eu seama, nu avem nevoie de un miracol mai mare decât e evoluția.

M-am întors spre el. Ridică din umeri.

Adică, daaa. Deci noi suntem pe un bolovan, în spațiu, da? Există miliarde de planete la fel de bune ca a noastră, pline cu ființe pe care nici nu ni le putem imagina. Și atunci Dumnezeu trebuie să arate ca noi?

Am făcut ochii mari:

— Atunci de ce-ai mai întrebat?

Ca să fiu sigur că nu glumești.

Răspunsul lui, pe Dumnezeul meu, m-a făcut să râd cu poftă. Acolo eram. Nimic. Totul. Eu și fiul meu. L-am gâdilat până a început să-și ceară iertare, țipând preț de trei secunde.

Ne-am revenit și ne-am apucat de citit. Paginile se întorceau; călătoream ușor, pretutindeni. Apoi, fără să-și dezlipească ochii de pe cartea lui, Robin întrebă: Ce crezi că s-a întâmplat cu mami?

Pentru o clipă insuportabilă am crezut că se referă la noaptea accidentului. M-am gândit la tot felul de minciuni până mi-am dat seama că întreba ceva mult mai ușor.

— Nu știu, Robbie. S-a întors în sistem. S-a transformat în alte ființe. Tot ce avea bun în ea a ajuns în noi. Acum o ținem în viață cu tot ce ne amintim despre ea.

Lăsă capul pe o parte, un pic reticent. Fiul meu, detașându-se de mine.

Poate că e o salamandră sau altceva.

M-am întors spre el.

— Poftim? De unde ai mai scos-o și pe asta?

Știam: cele treizeci de specii din Munții Great Smoky.

Ți-aduci aminte când mi-ai spus că Einstein a dovedit că nimic nu poate fi creat sau distrus?

— Da. Dar Einstein se referea la materie și energie. Cum trec mereu dintr-o formă într-alta.

Păi asta zic și eu! Cuvintele țâșniră din el cu atâta forță încât a trebuit să-l trag de mânecă. Mami a fost energie, da?

Am simțit cum îmi cade fața.

— Da. Mama ta a fost mai presus de toate energie.

Și acum s-a schimbat în altceva.

Mi-am înghițit nodul din gât și l-am întrebat:

— De ce salamandră?

E ușor. Fiindcă e iute și îi place apa. Și fiindcă, așa cum spui tu mereu, e sută la sută specia din care face parte.

Amfibie. Mică, dar vânjoasă. Și respiră prin piele.

Există o salamandră care trăiește cincizeci de ani. Știai? Părea disperat. Am încercat să-l strâng în brațe, dar m-a respins. Probabil e doar o figură de stil. Probabil că nu e nimic.

Am înlemnit. Ceva îngrozitor se declanșase în el și nu înțelegeam de ce.

2%, tati? mârâi el ca un bursuc încolțit. Doar 2% din toate animalele sunt sălbatice? Restul sunt vaci și găini crescute la fermă, și noi?

— Te rog să nu țipi la mine, Robbie.

E adevărat? Este adevărat?

Am luat cărțile abandonate și le-am așezat pe noptieră.

— Dacă maică-ta a spus asta într-un discurs ținut în fața legiuitorilor statului înseamnă că e adevărat.

Se boți la față ca după un pumn. Își miji ochii și deschise gura, într-un țipăt mut. În clipa următoare, accesul de furie nerostită se prefăcu în lacrimi. Am întins brațele, el însă a clătinat din cap. Ceva din el mă ura fiindcă acceptasem că procentul acela e adevărat. Se retrase într-un colț al patului, lipit de perete. Clătina în continuare din cap, a neîncredere.

Dar la fel de brusc se potoli. Se întinse la loc, cu spatele la mine, cu o ureche pe saltea. Rămase așa ascultând zumzetul înfrângerii. Pipăi în spatele lui, după mine. Când mă găsi, mormăi cu fața în cearșaf: O nouă planetă, tati. Te rog.

16. Evoluția chimică a atmosferei și a oceanelor (en.).

Suprafața planetei Pelagos era mai mare de câteva ori decât cea a Pământului. Era acoperită cu apă — un singur ocean față de care Pacificul arăta ca Marile Lacuri. Acea imensitate era traversată de un lanț de insule vulcanice minuscule, împrăștiate ici și colo, semne de punctuație presărate într-o carte goală, lungă de mai multe sute de pagini.

Oceanul nesfârșit era puțin adânc în unele locuri și adânc de kilometri întregi în altele. Îl populau tot felul de forme de viață, de la cele umede la cele înghețate. O armată de ființe transforma fundul oceanului în păduri subacvatice. Mamifere uriașe migrau de la un pol la altul, fără oprire, jumătățile creierului fiecăreia dormind cu rândul. Alge inteligente, lungi de sute de metri, transmiteau mesaje în culori care se ondulau odată cu lujerii lor. Anelidele practicau agricultura, iar crustaceele construiau orașe cu blocuri-turn. Familii de pești dezvoltau ritualuri comunitare, ce nu se deosebeau de religie. Dar nicio formă de viață nu putea folosi focul, nu putea topi minereuri, confecționând doar cele mai simple unelte. Așadar, Pelagos diversifica și inventa noi forme, fiecare mai ciudată decât precedenta.

De-a lungul eonilor, cele câteva insule izolate ajunseseră să creeze viață de parcă fiecare ar fi fost o planetă de sine stătătoare. Niciuna nu era îndeajuns de mare ca să poată duce la apariția unor răpitoare supradimensionate. Fiecare fărâmă de uscat era un terariu exclusivist, cu un număr suficient de specii pentru un mic Pământ.

Zeci de specii inteligente risipite pe toată planeta vorbeau milioane de limbi. Chiar și dialectele erau de ordinul sutelor. Nicio așezare nu era mai mare decât un cătun. Din când în când, dădeam peste o entitate vorbitoare ale cărei formă și culoare erau absolut noi. Adaptarea universal valabilă părea a fi smerenia.

Amândoi am înotat de-a lungul coloniilor de recife puțin adânci și ne-am scufundat până la pădurile subacvatice. Am urcat pe insule ale căror comunități complexe alcătuiau rețele comerciale imense cu alte insule, aflate departe. Caravanele aveau nevoie de ani, chiar de generații întregi, ca să ducă marfa la destinație.

Nici un telescop, tati. Nici o rachetă. Nici un computer. Nici un aparat de radio.

— Doar uimire.

Nu părea un comerț care să te scandalizeze.

Oare câte planete sunt ca asta?

— Poate niciuna. Sau, la fel de bine, s-ar putea să fie peste tot.

Mda, de la ele sigur nu vom primi niciun semnal.

Încă mai născoceam caracteristici ale planetei noastre, când mi-am dat seama că nu mai era nevoie. M-am aplecat. Robin respira rar și ușor. Fluxul conștiinței lui se întinsese ca o deltă, pe mai mulți kilometri. M-am dat jos din pat și am ajuns la ușă fără să fac vreun zgomot. Comutatorul întors brusc îl făcu să sară în capul oaselor, în bezna din jur. Și să țipe. Am aprins din nou lumina.

Am uitat rugăciunea lui mami. Și să vezi că o să moară toate.

Am spus-o împreună: fie ca toate ființele simțitoare să scape de suferințele inutile.

Dar băiatul care avu nevoie de următoarele două ore ca să adoarmă nu era sigur dacă rugăciunea mai avea vreun efect.

Astronomia și copilăria au multe în comun. Amândouă sunt călătorii pe distanțe imense. Amândouă caută fapte care le depășesc puterea de înțelegere. Amândouă teoretizează sălbatic și acceptă ca posibilitățile să se multiplice la nesfârșit. Amândouă sunt umilite la fiecare câteva săptămâni. Amândouă acționează împinse de ignoranță. Amândouă sunt întunecate de timp. Amândouă sunt mereu la început.

Timp de 12 ani, profesia mea m-a făcut să mă simt ca un copil. Am stat în fața unui computer din biroul meu interpretând datele obținute prin observarea corpurilor cerești și încercând tot felul de formule care să le poată sintetiza. Am cutreierat sălile de curs în căutarea unor minți dispuse să intre în jocul meu. Am stat în pat cu un carnet cu coperte galbene-verzui și un pix negru, reconstituind călătoriile spre Cygnus A sau prin Marele Nor al lui Magellan sau prin Galaxia Mormolocului, călătorii pe care le făcusem cândva citind romane SF. De data aceasta însă, nici unul dintre indigeni nu vorbea engleza, nu practica telepatia, nu plutea, ca un parazit prin vidul înghețat și nici nu era conectat la mintea unei comunități care, astfel, își putea realiza cu mai multă eficiență planurile. Tot ce făceau acești indigeni era să respire și să metabolizeze. Dar în disciplina mea aflată încă în fașă acest lucru echivala cu magia.

Am creat lumi cu miile. Le-am simulat suprafețele, miezul și atmosferele care favorizează viața. Am aproximat proporția gazelor indicatoare care s-ar putea acumula în funcție de evoluția locuitorilor unei planete. Am adaptat fiecare simulare la scenarii metabolice plauzibile, apoi am încărcat parametrii ore întregi pe un supercomputer. Și astfel am ascultat melodii gaianice căpătând contur de-a lungul timpului. Rezultatul a fost un catalog al ecosistemelor și al bio-semnăturilor care le puneau în evidență. Când, în sfârșit, va fi lansat telescopul construit în spațiul cosmic pe care îl așteaptă toate modelele mele, vom avea deja amprentele spectrale corespunzătoare oricărui autor imaginabil al fărădelegii care se numește „viață“.

Unii dintre colegi considerau că e o pierdere de timp. Ce rost are să simulezi atâtea lumi când multe dintre ele poate că nici nu există? Ce rost are să stabilești obiective pe care instrumentele actuale nu au capacitatea să le îndeplinească? Întrebări la care eu răspundeam invariabil: ce rost are copilăria? Eram sigur că, înainte de sfârșitul deceniului, Telescopul Seeker, destinat să descopere planete

asemănătoare Pământului, a cărui construcție o susțineam eu și sute de colegi, va oferi modelelor mele informații reale. Iar din acele informații se va ajunge la cele mai neașteptate concluzii.

O mare parte din existență corespunde uneia dintre următoarele trei categorii: deloc, una, infinită. Planete unice erau peste tot, la fiecare pas. Cunoșteam un singur tip de viață, apărut cândva pe o singură planetă, într-un singur mediu lichid, folosind o singură formă de stocare a energiei și un singur cod genetic. Dar lumile mele nu trebuiau neapărat să semene cu Pământul. Acolo viața nu avea nevoie de suprafețe de apă sau de zone locuibile circumstelare și nici măcar de carbon ca element de bază. Încercam să mă eliberez de prejudecăți și să nu presupun nimic, la fel cum procedează copiii, ca și cum singurul nostru exemplu ar fi demonstrat că posibilitățile sunt nelimitate.

Am făcut modele de planete fierbinți cu atmosfere umede, masive, unde viața se desfășoară în fumul ce țâșnește din gheizere cu aerosoli. Am acoperit planete orfane cu straturi groase de gaze de seră și le-am umplut cu ființe care supraviețuiesc prin amoniacul rezultat din combinarea hidrogenului și a nitrogenului. Am scufundat în fisuri adânci organismele endolitice care trăiau în rocă și le-am dat monoxid de carbon ca să metabolizeze. Am făcut lumi din metan lichid, unde agregatele din microorganisme se hrăneau cu hidrogenul sulfurat care cădea în averse din cerul toxic.

Și toate atmosferele mele simulate așteptau ziua în care telescoapele îndelung amânate și îndelung pregătite, construite în spațiul cosmic, vor fi la îndemâna noastră, dezvăluind secretele micului nostru Pământ, unic în felul său. Acea zi va fi pentru specia noastră precum ziua în care oftalmologul i-a prescris soției mele vanitoase, care tot amâna evenimentul, prima pereche de ochelari, care a făcut-o să chiuie de bucurie că își putea vedea copilul din orice colț al unei încăperi.

Din cauza nopții scurte, agitate, ne-am trezit mai târziu. Pe Robin l-am dus la școală de-abia la ora zece: încă o bulină neagră pentru amândoi. Când în sfârșit am ajuns acolo, toate instrumentele care îmi umpleau buzunarele pantalonilor cargo au declanșat scanerul de siguranță. A trebuit să mergem la cancelarie ca să-l trec pe Robin pe lista celor întârziați la ore. Până să se alăture colegilor care râneau la el, fiul meu se simțea deja umilit până peste poate.

Am mers cu toată viteza de la școala lui la universitate, unde am parcat ilegal ca să câștig timp, dar m-am ales cu o amendă serioasă. Aveam patruzeci de minute ca să-mi pregătesc prelegerea despre abiogeneză — originea vieții — pentru studenții de la astrobiologie. Mai predasem cursul cu doi ani în urmă, dar zeci de noi descoperiri survenite de atunci mă obligau să-l actualizez.

În amfiteatru am simțit plăcerea competenței și căldura care vine doar din împărtășirea unor idei. Colegii mei mă intrigă mereu atunci când declară că le displace să predea. A-i învăța pe alții e ca fotosinteza: obții hrană din aer și lumină. Schimbă puțin perspectiva asupra vieții. Pentru mine, cele mai reușite ore echivalează cu momentele de tihnă, întins la soare, ascultând cum crește iarba sau înotând într-un râu de munte.

În cele optzeci de minute, am încercat să conving un grup de studenți în vârstă de 21 de ani, bine înzestrați intelectual, cât de absurd este ca ceva să apară din nimic. Apariția unor condiții favorabile nașterii unor molecule care să se autoasambleze părea improbabilă din punct de vedere astronomic. Dar apariția protocelulelor aproape de îndată ce Pământul Hadean topit a început să se răcească sugerează că viața este produsul secundar inevitabil al chimiei obișnuite.

— Prin urmare, universul este fie gravid peste tot, fie sterp. Dacă v-aș spune cum e, fără niciun dubiu, v-ați schimba felul în care studiați?

Întrebarea mea a atras un Okay-Xer chicotit din partea celor puțini care erau atenți. Restul erau cu gândul în altă parte. Începeam să-i pierd. E nevoie de o anumită stranietate ca să auzi simfonia cosmică și să-ți dai seama că universul nu numai că o cântă, dar o și ascultă.

— Aici, pe Pământ, au existat doar arhee și bacterii, atât, nimic altceva, vreme de două miliarde de ani. Apoi a apărut ceva la fel de

misterios ca și originea vieții. Într-o zi, în urmă cu două miliarde de ani, un microb nu l-a mai mâncat pe celălalt, ci l-a introdus în propria membrană și s-au apucat să conlucreze.

Mi-am privit notițele și m-am simțit eliberat în timp. Viitoarea mea soție, la douăzeci de minute după ce mă avusese pentru prima dată, stătea cu nasul lipit de coasta mea flotantă. Îmi place mirosul tău, a zis ea.

— Nu mă iubești pe mine, i-am răspuns eu. Îmi iubești microbiomul.

Când am văzut-o că râde, mi-am zis: am să mai rămân prin părțile astea un pic. Cam până mor. I-am spus că o persoană are de zece ori mai multe celule bacteriene decât celule umane și că avem nevoie de o sută de ori mai mult ADN bacterian decât de ADN uman ca să putem supraviețui.

Și-a mijit ochii drăgăstos. Adică noi suntem schelăria, nu? Iar ele sunt clădirea? Schelăria ei râse din nou și se sui peste schelăria mea.

— Fără această bizară colaborare nu ar exista celule complexe, nici ființe multicelulare, nimic care să ne facă să ne dăm jos din pat dimineața. Preluarea amicală a controlului a avut loc extrem de lent. Dar ce e mai straniu vine abia acum: a durat două miliarde de ani. Dar s-a petrecut de mai multe ori.

Aici s-a întrerupt prelegerea mea. Am auzit un zbârnâit în buzunar — un mesaj de la unul dintre puținele numere pe care nu le blochez după-amiaza. De la școala lui Robin. Fiul meu, carne din carnea mea, își plesnise un prieten peste față și-i fracturase un pomete. Fostul prieten era la Urgență acum, unde medicii îl peticeau, iar Robin era în biroul directoarei, care mă invita să-i fac o vizită.

Am lăsat studenții să plece cu zece minute mai devreme. Puteau să intuiască și singuri restul poveștii despre originea vieții.

N-am fost lăsat să-mi văd fiul până n-am fost pedepsit și eu. Pereții biroului doamnei Lipman erau acoperiți cu diplome. Masa de scris nu era mare, ea însă știa cum să o exploateze la maximum ca să-și impresioneze vizitatorii. În timpul celor două întrevederi anterioare jucase cartea empatiei și a limbajului corporal cât mai expresiv. De data aceasta părea mult mai sobră. Era mai tânără decât mine și prea dichisită. Și fascinată de jargonul psihologiei educaționale. În felul ei hiperprofesionalizat, își făcea griji în privința fiului meu. Era o reformatoare și se păstra pentru cei cu probleme. În ochii ei eram un om de știință căpos care strica un copil cu nevoi speciale neglijând protocoalele.

Doamna Lipman trecu în revistă faptele. Robin lua prânzul cu Jayden Astley, singurul lui prieten adevărat. Stăteau unul în fața celuilalt la masa lungă din mijlocul cantinei. La un moment dat, zarva sălbatică din jur a fost acoperită de țipetele lui Robin. Toți martorii erau de acord — Robin țipa întruna: Spune-mi. Spune-mi, nenorocitule. Când profesorul de serviciu s-a apropiat de masa lor ca să liniștească spiritele, Robin nu s-a mai putut abține, și-a luat termosul din metal de pe masă și l-a pocnit pe Jayden peste față. Din fericire, doar i-a fracturat un pomete.

— Dar ce s-a întâmplat? Ce l-a făcut să-și iasă din fire?

Jill Lipman mă privi lung, de parcă aș fi întrebat-o cum a început viața pe Pământ.

— Niciunul nu vrea să spună.

Era clar pe cine dădea vina.

— Trebuie să stabilim de ce s-a întâmplat așa ceva exact după ce l-ați luat de la școală timp de o săptămână.

— L-am luat de la școală ca să-i dau ocazia să se calmeze. Mă îndoiesc că fiul meu i-a spart fața singurului său prieten din cauza unei săptămâni petrecute în munți.

— A lipsit o săptămână întreagă de la ore. Asta înseamnă cinci zile la fiecare materie. Are nevoie de continuitate, de concentrare și integrare socială. Și nu are parte de ele, de asta e atât de stresat.

Robin lipsise de la ore și când îl suspendase doamna Lipman. Dar n-am zis nimic, am ascultat fără să clipesc.

— Robin are nevoie de orientare și responsabilitate. Dar după vacanța neplanificată a întârziat de două ori.

— Îl cresc singur. Când situația scapă de sub control...

— Nu judec modul în care vă faceți datoria de părinte.

Lucru pe care, evident, îl făcea.

— Copiii au nevoie de un mediu propice studiului, stabil și sigur. Dar, în cazul de față, e vorba de agresarea unui copil de către altul.

Un pomete fracturat. Un analgezic și o compresă cu gheață, atât îi trebuia lui Jayden ca să se simtă mai bine. Și eu îmi fracturasem pometele, pe barele de cățărat, la vârsta de șapte ani, când școlile încă mai aveau bare de cățărat.

Furia mă reduce la tăcere. E o însușire adânc înrădăcinată, care m-a salvat de multe ori. Buzele subțiri, ciudate, ale doamnei Lipman continuară să se miște, lăsând să iasă cuvinte și mai ciudate:

— Dumneavoastră aveți un copil cu nevoi speciale. Când s-a întâmplat așa ceva ultima oară...

— Așa ceva nu s-a mai întâmplat ultima oară.

— Când am mai avut probleme, ați preferat să ignorați recomandarea de a consulta mai mulți medici. Acum aveți de ales. Ori vă ajutați copilul oferindu-i tratamentul de care are nevoie, ori aplicăm legile statului.

Directoarea școlii fiului meu mă amenința cu aplicarea legii dacă nu-l supuneam pe Robin unui tratament cu medicamente psihoactive.

— Până în decembrie trebuie ca starea lui să se amelioreze vizibil.

Când am vorbit din nou, am făcut-o neobișnuit de calm.

— Pot să vorbesc cu fiul meu?

Doamna Lipman mă conduse prin birourile administrației. Ochii personalului mă urmăriră, acuzatori, tot drumul: omul care prefera să-și chinuie fiul în loc să se supună recomandărilor medicale.

Robin era ținut în „Camera relaxării“, o cămăruță perete în perete cu biroul directorului-adjunct. L-am văzut prin ferestruica din geam incasabil. Stătea gârbovit pe scaunul din lemn mult prea mare, trasând cu mâinile gestul pe care îl făcea ori de câte ori se simțea copleșit de evenimente. Își vâra degetele mari între arătător și mijlociu și strângea din pumni până se înroșeau.

Ușa se deschise și Robin ridică privirea. Mă văzu și suferința i se dublă. Primele lui cuvinte cu siguranță nu mai fuseseră rostite de un alt băiat din școala aceea. Tati, numai eu sunt de vină.

M-am așezat lângă el și am pus mâna pe umărul lui firav.

— Ce s-a întâmplat, Robbie?

Nu mi-am mai putut controla furia. Am încercat, așa cum mi-ai spus, să las ca părțile mele bune să respire în voie. Dar mi s-au încurcat mâinile.

Nu voia să-mi spună cu ce îl înfuriase Jayden Astley. I-am sunat pe părinții băiatului, aproape așteptând să mă dea în judecată prin telefon. Aceștia însă s-au arătat ciudat de înțelegători. Băiatul lor le oferise mai multe informații decât îmi oferise băiatul meu, dar nu erau dispuși să mi le comunice. Toți cei implicați încercau să mă protejeze. Iar eu nu-mi dădeam seama de ce anume.

Robin rămase surprins când văzu că nu insistam să aflu prea multe, cum și eu am rămas surprins că nu se scăpase în pat în noaptea aceea. A doua zi era sâmbătă. Încă nu definitivasem materialul pentru Stryker. Am făcut o plimbare lungă cu Robin pe lângă Grădinile Olbrich. Pentru prânz am pregătit în grabă două porții de tofu, folosind exact cantitatea de sare neagră și de drojdie nutritivă care îi plăcea atât de mult. Am jucat jocul lui de familie preferat, cu mașini de curse prin Europa. M-am prefăcut că lucrez în timp ce el umbla la microscop și se uita prin mapele cu cărți de joc pe care le colecționa. Am citit împreună, liniștiți, o jumătate de oră, până mă întrebă despre altă planetă.

Din cele două mii de cărți broșate împrăștiate prin casă și cei treizeci de ani de lectură, aveam de unde să fur. Când a fost epoca de aur a SF-ului? Pentru mine a început când aveam nouă ani.

I-am dat o planetă unde speciile inteligente dominante se uneau într-o singură ființă cu toate punctele forte ale părților ei separate.

Întrebările lui, una după alta, îmi opriră povestea. Vorbești serios? Cum se poate așa ceva?

— E vorba despre altă planetă. Deci se poate.

Dar mai sunt separate când sunt împreună, sau au un singur creier?

— Un singur creier cu gândurile lor separate.

Adică un fel de telepatie?

— Mai mult decât telepatie. E un superorganism.

Cel mare poate pătrunde în capetele celor mici, sau cum? Are nevoie de toate ca să funcționeze? Dacă unele din cele mici nu vor să se unească?

Sau sunt părți separate doar la început?

Îl preocupa limita dintre fuziunea benevolă și ocuparea ostilă. Am încercat să-i transform groaza fascinată în fascinație îngrozită.

— O fac de bunăvoie, când sunt la ananghie și au nevoie de ceva în plus ca să supraviețuiască. Iar mai târziu, când le e mai bine, se despart din nou.

Se aplecă spre mine, bănuitor. Stai puțin! Ca mucegaiul?

Îi arătasem asta în laboratoarele de la universitate: acele celule independente care se uneau într-o comunitate cu un comportament și o inteligență rudimentară proprie.

Ai furat asta de pe Pământ! Mă lovi tare, de câteva ori, peste braț. Apoi se lăsă înapoi, pe pernă. Am riscat să-i dau părul din ochi, cum îi plăcea atunci când era mic.

— Robbie? Încă mai ești supărat. Se vede.

Sări în capul oaselor. De unde știi?

Am arătat spre pumnii lui, care țineau din nou captive degetele mari, purpurii acum. Îi privi lung, uimit că propriile lui membre îl trădau. Își scutură mâinile și-și eliberă degetele mari. Apoi își lăsă capul pe pernă.

Tati? Ce i s-a întâmplat? De data aceasta era foarte serios. În noaptea aceea, în mașină.

Mi-am privit propriile mâini, care se agățaseră de propriu-mi trup.

— Robin? Jayden a spus ceva despre mami?

Din fericire, în jurul nostru nu era niciun obiect greu. Dar chiar și numai intensitatea vocii lui mă făcu să dau înapoi. Spune-mi! Spune-mi! Tăia aerul cu brațele. Am nouă ani... SPUNE-MI ODATĂ!

L-am înșfăcat de încheietura unei mâini și durerea îl făcu să tresară.

— Încetează imediat! am spus eu cu toată autoritatea calmă pe care o puteam simula. Și controlează-te. Apoi îmi spui cu ce-a greșit Jayden.

Își eliberă încheietura și începu s-o frece repede. De ce-ai făcut asta?

Am așteptat să mi se potolească pulsul. Robin își freca încheietura în continuare, mă ura. Apoi izbucni în plâns. Când mă lăsă, l-am strâns la piept. Își frământă buzele lui roșii, dar fără folos. I-am făcut semn că are tot timpul din lume.

Își desfăcu palma și trase adânc aer în piept. Îi povesteam despre videoclipul lui mami. Iar el a spus că lumea nu știe tot despre accidentul ei. Jayden a spus că lumea crede că mami a fost...

I-am apăsat buzele cu mâna de parcă aș fi vrut să trimit gândul înapoi.

— A fost un accident, Robbie. Atât. Nimeni nu crede altceva.

Așa i-am spus și eu! Dar el a insistat. Știa el ce știa, gen. D'aici am luat-o razna.

— Ca să fiu sincer, cred că i-aș fi ars și eu una.

O jumătate de silabă îi ieși din gât, pierdută între un sughiț de plâns și un râset. Minunat. Mă atinse ușor mai jos de umăr, cu ochii împăienjeniți. Atunci am fi încurcat-o amândoi.

— Tu n-ai fi încurcat-o, Robbie. Ia un șervețel și șterge-te la ochi.

Trăsăturile lui în formare se schimonosiră sub mâinile care le presau. Furtuna se potolise, lăsându-l senin, mic, dar tot cu răsuflarea tăiată.

Deci ce-au vrut să spună părinții lui Jayden?

Ce fel de oameni știau că fiul lor îl chinuia pe al meu cu un lucru spus de ei și nu mă puseseră în gardă când îi sunasem? Speriați și dând din colț în colț, ca toți ceilalți.

Am nouă ani, tati. Mă descurc.

Eu aveam 45 și nu făceam față.

— Robbie? Au existat martori. Toată lumea e de acord. Ceva a țâșnit în fața mașinii.

Cum adică? Un om?

— Un animal, am răspuns eu, la care Robin se încruntă, nedumerit, ca un băiat din desenele animate. Mai ții minte că era întuneric, iar pământul, acoperit de gheață?

Înclină din cap, imaginându-și un model minuscul al acelei seri, mai mic de metru. 12 ianuarie. Ora 21:00.

— I-a țâșnit în față. Mami probabil că a tras tare de volan. Mașina a derapat și așa a depășit mijlocul drumului.

Robin nu-și dezlipea ochii de pe simularea minusculă. Apoi puse o întrebare pentru care ar fi trebuit să fiu pregătit. Un lucru atât de evident. Ce animal?

Am intrat în panică.

— Nimeni nu știe sigur.

Poate un jder sau un animal mai rar? Poate o nevăstuică.

— Nu știu, amice. Nimeni nu știe.

Am început să fac calcule. Mașina care venea din față. Trecătorii din apropiere. Eu și Robin, așteptând-o să vină acasă. Am rezistat zece secunde. Rușinea de a recunoaște acest lucru nu putea fi mai rea decât senzația de greață care mă încerca.

— Robbie? Se crede că ar fi fost vorba de un oposum. A fost un oposum.

Dar parcă spuneai că...

Voiam să spună: oposumul este singurul marsupial din America de Nord, tati. Lucruri aflate de la Aly: cum iernile aspre îi erau fatale, cum le degerau urechile și cozile fără păr. El însă rămase tăcut, încruntat, cu gândul la cel mai disprețuit animal mare de pe Pământ.

Întoarse capul spre mine, descumpănit. M-ai mințit, tati. Spuneai că nimeni nu știe ce a fost cu adevărat.

— Robbie, a fost doar o chestie de un minut.

Ba nu, a ținut o veșnicie.

Își lăsă capul într-o parte și-l scutură, de parcă ar fi vrut să-și curețe urechile. Spuse cu o voce monotonă, joasă: Toată lumea minte! Nu-mi dădeam seama dacă mă ierta sau condamna întreaga omenire.

Ora de culcare trecuse de mult. Dar iată-ne, amândoi, pe patul lui, ultimii membri ai unei nave spațiale pornite într-o călătorie de ani-lumină care își epuizase toate posibilitățile cu mult înainte de a ajunge la noua casă.

Deci n-a vrut să-l lovească, deși...?

— N-a vrut nimic. N-a avut timp. A fost un gest reflex.

Se gândi câteva clipe. În cele din urmă păru mai calm, chiar dacă o parte din el încă mai cugeta la diferența relativă dintre reflex și opțiune.

Deci părinții lui Jayden mănâncă rahat? Mami n-a încercat să-și facă rău?

N-am simțit nevoia să-l cert pentru cum vorbise.

— Uneori, cu cât oamenii știu mai puțin despre un lucru, cu atât mai mult vor să vorbească despre el.

Robin își luă carnetul și scrise repede ceva în el, întorcându-se cu spatele la mine. Închise carnetul cu zgomot și îl vârî în sertarul noptierei. Se luminase la față. Poate era fericit că ar putea fi din nou prieten cu prietenul lui, a doua zi dimineață.

M-am ridicat și l-am sărutat pe frunte. Nu se împotrivi, își privea mâinile, amintindu-și cum îl dezamăgiseră.

Ce zici de asta, tati? Ce înseamnă?

Ridică o mână cu degetele ca o cupă și o răsuci înainte și înapoi. O planetă minusculă, care se rotea în jurul axei sale.

— Spune-mi tu.

Înseamnă că lumea se învârte, iar eu mă pricep la toate.

Am dat semnalul, iar el înclină din cap. I-am spus cât de bucuros sunt că este ceea ce este. Mi-am răsucit și eu mâna în aer, în semn de

noapte bună. Apoi am stins lumina și l-am lăsat să adoarmă în confortul minciunii mele complicate. Întotdeauna m-am priceput să mint prin omisiune. Iar în noaptea aceea l-am mințit la greu, nepomenind de celălalt pasager din mașină, sora lui nenăscută.

Duminică se trezi plin de entuziasm. Năvăli la mine în dormitor înainte de ivirea zorilor, sări în pat și începu să mă zgâlțâie. O idee colosală, tati. Ascultă.

Eram toropit de somn, drept care l-am repezit.

— Robbie, pentru numele lui Dumnezeu! E șase dimineața!

Ieși val-vârtej și se baricadă în bârlogul lui. Mi-au trebuit patruzeci de minute și promisiunea unor clătite cu afine ca să-l scot de acolo.

Am așteptat până l-au mai potolit carbohidrații.

— Acum hai să auzim ideea colosală.

Robin cântări argumentele pro și contra iertării mele. Își scoase bărbia în față. Îți spun doar fiindcă am nevoie de ajutorul tău.

— Am înțeles.

Vreau să pictez toate speciile pe cale de dispariție din America. Pe urmă vreau să vând tablourile la târgul fermierilor din primăvara viitoare. Așa putem strânge niște bani și să-i dăm unuia din grupurile lui mami.

Știam că nu putea picta mai mult de câteva specii. Dar știam și că era, într-adevăr, o idee. Am spălat vasele și am plecat spre sucursala Pinney a bibliotecii publice.

Fiul meu făcuse o pasiune pentru bibliotecă. Îi plăcea să comande cărți online și să le vadă cum îl așteaptă, cu numele lui pe pachet, când vine după ele. Îi plăcea mărinimia degajată de rafturile ticsite de cărți, harta lumii cunoscute oferite de ele. Erau ca un bufet suedez, din care se putea înfrupta cu orice. Îi plăceau ștampilele de pe prima pagină a fiecărei cărți, cu datele la care fuseseră împrumutate, o arhivă a necunoscuților care le citiseră înaintea lui. Biblioteca era cel mai frumos labirint posibil: tot ce găsea era al lui, gratis, combinat cu bucuria de a afla din ce în ce mai mult.

De obicei urma același traseu printre lucrurile pe care le considera neprețuite: romane grafice, fantasy, enigme și ghicitori, ficțiune. În ziua aceea căută lecții de artă. Rafturile păreau că sunt luate dintr-un

magazin de dulciuri. Hei! Cum de nu mi-ai spus nimic despre toate astea? Am găsit o carte despre cum să desenezi plante și una despre cum să desenezi animale simple. De acolo am mers la raionul Natură, unde am căutat cărți despre speciile aflate în pericol de dispariție. Robin se opri în fața unei stive de cărți care îi ajungea până aproape de brâu.

Nu știu ce să aleg, tati, zise el și încântat, și copleșit.

— Tu alegi ceva, eu aleg altceva.

Se așeză pe podea, încercând să aleagă. Deschise un volum mai gros și scoase un mormăit.

— Ia zi.

Citi ca un robot. Agenția Federală a Statelor Unite care se ocupă de protejarea habitatelor naturale, a faunei sălbatice și a peștilor are în evidență mai bine de două mii de specii nord-americane care sunt fie amenințate, fie pe cale de dispariție.

— Nu-i nimic, amice. Aplicăm politica pașilor mărunți. Faci un desen, pe urmă mai faci unul...

Așeză cartea în vârful stivei și-și lăsă capul în mâini.

— Robbie. Hei.

Mai să-i spun: Nu fi copil! Dar acesta ar fi fost ultimul lucru pe care l-aș fi dorit.

— Ce crezi că ar face mami?

Întrebarea mea îl făcu să se îndrepte de spate.

— Hai să luăm cărțile astea și să ne aprovizionăm.

Responsabila de la Art Co-op se îndrăgosti de el. Terminase de curând artele plastice, deci era în domeniu. Îl plimbă peste tot. Robin era în al nouălea cer. Se uitară la culorile cerate, la creioanele colorate și la tuburile mici, umplute cu vopseluri acrilice lucioase.

— Ce vrei să faci?

Robin îi spuse ce planuri are.

— Ce frumos. Ești nemaipomenit, spuse ea, fără să creadă că proiectul va dura mai mult de o zi.

Lui Robbie i-au plăcut pensulele pentru acuarele. Tânăra rămase impresionată de ce putea să facă băiatul meu, chiar de la prima încercare.

— Trusa asta ar fi cea mai indicată pentru început. Are 48 de culori. Mai mult de atât nu cred că ai nevoie.

Cealaltă de ce e atât de scumpă?

— E pentru profesioniști.

Înșfăcă trusa pentru începători, evitându-mi privirea. Eu i-am luat-o din mână și i-am dat-o pe cealaltă. Ca investiție, mi se părea că face toți banii. Am cumpărat și un set de pixuri tehnice, un bloc de hârtie de desen ieftină, pentru exerciții, și câteva foi de calitate pentru operele finite. Responsabila îi ură noroc, iar el o îmbrățișă pe drumul spre ușă. Robin nu se îmbrățișa cu necunoscuții.

Pictă toată după-amiaza. Fiul meu iute la mânie, de nestăpânit, petrecu ore întregi în genunchi, pe stinghiile unui scaun pliant, copiind exemple din albumele de artă, cu nasul în hârtie. Uneori pufnea de frustrare, ca un taur dintr-una din cărțile lui preferate, cu poze multe. Mototolea tot ce nu-i plăcea mai degrabă cu fler artistic decât cu violență. La un moment dat trânti o pensulă de perete, apoi se certă cu voce tare.

I-am sugerat să ia o pauză. Să jucăm o partidă de ping-pong sau să facem o plimbare prin cartier. Refuză să fie distras de la lucru.

Cu ce vietate să încep, tati?

„Vietate“ era cuvântul preferat de maică-sa. Îl folosea pentru orice, chiar și pentru extremofilele mele. I-am spus lui Robin că nimeni nu-și pierduse vreodată admiratorii cu megafauna.

Nu. Trebuie să încep cu cea care se află în cel mai mare pericol. Cea care are nevoie de ajutor acum.

— Calm, Robbie. Primul târg al fermierilor e încă departe.

Amfibiile sunt în pericol. Încep cu o amfibie.

După ce se tot frământă, alese Lithobates sevosus, broasca gopher cafenie. Un animal ciudat, discret, care își acoperă ochii cu laba membranată ca să se apere de amenințări. Pufăie când e speriată și elimină un lichid lăptos, amar, prin glandele din spate. În urma desecării zonelor mlăștinoase mai trăiește doar în trei mici bălți din statul Mississippi.

Își studie desenul, șovăitor. Crezi că o să le placă?

Vietatea lui era desenată foarte atent, atât ca formă, cât și ca pigment. Acolo unde ochii mei văzuseră doar niște umflături negre-cenușii în fotografia broaștei, Robin vedea vârtejuri multicolore, ca într-un curcubeu, pentru care folosise cam jumătate din vopseluri. Diferența dintre originalul anost și copia suprarealistă nu îl deranja pe Robin. Cum nu îl deranja, câtuși de puțin, nici pe duhul soției mele.

Când termină, Robbie își duse pictura în camera de zi, la fereastră, și o ridică la lumină ca să-mi afle verdictul. Perspectiva era greșită, fondul, stângaci, contururile erau naive, iar culorile, ca de pe altă lume. Dar broasca în sine era o capodoperă, cu tot cu negi — portretul unei vietăți pe a cărei dispariție puțini oameni ar fi deplâns-o.

Crezi că o va cumpăra cineva? E pentru o cauză nobilă.

— Este excelentă, Robbie.

Poate că există o planetă pe undeva unde amfibiile sunt cele mai tari.

Apoi, după ce își întoarse opera pe toate părțile, se declară mulțumit. O vârî într-o mapă unde își ținea celelalte desene și se întoarse la albumele de artă. Nu-l mai văzusem atât de fericit din noaptea în care dormiserăm la lumina stelelor.

Luni dimineață se rostogoli jos din pat, se îmbrăcă, goli un bol cu cereale cu ovăz și se spălă pe dinți, ca de obicei. Dar, cu cinci minute înainte de sosirea autobuzului, mă anunță: Azi nu e școală, tati.

— Ce-ți veni? Cum să nu fie școală? Hai, ia-o din loc!

Nu e școală pentru mine. Arătă spre masa din sufragerie pe care, cu o zi în urmă, își lăsase toate ustensilele de pictat. Am prea multă treabă.

— Nu exagera. Poți lucra după-amiază și diseară. Hai, să nu pierzi autobuzul.

Azi fără autobuz, tati. Am prea multă treabă.

Poate am făcut prea repede apel la rațiune.

— Robbie. Ascultă. Deja sunt în relații proaste cu cei de la școală. Doamna Lipman a spus că anul ăsta deja te-am învoit de prea multe ori de la ore.

Dar de zilele în care m-a suspendat n-a spus nimic?

— Am discutat și asta cu ea. M-a amenințat cu niște chestii foarte grave dacă nu respectăm regulamentul.

Ce fel de chestii?

— Hai, valea. Nu glumesc. Mai vorbim diseară.

Nu merg, tati.

Singura dată după moartea lui Aly când l-am bruscat m-a mușcat de încheietura mâinii până la sânge. M-am uitat la ceas. Nu mai avea cum să ajungă la autobuz. I-am pus mâna pe umăr. S-a ferit.

— Ți-au dat un ultim avertisment pentru ce i-ai făcut lui Jayden. Suntem amândoi pe lista neagră. Dacă mai greșim cu ceva, doamna Lipman... Nu trebuie să le oferim ocazia ca să ia măsuri împotriva noastră.

Tati. Ascultă-mă. Te rog frumos. Mami spune că totul moare. O crezi?

— Robin. Hai. Să mergem. Te duc eu cu mașina.

Simțeam deja că pledez pentru o cauză pierdută.

Fiindcă, dacă are dreptate, nu mai are rost să merg la școală. Totul va muri înainte să ajung în clasa a X-a.

M-am întrebat dacă merită să mă angajez în discuția asta.

O crezi sau nu? Asta e tot ce vreau să știu.

Dacă o credeam? Faptele vorbeau de la sine. Tot ce susținea ea erau lucruri știute de oamenii de știință de pretutindeni. Dar o credeam? Dispariția în masă păruse vreodată reală?

— N-ai de ales, trebuie să mergi la școală.

Spuneai că totul este o alegere, tati. De exemplu, aș putea să fac ore cu tine, acasă.

M-am șters la ochi până am început să văd stele verzi. În capul meu vorbeam din nou cu o persoană moartă. Iar Aly îmi aducea aminte: Ascultăm. Compătimim. Dar nu negociem cu teroriștii!

— Eu cred în tine, Robbie. În ceea ce faci. Dar nu putem schimba școala în mijlocul anului. Dacă-ți mai dorești asta și în primăvară, găsim o soluție.

De asta va dispărea totul. Fiindcă toată lumea vrea să rezolve problemele mai târziu.

M-am așezat la masa acoperită de desenele lui de început. Nu greșea.

— OK. Azi pictezi. Toate ființele care sunt la ananghie. Cât de bine poți.

Trebuie să-mi fi simțit resemnarea, fiindcă mica lui victorie îl făcu să se întunece la față. Mă privi, gata să mă roage să mă răzgândesc. Tati? Dar dacă asta nu ajută cu nimic?

Nici o bonă de pe lista mea nu putea să stea cu el toată ziua fără să fie anunțată mai din vreme. Din fericire, în ziua aceea nu aveam cursuri și puteam lucra de acasă. La ora nouă fără un sfert, în timp ce contramandam sau reprogramam mai multe întâlniri, am primit mesajul automat: Copilul dvs. lipsește nemotivat. Știți acest lucru (Răspundeți, vă rugăm, cu Da sau Nu)? Am apăsat pe Da, apoi am telefonat la școală și i-am spus unei secretare sceptice, care m-a luat din scurt, că Robin avea programare la medic și eu uitasem să anunț.

Mi-am sortat e-mailurile și am terminat actualizarea datelor din articolul pentru Stryker: sulfatul de dimetil și bioxidul de sulf în modelele noastre pentru dezechilibrul atmosferic. Viața bazată pe sulf, în locul carbonului: m-am gândit la cum ar arăta prânzul luat într-un astfel de loc în timp ce pregăteam una dintre mâncărurile preferate de Robin, linte cu ceapă călită și puțină roșie. După-amiază Robin bătu la ușa biroului meu cu câteva mici întrebări despre picturile lui la care se potrivea orice răspuns. Se simțea singur. Până a doua zi dimineața, am socotit eu, va fi gata să se întoarcă la școală.

Am mai înjghebat ceva pentru cină. Robin voia să mănânce vinete coapte servite în caserola lui Aly. Și a insistat să le curețe el. Produsul final nu se dovedi un succes, dar băiatul meu goli farfuria cu pofta cuiva care muncise din greu toată ziua. După cină i-am cerut să organizeze o expoziție. Din multele picturi pe care le distrusese furios mai rămăseseră câteva. Le lipi cu scotch pe peretele gol din sufragerie, eu neavând voie să intru până nu mă striga el. Am văzut o ciocănitoare cu ciocul de fildeș, un lup roșu, un bondar al lui Franklin, o șopârlă uriașă și mai multe tufe de yermo xantocephalus. Unele picturi erau mai reușite decât celelalte. Dar toate păreau că vibrează, iar culorile țipau: Salvați-ne.

O pasăre, un mamifer, o insectă, o reptilă și o plantă. Ca să meargă cu amfibia de ieri.

Tot nu-mi dau seama cum de avea răbdare un copil de nouă ani să le picteze. Poate că prin el comunica altcineva.

— Robin, sunt incredibile.

Ciocănitoarea și șopârla poate că au dispărut deja. Cât crezi că ar trebui să cer pe ele? Vreau să donez cât mai mulți bani.

— Ai putea să întrebi oamenii cât ar fi dispuși să dea.

Un truc folosit atunci când te târguiești pentru o mașină la mâna a doua, acum în slujba unei cauze nobile. Dezlipi picturile de pe perete și le vârî în mapă.

— Ușurel! Să nu le îndoi.

Mai am atâtea de făcut, tati.

A doua zi dimineață, după micul-dejun, anunță că rămâne acasă, trebuia să continue.

— Fără! Hai, la școală. Doar ne-am înțeles.

Când? Când ne-am înțeles? Ai zis că ai încredere în mine!

Se înroși brusc la față. Împiedicat să facă ce credea el de cuviință, mă privi lung, cu o furie vecină cu ura. Își țuguie buzele și scuipă aproape de picioarele mele. Apoi se răsuci pe călcâie, o luă la fugă pe hol spre dormitorul lui și trânti ușa după el. După douăzeci de secunde, un țipăt care îmi îngheță sângele în vine se transformă în zgomotul asurzitor produs de mobila răsturnată. M-am împins în ușă, baricadată cu tot felul de obiecte. Răsturnase o bibliotecă înaltă de 1,5 m, cărți, jucării, aeromodele și trofee obținute la concursurile de design împrăștiindu-se peste tot. Când am pătruns în cameră, țipă din nou și azvârli vechea ukulele a lui Aly spre fereastra cu geamuri duble, spărgând și geamurile, și instrumentul.

Apoi se repezi la mine, urlând. Ne-am luptat. Încercă să mă zgârie pe față. L-am prins de braț și i l-am răsucit, mult prea tare. Robin țipă și se lăsă la podea, plângând. Îmi venea să mor. Dosul mâinii lui arăta ca un fluture strivit pe jumătate. Încheiasem un pact cu Aly, singurul care mă făcuse să jur că îl voi respecta. Theo, orice s-ar întâmpla, nu trebuie să-l lovim. Am privit în jur, gata să-i cer iertare. Dar Aly nu era nicăieri.

Pe Geminus am fost blocați de o parte și de alta a unui meridian teribil. Soarele planetei era mic, nu foarte cald, și roșu. Geminus era atât de aproape încât steaua se înscrisese în mișcarea ei de rotație. O parte rămânea mereu în lumina orbitoare. Cealaltă era mereu în întuneric, rece ca gheața și încremenită.

Viața germina în fâșia de crepuscul dintre miezul zilei și miezul nopții. În acel interval dintre ardere și îngheț, vânturile biciuiau aerul, iar curenții învolburau apa. Ființele apăreau ca să exploateze nodurile energetice, mișcând fărâme din dimineață ca să încălzească întunericul și fărâme din noapte ca să potolească focul etern.

Viața își făcea loc în ambele jumătăți ale peisajului bătut de vânturi. Lujerii vieții scormoneau canioane și cumpene ale apelor, târându-se dinspre zona temperată spre extremități. Viața pe Geminus se împărțea în două regate: unul de gheață, celălalt de foc, fiecare adaptându-se la jumătate din planeta bipolară. Pentru cei mai temerari dintre pelerini nu exista cale de întoarcere. Chiar și zona temperată le putea fi fatală.

Inteligența se dezvolta sub două forme. Fiecare își rezolva propria climă imposibilă. Dar minților din timpul zilei nu li se părea inteligibilă noaptea, iar cele din timpul nopții nu înțelegeau ziua. Împărtășeau un singur lucru: viața nu putea exista „dincolo de margine“.

Am călătorit spre Geminus împreună, eu și fiul meu. Dar am ajuns fiecare singur acolo. Eu m-am trezit într-un canal pustiit de vânt pe partea zilei permanente. Am cutreierat fâșia locuibilă, dar nu l-am găsit pe Robin. Localnicii nu mi-au fost de ajutor. Îmi închipuisem că locuitorii zilei nesfârșite vor fi veseli și relaxați. Dar cerul lor era plin de o singură lumină neschimbătoare, care bloca toate semnele unui univers. Trăiau de parcă nu ar fi existat decât Aici și Acum. Gândirea îi oripila. Științele și artele se opriseră când încă erau în fașă. Nici măcar telescopul nu-l inventaseră.

Pe Geminus anotimpurile erau locuri. Cei câțiva kilometri spre fâșia despărțitoare i-am străbătut din august până în ianuarie. Robin trebuia să fie undeva pe partea nopții permanente. Ce fel de oameni putea găsi acolo, modelați de un frig letal? Vicleni și ingenioși, săpători ai

minelor de foc și crescători de ciuperci subterane. Brutali, barbari, ucigași depresivi, care se luptau pentru fiecare calorie neprețuită.

Și el mă căutase. Apropiindu-mă de zona temperată, l-am văzut încă de departe cum vine în fugă. Am dat să fug și eu, el însă a ridicat mâinile ca să mă oprească. Mi-am dat seama, acolo, la marginea întunericului: văzuse cerul curat al nopții. Privise stelele cum niciun om de pe Pământ nu o va face vreodată. Văzuse schimbarea și timpul, ciclurile și varietatea. Matematica și poveștile nenumărate, subtile și felurite precum constelațiile scoase în evidență de întuneric.

M-a chemat de dincolo de marginea întunericului. Tati. Tati! Nici n-ai idee. Eu însă eram prizonierul luminii și nu puteam trece dincolo.

Mulți o simpatizau pe soția mea. La rândul ei, Aly avea multe simpatii, ca și cum acesta ar fi fost cel mai firesc lucru din lume. Avusese iubiți înaintea mea și rămăsese în relații bune cu majoritatea, chiar și cu o femeie care îi frânsese inima. Flirtul făcea parte din ocupația ei. O priveam cum vrăjește săli pline de legiuitori sau de donatori, de parcă toți i-ar fi fost prieteni de suflet.

Făcea multă muncă de teren, doar coordona activitatea unor ONG-uri din zece state ale Vestului Mijlociu. În primii doi ani de căsnicie fusesem foarte gelos. Mă suna dintr-un hotel ieftin ca să-mi spună: Am mers împreună la un restaurant drăguț din centru. Și, când îngăimam chipurile dezinvolt „împreună“, ea răspundea: A, nu ți-am spus? Am dat de Michael Maxwell aici. Fostul meu prieten de la școala doctorală... Asta însemna încă opt ore de gânduri nocturne de care nu aveam nevoie.

În zona în care activa, cele zece state, colabora cu un adevărat harem de femei și bărbați devotați cauzei, toți teoretic cu șanse egale de a promova. Despre unele prietenii știam; altele m-au luat prin surprindere, la înmormântarea ei. Singura dată când am întrebat-o dacă fusese tentată să calce strâmb, a rămas cu gura căscată de mirare. Dumnezeule! Dar nu sunt construită astfel! M-aș face bucățele dacă aș încerca așa ceva.

Drept care am optat pentru un amestec suportabil de gelozie și admirație. Mulți o doreau pe soția mea, oameni de treabă, cumsecade. Soția mea părea că mă dorește pe mine. Natura, cum îmi arăta Aly de multe ori, se pricepe de minune să-i fericească pe oameni, măcar cât de cât.

Nu m-a surprins deloc când s-a întors acasă târziu de la târgul fermierilor, într-o sâmbătă, încântată de câtă atenție se bucurase. M-am întâlnit din întâmplare cu Marty Currier, la standul Apple Lady. Am băut o cafea cu el. Vrea să participăm la un experiment!

Martin Currier era unul dintre cei mai cunoscuți oameni de știință din Wisconsin: profesor universitar de neurologie, membru al Academiei Naționale de Științe, cercetător la Institutul de Medicină Howard Hughes — titluri la care visam și eu, dar de care nu voi avea parte niciodată. Era unul dintre puținii oameni din oraș cu care Aly se afla

pe aceeași lungime de undă și de la care avea de învățat. Ieșeau împreună oricând aveau timp, fapt care mă înnebunea.

— Nu zău! Sunt sigur că ar vrea facă un experiment cu tine.

A zâmbit cu gura până la urechi și a luat poziția boxerului, vânturându-și pumnii în fața mea, dansând în jurul meu. Întotdeauna își ținea mult prea aproape pumnii mici când amenința să-mi tragă una după ceafă. Nu că nu mi-ar fi plăcut.

Hai, amice. De ce nu ne-am băga? Tipul încearcă niște lucruri extraordinare.

Laboratorul Currier explora Neurofeedbackul decodat (NefD). Era ceva asemănător cu biofeedbackul, dar cu imagini neuronale în timp real, reacție inversă mediată de inteligența artificială. Unui prim grup de subiecți — „țintele“ — i se provocau stări emoționale prin stimuli externi, iar cercetătorii scanau porțiunile relevante ale creierului folosind RMN-ul funcțional. Apoi ei scanau aceleași porțiuni ale creierului la un al doilea grup de subiecți — „recruții“ — în timp real. Inteligența artificială monitoriza activitatea neuronală și trimitea stimuli auditivi și vizuali meniți să inducă subiecților stările neuronale preînregistrate ale țintelor. Astfel, recruții învățau să aproximeze felul în care reacționa creierul țintelor și, ceva ieșit din comun, începeau să spună că au emoții similare.

Tehnica data din 2011 și se soldase cu câteva prime rezultate remarcabile. Echipe din Boston și Japonia îi învățau pe recruți să rezolve mai rapid puzzle-uri vizuale, doar aplicându-le tiparele corticale vizuale ale țintelor care învățaseră să rezolve puzzle-uri prin metoda aproximărilor succesive. Alți cercetători înregistrau câmpurile vizuale ale țintelor expuse la culoarea roșie. Recruții care învățau, prin feedback, să aproximeze aceeași activitate neuronală raportau că văzuseră roșu cu ochii minții.

De atunci, cercetătorii trecuseră de la învățarea vizuală la condiționarea emoțională. Cele mai multe subvenții mergeau la desensibilizarea pacienților cu tulburări de stres posttraumatic. Neurofeedbackul decodat (NefD) și feedbackul de conectare erau prezentate cu surle și trâmbițe drept tratamente ale tuturor tulburărilor de ordin psihiatric. Marty Currier lucra la aplicațiile

clinice. Dar și la o chestie mai exotică, mai spectaculoasă.

— De ce nu? am răspuns eu.

Și așa ne-am oferit voluntari pentru experimentul amicului ei.

La recepția laboratorului lui Currier am râs pe înfundate cu Aly de chestionarul pe care trebuia să-l completăm. Fuseserăm încadrați în valul doi al țintelor, dar mai întâi trebuia să trecem de triaj. Întrebările se voiau cu schepsis. CÂT DE DES VĂ GÂNDIȚI LA TRECUT? UNDE AȚI PREFERA SĂ VĂ AFLAȚI, PE O PLAJĂ AGLOMERATĂ SAU ÎNTR-UN MUZEU PUSTIU? Soția mea a clătinat din cap, întrebările i se păreau rudimentare, apoi și-a ascuns zâmbetul cu mâna. I-am deslușit imediat expresia, de parcă am fi fost în același gând: cercetătorii se puteau folosi de tot ce descopereau în ea atâta timp cât descoperirile lor nu o băgau la închisoare.

Eu renunțasem de mult să-mi înțeleg propriul temperament, bine ascuns. Deși o sumedenie de monștri sălășluiau în adâncurile mele fără soare, majoritatea erau neletali. Țineam să văd răspunsurile soției, dar un tehnician ne-a împiedicat să le comparăm între noi.

FUMAȚI TUTUN? Nu, de ani de zile. Nu am menționat că toate creioanele mele erau pline de mușcături.

CÂT ALCOOL BEȚI ÎNTR-O SĂPTĂMÂNĂ? Eu deloc, soția însă a recunoscut că bea un pahar seara, la Ora ei Fericită, când copleșea câinele cu poeziile pe care le compunea.

SUFERIȚI DE VREO ALERGIE? Nu, dacă făceam abstracție de cocktailurile la care eram nevoit să particip.

AȚI SUFERIT VREODATĂ DE DEPRESIE? La asta nu am știut cum să răspund.

CÂNTAȚI LA VREUN INSTRUMENT MUZICAL? Știință. Am scris că, dacă era nevoie, puteam găsi nota Do pe claviatura unui pian.

Doi cercetători de la studii postdoctorale ne-au condus în sala unde se făcea RMN-ul funcțional. Laboratorul acesta dispunea de mult mai multe subvenții decât orice echipă de astrobiologi din întreaga lume. Aly ajunsese la aceeași concluzie gândindu-se la ONG-urile ei

nevoiașe. Speram ca invidia să nu ne afecteze în vreun fel scanarea creierului.

Eu m-am încumetat primul. Aly a rămas cu Martin Currier în cabina de control, în fața unui șir de monitoare. Aranjamentul mi s-a părut suspect, dar, la urma urmei, lui i se acordaseră atâtea distincții, nu mie. M-am lungit în cușca lui Faraday și, prin cască, mi s-a spus să mă relaxez, să închid ochii și să-mi ascult respirația. Apoi am primit câțiva stimuli, pentru calibrare. Un fragment din Sonata Lunii și unul din ceva modern, foarte ritmat. Mi s-a spus să deschid ochii. Pe un ecran de deasupra feței am văzut, pe rând, imagini cu o mierlă albastră pe o creangă, un bebeluș fericit, o masă de sărbătoare, cu de toate, și un prim-plan cu un antebraț fracturat, osul ieșind prin piele. Apoi mi s-a spus să închid ochii încă un minut și să-mi ascult respirația din nou.

A urmat adevăratul experiment. Ni s-a cerut, mie și lui Aly, să redăm o emoție, dată la întâmplare, dintre cele opt stări emoționale de bază din tipologia stabilită de Plutchik: groază, uimire, suferință, dezgust, furie, extaz sau admirație. În patru minute trebuia să trecem prin starea mintală respectivă. Programul urma să alcătuiască o hartă tridimensională a unei părți din sistemul nostru limbic în timp ce noi îndeplineam sarcina.

Mie mi-a revenit admirația. Am închis ochii și am trecut cu gândul de la Einstein, dr. King și Sydney Carton. Dar în cabină soția urmărea oscilațiile trăirii mele. Gândul la ea m-a făcut să-mi amintesc o seară petrecută împreună în toiul unei ierni din Vestul Mijlociu, cu patru ani în urmă.

Aly tocmai fusese numită coordonatoare pe Vestul Mijlociu, iar cel care o înlocuia în funcția de coordonator la nivel de stat se dovedea a fi incapabil. În Maryland, pentru organizarea conferinței naționale bianuale, de trei zile, petrecuse ore întregi la telefon învățându-l ce să facă și cum să depășească mai multe crize. Acolo s-a ales cu o răceală urâtă. Furtunile de zăpadă au întârziat decolarea avionului cu o jumătate de zi. Eu am luat-o de la aeroport la ora 21:00, împreună cu Robbie. În absența ei, băiatul făcuse o otită. A plâns până după miezul nopții, când Aly, obosită și bolnavă, și-a lăsat capul pe pernă.

Telefonul a trezit-o la 1:30 noaptea: era noul coordonator la nivel de

stat, la fel de nefericit, agitat nevoie mare. Poliția găsise în Rhinelander un camion cu o duzină de câini închiși în cuști, abandonați la temperaturi sub zero grade într-o parcare de la Walmart. Camionul aparținea unei crescătorii mari de câini lăsate de izbeliște, care fusese închisă pe loc. Sute de câini umpleau până la refuz singurul adăpost din Ținutul Oneida. Localnicii apelaseră la ONG-ul lui Aly, deși o astfel de problemă depășea atribuțiile organizației axate pe drepturile animalelor.

Succesorul ei voia să știe spre cine să se îndrepte pentru rezolvarea crizei. Aly i-a spus scurt: Cum adică la cine? Du-te tu și rezolv-o. Omul a răspuns că el nu e plătit pentru așa ceva, problema e de competența unui subordonat. Au vorbit timp de douăzeci de minute, soția mea, deși moartă de oboseală, reușind să apeleze la toate argumentele posibile. Omul însă refuza în continuare. În cele din urmă, la răsăritul soarelui, Alyssa și-a pus câteva lucruri într-un rucsac, s-a urcat în mașină și a condus trei ore și jumătate pe drumuri acoperite de gheață, singură-singurică. Eu am tot întrebat-o: „Ești sigură?“ Nu prea era sprijinul pe care îl merita.

S-a întors după 48 de ore, după ce plasase două sute de câini prin adăposturi din nordul statului Wisconsin. A coborât din mașină semănând cu o franțuzoaică de la țară, din secolul al XIX-lea, bolnavă de tuberculoză în ultimă fază, cum vezi prin filme. A mers direct la Robin, care nu mai contenea din plâns, și a stat cu el o oră. Apoi a scris un discurs pe care trebuia să-l țină în Des Moines a doua zi. După miezul nopții, din nou, s-a uitat la mine cruciș, zâmbind, s-a declarat istovită și a dormit cinci ore, după care s-a suit la volan, cu destinația Iowa.

Soția mea era admirabilă la fel cum eram eu înalt. Dar admirația nu exprima îndeajuns ceea ce simțeam. Senzația care mă copleșea semăna cu o teoremă din geometrie. Eu îmi veneram soția. Era exact ce trebuia să fie în această lume, fără ca măcar o dată să mă întreb ce înseamnă asta. Nici nu îndrăzneam să sper că pot rivaliza cu ea. Doar speram să poată vedea, din cabina de control, în fața acelor monitoare, ce anume îmi subjuga creierul.

Experimentul s-a încheiat și transa mea odată cu el. Tehnicienii au recalibrat programul arătându-mi imaginile de mai devreme și punându-mă să număr de la zece la unu. Apoi au dat din nou cu zarul

și m-am ales cu a doua stare: suferința.

De îndată ce cuvântul mi-a ajuns la urechi, pulsul a și prins viteză. Adevărul e că sunt foarte superstițios — nu rațional, de asta a avut grijă știința, ci fizic. Sunt foarte sensibil la stările vechi, iar suferința trebuie să fie mai veche decât însăși conștiența. Corpul meu reacționează mult prea ușor la cele mai prăpăstioase închipuiri. Cele câteva minute pe care le petrecusem admirându-mi soția erau uitate. Acum mă aflam din nou în acea noapte de pomină, marcată de dezastru. Infecția la ureche a fiului meu se extindea și devenea fatală. Ucigașii câinilor îmi prindeau soția și o torturau. Obosită și suprasolicitată, Aly derapa de pe drumul acoperit de gheață și ajungea într-un șanț, unde rămânea ore întregi.

Ce e suferința? Lumea lipsită de un lucru pe care-l admiri. Ceea ce se întâmpla în jurul meu era total absurd, irațional. Dar eu simțeam că se întâmplă cu adevărat, dacă nu aici, atunci pe altă planetă.

Aly a sărit și m-a îmbrățișat când am intrat în cabină. Sărmanul meu soțior!

Am schimbat locurile. Eu am rămas cu Currier, iar Aly a intrat în cușca Faraday. În timp ce doi tehnicieni o testau pe Aly cu imagini și muzică, mi-am exprimat îndoielile.

— Metodologia voastră nu pare a fi prea bine controlată. Rezultatele nu variază în mare măsură în funcție de...?

— În funcție de cât de bun actor este subiectul?

Deși arăta vesel, vocea lui Currier era condescendentă. Omul ăsta chiar îmi era antipatic și nu doar fiindcă Aly îl aprecia atât de mult.

— Exact. Nu toată lumea poate încerca emoții la comandă.

— Dar nici nu trebuie. Noi observăm anumite regiuni din sistemul limbic. Unele reacții ale țintelor sunt mai aproape de adevăr decât altele. Unii oameni chiar trăiesc emoțiile în timp ce alții doar se gândesc la ele. Dar inteligența artificială poate extrage tiparele activității din sute de experimente ca să construiască un compozit, o hartă tridimensională a caracteristicilor comune. Noi verificăm dacă amprentele medii ale celor opt emoții de bază sunt îndeajuns de distincte ca să poată fi recunoscute de recruții care sunt instruiți cum să le asorteze.

— Și? Care e rezultatul?

Currier și-a lăsat capul pe o parte, ca una dintre păsările la care priveam eu și soția mea.

— Ținând cont de elementul aleatoriu și de faptul că alegerea se face între opt emoții, un subiect reușește să identifice emoția țintă în proporție de unu la opt. Dar, după câteva ședințe de feedback, timpul de identificare a emoției țintă se reduce aproape la jumătate.

— Dumnezeule! Telepatie emoțională!

Currier a ridicat din sprâncene.

— Se poate numi și așa.

Eram în continuare sceptic. Dar, dacă aș fi făcut parte din comitetul de acordare a subvențiilor, i-aș fi aprobat mai mult decât ar fi cerut.

Ideea merita explorată, indiferent de rezultatele ei. O mașinărie empatică: parcă venea dintr-unul din cele două mii de romane SF din biblioteca mea.

În partea cealaltă a sălii, soția mea părea și mai mică în interiorul scanerului. Ei i-au dat vigilență. Eu, unul, n-aș fi numit-o emoție, darămite să o includ în cele opt emoții de bază. Dar pentru Alyssa vigilența era echivalentă cu psalmodierea practicată de călugărițele din Evul Mediu, de aceea nu am rămas surprins când, după trei minute, Currie s-a aplecat peste monitor.

— Aoleu! Ce s-a ambalat!

— Nici n-ai idee.

Sau poate că avea. Am privit cum reacționa creierul lui Aly, ca într-un film de desene animate în care un personaj picta direct cu degetul. Poate că soția mea retrăia aceeași noapte. Dar, la fel de bine, ar fi putut retrăi zeci de alte nopți. Urmăream ecranul și învățam ceva. Aly cânta în forță toate cântecele de bază ale vieții, vigilența însă era imnul ei național. Întreaga ei viață era alcătuită din variațiuni pe aceeași temă: dacă ai ceva de făcut, fă acum, fiindcă acolo unde ai să ajungi nu vei avea nimic de făcut.

Tiparele dansau prin creierul lui Aly. Un tehnician i-a spus să respire adânc și să se relaxeze. Să mă relaxez? a întrebat ea din scaner. De-abia mă încălzesc!

A doua emoție pentru ea a fost extaz.

— Stai puțin! i-am zis eu lui Currier. Eu mă aleg cu suferința, iar ea, cu extazul?

Omul a zâmbit cu gura până la urechi. Șarmul lui era incontestabil.

— Verific acum generatorul de numere aleatorii.

Vigilența și extazul sunt una lângă alta în roata emoțiilor inventată de Plutchik. Vigilența se transformă în anticipare și interes, spre marginea roții. Extazul revine în bucurie și seninătate. Între bucurie și anticipare se află optimismul. Zi după zi de triaj fără speranță o disperau pe Aly. Îmi amintesc cum plângea urmărind o filmare

clandestină a unei îngrădituri pentru îngrășarea animalelor, în Iowa. Odată blestemase omenirea azvârlind cât colo un raport ONU despre distrugerea habitatelor. Cu toate acestea, celulele soției mele dădeau pe dinafară de optimism. Drept care sufletul ei a reacționat la extaz precum pilitura de fier în preajma unui câmp magnetic.

Am urmărit cum creierul lui Aly se lasă cuprins de fericire pe un ecran, într-o cabină, alături de un om care sigur o dorea. Currier privea cu atenție reacția ei.

— E perfectă!

Nu aveam idee ce anume îl impresiona, dar chiar și eu observam cât de diferit răspundea creierul ei la stimuli, acum, după doar câteva minute.

O cunoșteam pe soția mea mai bine decât oricine. Dar nu-mi dădeam seama ce amintiri puteau genera această reacție uluitoare la comandă. Eram și eu pe acolo? Fiul ei era cel de la care pornea bucuria? Sau alte lucruri îi provocau acea fericire deplină? Voiam atât de mult să aflu sursa acelor culori care se răspândeau în evantai, încât am simțit o a noua emoție primară, care nu-și avea locul pe roata lui Plutchik.

Currier îi studia diencefalul pe monitor. Acest om contribuia la o cercetare îndelungată, impresionantă, care nu avea să înceteze decât atunci când societatea nu mai credea în știință. Dar chiar dacă el și cei ca el reușeau într-un târziu să deschidă camera încuiată a creierului unui om, tot nu puteam ști cum e să locuiești acolo. Oriunde am fi mers, rămâneam doar niște outsideri.

Cei doi tehnicieni au ajutat-o pe soția mea să coboare din cușca Faraday. Aly s-a înroșit de plăcere ca atunci când asistentele îi puseseră în brațe nou-născutul. Ni s-a alăturat în cabină, ușor ametită. Currier a scos un fluierat admirativ.

— Dar chiar știi să manevrezi chestia aia!

Soția mea s-a apropiat de mine și m-a luat de gât, ca și cum doar corpul meu putea menține la suprafața unei mări întinse acea mică ambarcațiune. Ne-am întors acasă strânși unul în altul și am plătit bona. Ne-am hrănit băiatul și am încercat să-l amuzăm cu jocul de Lego care îi plăcea atât de mult, Războiul Stelelor. Robin simțea că

suntem amândoi cu gândul în altă parte și a început să ne bată la cap cu întrebările. Am încercat să-l potolesc.

— Eu și mama trebuie să rezolvăm niște probleme. Tu joacă-te în legea ta și, mai târziu, mergem să vedem bărcile cu pânze.

Așa am avut timp, eu și Aly, să ne baricadăm în dormitor. Mă dezbrăcase pe jumătate când am izbutit să șoptesc primele mele cuvinte amenințătoare:

— La ce te gândeai acolo? Trebuie să știu!

Aly mi-a ignorat toate sunetele, mai puțin pulsul. Stătea cu urechea lipită de pieptul meu și cu mâinile peste tot, mai jos. Vai, băiețelul meu. Mai aveai puțin și plângeai în mașinăria aia periculoasă!

Apoi s-a suit pe mine, cu spatele drept, înflăcărată, și imensă. Ridicându-se, a țipat ușor, ca o vietate nocturnă. Am întins mâna ca s-o fac să tacă, moment în care senzația s-a dublat. Au trecut doar câteva secunde și am auzit un ciocănit în ușă. Sunteți OK?

Soția mea, vigilentă și extatică, s-a străduit din răsputeri să nu râdă. Mamă, ce OK suntem, dragule! Toată lumea e OK.

Într-o dimineață de miercuri, în noiembrie, am traversat campusul spre clădirea în care lucra Currier. Un drum destul de lung, plus că nu îl anunțasem că vin. Nu voiam să fie o chestie oficială. Martin se arătă surprins să mă vadă. Cea mai apropiată emoție de pe roata lui Plutchik trebuie să fi fost teama.

— A, Theo. Ce mai faci?

Mă întreba ca și cum chiar ar fi vrut să știe. Deh, după atâția ani de studiu al emoțiilor umane...

— Îmi pare rău că n-am putut veni la înmormântarea Alyssei.

Am ridicat din umeri și i-am lăsat să cadă la loc. Trecuseră doi ani; istorie.

— N-ai venit? Ca să-ți spun drept, nici nu mi-am dat seama cine a venit și cine nu. Nu-mi amintesc prea mult din cum a fost.

— Cu ce te pot ajuta?

— Vreau să te rog ceva, dar rămâne între noi.

Înclină din cap și-mi făcu semn să-l urmez afară din clădire. Ne-am oprit la bufetul Facultății de Medicină, fiecare cu o băutură fierbinte care nu ne atrăgea deloc.

— E ceva delicat. Știu că nu ești clinician, dar n-am la cine să apelez. E vorba de Robin. Cei de la școală mă amenință cu Serviciile Sociale dacă nu-l îndop cu medicamente.

Stătu o clipă ca să-și aducă aminte cine e Robin.

— A fost diagnosticat cu ceva?

— Până acum doi medici au spus că are Asperger, unul că suferă de tulburare obsesiv-compulsivă și altul că are sindromul hiperkinetic.

Zâmbi cu amărăciune și compătimitor.

— De asta am renunțat la psihologia clinică.

— Jumătate din elevii clasei a III-a din țara asta ar putea fi încadrați într-una dintre cele trei categorii.

— Asta e și problema, zise el și privi în jur, încercând să vadă dacă sunt colegi care ne-ar putea auzi. Ei la ce vor să-l treacă?

— Nu sunt sigur că directoarei îi pasă prea mult, atât timp cât Big Pharma își ia partea.

— Majoritatea medicamentelor sunt standardizate.

— Băiatul meu are doar nouă ani, m-am răstit eu, apoi am încercat să mă calmez. Creierul lui de-abia se dezvoltă.

Martin ridică mâinile.

— Da, e prea necopt pentru medicamente psihoactive. Eu, unul, n-aș face experimente pe un copil de nouă ani.

Era un tip deștept. Înțelegeam de ce soția mea îl plăcea atât de mult. Aștepta răbdător. În cele din urmă i-am spus:

— I-a tras una-n față unui prieten de-al lui cu un termos.

— Hm. Și eu i-am spart nasul prietenul meu, cândva. Nu că n-ar fi meritat.

— Ritalinul ar fi fost de ajutor?

— Tratamentul preferat de tata era cureaua. Datorită lui am ajuns adultul model pe care-l ai în față.

Am râs și m-am simțit mai bine. O mutare isteață din partea lui.

— Oare cum ajungem la maturitate? am întrebat.

Amicul soției mele își miji ochii și privi în trecut, încercând să-și amintească de fiul Alyssei.

— Cât de serioase sunt accesele lui de furie?

— Nu știu cum să răspund la întrebarea asta.

— Dar l-a altoit pe băiatul ăla.

— N-a fost numai vina lui.

Vina se împarte mereu. I s-au încurcat mâinile.

— Ți-e teamă că ar putea să rănească grav pe cineva? Te-a atacat vreodată?

— Nu. Niciodată. Bineînțeles că nu.

Știa că mint.

— Eu nu sunt medic, zise el. Dar nici măcar medicii nu pot stabili un diagnostic credibil fără un consult amănunțit. Știi asta prea bine.

— Niciun medic nu-l poate diagnostica pe fiul meu mai bine decât mine. Pur și simplu am nevoie de un tratament fără medicamente, ca să-l calmeze și să mă scape de amenințările directoarei.

Martin mă privi lung, la fel cum privise și reacția creierului soției mele. Se lăsă pe spătarul din plastic al scaunului.

— Dacă vrei o terapie nefarmacologică, l-am putea include într-unul dintre experimentele noastre. Tocmai testăm eficacitatea NefD ca intervenție comportamentală. Un subiect de vârsta fiului tău ne-ar oferi informații prețioase. Și ar face și niște bani de buzunar.

Pe lângă asta, îi putea spune doamnei Lipman că fiul meu e inclus într-un program de modificare comportamentală la U Double U.

— Faptul că unul dintre subiecți este atât de tânăr nu va crea probleme?

— E un proces neinvaziv. Îl învățăm să-și controleze propriile emoții în spiritul terapiei comportamentale, dar cu rezultate vizibile imediat. Comitetul de Etică a Cercetării a aprobat proiecte mult mai riscante decât al nostru.

Ne-am întors în biroul lui. În jurul copacilor golași pluteau, șovăitor, cristale de zăpadă. Părea că anul se va încheia puțin mai devreme. Dar studenții treceau agale pe lângă noi, și acum în pantaloni scurți.

Currier mă puse la curent cu progresele înregistrate de când eu și Aly ne oferiserăm să fim subiecți ai experimentului său. NefD dădea rezultate mai mult decât încurajatoare. Echipe întregi de cercetători de la universități americane și din toată Asia îi verificau și validau potențialul clinic. NefD ajuta la managementul durerii și tratamentul tulburării obsesiv-compulsive. Feedbackul de conectare se dovedea util în managementul depresiei, schizofreniei și chiar al autismului.

— Un recrut sensibil — unul care reacționează bine la feedback — își poate ameliora simptomele timp de câteva săptămâni.

Martin descrise procesul. Scanerul compara tiparele conectivității din creierul lui Robin — activitatea spontană a creierului — cu un model preînregistrat.

— Apoi influențăm această activitate spontană prin semnale vizuale și auditive. Începem cu tipare compozite ale unor persoane care au atins niveluri înalte ale autocontrolului după ani de meditație. Apoi inteligența artificială îl ghidează cu feedbackul — îi spune când se apropie și când se îndepărtează.

— Cât durează programul?

— Uneori constatăm o ameliorare semnificativă după doar câteva ședințe.

— Și riscurile?

— Mai mici decât la cantina școlii...

Mi-am stăpânit cu greu furia. El însă a observat-o.

— Îmi cer scuze, Theo. M-a luat gura pe dinainte. Feedbackul neuronal este o procedură benignă. Tot ce i se întâmplă creierului subiectul învață să facă singur, prin reflecție, concentrare și exercițiu.

— Ca în cazul cititului. Sau participării la un curs.

— Exact. Doar că se întâmplă mai rapid și cu mai multă eficiență. Probabil că e și mai distractiv.

Cuvântul „distractiv“ îl făcu să privească într-un fel anume, moment

în care poate cea mai stranie intuiție îmi spuse că-și amintea de Alyssa. Amândoi ședeau ore în șir, unul lângă celălalt, cu mintea cine știe unde, și priveau. Nu le poți identifica mereu după caracteristica principală, mă învăța Aly, înainte ca, prea plictisit, să renunț la a mai privi păsările alături de ea. Le identifici după formă, mărime și impresia pe care ți-o fac. Adică le simți. Cu alte cuvinte, le intuiești.

— Mulțumesc, Marty. M-ai salvat.

Martin îmi făcu semn să nu exagerez.

— Mai întâi să vedem rezultatele.

L-am lăsat în ușa biroului. Când i-am întins mâna, m-a îmbrățișat stângaci. Pe peretele din spatele lui era un afiș cu o plajă mărginită de copaci și următorul text:

Suprafața pământului este moale și acoperită de urmele lăsate de picioarele oamenilor; ca și de cărările străbătute de mintea lor.

Îl încredințam pe fiul meu traumatizat unui specialist în neurologie, carierist și ornitolog amator, care încă mai ținea la soția mea moartă și-și împodobea biroul cu afișe siropoase și citate din Thoreau.

Ca un joc video, adică? Fiul meu se dădea în vânt după jocuri, care, de altfel, îl și speriau. Cele în care trebuia să țintească sau să se miște cât mai rapid, să sară la momentul potrivit îl scoteau din pepeni. Le aborda cu mult zel, apoi se retrăgea, dădea bir cu fugiții, spumegând de furie. Pentru el erau simbolurile concurenței ce domina regatul celor de o seamă cu el. Când un joc cu mașini de Formula 1 îl făcea să-mi azvârle tableta cât colo, iar eu îi interziceam să-l mai joace, părea că răsuflă ușurat. Ferma însă era preferata lui. Putea da toată ziua clic pe lanurile de grâu, pe moară, ca să macine grâul, și pe cuptor, ca să coacă pâinea.

— Da. Seamănă puțin cu un joc. Va trebui să muți un punct pe un ecran sau să faci ca o notă muzicală să sune mai tare sau mai încet, mai înalt sau mai grav. După ce te obișnuiești, devine tot mai ușor.

Și totul doar cu creierul meu? Dar o iei razna, tati.

— Mda. Cam așa ceva.

Stai puțin. Seamănă cu ceva. Îmi amintește de altceva. Brăzdă aerul cu o mână, iar cu cealaltă își frecă gropița din bărbie — semn să-l las să gândească. Apoi pocni din degete. Seamănă cu una dintre lumile tale. „Imaginează-ți o planetă unde oamenii se conectează unul la creierul celuilalt.“

— Nu chiar.

Crezi că scanerul ăla m-ar putea învăța să pictez mai bine?

O idee pe care Currier ar fi putut să o pună în aplicare, cândva.

— Dar tu pictezi perfect. Cei de acolo ți-ar putea folosi creierul ca să-i învețe pe alții să picteze mai bine.

Robin zâmbi larg și dădu fuga să-și aducă mapa, ca să-mi arate ultima capodoperă, o midie lemiox rimosus. Pictase păsări, pești și ciuperci, iar acum lucra la melci și fructe de mare.

Vom avea nevoie de o masă mare la târg, tati.

Am luat pictura în mâini, zicându-mi: nu există terapie mai bună ca asta. Apoi băiatul meu privi în jos și netezi hârtia cu mâinile vinovate,

moment în care am văzut cum o mototolise furios. Își trecu degetele peste pictură, plin de căință. Cât de mult aș vrea să văd una din asta. De-adevăratelea.

I-am dat doamnei Lipman fișele lui Currier, împreună cu trei articole care ridicau în slăvi potențialul terapeutic al proiectului. Directoarea se arătă mulțumită. Entuziasmat de perspectiva de a picta cu degetele, dar prin intermediul creierului, Robbie avu parte de două săptămâni binecuvântate de liniște. Răstimp în care mi-am reluat obligațiile de serviciu atât de neglijate și am răspuns la toate e-mailurile care îmi inundaseră căsuța poștală.

De Ziua Recunoștinței am mers la părinții lui Aly, în Chicago, mai precis în cartierul de vest. Suburbiile postbelice, aglomerate, cu case în stil Tudor, erau scena acelorași înfruntări între rudele de sânge tot mai înfierbântate, a unor competiții sportive care țineau de dimineața și până seara, dar pe care nu le urmărea nimeni, și a unor întreceri între politicieni — care țipă mai tare. Jumătate din familia numeroasă a lui Aly ținea cu unul dintre candidații opoziției pentru primul tur de alegeri. Cealaltă jumătate îl sprijinea pe președinte, care, sfidător, voia să se întoarcă la lumea de acum o jumătate de secol. Joi, până la prânz, noul decret al Casei Albe, conform căruia toți locuitorii acestei țări trebuiau să aibă dovada cetățeniei sau viza de rigoare, asmuțise cele două tabere din familia lui Robin baricadate în tranșeele unui front static.

La cină, bunica lui rostise rugăciunea de Ziua Recunoștinței. Toți comesenii spuseră „amin“ și începură să paseze platourile cu mâncare în cele patru direcții. Robbie spuse și el: Nimeni nu ascultă rugăciunea asta. Suntem o stâncă în spațiul cosmic, unde există sute de miliarde de alte stânci la fel ca a noastră.

Adele se îngrozi și se întoarse spre mine, cu gura căscată.

— Așa se crește un copil? Ce-ar zice mama lui?

Nu i-am spus ce ar fi zis fiica ei. A făcut-o Robin: Mama este moartă. Și Dumnezeu n-a ajutat-o.

Sporovăiala încetă. Toată lumea se uită la mine ca să-mi corectez fiul. Adele mi-o luă înainte:

— Te rog să-ți ceri scuze, tinere.

Apoi se întoarse spre mine. Eu m-am întors spre Robin.

Îmi cer scuze, bunico, zise el și lumea își reluă sporovăiala. Numai eu și mătușa lui preferată, care stăteam lângă el, l-am auzit cum mormăie, precum Galileo: dar n-ai dreptate.

În timpul cinei, Robin gustă câte un pic din fasole, merișoare și cartofii fără sos și fără gust. Bunicul lui, Cliff, îl tot îndemna de peste masă:

— Ia și puțină carne de curcan, băiete. Doar e Ziua Recunoștinței!

Când, în sfârșit, izbucni, Robin semănă cu un gheizer. Începu să țipe: Eu nu mănânc animale. Eu nu mănânc animale! Nu mă obligați să mănânc animale!

A trebuit să-l scot din casă. Am bătut strada în lung și-n lat, în timp ce Robin repeta: Hai acasă, tati. Să mergem acasă. E mai ușor să fim recunoscători acolo.

Ne-am întors în Madison și am terminat sărbătoarea singuri. Robin începu tratamentul lunea următoare, după-amiază. Se strecură în aceeași cușcă Faraday ca și cea în care dispăruse mama lui, cândva. Tehnicienii îi spuseră să stea nemișcat, să închidă ochii și să nu scoată o vorbă. Dar când îi puseră Sonata Lunii, fiul meu izbucni în râs și strigă: Știu cântecul ăsta!

— Privește punctul din mijlocul ecranului.

Robin stătea întins în scaner, micuț, și privea imaginea de pe monitorul de deasupra lui. Căștile îi țineau capul nemișcat. Martin Currier ședea la pupitru în sala de control. Eu ședeam lângă el. Acum îi spunea prin microfon ce să facă:

— Mută punctul spre dreapta.

Fiul meu se foi. Voia să folosească un mouse sau să se întindă spre ecran și să gliseze punctul cu degetul. Cum?

— Nu uita, Robbie. Nu trebuie să vorbești. Relaxează-te și nu te mișca. Punctul știe când te relaxezi și atunci se mișcă. Tu urmărește-l și lasă-l să se ducă unde vrea el. Încearcă să-l ții la o înălțime medie. Nici prea sus, nici prea jos.

Robin rămase nemișcat. Noi îi urmăream rezultatele pe un monitor din cabină. Punctul sărea de colo-colo ca un păianjen de apă pe suprafața unui eleșteu.

Currier îmi explică din nou:

— Ce face el acum se numește mindfulness, stare de atenție susținută. Ca atunci când meditezi, dar cu stimuli puternici, neașteptați, care îl împing spre starea emoțională dorită. Pe măsură ce învață să ajungă în acea stare, îi va fi din ce în ce mai ușor. Dacă se obișnuiește cu ea, nu mai are nevoie de ajutorul nostru. Va fi ceva firesc pentru el.

Îmi urmăream băiatul cum exersează baba-oarba cu propriile gânduri: Rece, rece, cald...

Currier arătă spre punctul care tocmai sărise spre cvadrantul din stânga sus.

— Vezi? E frustrat. Acum se înfurie. Poate amestecat și cu puțină tristețe.

Am arătat spre mijlocul laturii drepte, locul la care încerca Robin să ajungă.

— Asta ce înseamnă?

Currier îmi aruncă acea privire jucăușă care mă scotea din sărite.

— Primul pas spre Iluminare.

Trecu o jumătate de minut. Apoi alta. Punctul se opri, apoi se întoarse încet spre centrul ecranului.

— A prins șpilul, șopti Marty. Nicio grijă, se descurcă.

Concluzia lui mă făcu să aștept cu nerăbdare finalul, imaginându-mi-l în fel și chip.

Niciodată n-am știut ce-i trece prin cap fiului meu, în niciun moment. Puține erau zilele în care nu mă surprindea cu ceva. Știu mai puțin despre planeta pe care trăia decât știu despre Gliese 667 Cc[17]. Dar știu foarte bine că, atunci când Robin se apuca de ceva, puține lucruri îi puteau abate atenția. Punctul se rotea, precaut, morocănos parcă. Se târa spre dreapta, înghiontit de Robin, dar se tot trăgea înapoi. Greoi și fără tragere de inimă, punctul era ca o scamă care ți-a intrat în ochi și te chinui să o vezi. Se târa, revenea, se târa din nou, ca o mașină pe care vrei s-o scoți din nămeți.

Perspectiva victoriei îl entuziasma pe Robin. Când punctul atinse linia de sosire, băiatul izbucni în râs, moment în care punctul vră spre cvadrantul din stânga jos. Robin șopti: Căcat, și punctul se roti brusc în jurul ecranului. Remușcarea nu întârzie să apară. Scuze, tati. Spăl vasele o săptămână întreagă.

Am început să râdem, și eu, și Martin. Și tehnicienii. Ne-a trebuit un minut întreg ca să redevenim serioși și să continuăm experimentul. Robin însă înțelesese cum merge treaba și, după câteva starturi false și redresări mai rapide, fiul meu și punctul său își atinseră scopul.

O tehniciană pe nume Ginny îl așeză mai bine în scaner.

— Bravo, îl lăudă ea. Te-ai prins repede.

Currier modifică programul și trecu la partea a doua.

— De data asta fă punctul cât umbra din spatele lui. Și ține-l așa.

Acest nou punct stătea în centrul ecranului. În spatele lui era un disc

mai deschis la culoare, cu care Robin trebuia să-și măsoare forțele. Punctul se micșoră și se mări, spasmodic, în ton cu altă zonă din creierul băiatului.

— Acum îi antrenăm intensitatea, zise Currier.

Punctul sărea ca unda de pe un osciloscop sau ca luminile, mai șterse sau mai vii, de pe o instalație stereo veche. Robbie căzu în transă. Punctul care fluctua îi inducea o stare de liniște. Treptat, punctul trecu de la mărimea unei monede de zece cenți la cea a unei jumătăți de dolar. Când să-i dea lovitura de grație, Robin rată. Eșecul îl supără și punctul deveni aproape invizibil. O luă de la capăt, ridicând punctul doar cu forța șovăitoare a stării lui de spirit.

De fiecare dată când ajungea la mărimea standard, punctul căpăta o nuanță roșu-închis. Când, în sfârșit, umplu umbra din spate cât să strălucească, scanerul scoase un sunet de clopoțel, scurt, victorios, și punctul reveni la forma inițială.

— Acum vezi dacă poți să-l înverzești.

Un nou feedback pentru alți parametri ai afectului. Am crezut că Robin se va revolta. Stătea în scaner de aproape o oră. El însă chicoti de plăcere și intră din nou în transă. Curând învăță să treacă punctul printr-un curcubeu de culori. Currier îmi aruncă din nou zâmbetul lui sec, crispat.

— Acum să le punem cap la cap. Ce zici de un punct verde, de mărimea umbrei din spate, dus până la mijlocul laturii din dreapta? Ține-l acolo cât poți de mult.

Robbie se achită de ultima misiune a zilei îndeajuns de rapid ca să-i impresioneze pe toți. Ginny îl scoase din scaner, așa cum era, îmbujorat de succes. Băiatul dădu fuga în cabina de control, cu palma sus, ca să batem cuba. Mă privea cu aceeași expresie pe care o avea când, seara, îi născoceam o nouă planetă: acasă, pe Calea Lactee.

E cea mai tare chestie din lume. Ar trebui s-o încerci și tu, tati.

— De ce?

E ca și cum ai învăța să vezi ce e în mintea punctului. Înveți ce vrea el să

gândești.

Am programat o nouă ședință pentru săptămâna următoare. Am așteptat până am părăsit clădirea ca să-l descos. Currier avea la dispoziție tomografiile, seturile de date și analizele inteligenței artificiale. Eu, unul, voiam cuvinte, direct din gura lui Robin. Și le voiam doar pentru mine.

— Cum te-ai simțit?

Voiam să-i arăt o imagine cu roata lui Plutchik, iar el să-mi arate starea exactă.

La fel de triumfător, mă lovi ușor cu capul în coaste. Ciudat. Mișto. Aveam senzația că pot să învăț să fac orice.

Am simțit cum mi se face pielea de găină.

— Cum ai convins punctul să facă toate chestiile alea?

Renunță să mă mai împungă cu capul, ca un berbec, și deveni serios. Mi-am închipuit că-l desenez. Ba nu. Că mă desenează el.

17. Exoplanetă înscrisă pe orbita unei stele roșii pitice.

La a doua ședință au vrut ca Robin să fie singur. Currier considera că îi distrag atenția. Calitatea de părinte, ce presupunea un antrenament dur pentru a oferi feedback oricând și oriunde, mă obligă să-l las pe Robin în grija altora.

Când l-am luat de la laborator, mi-am dat seama că experimentul se desfășurase fără probleme. Currier părea mulțumit, deși n-a vrut să-mi spună prea multe. Robin era în al nouălea cer, dar fără agitația obișnuită. O senzație nouă pusese stăpânire pe el.

De data asta m-au pus să ascult muzică. Tati, a fost o nebunie. Puteam schimba notele, când sus, când jos, când mai repede, când mai încet, puteam schimba clarinetul cu vioara, doar cu voința mea!

Am înălțat o sprânceană spre Currier. Zâmbetul lui era atât de binevoitor încât am simțit că mi se întoarce stomacul pe dos.

— S-a descurcat de minune la feedbackul muzical, nu-i așa, Robin? Acum învățăm să inducem conectivitatea între zonele relevante ale creierului său. Neuronii care acționează împreună se leagă împreună.

Paradoxal, Robbie lăsă o altă persoană să-l gâdile în dreptul coastelor, partea lui cea mai sensibilă.

— „Căci monstru-acesta-obișnuința, care simțirea ne-o mănâncă…“[18], zise Currier.

Asta ce mai e? întrebă Robin. Poezie, cumva?

— Dar știu că-ți merge mintea! exclamă Currier și ne programă pentru o a treia ședință.

Am mers cu Robin de la clădirea unde aveau loc experimente neuroștiințifice la parcarea unde lăsasem mașina. Mă ținea de braț, vorbind întruna. Nu mă mai ținuse așa în public de când avea opt ani. Neurofeedbackul decodat îl schimba, la fel cum ar fi făcut și ritalinul. Dar, la drept vorbind, tot ce însemna Pământ îl schimba. Orice cuvânt agresiv din partea unui prieten, la prânz, orice clic pe ferma lui virtuală, orice specie pe care o picta, orice minut din orice clip online, toate poveștile pe care le citea seara și toate poveștile pe care i le spuneam: niciun „Robin“, niciun pelerin din această procesiune de

egouri ale lui nu rămânea la fel. Întregul alai caleidoscopic, ce se deplasa prin timp și spațiu, era el însuși o lucrare în curs de execuție.

Robin mă trase de mână. Cine crezi că e tipul ăsta?

— Care tip?

Cel căruia îi copiez creierul...

— Nu e doar unul singur. E un model preluat de la mai mulți oameni.

Îmi plesni mâna de dedesubt, ca și cum ar fi trimis o minge în sus. Își ridică bărbia și țopăi câțiva metri, cum făcea când era mai mic. Apoi așteptă să-l ajung din urmă. Fiul meu arăta fericit, iar pe mine mă treceau toți fiorii.

— De ce întrebi, Robbie?

Simt că vin cu toții acasă la mine ca să stăm de vorbă. Simt că facem mai multe lucruri împreună, în capul meu.

18. William Shakespeare, Hamlet, în Henric al V-lea, Hamlet..., în românește de Ion Vinea, Univers, București, 1978, p. 255.

Legile care guvernează lumina unui licurici din curtea din spate, în timp ce scriu aceste cuvinte, guvernează și lumina emisă de o stea care explodează la un miliard de ani-lumină de aici. Locul nu schimbă nimic. Și nici timpul. Un set de reguli fixe dictează jocul, în toate timpurile, în toate locurile. Poate că e adevărul cel mai important pe care noi, pământenii, l-am descoperit sau îl vom descoperi vreodată în scurta noastră viață.

Dar locul e mare, am încercat să-i explic fiului meu.

— Nici nu-ți poți închipui cât e de mare. Gândește-te la locul cel mai puțin probabil...

O planetă din fier?

— Se poate, da.

Doar din diamante?

— Există și așa ceva.

O planetă unde oceanele sunt adânci de sute de kilometri? O planetă cu patru sori?

— Da, și de două ori pe-atât. Iar între Pământ și marginea universului găsim locuri și mai ciudate.

OK. Mă gândesc la planeta perfectă. Locul meu dintr-un milion de alte locuri.

— La una dintr-un milion există aproximativ zece milioane de planete numai în Calea Lactee.

Zilele noastre erau mai bune, și nu doar fiindcă încercam să găsesc fapte care să-mi dovedească asta. Numai o singură dată obținuse note mai bune decât la evaluarea din decembrie. Învățătoarea lui, Kayla Bishop, îmi scrisese, sub situația școlară: Potențialul creativ al lui Robin este în creștere, ca și autocontrolul. După-amiaza cobora din autobuz fredonând o melodie. Într-o sâmbătă s-a dat cu sania împreună cu mai mulți copii din vecini pe care îi știa doar din vedere. Nu-mi aminteam ultima oară când ieșise la joacă fără mine.

În vinerea de dinaintea vacanței de iarnă veni acasă cu o sfoară legată de gaica din spate a curelei. Mi-am trecut degetele peste ea.

— Ce-i asta?

Ridică din umeri în timp ce vâra cana de lapte cu alune și ghimbir în cuptorul cu microunde. Coada mea.

— Mai nou studiați și ingineria genetică?

Zâmbetul lui era la fel de blând ca un decembrie prietenos. Câțiva copii mi-au prins-o de curea ca să mă chinuie. Știi tu, ca la „iubitorii de animale“. Am lăsat-o așa.

Scoase cana fierbinte din cuptor și o așeză pe masă, unde tronau vopselurile, pensulele și albumele lui de săptămâni întregi, și începu să studieze candidații pentru următorul portret.

— Aoleu, Robin. Ce obraznici. Kayla știe?

Ridică din umeri. Nu-i mare scofală. Copiii au râs. Distracție mare. Ridică privirea și fixă un punct, altă mică revelație, de pe peretele din spatele meu. Avea ochii limpezi și fața întrebătoare, la fel cum arăta în zilele lui cele mai bune când Aly era încă în viață. Cum crezi că e? Să ai coadă?

Zâmbi ca pentru sine. În timp ce picta, scotea încet sunete de animale din junglă. În mintea lui atârna cu capul în jos de o creangă și flutura din mâini.

Îmi pare rău pentru ei, tati. Sincer. Sunt prinși în ei, ca într-o capcană, nu? Ca toată lumea. Se gândi un minut. Mai puțin eu. Eu îi am pe băieții mei.

M-a făcut să mă cutremur felul în care a spus-o.

— Ce băieți, Robbie?

Știi tu. Se încruntă. Echipa mea. Băieții din capul meu.

De Crăciun am mers din nou la Chicago, la părinții lui Aly. Cliff și Adele ne întâmpinară un pic scorțoși. Tot nu iertaseră atacul micului meu ateu de Ziua Recunoștinței asupra convingerilor lor fundamentale. Robbie însă își lipi urechea de burta lor, făcându-i să se înmoaie. Apoi îi îmbrățișă pe toți verii lui, care acceptară gestul, resemnați. În doar câteva minute reuși să sperie întreaga familie a lui Aly.

În decurs de două zile rezistă la toate discuțiile despre fotbal și religie, merse cu o paletă de ping-pong la biserică și-și privi verii cum reacționează la cadourile lui — picturi ale speciilor amenințate — zâmbind pe sub mustață. Totul fără să-și iasă măcar o dată din fire. Când, într-un târziu, dădu semne de nervozitate, eram pe picior de plecare, așa că l-am dus aproape pe sus la mașină și am scăpat înainte ca o răbufnire de-a lui să strice prima vizită lipsită de incidente de la moartea lui Aly.

— Cum a fost? l-am întrebat în drum spre Madison.

Ridică din umeri. Destul de bine. Dar nu crezi că oamenii-s cam supărăcioși?

Planeta Stasis semăna atât de mult cu Pământul. Apa curgătoare și munții înverziți în locul în care am sosit, pădurile și plantele înflorite, melcii, viermii și insectele, chiar și vietățile alcătuite parcă numai din oase erau rudele celor pe care le cunoșteam.

Cum se poate așa ceva?

I-am spus ce cred acum unii astronomi: că există mai bine de un miliard de planete, cel puțin la fel de norocoase ca a noastră, numai în Calea Lactee. Într-un univers lat de 93 de miliarde de ani-lumină planete precum Pământul răsăreau ca buruienile.

Dar câteva zile petrecute pe Stasis demonstrară că locul era mai mult decât ciudat. Axa planetei avea o înclinație foarte mică, lucru care însemna un singur anotimp monoton la fiecare latitudine. O atmosferă densă împiedica fluctuațiile în temperatură. Plăci tectonice mai mari decât cele de pe Pământ reciclau continentele în urma unor catastrofe foarte rare. Puțini meteoriți reușeau să ajungă prin desișul de planete masive din vecinătate. Astfel, clima de pe Stasis rămăsese stabilă aproape de-a lungul întregii existențe.

Am mers până la Ecuator, peste straturi de parfe planetar. În fiecare, numărul speciilor era uriaș și plin de organisme adaptate la mediu. Fiecare animal de pradă urmărea o singură victimă potențială. Fiecare floare avea propriul polenizator. Nicio vietate nu migra. Multe plante erau carnivore. Plantele și animalele trăiau într-un fel de simbioză. Entitățile mai mari nu erau organisme; erau coaliții, asociații și parlamente.

Am mers mai departe, spre unul dintre poli. Hotarele dintre biomuri semănau cu cele dintre proprietăți. Nu exista vreun flux de anotimpuri care să le afecteze în vreun fel. De la un pas la altul, pâlcuri de foioase lăsau locul pâlcurilor de conifere. Totul pe Stasis era astfel conceput încât să-și vadă de propriul loc. Toate vietățile știau un singur lucru, extrem de important: esența lumii se află la latitudinea lor. Nimic nu putea exista în altă parte. O deplasare de doar câțiva kilometri spre nord sau spre sud putea fi fatală.

Există inteligență? întrebă fiul meu. Există conștiență?

Nu, i-am răspuns eu. Nimic de pe Stasis nu avea nevoie să-și

amintească sau să prevadă mai mult decât o făcea acum. Într-o astfel de uniformitate nu era mare nevoie de adaptare, de improvizație, de anticipare sau de modelare.

Robin căzu pe gânduri. Adică greutățile creează inteligență?

Da, am spus eu. Criza, schimbarea și violența.

Vocea i se întristă, devenind gravă. Atunci nu vom găsi niciodată pe cineva mai deștept decât noi.

Tehnicienii se atașaseră de Robin. Le plăcea să-l tachineze și, în mod surprinzător, băiatului îi plăcea să fie tachinat. Îi plăcea aproape la fel de mult ca atunci când dirija propriile simfonii de feedback și-și regiza propriile jocuri animate.

— Mintosule, ești ceva..., zise Ginny.

— E, fără doar și poate, un mare decodificator, o aprobă Currier.

Ședeam amândoi în biroul lui, înconjurați de jucării, puzzle-uri, iluzii optice și afișe cu mesaje care te îndemnau să îți trăiești viața din plin.

— Asta fiindcă e doar un copil? Cum învață copiii o limbă străină fără efort?

Marty Currier își lăsă capul pe o parte.

— Maleabilitatea există în fiecare etapă a vieții. Pe măsură ce înaintăm în vârstă deprinderea e cea care opune rezistență la fel de mult ca orice schimbare a capacității noastre de adaptare. În ultima vreme ne place să spunem că „matur“ e sinonim cu „leneș“.

— Atunci de ce răspunde atât de bine la experiment?

— E un băiat remarcabil, altfel nici nu l-am fi selectat.

Martin luă dodecaedrul Rubik de pe masă și începu să se joace cu el. Privea în gol, timp în care mi-am dat seama la cine visează cu ochii deschiși. Apoi spuse, mai mult pentru sine decât pentru mine:

— Aly a fost un ornitolog amator incredibil. Niciodată n-am văzut pe cineva care să se concentreze atât de mult. Parcă era una cu păsările.

M-am îndreptat de spate, indignat, furios. Până să-i spun că e un ticălos care nu știe nimic despre soția mea, Robin năvăli pe ușă.

Cel mai frumos joc din viața mea.

— Azi mintosul ăsta s-a întrecut pe sine, zise Ginny din spatele lui, strângându-l de umeri ca un antrenor care masează un boxer profesionist.

Când toată lumea va începe să facă o chestie ca asta, să vedeți ce bine va fi.

— Așa credem și noi, spuse Martin Currier; puse dodecaedrul la loc și ridică mâinile.

Robin s-a apropiat și a bătut cuba cu el cu amândouă palmele. Pe urmă l-am dus acasă, simțind că sunt paznicul viitorului.

Observam cum se schimbă în fiecare săptămână. Izbucnea în râs mai ușor și-și pierdea cumpătul mai greu. Devenea mai jucăuș când se simțea frustrat. La apusul soarelui stătea nemișcat și asculta păsările. Nu eram sigur care dintre aceste reacții erau ale lui și care ale echipei lui. Micile schimbări de zi cu zi se amestecau în el și-i intrau în sânge.

Într-o seară am născocit o planetă pentru el, unde mai multe specii inteligente își împărtășeau o parte din temperament, memorie, comportament și experiențe la fel de ușor cum bacteriile de pe Pământ își împărtășeau frânturi de gene. Robin mă înșfăcă de braț, zâmbind, înainte să adaug alte detalii. Știu de unde ai furat asta!

— Zău? Cine ți-a zis?

Își răsfiră degetele și le lipi de capul meu, trăgând cu zgomot aer în piept, semn că fragmente din personalitățile noastre făceau schimb de locuri. N-ar fi extraordinar dacă toată lumea ar participa la experimentul ăsta?

Mi-am lipit și eu degetele de capul lui Robin, aspirând fragmente din emoțiile lui prin buricele degetelor, și am scos sunetele corespunzătoare. Am râs amândoi. Apoi mă atinse pe umăr, semn să mă calmez și să merg la culcare. Un gest neașteptat, specific adulților, care venea dintr-un loc ce nu fusese acolo cu o săptămână în urmă.

— Ei, ce crezi? l-am întrebat eu, pe un ton ce se voia și amuzat, și nonșalant. Se schimbă șoarecele?

Mă privi nedumerit. Apoi își aminti și soluția îl lumină la față. E același, tati. Doar că acum sunt ajutat.

— Spune-mi cum funcționează, Robbie.

Știi cum e atunci când vorbești cu un prost și ai senzația că ești prost și tu?

— Știu cum e. Foarte bine.

Dar când joci șah cu un om deștept și începi să faci mutări mai deștepte?

Am încercat să îmi amintesc dacă-mi vorbea așa și cu o lună în urmă.

Cam așa e. Ca atunci când intri pe terenul de joacă, dar nu singur, ci

însoțit de trei tipi deștepți, simpatici și puternici.

— Știi... cum îi cheamă?

Pe cine?

— Pe cei trei...

Râse ca un copil mult mai mic. Dar nu sunt chiar tipi. Sunt doar... aliații mei.

— Dar... sunt trei, nu?

Ridică din umeri, mai precaut, cum era de obicei fiul meu. Trei. Sau patru. Ce contează? Nu asta e important. Ei mă ajută să trag la vâsle. Sunt echipajul meu.

I-am spus că e cel mai important șoarece, numai al meu. I-am spus că mama lui îl iubea. I-am spus că e liber să îmi povestească tot ce e interesant despre călătoria cu barca.

Poate că l-am îmbrățișat prea strâns înainte să ies din camera lui. S-a desprins repede și m-a prins de brațe.

Tati! Nu e cine știe ce. Doar... Ridică două degete de la fiecare mână și le încrucișă. Hashtag deprinderi de viață, da?

În așteptarea primului târg de primăvară al fermierilor, vechea nerăbdare a lui Robin mai răbufnea din când în când. Îl obseda ideea de a-și duce picturile la școală, poate găsea acolo niște cumpărători. Cu un tub de carton sub braț și cu un picior în pragul ușii, grăbit să prindă autobuzul, îmi spuse dintr-o suflare care e intenția lui.

— Nu, Robbie. Nu mi se pare o idee prea bună.

De ce? Vocea îi tremura, gata să plângă. Crezi că sunt proaste?

Perioada de acalmie mă răsfățase. Credeam că am scăpat. Credeam că echipajul lui ne dusese într-un loc sigur.

— Dimpotrivă, sunt prea bune. Colegii tăi nu au atâția bani cât valorează ele.

Se gârbovi. Nu contează cât iau pe ele. Mii de vietăți dispar în fiecare an. Iar până acum am strâns zero dolari și zero cenți.

Avea dreptate, din toate punctele de vedere. Ridică tubul în aer, provocator. Am ridicat și eu bărbia, apoi am coborât-o un pic și Robin o zbughi din loc.

Dimineața se dovedi mai agitată decât de obicei. Până la ora 13:30 eram atât de montat, încât am sunat la școală și am rugat secretara să-i spună lui Robin că vin să-l iau cu mașina la sfârșitul orelor. Așteptam în parcare, exersând nepăsarea și pregătindu-mă pentru ce era mai rău, când Robin veni repede și urcă în mașină.

— Cum a mers?

Ridică tubul poștal, probabil ca să-mi arate că picturile erau toate înăuntru. Tot zero dolari și zero cenți.

— Povestește-mi!

Aproape doi kilometri nu scoase o vorbă. Bătea cu tubul în bordul mașinii într-un andante neîntrerupt. A trebuit să-l ating pe umăr ca să înceteze. Respira ca un ventilator.

Au zis că sunt niște tâmpenii. Și au sărit cu gura pe mine. M-au făcut „dr. Strange“. Și au început să spună tot felul de lucruri despre picturile mele.

— Ce anume?

Josette Vaccaro poate că ar fi cumpărat una dacă n-ar fi fost nimeni prin preajmă. Până la urmă le-am spus că sunt la alegere și că pot să-mi dea pe ele cât vor ei. Jayden a spus că-mi dă un sfert de dolar pe leopardul de Amur. Așa că i l-am vândut lui.

— Bravo, Robbie.

Ethan Weld mi-a oferit cinci cenți pentru gorila estică, i s-a părut nostimă. A spus că vrea să-i amintească de mine când voi dispărea și eu. Alții copii au început să-mi dea mărunțiș și atunci mi-am spus că e mai bine decât nimic, nu? Cel puțin pot să trimit ceva. Apoi Kayla m-a obligat să dau toți banii înapoi și să-mi iau picturile.

Tot nu eram obișnuit ca elevii să le spună pe numele mic învățătoarelor lor.

— Poate că a vrut să te salveze.

A zis că-mi scade nota la purtare. A zis că regulamentul nu ne permite să vindem nimic în incinta școlii și ar fi trebuit să știu asta dacă-l citeam cu atenție. Am întrebat-o dacă știe că jumătate dintre speciile mari de animale de pe planetă vor dispărea când vom ajunge la vârsta ei. A zis că asta ține de biologie, nu de științele sociale, și m-a avertizat că, dacă mai deschid gura, îmi mai scade un punct la purtare.

Am condus mai departe, în tăcere. Mă îndoiam că aș putea spune ceva care să-l ajute. Eram sătul de oameni. Am oprit în fața casei. Robin își puse mâna pe antebrațul meu.

Ceva nu e în regulă cu noi, tati.

Din nou avea dreptate. Ceva era în neregulă cu noi doi. Ceva era în neregulă cu cei 7 miliarde și două treimi de oameni. Și era nevoie de ceva mult mai puternic și mai rapid decât NefD ca să salvezi pe cineva.

La începutul lunii martie, președintele a invocat Legea Stării de Urgență Națională din 1976 pentru arestarea unei jurnaliste. Aceasta publicase informații provenite de la un angajat al Casei Albe și refuzase să divulge identitatea sursei. Astfel, președintele țării a dispus ca Ministerul de Justiție să ceară Ministerului de Finanțe să constate dacă respectiva jurnalistă se face vinovată de activități ilegale. Pe baza rapoartelor înaintate de Ministerul de Finanțe și pe ceea ce președintele a numit „informații credibile primite de la puteri străine“, jurnalista a fost plasată în custodia armatei.

Mijloacele de comunicare în masă au protestat vehement. Mai precis, jumătate din ele. Primii trei candidați ai opoziției pentru alegerile din toamna următoare au făcut declarații pe care președintele le-a catalogat drept încercări „de a-i susține și a-i instiga pe dușmanii Americii“. Liderul minorității din Senat a numit această situație cea mai gravă criză constituțională din vremurile noastre. Dar crizele constituționale erau ceva la ordinea zilei.

Toată lumea a așteptat reacția Congresului. Care însă n-a venit. Senatorii din partidul președintelui — bătrâni înarmați cu liste de alegători — au insistat că nicio lege nu a fost încălcată. Au pufnit disprețuitor în fața celor care susțineau că măsura contravine Primului Amendament. Au urmat tulburări de stradă în Seattle, Boston și Oakland. Dar oamenii de rând, inclusiv eu, au demonstrat din nou cât de bine se pricepe creierul uman să accepte orice.

Totul s-a întâmplat la lumina zilei și, față în față cu nerușinarea, indignarea s-a dovedit neputincioasă. Peste două zile criza a dus la o altă nebunie. Două zile am rămas lipit de canalele de știri. Seara ședeam cu computerul în față și căutam înnebunit ce s-a mai întâmplat, iar Robbie picta specii aflate în pericol la masa din sufragerie.

Uneori îmi făceam griji că, din cauza neurofeedbackului decodat, acum era prea calm. Nu mi se părea firesc ca un băiat de vârsta lui să fie atât de hotărât în a duce un lucru până la capăt. Dar, prins cu starea de urgență, nu mai aveam chef de discuții.

Într-o seară, canalul de știri în care aveam mai multă încredere trecu de la criza constituțională aflată pe ducă la un interviu cu cea mai

cunoscută adolescentă de 14 ani din lume. Activista Inga Alder lansase o nouă campanie, mergând cu bicicleta de acasă, undeva lângă Zürich, până la Bruxelles. Pe drum recruta o armată de cicliști adolescenți cu care voia să someze Consiliul Uniunii Europene să rezolve problema reducerii emisiilor de carbon, o promisiune neonorată de ani de zile.

Jurnalistul o întrebă câți cicliști se alăturaseră caravanei ei. Domnișoara Alder se încruntă, căutând o informație precisă pe care nu o putea da.

— Numărul se schimbă în fiecare zi. Azi, de exemplu, suntem peste zece mii.

— Dar nu trebuie să fie la școală? Nu au ore?

Fata cu fața ovală și cu părul împletit plescăi din buze, dezaprobator. Nu arăta a 14 ani. Arăta cel mult a 11. Dar vorbea engleza mai bine decât majoritatea colegilor de clasă ai lui Robin.

— Casa mea arde. Vreți să aștept până sună clopoțelul ca să dau fuga să sting focul?

Jurnalistul insistă:

— Apropo de școală, cum i-ai răspunde președintelui american când îți recomandă să studiezi economia înainte de a le spune liderilor lumii ce să facă?

— Economia te învață să-ți faci nevoile în cuib și apoi să arunci toate ouăle?

Fiul meu palid și ciudat veni agale din sufragerie și se opri lângă mine. Cine e fata asta? întrebă el ca hipnotizat.

— Crezi că există vreo șansă ca acest protest să aibă succes? continuă jurnalistul.

Fata asta e ca mine, tati.

Am simțit cum îmi ia foc pielea capului, amintindu-mi de ce Inga Alder mi se părea un pic neobișnuită. Declarase odată că autismul e calitatea ei principală — „microscopul, telescopul și laserul, toate la

un loc“. Suferise de depresie profundă și chiar încercase să-și ia viața. Apoi își găsise rostul pe această planetă vie.

Fata se uită pieziș la jurnalistul descumpănit.

— Sunt sigură că putem sfârși prost dacă nu facem nimic.

Așa spun și eu! Exact așa!

Robin tresări atât de tare, încât a trebuit să-l mângâi ca să se calmeze. Se feri. Calmul nu-l ajuta acum. Nu știu de ce mi s-a părut atât de dureros și de inexplicabil să stau la doar un metru de fiul meu în clipa în care se îndrăgostea pentru prima oară.

Cerea să o vadă pe Inga Alder la fel cum se ruga să vadă videoclipuri cu maică-sa. Ne uitam la ea cum participă la marșuri și poartă bannere. Îi citeam postările. Vedeam documentare în care făcea ca banalitățile să sune ca niște dezvăluiri de ultimă oră. Am văzut-o cum a ocupat orășelul toscan de munte unde se întrunea G7. Am văzut când a spus Adunării Generale ONU cum își va aminti istoria de ea, dacă va mai exista istorie.

Robin s-a îndrăgostit rău, cum numai un băiat de nouă ani se poate amoreza de o femeie mai în vârstă. Dar dragostea lui era acea specie rară — recunoștință pură, netulburată de nevoie sau dorință. În doar o clipă, Inga Alder deschisese mintea fiului meu, supusă neurofeedbackului, asupra unui adevăr pe care eu însumi nu l-am înțeles niciodată pe de-a-ntregul: lumea este un experiment de inventare a propriei confirmări, iar convingerea este singura ei dovadă.

Sfârșitul lunii aprilie aduse și primul târg în aer liber al fermierilor. Am mers împreună în piața mare din fața Capitoliului. Aveam senzația că e și mama lui cu noi, vizavi. Tarabele erau puține, iar oferta, modestă. Dar am văzut brânză de capră, gălbuie, mere și cartofi din toamna trecută. Morcovi, napi, spanac, usturoi verde și oameni bucuroși că pământul a înviat din nou. Amishii vindeau dulciuri de toate culorile, pentru toate crezurile. Erau rulote cu preparate culinare de pe toate continentele. Vase din ceramică lucrate manual, bijuterii din metal, combinații de mandolină și saxofon, vaze strunjite din lemn de stejar, păhărele marmorate și fierăstraie de mână smălțuite cu peisaje locale. Iederă, floare de foc și plante agățătoare. La marginea acelui sistem solar erau spații pentru organizațiile caritabile, postul de radio al târgului și serviciul public. Lângă ele se găsea și o gheretă închiriată, unde doritorii puteau alege din 136 de acuarele în peniță cu vietăți din care avea să rămână doar amintirea.

În decurs de cinci ore, Robin deveni cu totul altul. Poate din cauza publicității de trilioane de dolari care ne copleșea în fiecare an, învățându-i pe copii cum să se înconjoare de obiecte până nu mai știu de ei. Astfel, fiecare pământean în vârstă de nouă ani știe să vândă ceva. Nici nu-mi închipuisem cât de șiret putea fi băiatul meu sau cât de priceput. Atât de priceput, încât toată sâmbăta a jucat perfect rolul de locuitor al acestei planete.

Robin reinventa toate trucurile la care apelează un comis-voiajor. Cam cât credeți că ar valora? La ăsta am lucrat ore întregi! Lemurul ăsta cu coroana aurie se asortează cu ochii dumneavoastră. Nimeni nu vrea peștișorul ăsta cu buze groase și nu știu de ce! Striga după doamnele cu părul cărunt aflate la douăzeci de metri de el: Doamnă, nu vreți să ajutați să trăiască o vietate frumoasă? Vă asigur că e cea mai bună investiție din viața dumneavoastră.

Oamenii cumpărau fiindcă Robin îi făcea să râdă. Unii se amuzau pe seama seriozității cu care încerca să-și vândă marfa sau voiau să răsplătească un antreprenor în devenire. Altora li se făcea milă de el; la fel cum alții doreau să-și mai spele din vină. Poate că unora, puțini, din suta de cumpărători, chiar le plăceau picturile lui, îndeajuns ca să le agațe pe pereți. Dar cei mai mulți se opreau și cumpărau doar ca să ajute un copil ce petrecuse luni întregi făcând lucruri de valoare îndoielnică doar dintr-o speranță deșartă.

În șase ore Robin se alese cu 988 de dolari. Tipul care ne închiriase ghereta cumpără iguana neagră cu coada spinoasă — nu cel mai reușit efort al lui Robin —, cu 12 dolari și astfel totalul ajunse la 1 000. Robin era în culmea fericirii. Luni întregi în care lucrase neabătut îl făceau să triumfe. Orice sumă cu atâtea zerouri era echivalentă cu o avere. Câte lucruri se puteau face cu atâția bani!

Tati, tati, tati: putem trimite banii chiar în seara asta?

Trudise prea mult la proiectul lui ca să mă împotrivesc acestui iureș până la linia de sosire. Am dus banii la bancă. Am completat un cec pentru o organizație ecologică pe care o alesese după multe șovăieli. În seara aceea, după câte un burger din plante și câteva videoclipuri cu Inga, ne-am apucat să citim fiecare pe partea lui de canapea, împungându-ne cu picioarele — mici războaie de frontieră — în spațiul dintre noi. La un moment dat închise cartea și studie tavanul cu bordură.

Mă simt nemaipomenit, tati. Sunt atât de fericit de cum au mers lucrurile, încât nu mi-ar păsa dacă aș muri.

— Nu vorbi așa.

O.K., zise el apăsat, cu vocea pițigăiată.

După două săptămâni primi o scrisoare de la salvatorii non-profit pe care îi alesese. Am lăsat-o pe măsuța din hol ca să o vadă când vine de la școală. O deschise nerăbdător, rupând plicul. Autorul scrisorii îi mulțumea pentru suma donată și se lăuda că aproape 70 de cenți din fiecare dolar contribuiau direct sau indirect la încetinirea ritmului de distrugere a habitatelor în zece țări diferite. În continuare autorul îi sugera că, dacă vrea să doneze încă 2 500 de dolari, acum e momentul, fiindcă fondurile echivalente și ratele de schimb favorabile apropie organizația de suma trimestrială pe care și-o propusese să o strângă.

Fonduri echivalente?

— Atunci când marii donatori dau câte un dolar pentru fiecare dolar dat de altcineva.

Deci au banii... dar nu-i dau decât...

— E un stimulent. Ca două la preț de una la târgul fermierilor.

Aici e altfel. Vedeam cum gândurile negre îl fac să se încrunte. Au bani, dar nu vor să-i dea? Și numai 700 din dolarii mei merg la animale? Atâtea specii sunt pe moarte, tati. Mii și mii!

Strigă la mine vânturând din brațe. Am propus să luăm cina, dar a refuzat. Se duse în camera lui, trânti ușa și nu mai ieși, nici măcar ca să joace jocul lui preferat. M-am așteptat să spargă ceva, dar tăcerea era și mai înspăimântătoare. M-am furișat afară și m-am uitat pe fereastra lui. Stătea întins în pat și scria ceva în carnet. Planuri peste planuri.

Cu paisprezece luni în urmă dăduse un pumn în ușa camerei lui, fracturându-și două degete, fiindcă îi aruncasem din greșeală un cartonaș. Acum, confruntat cu scrisoarea de mulțumire devastatoare, se concentra, punând la cale altceva. Această remarcabilă metamorfoză i se datora experimentului condus de Martin Currier. Dar, așa cum stăteam în vântul rece de primăvară, sub ploaia de frunze roșii ale arțarilor, nu eram sigur că recunoștința era emoția de pe roata de culori a lui Marty, atât de ambiguă, care să se potrivească cel mai bine cu ceea ce simțeam în acel moment.

Chiar înainte de ora de culcare, Robin ieși din camera lui fluturând

câteva foi de hârtie acoperite de notițe. Putem cere o autorizație pentru un protest?

Mintea mi se umplu de triunghiuri galbene de avertisment.

— Protest împotriva cui?

Robin îmi aruncă o privire atât de disprețuitoare încât mă făcu să mă simt nu ca tatăl, ci ca odrasla lui dezamăgitoare. În loc de răspuns, îmi arătă o coală de hârtie de 28 cm pe 43, schița lui pentru o pancartă mai mare. În mijlocul peisajului dreptunghiular erau trecute cuvintele:

AJUTAȚI-MĂ

SUNT PE MOARTE

Cuvintele erau încercuite de un bestiar desenat cu plantele și animalele pe cale de dispariție. Admirația mea față de talentul lui era umbrită de sloganul anost.

— La protest vei participa... doar tu?

Adică nu are niciun rost?

— Nu, nu vreau să spun asta. Doar că de obicei protestele sunt mai eficiente când participă mai multă lume la ele.

Știi de vreun protest la care pot să particip și eu? Am lăsat capul în piept. Robin îmi atinse încheietura mâinii. Trebuie să încep de undeva, tati. Poate așa îi voi trezi și pe alții.

— Unde vrei să protestezi?

Își țuguie buzele și clătină din cap. Cel care urmărise împreună cu el toate videoclipurile cu Inga Alder — cel care se însurase cu mama lui — se făcea de râs cu o asemenea întrebare.

Hm. La Capitoliu, desigur.

Oamenii au dreptul să protesteze pașnic.

Așa m-a informat fiul meu. Dar, ca să fim mai siguri, am citit capitolele din codul municipal. Astfel, am aflat că în Constituție era trecut ceva, iar ceea ce făceau forțele de ordine locale era altceva. O lecție de civism suficientă ca să arate de ce demonstrațiile publice legale nu aveau cum să amenințe status-quoul.

Uau. Nu-i deloc ușor! Dar dacă se întâmplă ceva rău și un grup de oameni vrea să protesteze tot în seara aia?

— Bună întrebare, Robbie.

Întrebările lui se dovedeau tot mai bune de la o lună la alta. Voiam să-i spun că, până la urmă, democrația știe cum să rezolve o situație, oricât de critică ar fi ea. Fiul meu însă punea onestitatea pe primul loc.

Lucră trei zile la pancarta lui. La sfârșit, privindu-i opera, mi-am dat seamă cât de frumoasă era, ceva între un manuscris cu litere ornamentale și o pagină din Aventurile lui Tintin. Gama de culori era simplă, contururile erau clare, iar animalele, pline de viață, îndeajuns de mari ca să se vadă de departe. Deloc rău, pentru un copil care se străduia să înțeleagă ce e în mintea altora. Robin pregăti și o broșură ilustrată cu 23 de specii amenințate cu dispariția din statul Wisconsin, inclusiv râsul canadian, lupul cenușiu, fluierarul și fluturele albastru Karner. Ce altceva, tati? Ce altceva?

— Vrei să adaugi și un scurt mesaj către legiuitori?

Cum adică?

— Ca să le spui ce vrei să facă?

Nedumerirea din ochii lui se transformă în dezamăgire. Dacă propriul lui tată era atât de orb, ce speranțe să-și mai facă pentru lumea asta? Tati, vreau pur și simplu ca animalele și plantele să nu mai fie distruse.

Știam că o caut cu lumânarea, așa că nu m-am legat de slogan. AJUTAȚI-MĂ. SUNT PE MOARTE. Cine știe, poate că necunoscuții se

lăsau impresionați de așa ceva. După luni de neurofeedback, empatia lui o depășea pe a mea. Împreună, aveam să învățăm să pătrundem în lumea în care maică-sa trăise cel mai firesc.

Tati? Când vor fi toți acolo?

— La cine te referi?

La guvernator, la senatori și la membrii adunării. Poate și la membrii Curții Supreme... Vreau să mă vadă cât mai mulți.

— Cel mai probabil în diminețile zilelor de lucru. Dar să știi că nu mai poți lipsi de la școală.

Inga nici măcar nu mai merge la școală. Zice că nu are rost să înveți să trăiești într-un viitor care...

— Știu eu ce crede Inga despre educație.

Am ajuns la o înțelegere cu doamna Lipman și cu învățătoarea lui, Kayla Bishop. Robin își va face lecțiile acasă și va prezenta un raport oral despre ce a făcut la Capitoliu când va reveni la școală, a doua zi.

Robin se îmbrăcă la patru ace. Voia să poarte sacoul pe care îl purtase la înmormântarea mamei lui, dar, după doi ani, era ca și cum ar fi încercat să vâre un fluture înapoi în crisalidă. L-am convins să-și pună mai multe pe dedesubt; în acel moment al anului dinspre lac putea bate vântul oricând. Așa că își puse o cămașă Oxford, o cravată prinsă cu clipsuri, pantaloni cu dungă, un pulover fără mâneci, un hanorac și pantofi care luceau lună.

Cum arăt?

Arăta ca un zeu prichindel.

— Impunător.

Vreau să fiu luat în serios.

L-am dus în centru, pe istmul îngust dintre lacuri, unde Capitoliul stătea ca în mijlocul unei roze a vânturilor. Robin ședea pe bancheta din spate, ținând pe genunchi pancarta pe un suport din spumă. Acțiunea îi cerea să fie concentrat sută la sută. La Capitoliu un polițist

îi arătă unde să aștepte, lângă intrarea de sud la senat. Poziționarea lui la baza treptelor îl impacientă.

Nu pot să stau la ușă pentru ca lumea să mă vadă când intră în clădire?

Nu-ul polițistului îl făcu să se încrunte, dar îl și îndârji. Ne-am ocupat locurile în zona indicată. Robin privi în jur, surprins de cât de liniștită era acea dimineață. Funcționarii urcau agale treptele, unul câte unul. Un grup de copii asculta explicațiile ghidului înainte de a începe să colinde coridoarele puterii. O stradă mai încolo, pe Main și Carroll, pietoni disperați treceau de la un magazin la altul în căutare de cafeină și calorii, strecurându-se printre numeroșii oameni fără adăpost, de toate etniile. Oameni care dădeau impresia că sunt aleși ai poporului, dar care probabil erau lobbiști, treceau atenți la vocile ce veneau din căștile presate pe urechi.

Liniștea îl deruta pe Robin. Cum, nu protestează nimeni? Toți locuitorii sunt foarte mulțumiți de ce se întâmplă în jurul lor?

Ideea protestului în acest loc îi venise de la videoclipurile mamei lui. Voia ceva dramatic, o confruntare, cetățeni îngrijorați care să ceară dreptate. În loc de asta avea parte de America.

M-am apropiat de el, moment în care răbufni, tăind aerul cu mâna liberă. Tati! Ce faci?

— Dublez numărul celor care protestează.

Nici să nu te gândești! Du-te în partea cealaltă.

M-am îndepărtat la zece metri pe trotuar. Îmi făcu semn să mă îndepărtez și mai mult.

Acolo. Ca să nu creadă lumea că ești cu mine.

Avea dreptate. Dacă stăteam amândoi am fi arătat ca o chestie pusă la cale de un adult. Dar un băiat de nouă ani care stătea singur, cu o pancartă pe care scria AJUTAȚI-MĂ SUNT PE MOARTE, putea stârni interesul cuiva, dornic să afle ce și cum.

Mi-am schimbat locul, dar fără să-l pierd din ochi. Nu voiam ca un trecător bine intenționat să cheme Departamentul de Sănătate și

Servicii Publice din Dane County. Mulțumit, Robin își ridică pancarta cât mai sus. Apoi amândoi ne-am pus pe așteptat în tranșeele politicii pământene.

Așteptasem la baza scării aleia de nu știu câte ori. Acolo mă întâlneam cu Alyssa după ce susținea proiecte de legi despre care puțini cetățeni ai acestui stat auziseră vreodată. Adesea era mulțumită de rezultat, uneori încântată, dar niciodată pe de-a-ntregul. După ce cobora treptele, mă lua în brațe, moartă de oboseală. Mă înlănțuia cu brațele și spunea: E un început.

În cele din urmă, zona ei de acțiune s-a extins, cuprinzând alte nouă Capitolii. Călătorea mai mult și făcea lobby mai puțin, învățându-i pe alții cum să procedeze. Dar, văzând cum fiul meu urca treptele pe care Alyssa se luptase de atâtea ori cu Lucrurile Așa Cum Sunt, m-am întors în timp: călătoria în timp nu era doar posibilă. Era obligatorie.

La nunta noastră, într-un moment al ceremoniei despre care nu aveam habar, viitoarea mea soție mi-a dăruit o ciabatta ovală. Nu e un simbol. Nu e o metaforă. E doar o pâine. Eu am făcut-o. Eu am copt-o. Este hrană. O putem mânca împreună, diseară. De la fiecare, după posibilități, da? Stai cu mine, primăvara, vara, toamna și iarna. Stai cu mine când nu a mai rămas nimic. Eu voi sta cu tine. Și vom avea mereu parte de hrană.

M-am fâstâcit, fraierul de mine. Nici nu-mi place pâinea. Dar nu eram singur. După o pauză tot nearanjată, Aly a oftat și a zis: OK. Poate este o metaforă. Și toți cei care plângeau au râs, chiar și mama mea. După aceea am avut o nuntă ca-n povești.

M-a avertizat, încă de la început, că avea coșmaruri. Am de-a face cu niște chestii grave, Theo. Aproape în fiecare zi. Le visez și noaptea. Ești sigur că vrei să dormi lângă o femeie care țipă în somn?

I-am răspuns că, dacă vrea să stea de vorbă în miez de noapte, n-am nimic împotrivă să mă trezească.

Păi, te trezesc oricum. Asta-i buba.

Prima dată am crezut că țipă la cineva care tocmai a intrat în cameră. Am sărit ca ars, simțind cum îmi stă inima în loc. Reacția mea a trezit-o. Amețită de somn, a izbucnit în plâns.

— Liniștește-te, iubito. Sunt aici, lângă tine. Totul e-n regulă.

Ba nu e-n regulă!

Riposta ei a fost atât de violentă, încât mi-a venit să mă ridic din pat și să mă culc în camera cealaltă. Era trei dimineața, femeia pe care o iubeam plângea în întuneric, iar eu voiam să-i spun cât de mult mă afectase răbufnirea ei. Asta e povestea fundamentală de pe această planetă. Trăim suspendați între dragoste și ego. Poate în alte galaxii situația e diferită. Eu, unul, mă îndoiesc.

— Ce-ai visat, Aly? Spune-mi și ai să te liniștești.

Ne place cum sună: Spune-mi tot. Tot. Dar întotdeauna cu condiția tacită să nu fie nimic înspăimântător în ceea ce spunem.

Nu-ți pot spune. Și nu am cum să scap de visul ăsta.

Plânsul s-a mai domolit pe măsură ce Aly se dezmeticea. Am încercat din nou:

— Cum te pot ajuta?

Mi-a arătat: să tac din gură și să o iau în brațe. Soluția mi s-a părut prea banală, oricine putea face asta. A adormit în brațele mele.

S-a trezit devreme. La micul-dejun era ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat în cursul nopții. În timp ce se uita peste corespondență, se bucura de soare ca o plantă verde, viguroasă. M-am gândit că acum îmi putea spune, putea descrie grozăvia care o făcuse să țipe în somn. Dar nu a dat semne că ar vrea așa ceva.

— Ai avut un somn agitat. Un coșmar?

Aly s-a cutremurat. A, dragul meu. Nu-mi cere să-ți spun.

Privirea ei m-a implorat să renunț. Nu avea încredere în mine; nu credeam cu adevărat în cauza pe care o susținea. Oricât de mult mă străduiam să ascund acest lucru, eram ca o carte deschisă pentru ea.

Cel mai urât coșmar al meu. A privit în jur căutând un pretext ca să nu intre în prea multe detalii.

— În cel mai urât coșmar al meu te-ai rătăcit într-un oraș din străinătate și sirenele au început să sune, am zis eu. Și nu te pot găsi.

M-a luat de mână, dar i-a pierit zâmbetul. Îmi iroseam energia pe un lucru atât de neînsemnat când toată lumea era în toiul unei catastrofe teribile.

Cei mai mulți ne cred nevrotici, Theo. O șleahtă de nebuni.

Eu nu eram inclus în acel ne atât de disprețuit. Aly se referea la cei care simțeau la fel ca ea, cei care depășeau limitele propriei specii.

De ce le vine atât de greu oamenilor să înțeleagă ce se petrece?

Țipetele ei nocturne deveniseră atât de obișnuite încât nu mă mai trezeau de tot. După un timp a început să-mi explice. În visele ei alte forme de viață puteau vorbi, iar ea le înțelegea. Îi povesteau ce se întâmplă cu adevărat pe această planetă, sistemele suferinței invizibile la o scară inimaginabilă. Soluția finală a apetitului uman.

Ziua muncea până la epuizare. O duceam cu mașina la Capitoliu în zilele în care făcea lobby și o luam seara de acolo, la baza treptelor de la intrarea de sud. Rezultatele de peste zi o mulțumeau de cele mai multe ori. Dar, înainte de culcare, după două pahare de vin roșu și o repriză de poezie citită potăii salvate, intra din nou în panică.

Ce se va întâmpla după dispariția lor? Când vom rămâne doar noi? Cum se va sfârși povestea asta?

Nu aveam niciun răspuns. Adormeam lipiți unul de altul, încercând să ne consolăm cum puteam. Și, o dată la câteva nopți, se trezea țipând iar.

Dar a luptat până la sfârșit. Era născută pentru așa ceva. Într-o după-amiază am privit-o cum stă în fața oglinzii din baie, pregătindu-se de război: rimel, gel de păr, luciu de buze. Ajutase la redactarea unui proiect de lege privind protecția drepturilor animalelor pe care voia să-l promoveze în partea de nord a Vestului Mijlociu. Asta însemna să apeleze la reacția emoțională a legiuitorilor de ambele sexe față de animale din zece state.

Fără prizonieri. Ne-am înțeles?

Campania trebuia să înceapă în seara aceea, pe teren propriu, în aripa de sud a Capitoliului din Wisconsin. Aly murmura un cântec în timp

ce se făcea frumoasă: Cucul e-o pasăre fainã, pentru el cântul n-are o taină. Iar când s-apucă să cânte, vara e sigur pe venite. Proiectul de lege pe care-l susținea venea cu câteva decenii prea devreme. Nu avea absolut nicio șansă să fie aprobat, iar soția mea știa asta. Dar ea se angaja într-un joc de uzură — un joc pe care era dispusă să-l joace cât mai avea de trăit.

A ieșit din baie radioasă. M-a privit cu falsă pudoare. Hei! Tu ești tipul care m-a făcut să mă bâlbâi din nou, ca în copilărie! Pentru asta m-a răsplătit cu o atingere într-un loc sensibil.

Avea nevoie de mașină pentru recepția care urma. Pentru asta merita să înfrunte bătaia de cap de a găsi loc de parcare în centrul orașului. Am condus-o până la mașină. Cu o mână pe portieră, s-a aplecat și a arătat spre cer, cu un aer teatral. Asta e! La atac, îngeri răzbunători! M-a sărutat, mușcându-mi ușor buza. Apoi a plecat spre Capitoliu. Am mai văzut-o o singură dată pe această planetă, doar ca să identific cadavrul.

Traficul pietonal se înțesa. Oamenii începeau să-l observe pe Robin. Câteva femei au venit mai aproape de el ca să se asigure că nu e pe moarte. Bărbații treceau fără să se oprească. O doamnă căruntă, care semăna cu mama lui Aly, cu o coafură savantă și îmbrăcată într-un taior negru, se apropie în grabă de el gata să sune la urgență. Am dat să intervin, dar Robin reuși s-o liniștească. Doamna scoase din poșetă o mână de bancnote și încercă să i le dea. Băiatul îmi aruncă o privire rugătoare, dar știa regulile. Autorizația pentru protest interzicea strângerea de fonduri.

A reușit să împartă câțiva fluturași, mai ales unor oameni cu gândul în altă parte, care nu aveau chef să le citească. Cei mai mulți dintre fluturași nu ajungeau mai departe de coșurile de gunoi din colțurile parcului. M-am gândit că experiența lui cu democrația participativă ar putea dura cam o oră, urmată de un raport oral foarte scurt la școală, a doua zi. Dar un fel de combinație între o cauză sfântă și ședințele de neurofeedback făceau din băiatul meu un fel de buldog Zen. Rămânea pe poziție, apelând la un repertoriu de texte glumețe cu care acosta oamenii pe platoul de beton și piatră de talie.

Eu ședeam pe o bancă fără spătar, cu laptopul pe genunchi, încercând o simulare a atmosferelor care ar putea să apară pe un Super Pământ descoperit peste 30 de ani-lumină. Mi s-a făcut foame înaintea lui Robin. M-am dus la el și i-am întins termosul cu suc rece și cutia cu prânzul pe care îl pregătise pentru amândoi cu o seară în urmă. Înfulecă o jumătate din sandviciul cu humus și avocado, apoi îmi ordonă să mă întorc la postul de observație, agitând pancarta ca să recupereze minutele pierdute.

După prânz timpul trecu mai încet, ca într-un experiment de gândire à la Einstein. Mi-am echilibrat laptopul pe genunchi, cu telefonul conectat la el, și m-am prefăcut că lucrez în timp ce trăgeam cu ochiul la activistul meu în devenire.

Mesajele curgeau unul după altul, majoritatea fără să mă implice personal. Studenților chinezi, care urmau cursurile postuniversitare, li se revocaseră vizele. Chiar și lui Jinjing, asistenta mea și vajnică susținătoare a echipei Packers, care știa mai multe despre țara asta decât mine: alte victime colaterale ale războiului pe două fronturi dus de președinte împotriva puterilor străine și a elitelor științifice care le

susțineau. După toate aparențele, Dumnezeu crease viață pe o singură planetă și numai o singură țară din specia dominantă pe această planetă avea dreptul să o conducă. Departamentul anunța o ședință de urgență în după-amiaza aceea.

Când am ridicat privirea ca să verific dacă Robin mai era acolo, l-am văzut cum vorbește cu un negru cu părul cărunt, îmbrăcat într-un costum gri, elegant. Fiul meu agita pancarta pictată de mână și-i înșira mai multe statistici. Omul asculta, bănuitor. Apoi începu să-l ia la întrebări.

Am închis laptopul și m-am apropiat.

— Totu-i în regulă?

Omul se întoarse și mă măsură din priviri.

— E fiul dumneavoastră?

— Scuzați-mă. Vă deranjează ce face?

— Mă deranjează ce faceți dumneavoastră, răspunse direct omul cu voce de stentor. Dumneavoastră l-ați pus să facă asta? De ce nu e la școală? Așa vreți să manipulați persoane necunoscute? Ce încercați să faceți?

Ăsta e protestul meu, interveni Robin. V-am spus deja. Tata nu are nicio legătură cu el.

— L-ați lăsat aici, nesupravegheat.

— Nici pomeneală de așa ceva. Stăteam exact acolo.

Omul se întoarse spre Robin.

— De ce nu mi-ai spus?

Tot ce-am făcut este legal. Eu nu încerc decât să-i conving pe oameni să creadă adevărul.

Omul se întoarse din nou spre mine. Și arătă spre pancartă.

— AJUTAȚI-MĂ, SUNT PE MOARTE. Nu credeți că ați greșit lăsând un

copil să stea singur într-un loc public, cu o pancartă...

— O clipă, am zis eu ducând mâinile, care îmi tremurau, la spate, și fără să-mi amintesc ultima oară când întrerupsesem pe cineva. Cine sunteți dumneavoastră ca să-mi spuneți cum să-mi cresc copilul?

— Conduc echipa minorităților din cadrul organului legislativ și sunt tatăl a patru copii, toți cu o carieră de succes. Ce anume îl învățați pe acest băiat — să stea singur aici, cu pancarta asta? Ar trebui să-l integrați în grupurile existente. Ar putea să dea o mână de ajutor, să-i organizeze pe alți copii. Să scrie scrisori. Să lucreze la proiecte clare, utile.

Omul mă privi în ochi și clătină din cap.

— Ar trebui să vă reclam pentru rele tratamente, adăugă el.

Se întoarse, urcă treptele și dispăru în clădirea guvernamentală. Am vrut să strig după el: Ce vreți să spuneți cu „patru copii, toți cu o carieră de succes“?

M-am uitat la Robin. Mototolea un colț al pancartei. Prima lui înfrângere legislativă absolută, când propunerea lui nici măcar nu ajunsese proiect de lege.

Ți-am zis să nu vii aici, strigă el. Știam ce să-i spun.

— Robin. Ai stat destul aici. Hai acasă.

Nu ridică privirea. Nici măcar nu clătină din cap. Rămân aici. Vin mâine.

— Robin. Trebuie să ajung la o ședință. Trebuie să plecăm acum.

În ochi îi apăru ura față de semeni, la fel de clară ca și cuvintele de pe placardă. Creierul lui se chinuia să ridice și să coboare tonurile, să miște punctele de colo colo, să le mărească și să le micșoreze în teatrul din mintea lui. Se gârbovi și îmi întoarse spatele. Gata să o ia la fugă sau să urle sau să-și trântească pancarta de pământ. Când vorbi din nou, vocea îi era mică, pierdută.

Mami cum făcea? În fiecare zi. Ani la rând.

Nu puteam găsi planeta Isola. O căutam în lung și-n lat, de mulți ani. Fiul meu veni lângă mine, observând cât de derutat sunt.

— Ar trebui să fie pe aici. Toate datele zic așa.

Robin nu mai punea de mult preț pe date. Își pierdea credința în alte planete.

Paradoxal, o puteam vedea de la mare distanță. Fotometria de tranzit, viteza radială și microlentila gravitațională indicau toate aceeași locație. Îi știam masa și raza. Îi calculaserăm rotațiile în jurul axei sale și în jurul altei planete până la cea mai mică marjă de eroare. Dar când eu și fiul meu ne apropiam la câteva mii de kilometri, Isola dispărea. Spațiul în care ar fi trebuit să fie era pur și simplu gol, în toate direcțiile.

Robin mă căină văzând că nu înțeleg ceea ce e evident. Se ascund, tati. Ființele de pe Isola ne intră în minte și se camuflează acolo.

— Poftim? Cum așa?

Există de miliarde ani. Răstimp în care au învățat câte ceva.

Era obosit, iritat de faptul că nu reușeam să înțeleg. Cât de probabil era ca un contact să se sfârșească bine? Întreaga istorie a umanității avea un singur răspuns.

De aceea este tăcut universul, tati. Toți se ascund. Cei deștepți în primul rând.

— Dar am înregistrat un progres real, insistă Martin Currier. Nu poți nega asta. Mai mult decât ne așteptam.

Luam prânzul într-un separeu dintr-un mic local chinezesc aproape abandonat din cauza crizei vizelor studenților asiatici. Tot campusul — tot corpul profesoral — fierbea. Studenții străini ale căror vize nu fuseseră retrase stăteau ascunși în cămine. Sesiunea de vară, aglomerată, cosmopolitană, se reducea la câțiva studenți albi, care se aflau în siguranță.

Currier își ridică bărbia de parcă ar fi vrut să-și întărească argumentul.

— Nimeni nu ți-a promis vindecare totală.

Îmi venea să-i trag una peste ceașca de cafea, chiar când o ducea la gură.

— Nu vrea să se dea jos din pat. Trebuie să-l amenințe ca să se scoale și să se îmbrace. Nu vrea să iasă din casă. Vrea să se culce din nou, imediat după ce luăm prânzul. Slavă Domnului că e în vacanța de vară, altfel directoarea ar sta iar pe capul meu.

— De când e așa?

— De zile întregi.

Currier își duse o gălușcă la gură cu bețișoarele și începu să o mestece. Un boț de gluten și mândrie, insolubil în ceai, i se opri în mărul lui Adam.

— Poate e momentul să te gândești la o doză foarte mică de antidepresiv, sugeră el.

M-am simțit ca un animal hăituit, reacție care nu îi scăpă lui Currier.

— Opt milioane de copii din țara asta iau medicamente psihoactive. Nu sunt ideale, dar pot avea efecte benefice.

— Dacă opt milioane de copii iau medicamente psihoactive, ceva nu este în regulă.

Profesorul, cercetătorul emerit, ridică din umeri. Îngăduință sau

obiecție — nu mi-am dat seama. Am căutat o explicație.

— Poate că Robin s-a... știu și eu... obișnuit cu ședințele? Poate că efectele durează mai puțin acum?

— Nu cred. La majoritatea subiecților observăm o ameliorare care durează săptămâni întregi după fiecare ciclu de ședințe.

— Atunci de ce la el e invers?

Currier ridică privirea spre ecranul televizorului de pe peretele din față. În temperaturile record, sute de bacterii letale împânzeau coasta Floridei. Președintele le declara reporterilor: Poate că e ceva absolut firesc. Poate că nu e. Oamenii spun că...

— Poate că reacțiile lui sunt absolut logice.

— Cum adică? am întrebat eu, simțind cum mi se ridică părul de pe ceafă.

La el, încruntătura și zâmbetul semănau perfect.

— Clinicienii și teoreticienii rareori cad de acord asupra definiției sănătății mintale. Este capacitatea de a funcționa productiv în condiții precare? Sau ține mai degrabă de o reacție pe măsură? Optimismul, veselia constantă s-ar putea să nu fie cea mai sănătoasă reacție la..., zise el și arătă spre televizor.

În clipa aceea îmi veni un gând insuportabil: poate că ultimele luni de tratament îi făceau mai mult rău lui Robbie. În fața unei lumi care mergea anapoda, mai multă empatie însemna mai multă suferință. Întrebarea nu era de ce Robin revenea la comportamentul inițial. Întrebarea era de ce noi, ceilalți, ne păstram optimismul atât de inconștient.

Currier ridică degetul arătător.

— Are rezultate mult mai bune la autocontrol și mobilitate spirituală. Gestionează mult mai bine incertitudinea față de cum o făcea la început. Sigur: încă mai are accese de furie. Încă mai este deprimat. Dar, Theo, sincer vorbind, în ziua de azi aș fi îngrijorat dacă nu ar reacționa în niciun fel.

Am terminat de mâncat. Martin se împotrivi cu o jumătate de gură ofertei mele de a achita nota de plată. Am traversat din nou campusul. Făcusem greșeala să ies fără ochelari de soare. Eram încă în iunie, dar simțeam că nu pot să respir. Currier gâfâia și el. Purta o mască chirurgicală.

— Scuze. Știu că arăt ca un caraghios. Dar am mai multe alergii decât degetele de la o mână.

Măcar nu eram în sudul Californiei, unde săptămâni la rând de Cod Roșu instituit în urma incendiilor de vegetație țineau în casă milioane de oameni.

Protecția oferită de neurofeedbackul decodat părea că e pe sfârșite. O vreme îi asigurase lui Robin o stare de bine iar pe mine mă scutise să îmi droghez fiul. Acum până și Currier îmi sugera să o fac. O conflagrație cât de mică la școală și alegerea nu mai era a mea.

— Mă tot întreabă cum de-a reușit Aly să poarte o luptă fără sorți de izbândă atâția ani și fără să se dea bătută.

Sub mască, expresia lui Currier era indescifrabilă. Am insistat, cu disperare:

— Și eu mă întreb același lucru. Și ea se înfuria. Și ea era deprimată. Mult.

N-am vrut să-i pomenesc vechiului ei amic ornitolog despre coșmarurile nopții.

— Dar mergea înainte.

I-am auzit zâmbetul, chiar și sub mască.

— Între corpul și creierul mamei lui era o armonie perfectă, spuse el.

Ne-am oprit pe University Avenue, lângă Centrul de Inovație, unde drumurile noastre s-au despărțit. M-am pregătit sufletește pentru o nouă sugestie privind tratamentul experimental cu un cocktail pentru creierul lui Robin. Currier însă își scoase masca, din nou cu o expresie pe care nu am putut să o decodez.

— I-am putea afla secretul. Chiar Robin ni l-ar putea spune.

— Despre ce naiba vorbești?

— Am materialul cu ea.

Valuri de furie mă asaltară din toate direcțiile, niciunul care să îmi fie de folos.

— Poftim? Ai păstrat înregistrările cu noi?

— Una dintre ele.

Știam fără să întreb. Renunțase la materialul meu cu admirația și suferința și la partea ei cu vigilența. Și păstrase partea ei cu extazul.

— Vrei să spui că l-ai putea confrunta pe Robin cu scanarea creierului lui Aly?

Currier lăsă ochii jos, gândindu-se la cum să răspundă uimirii mele.

— Fiul tău ar putea învăța cum să se transpună într-o stare emoțională generată de mama lui. Asta l-ar motiva. Și ar putea răspunde la întrebarea lui.

Aveam senzația că roata lui Plutchik se învârtea în jurul meu cu toate culorile ei. Împunsăturile interesului portocaliu făceau loc zgârieturilor provocate de teama verde. Trecutul se rotea la fel de permeabil și de ambiguu ca și viitorul. Născoceam amândoi povestea vieții în acest loc la fel cum născoceam și eu poveștile despre viața extraterestră ca să i le spun înainte de culcare fiului meu, încă fermecat de ele.

Am privit ambele diagonale lungi ale intersecției trotuarelor: niciun student asiatic la vedere. Ceva evident îmi scăpase în mai bine de treizeci de ani de lectură și două mii de cărți SF: nu exista un loc mai ciudat decât cel de aici.

Întrebarea îl făcu să se dea jos din pat. Mă privi cu fața ca o puzderie de stele. Au creierul lui mami? Mami face parte din experiment?

Am răspuns cu toată rezerva de care e în stare un adult, dar fără folos. Aproape că sări pe mine.

— Ce Dumnezeu, tati! De ce nu mi-ai pus până acum?

Îmi luă fața în palme și mă puse să jur solemn că nu mint. De parcă am fi dat amândoi peste un videoclip despre a cărui existență habar nu aveam, înregistrarea unei zile pierdute pentru totdeauna. Apoi se liniști, semn că totul era în regulă, indiferent de rezultat. Întoarse capul ca să privească pe fereastra camerei lui ploaia de vară. În ochi i se citea o hotărâre calmă, o resemnare față de tot ce avea să-i ofere existența. De aici încolo nu se va mai lăsa copleșit.

Măsuram foaierul laboratorului cu pași mari când ieși după prima ședință. Care durase nouăzeci de minute. Puncte colorate, tonuri muzicale și alt feedback îl ajutaseră să găsească și să deslușească felul în care funcționa creierul mamei lui. Am zâmbit, afișând un calm pe care nu îl aveam. Robin sigur bănuia că de-abia așteptam să-mi povestească, orice.

Ginny l-a adus din sala de testare. Îl ținea cu brațul pe după umeri, în timp ce Robin întindea mâna ca să o prindă de mâneca halatului. Ginny arăta la fel de relaxată pe cât încercam eu să fiu. Se aplecă spre el și-l întrebă:

— Totul e în regulă, mintosule? Vrei să te odihnești puțin în cabinet la mine?

Lui Robin îi plăcea mult să stea la biroul lui Ginny și să se uite peste colecția de benzi desenate. De obicei nu aștepta să fie invitat de două ori. Acum însă, clătină din cap. Totul e în regulă. Apoi, așa cum îi amintea maică-sa de un milion de ori, adăugă: Mulțumesc.

Timp de o oră și jumătate încercase să se orienteze prin sistemul limbic al lui Aly. De fiecare dată când ridicase sau coborâse tonurile sau îndreptase simboluri spre țintele de pe ecran, gustase din fericirea pe care o simțise Alyssa cândva, cu ani în urmă — un experiment la care participaserăm amândoi mai mult în glumă, într-o zi obișnuită, ca oricare alta. În mintea lui, dacă nu și altfel, Robin vorbea cu mama lui din nou. Iar eu voiam să știu ce spune ea.

Mă văzu imediat. Fața i se lumină de entuziasm și șovăială. Mi-am dat seama cât de mult voia să-mi povestească unde fusese cu câteva clipe în urmă. Dar pentru acea planetă nu găsea cuvinte.

Dădu drumul mânecii lui Ginny și se strecură de sub brațul ei. Zâmbetul profesional al tehnicienei se prefăcu în dezamăgire. Robin se apropie de mine cu un alt mers. Păși mai evaziv, mai temător. Când ajunse la trei metri de mine, clătină din cap. Apoi, în dreptul meu, mă înșfăcă de braț și-și lipi urechea de pieptul meu.

— A fost bine? am întrebat, rostind silabele anemic.

A fost ea, tati.

M-am înroșit până în vârful degetelor de la picioare. Mi-am dat seama, prea târziu, cum putea reacționa o imaginație hiperactivă ca a lui Robin la un test atât de personal.

— Te-ai simțit... altfel?

Clătină din cap, nu la întrebarea mea, ci la cum încercam să-mi ascund emoțiile. Am făcut o nouă programare pentru următoarea săptămână. Am vorbit puțin cu Ginny și cu doi cercetători înscriși la studii postdoctorale, în tot acest timp având coșmarul meu clasic când țin o prelegere în fața studenților și descopăr prea târziu că am pielea verde. Robin mă bătu ușor pe spate și mă împinse spre hol, departe de incubatorul emoțional, afară, în lume.

Am mers până în parcare. L-am asaltat cu întrebări, despre orice, mai puțin despre ceea ce adultul din mine nu voia să întrebe. Răspundea monosilabic, mai degrabă cu gândul în altă parte decât agitat. Deveni comunicativ de-abia când am lipit cartela de automat și bariera se ridică.

Tati? Mai ții minte prima noapte la cabană, în munți? Când ne-am uitat prin telescop?

— Sigur. Foarte bine.

Așa a fost.

Își ridică mâinile în față și-și desfăcu degetele. O amintire îl uimea peste măsură, întunericul sau stelele.

Am întors mașina pe aleea campusului și am pornit spre casă, cu ochii pe drum. Apoi, cu o voce aproape de nerecunoscut, extraterestrul de lângă mine spuse: Soția ta te iubește. Cred că știi asta, da?

L-am urmărit cu atenție, ca să văd dacă e vreo diferență. Poate mă pregăteam pentru ceva, știind trăirile cărei persoane învăța să le imite. Dar nu-i trebuiră decât două ședințe pentru ca norul negru în care se afundase după experiența dezastruoasă de la Capitoliu să se transforme într-unul cirrus, plin de cristale de gheață.

Într-o sâmbătă din luna iunie m-am dus să-l scol, era spre amiază. Șocul trezirii și razele soarelui l-au descumpănit. Apoi se ridică de pe pernă, zâmbi larg și se alintă:

Tati! Azi mergem la laborator?

— Da.

Ura! strigă el, cu o voce pițigăiată, caraghioasă. Te întreb fiindcă aș putea să mă folosesc de asta.

— Ce zici de o plimbare cu barca mai pe seară?

Vorbești serios? Pe lac?

— Nu, în curtea din spate.

Scoase un mârâit din fundul gâtului și-și dezveli dinții spre mine.

Ai noroc că nu sunt carnivor.

Își alese hainele gânditor. A, cămașa asta. Uitasem de ea. Ce frumoasă e! Cum se face că n-am purtat-o niciodată? Ieși din camera de zi îmbrăcat doar pe jumătate. Mai ții minte șosetele alea pufoase, de la mami, cu degetele separate și cu gheare? Unde or fi?

Întrebarea mă făcu să tresar. Mă obișnuisem atât de mult cu vechiul lui creier, încât eram sigur că vine furtuna.

— Hai, Robbie. N-au cum să-ți mai vină. Le-ai primit de mult.

Știu. Fraaate... eram doar curios. Or mai fi prin casă? Sau le poartă vreun copil care se crede pe jumătate urs?

— Ce-ți veni să întrebi de ele?

Ridică din umeri, dar nu evaziv. Mami. Gânduri sinistre începură să îmi dea târcoale. Dar până să-i cer explicații, Robin mă întrebă:

Ce avem la micul-dejun? Mor de foame!

Mâncă tot ce i-am pus în față. Voia să știe de ce fulgii de ovăz aveau alt gust (nu aveau) și de ce sucul de portocale era atât de aromat (nu era). Rămase la masă și după ce am strâns vasele, fredonând o melodie pe care nu o recunoșteam. Curiozitatea nestăpânită legată de sursa extazului înregistrat al lui Aly din acea zi de demult mă copleși din nou. Fiul meu — fiul ei — o întrezărise, dar nu îmi putea spune.

L-am dus la laboratorul neuro pentru o nouă familiarizare cu felul în care funcționa creierul mamei lui. Ginny l-a preluat imediat, doar erau prieteni la cataramă. L-am urmărit câteva minute în timp ce muta formele pe ecran prin telechinezie. Apoi am ieșit pe hol și am intrat în biroul lui Currier.

— Theo! Ce plăcere!

După voce, probabil că prin „plăcere“ voia să spună cu totul altceva. Fiecare silabă rostită de omul ăsta mă irita la culme. Mi se făcea greață de atâta empatie.

— Cum se mai comportă băiatul? întrebă el.

M-am hotărât să adopt un optimism rezervat. Martin mă ascultă fără să-i citesc nimic pe față.

— Probabil că se autosugestionează mult.

Bineînțeles că Robin se autosugestiona. Și eu mă autosugestionam. Era foarte posibil să-mi imaginez că vedeam unele schimbări la el. Dar neurologia știa că până și imaginația ne putea schimba celulele.

— Ședința asta aduce ceva nou? Schimbări în feedbackul inteligenței artificiale? Înregistrarea Alyssei acoperea mai multe regiuni neuronale?

— Nou? spuse Currier și ridică din umeri, străduindu-se să zâmbească. Sigur. Am mărit rezoluția scanării. Inteligența artificială adună în continuare informații despre Robin și devine tot mai eficientă pe

măsură ce Robin interacționează cu ea. Da, de data asta folosim o parte mai veche din punct de vedere evolutiv a creierului Alyssei decât părțile cu care am lucrat în ședința precedentă.

— Cu alte cuvinte... nimic nu este la fel.

Am pus întrebarea pentru care venisem la el. Mai puțin ce voiam să știu în primul rând. Și eram aproape sigur că Martin nu îmi va putea spune ce refuzase să îmi spună și Aly.

Pe urmă m-am gândit: poate că ar face-o. Ideea parcă se agăța de pielea mea îmbibată de transpirație. Poate că Robbie nu era primul care era expus înregistrării lui Aly. Dar mă temeam că, punându-i întrebarea, m-ar lua de nebun. Sau mai degrabă mă temeam de răspuns.

Robbie chiar se distră umflând barca. De obicei călca pompa de picior vreo două minute, fără tragere de inimă, apoi se lăsa păgubaș. În ziua aceea însă, nici măcar nu-mi ceru ajutorul. Fleșcăitura de PVC se transformă în barcă fără vreun reproș din partea fiului meu.

Ne-am oprit în dreptul unei pancarte care specifica în spaniolă, chineză și hmong limitele între care se putea pescui. Robin alunecă de pe mal în timp ce încerca să se urce în barcă. Se văită, văzând cum se afundă în mâl și apa lacului îi ajunge până la genunchi. Dar, în clipa în care reuși să se urce, își privi picioarele, nedumerit. Hm. Ce ciudat. Să mă sperii atât de mult de apă.

Am început să vâslim în chestia aia cu fundul plat, ajungând cu chiu, cu vai la vreo sută de metri de mal. Robin privea înapoi în timp ce dădea la vâslă. Știam prea bine ce caută. Păsări: ființele care o feriseră pe mama lui de demonii care o chinuiau. Mereu fusese atras de ele. Acum însă atracția se transformase în dragoste profundă, în timp ce cunoștea tot mai bine creierul Alyssei.

O formă cenușie, lucioasă trecu razant pe lângă prova noastră. Robin îmi făcu semn să nu mai vâslesc. După mai multe zile, în vocea fiului meu își făcură loc primele semne de disperare. Ce e, tati? Ce e? N-am văzut-o bine!

Era o pasăre din partea locului, atât de răspândită încât până și eu îi știam numele.

— Cred că e o junco.

Cu ochii negri sau cărămizii? Se întoarse spre mine, sigur că îl puteam lămuri. Eu însă nu eram în stare. Mama lui vorbi, aproape de urechea mea: Măcăleandrul e pasărea mea preferată.

Dădu la vâslă de câteva ori, cea mai lentă formă de transport din istoria omenirii. Mai spre mijlocul lacului, unde apa era mai adâncă, ridică vâsla. Continui tu, tati? Eu sunt cam preocupat.

M-am conformat, de la prora, vâslind când într-o parte, când în cealaltă, ca să nu ne învârtim în loc. Un fluture mai frumos decât orice vitraliu se așeză pe antebrațul pufos al lui Robin, sprijinit de marginea bărcii. Robin își ținu răsuflarea, lăsându-și musafirul să ezite, să

zboare și să se așeze din nou pe el, de data aceasta pe fața lui. Merse pe ochii lui închiși și-și luă zborul.

Robbie se lăsă pe spate pe marginea bărcii și privi admirativ cerul. Ochii lui căutară miile de puncte luminoase din noaptea petrecută în Munții Great Smoky, toate acolo sus, dar șterse de lumina zilei. Noi doi pluteam pe sub stele invizibile, traversând lacul liniștit într-o barcă pneumatică.

Crezusem că vom fi singuri. Dar cu cât îl priveam pe Robin, cu atât mai mult îi împărtășeam entuziasmul. Ființe zburătoare, acvatice, ființe ce patinau pe suprafața lacului. Copaci care își aplecau ramurile peste mal și hrăneau apa cu ploi de țesut viu. Sporovăială din toate direcțiile, ca o piesă de avangardă pentru un cor de radiouri, fiecare pe alt post. Și o viață enormă la prova bărcii, adică eu sau poate că nu. Când a vorbit, am tresărit atât de tare, încât mai să răstorn barca.

Tu mai ții minte ziua aia, nu, Theo?

Mă scosese din ale mele.

— Care zi, Robbie?

Când v-ați înregistrat sentimentele...

Mi-o aminteam cu o precizie stranie. Cum eu și Aly am fost cuprinși de o dorință nebună unul față de celălalt. Cum ne-am încuiat în dormitor. Cum nu a vrut să-mi spună sursa extazului ei. Cum strigase prin ușa închisă ca să-și asigure fiul că toată lumea e OK.

Erați ciudați amândoi. Vă purtați ciudat.

Nu înțelegeam cum de își amintea. Era atât de mic și nimic din acea după-amiază nu fusese atât de neobișnuit încât să-l impresioneze cu ceva.

De parcă ați fi avut un mare secret.

În clipa aceea soția mea șopti: Îți amintești secretul, Theo, da?

Am dat din vâslă ca să nu ne învârtim și am încercat să îmi controlez respirația.

— Robbie, de ce-ai crezut asta?

Nu răspunse. Alyssa continuă să mă tachineze: Bineînțeles că-și amintește. Părinții lui se purtau ciudat.

— Dr. Currier a zis ceva despre ziua aceea? Te-a întrebat despre ea?

Robbie se răsuci pe burtă, clătinând barca. Apoi privi lung spre malul îndepărtat, încercând să vadă în trecut. Mami avea un tatuaj?

Nu avea cum să știe asta. Dar nici nu am îndrăznit să-l întreb de unde știe. Aly își făcuse tatuajul înainte de a ne cunoaște. Simțea nevoia unui stimulent psihic care să o ajute să treacă peste un prim an dezastruos la Drept. Ca să contracareze această lovitură demoralizatoare, îi venise ideea unui tatuaj, cel mai neînsemnat dintre păcatele tinereții. Patru petale zimțuite, în jurul unor stamine și antere minuscule, desenate cu cerneală, în piele.

— Era un fel de floricică. Planta cu numele ei.

Alyssum dulce.

— Exact.

Dar s-a întâmplat ceva cu el?

— Nu i-a plăcut cum a ieșit. Cineva i-a spus că seamănă cu o față zâmbitoare diformă. Așa că l-a rugat pe cel care i-a făcut tatuajul să-l schimbe într-o albină.

Și albina a ieșit la fel de caraghioasă.

Mă provoca.

— Exact. Dar maică-ta a lăsat-o așa. Nu voia să se aleagă cu un cal caraghios, tatuat pe tot corpul.

Stătea întors spre apă. Nu zâmbea.

— Robbie, de ce întrebi?

Omoplații îi ieșeau prin tricou ca niște aripi amputate. Tati. La ce crezi că se gândea în ziua aceea? E atât de ciudat. E... ca și cum aș

merge printr-o pădure veche de un milion de ani.

Îmi venea să-l implor. Să-mi spună măcar un cuvânt — un singur lucru, cât de mic, care îi supraviețuise. Pierdusem esența ei, cum era ea. Iar Robbie nu-mi putea spune. Sau nu voia.

Își rezemă bărbia de marginea bărcii și privi în lac. Suprafața apei, tulburată de vâslă, era oceanul altei lumi, una dintr-o poveste pe care o citisem când nu eram mai mare decât el. Căuta miile de pești pe care apa de un verde-închis îi ascundea de ochii celor care inspirau aer.

Cum e oceanul, tati?

Cum era oceanul? Nu îi puteam spune. Marea era prea mare, iar găleata mea era prea mică. Și era și găurită. I-am atins gamba cu mâna. Părea cel mai bun răspuns la îndemână.

Știai că recifele de corali vor dispărea peste șase ani?

Avea vocea blândă și o figură tristă. Cel mai spectaculos dintre parteneriatele lumii se sfârșea, iar el nu avea să-l vadă niciodată. Ridică ochii spre mine, cu duhul lui Aly implantat în creier. Noi ce putem face ca să nu se întâmple asta?

Prima dată când a murit Tedia, o cometă a rupt o treime din planetă și a transformat-o într-o lună. Nimic nu a supraviețuit pe Tedia.

După zeci de milioane de ani, atmosfera a revenit, apa a început să curgă din nou și viața a apărut a doua oară. Celulele au învățat acel truc simbiotic al combinării. Ființe mari s-au răspândit din nou în fiecare nișă a planetei. Apoi o explozie de raze gamma din depărtare a dizolvat scutul de ozon al Tediei, iar radiațiile ultraviolete au ucis aproape totul.

Părticele de viață au supraviețuit în oceanele cele mai adânci, așa că de data aceasta vieții i-a venit mai ușor să se întoarcă. Păduri ingenioase au răsărit din nou pe toate continentele. După o sută de milioane de ani, tocmai când o specie de cetacee începea să facă unelte și opere de artă, un sistem stelar din vecinătate a creat o supernovă, și astfel Tedia a luat-o de la început.

Problema era că planeta se afla prea aproape de centrul galactic, și astfel expusă calamităților de pe alte stele. Extincția nu era niciodată prea departe. Existau însă și perioade de grație între dezastre. După patruzeci de resetări, calmul dura îndeajuns pentru ca o civilizație să prindă rădăcini. Oameni-urși inteligenți construiau sate și stăpâneau tainele agriculturii. Utilizau aburul, electricitatea, se instruiau și construiau mașinării simple. Dar când arheologii lor descopereau cât de des se sfârșește lumea lor, iar astronomii înțelegeau care e cauza, societatea se destrăma și se autodistrugea, cu milenii înainte de apariția următoarei supernove.

Și asta s-a tot întâmplat.

Dar hai să vedem și noi, zise fiul meu. Doar să aruncăm o privire.

Până să sosim noi, planeta murise și înviase de o mie și una de ori. Soarele ei era aproape stins și curând avea să explodeze, copleșind întreaga lume. Viața însă mergea înainte, recrea tot ce dispăruse. Atât știa să facă. Altceva nu putea.

Am descoperit ființe sus, pe munții tineri, zimțuiți, ai Tediei. Erau tubulare și rămuroase și rămâneau nemișcate atât de mult încât le luam drept plante. Dar ne-au salutat, transmițându-ne direct în minte cuvintele Bine ați venit.

I-au sondat mintea fiului meu. Simțeam cum îi transferă gândurile lor. Vrei să știi dacă trebuie să ne previi.

Fiul meu înspăimântat a înclinat din cap.

Vrei să fim pregătite. Dar nu vrei să ne întristezi.

Fiul meu a înclinat iar din cap. Plângea acum.

Nu vă faceți griji, ne-au spus ființele tubulare, sortite pieirii. „Nesfârșit“ are două înțelesuri. În cazul nostru se aplică cel mai cu folos.

Inundațiile de vară din vecinătatea golfului Mexic au contaminat apa potabilă a treizeci de milioane de oameni, infectând Sudul cu hepatită și salmonella. Stresul provocat de caniculă pe Marile Câmpii și în Vest ucidea persoane în vârstă. San Bernardino căzu victimă incendiilor de vegetație, ca și, mai târziu, Carson City. Din cauza unei așa-zise Teorii X, milițiile înarmate patrulau străzile orașelor din statele de pe Marile Câmpii în căutarea unor invadatori străini nespecificați. Între timp, o nouă ciupercă afecta producția de grâu de pe tot Platoul Huangtu din China. Spre sfârșitul lunii iulie, o manifestație a mișcării True America, organizată în Dallas, căpătă accente rasiste, degenerând într-o bătaie generală.

Președintele declară o nouă stare de urgență națională. Mobiliză Garda Națională din șase state și trimise trupe la graniță ca să combată imigrația ilegală:

CEA MAI MARE AMENINȚARE LA ADRESA SECURITĂȚII FIECĂRUI AMERICAN!

Vremea instabilă din Sud-Est favoriză răspândirea căpușei Amblyomma americanum. Robbie nu mai putea de bucurie. Mă rugă să-i citesc tot ce găseam despre asta. S-ar putea să nu fie chiar atât de rău, tati. Poate chiar ne salvează.

În ultima vreme spunea niște lucruri ciudate. Nu-i atrăgeam atenția tot timpul. Acum însă am făcut-o.

— Robbie! Cum poți să spui așa ceva?!

Serios. Infecția dă alergie la consumul de carne. Ar fi nemaipomenit ca lumea să nu mai consume carne. Am digera mâncarea mult mai ușor!

Cuvintele lui mă puseră în gardă. Aș fi vrut ca Aly să intervină în vreun fel sau altul. Dar asta era problema: deja intervenea.

Se antrenă și a patra oară după înregistrarea reacțiilor mamei lui la extaz. Apoi a cincea. Fiecare ședință îl contraria și mai mult, în bine. Vorbea tot mai puțin, dar privea și asculta mai mult. Desena în carnetul lui cu viteza unei plante în creștere.

După cină veni în birou, unde scriam un program. Ieri m-am purtat

mai bine decât azi?

— Cum adică?

Ieri m-am simțit de parcă nimic nu mă putea atinge. Azi? Aaaah!

Scoase răcnetul furiei neputincioase pe care-l scotea maică-sa mereu când se confrunta cu birocrația absurdă. Dar chiar în clipa în care își înfigea ghearele în mine și mă zgâlțâia cu o frustrare căreia nu-i găsea nume, aura lui parcă se desprindea de el. Acum se simțea mai bine în noua lui piele.

Zilele se înseninară. Robin se uita prin microscopul digital ore întregi. Își ațintea privirea asupra unor lucruri simple și desena aproape toată după-amiaza. Cotețele de păsări din spatele casei, peleta unei bufnițe, chiar și mucegaiul de pe o portocală îl fascinau. Dar tot îl mai încercau vechile temeri și accese de furie. Care îl părăseau repede, iar refluxul lăsa fel de fel de minunății în bălțile liniștite.

Băiatul care stătea pe treptele Capitoliului și-și agita pancarta dispăruse. Ar fi trebuit să răsuflu ușurat. Dar noaptea mergeam la culcare cu ceva ce semăna dureros de mult a jale față de copilul meu cândva atât de instabil.

Am făcut un lucru îngrozitor. M-am uitat pe furiș în carnetele lui. De-a lungul mileniilor, milioane de părinți au făcut lucruri și mai rele, deși, de cele mai multe ori, din motive mai onorabile. Nu puteam spune că are nevoie de supraveghere. Nu aveam niciun motiv să trag cu urechea la gândurile lui. Pur și simplu voiam să ascult dialogul lui supranatural cu Aly.

Se întâmplă în prima zi de august, când mă întrebă dacă poate să doarmă în curte. Îmi place mult acolo, noaptea. Se întâmplă atâtea lucruri. Toate ființele vorbesc între ele!

Sunetele se auzeau și din casă destul de bine: corul brotacilor, greierii care le țineau isonul, solourile păsărilor de noapte care îi vânau. El însă voia să fie înăuntrul sunetelor. Întrebarea lui mă luă prin surprindere: fiul meu timid mă ruga să-l las să doarmă singur afară. L-am încurajat cu entuziasm. Chiar dacă lumea era în descompunere, curtea noastră din spate încă mai era un loc sigur.

L-am ajutat să ridice cortul.

— Sigur nu vrei să stau cu tine?

L-am întrebat mai mult de formă. În mintea mea deja îmi planificam o seară de lectură pe furiș.

Am așteptat până când a stins lumina în cort. Carnetele erau pe biroul lui, vârâte între două jumătăți de rocă semiprețioasă. Avea încredere în mine. Știa că nu îmi stă în fire să-l spionez. Am găsit ultimul lui carnet, pe coperta căruia stătea scris OBSERVAȚII PERSONALE ALE LUI ROBIN BYRNE. L-am răsfoit simțindu-mă vinovat de-abia când am văzut ce conține. Nici un singur cuvânt despre mama lui sau despre mine. Niciun rând despre speranțele sau temerile lui. Întreg carnetul era plin de desene, însemnări, descrieri, întrebări, speculații și aprecieri — dovezi despre alt fel de viață.

Unde se duc cintezoii când plouă?

Cât merge o căprioară într-un an?

Își amintește greierul cum să iasă dintr-un labirint?

Dacă o broască ar mânca greierul, ar învăța cum să iasă din labirint mai repede?

Am suflat peste un fluture și l-am readus la viață.

Pe o pagină aproape goală declara:

Îmi place mult iarba. Crește de jos în sus, nu invers. Dacă cineva îi mănâncă vârful, planta nu moare. Doar o face să crească mai repede. Absolut genial!!!

Sub această declarație desenase un fir de iarbă cu denumirile părților componente: membrană, nod, guler, mlădiță, inflorescență, mustață, fire inferioare... Le copiase de undeva, iar desenul era al lui. Încercuise un loc de pe fir și pusese semnul întrebării lângă el: Cum se numește pliul din mijloc?

M-am înroșit de două ori de rușine. Mă uitam pe furiș în carnetele fiului meu. Și de-abia acum priveam pe îndelete un fir de iarbă. În clipa următoare m-a încercat o senzație mai mult decât bizară: paginile îi fuseseră dictate din mormânt. Am pus carnetul la locul lui. Când intră în casă a doua zi dimineață și se duse în camera lui, m-am temut că va simți mirosul amprentelor mele pe paginile carnetului.

Ce zici de o aventură? m-a întrebat el și m-a scos la o plimbare prin cartier. Niciodată nu-l văzusem mergând mai încet sau uitându-se în jur cu atâta interes. Extazul nu era bun. Zelul Alyssei se înmuia în Robin, devenea mai fluid și mai improvizat. Jumătate dintre speciile lumii erau pe moarte. Dar lumea, îi citeam pe față, va rămâne verde sau poate chiar mai verde. Se împăcase cu toate dezastrele ce aveau să vină, atâta timp cât putea ieși în aer liber.

Mă surprinse când întrebă un cuplu tânăr care venea din partea opusă: Azi cât de departe mergeți?

Cuplul izbucni în râs. Nu prea departe, răspunse ea.

Nici noi nu mergem departe. Un tur prin cartier și-atât. Deși, cine știe?

Tânăra mă privi lung, felicitându-mă din ochi pentru felul în care îl creșteam. Am negat orice responsabilitate.

După câțiva pași, Robin mă înșfăcă de cot. Ai auzit? Două ciocănitori pufoase vorbesc între ele.

Am ciulit urechile.

— De unde știi?

E ușor. „Puful cade câte-un pic.“ Auzi cum cântecul se pierde încet, la sfârșit?

— Mda. Dar de unde știi că se pierde?

E și un ochiul-boului. O-chiul-bo-u-lui!

Voiam să-l apuc de umeri și să-l scutur bine.

— Robbie. Cine te-a învățat asta?

Mama știa toate cântecele păsărilor.

Cred că și-a dat seama că mă speria. Poate că mă dojenea pentru ignoranța mea. Cât îi făcusem curte lui Aly, fusesem un ornitolog foarte conștiincios. Dar, după nuntă, îi lăsasem pe alții să se ocupe de asta.

— Adevărat. Le știa pe toate. Dar studiase păsările ani la rând.

Eu nu le știu pe toate. Le știu doar pe cele pe care le știu.

— Le studiezi undeva? Online?

N-aș zice că le studiez. Doar le ascult și-mi plac.

Eu unde fusesem în timp ce le asculta? Pe alte planete.

Am mers mai departe; Robbie asculta, eu mă frământam. Făceam un calcul la capătul căruia nu știam cum să ajung. Cât de mult se deosebea de cel care era cu luni în urmă? Întotdeauna desenase, întotdeauna fusese curios, întotdeauna iubise tot ce respira. Dar băiatul de lângă cotul meu drept aparținea unei specii diferite, nu mai era cel care nu se mai dezlipea de microscopul primit în dar de ziua lui, în cabana închiriată din pădure, cu mai puțin de un an în urmă. Fascinația îl făcuse invincibil.

Încă doi pași și înlemni. Îmi arătă ceva în fața noastră, pe trotuar, gesticulând. Umbrele unui arbore Ostrya virginiana din apropiere se jucau alături de lumina nisipoasă a soarelui. Semănau cu picturile japoneze în cerneală, pe hârtie aspră, plutind una peste alta, într-o mișcare fantomatică. Fața lui Robin se destinse într-o bucurie contagioasă. Dar fericirea lui era diferită de a mea, cum e rândunica față de un avion de jucărie. Neliniștea mă cuprinse înaintea lui. Ar fi rămas acolo toată după-amiaza urmărind acele siluete spectrale dacă nu l-aș fi urnit din loc.

La trei străzi de casa noastră am ajuns la părculețul din cartier. Robin arătă spre un trunchi subțire de copac ce aducea cu o fântână, în colțul terenului de joacă, lângă leagăne.

Ăla e preferatul meu. L-am botezat „copacul cu capul roșu“.

— Poftim? De ce?

Pentru că are părul roșu. Serios! Nu l-ai văzut până acum?

Mă trase de mână spre crengile ce atârnau până aproape de pământ. Când am ajuns acolo, Robin răsuci o frunză. Acolo, pe dosul ei, unde se întâlneau nervurile secundare cu nervura principală, erau mici pete

de păr roșu.

Stejarul stacojiu. Nu-i ca lumea?

— Habar nu aveam!

Mă bătu ușor pe spate. Nu-i nimic, tati. Nu ești singurul.

Dinspre stradă se auzeau strigăte. Trei băieți puțin mai mari decât Robbie încercau să dărâme un semn de circulație. L-am văzut cum se întunecă la față. Oamenii sunt atât de ciudați.

Dădu drumul frunzei și creanga reveni la locul ei. Am privit în sus, la copacul ca o columnă, unde fiecare frunză era acum roșcată.

— Robbie. Când ai învățat toate astea?

Se dădu înapoi și se uită lung la mine, singura ființă care îl descumpănea. „Când?“ Tot timpul învăț câte ceva!

— Dar ai învățat singur?

Șovăi din tot trupul. Toți cei de aici vor să învăț despre ei. În clipa următoare uită că l-am întrebat ceva. Îmi arătă un mușuroi de furnici și o gaură săpată pe sub zidul unui mic pavilion. Încă nu știu cine a făcut asta. Se lăsă pe vine și privi deschizătura până mi-am pierdut răbdarea. Nu știu cine e acolo, dar știu că e fantastic.

Merse pe sub tunelul de arțari și frasini aflați pe cale de dispariție de parcă ar fi fost într-un submersibil în Groapa Marianelor. Mă țineam după el, uimit de cum privea peste tot. Eu nu priveam. Nu puteam scăpa de o întrebare care mă sâcâia de săptămâni întregi. Am pus-o fără să vreau, chiar în clipa în care căutam să o amân.

— Robbie? Când ești în laborator ai senzația că mami e cu tine?

Se opri și se apucă de un gard de sârmă. Mami e peste tot.

— Da. Dar...

Mai ții minte ce ne-a spus doctorul Currier? Ori de câte ori încerc să fac ce face mami, simt exact...

Ce simțea ea. Triunghiul gălbui, acel mare premiu de pe roata norocului inventată de Plutchik. El avea parte de extaz, în timp ce eu mă chinuiam cu teama, invidia sau și mai rău.

Porni din nou. L-am urmat. Arătă cu mâna toată strada aceea din suburbii. Tati? Seamănă cu planeta pe care am vizitat-o amândoi. Cea pe care toate ființele independente au o singură memorie.

Arătă înspre stradă, la băieții care încercau să vandalizeze semnul de circulație. Hai să vedem ce fac.

Acesta nu era Robbie. Robbie cel adevărat se întorsese de mult acasă, la jocul singuratic de-a ferma, la videoclipurile cu cele două femei care îi plăceau atât de mult, ferindu-se de restul omenirii. Băiatul acesta însă mă luă de braț și mă trase după el.

Le zicem „salut“ și atât, OK?

Cuvinte cu care mă convingea Aly de o mie și una de ori pe când trăia. M-am întrebat dacă e înțelept să intrăm în norul acela de testosteron. Apoi m-am dumirit: o mare parte din acest experiment consta în dezvățarea fiului meu de cele mai rele trăsături pe care le luase de la mine. În această planetă aflată de capul ei, Sol 3, de la mama naibii, care îmi dădea atâta bătaie de cap, fiul meu câștigase coroana încrederii de sine.

Cei trei puberi ridicară ochii de pe obiectul distrugerii și rânjiră la noi. Doi dintre ei purtau tricouri cu reclame pentru adidași. Cel de-al treilea purta pantaloni de camuflaj și un tricou pe care scria ACESTE CULORI NU IES LA SPĂLAT, SE REÎNCARCĂ. Încetară să mai lovească semnul cu picioarele, dar ne dădură de înțeles că își vor duce la îndeplinire proiectul de îndată ce ne luam tălpășița de acolo. Văzusem un sondaj de opinie cu o săptămână în urmă, înainte de alegeri. 21 % dintre americani considerau că societatea trebuie arsă din temelii. Un semn de circulație e probabil obiectul cel mai la îndemână ca să aprinzi flacăra.

Înainte să o fac pe autoritarul și să-i somez să plece acasă, Robbie strigă la ei: Hei! Ce faceți aici?

Cel cu tricoul reîncărcat răspunse printre dinți:

— Ne îngropăm peștișorul de aur.

Robin făcu ochii mari. Zău? Cei trei chicotiră. Am văzut cum fiul meu șovăie puțin, pentru ca mai apoi să chicotească și el. Și noi ne-am îngropat câinele, mai demult. Știți ceva despre bufniță?

Băieții îl priviră bănuitor, încercând să hotărască dacă Robin era dus

cu pluta. Într-un târziu, cel mai mic dintre ei, cu o șapcă de baseball pe care scria NU'S CHIAR ATÂT DE URÂT, întrebă:

— Despre ce vorbești?

Despre buha americană. Din pinul alb de lângă Biserica Catolică. E uriașă! Își desfăcu brațele cât jumătate din înălțimea lui. Haideți să v-o arăt!

Cei doi băieți scunzi se consultară cu cel mai înalt, care făcu un gest în care se amestecau Dezgustul cu Interesul. Robin se întoarse și le făcu semn să-l urmeze. Surprinzător, băieții se conformară.

Robin dădu ocol cvartalului de locuințe și se îndreptă spre un covor din ace cafenii întins sub ramurile unui pin alb, falnic. Arătă spre coroană. Ne-am uitat într-acolo. Șșșt. Uite-o.

— Unde? răcni unul dintre golănașii care mă însoțeau.

Robin făcu „șșșt" din nou, exasperat. Și șopti printre dinții încleștați: În dreapta. Sus. Acolo!

Am căutat o jumătate de minut până mi-am dat seama că priveam în ochii unei păsări magnifice. Cred că era înaltă de peste jumătate de metru, dar penele de culoarea scoarței pinului o camuflau atât de bine, încât părea că e una cu copacul. O trădau doar varul cu care era dat trunchiul în partea inferioară și inelele aurii din jurul ochilor reci. Dacă ar fi știut de existența ei, tot cartierul s-ar fi îngrămădit sub copac.

Băiatul cu tricoul reîncărcat făcu mai multe poze cu telefonul. Puștiul cu șapca NU'S CHIAR ATÂT DE URÂT își scoase și el telefonul și începu să scrie un mesaj. Cel de-al treilea strigă: „căcat!", și acea ființă nemaipomenită se aplecă, sări de două ori și-și întinse aripile țuguiate la fel de late pe cât eram eu de înalt. Bătând aerul greu, pasărea își luă avânt și dispăru pe după acoperișul casei de peste drum.

Robin părea gata să sară la ei fiindcă speriaseră pasărea. Dar nu făcu decât să ofteze, regretând că dezvăluise un secret atât de valoros. Îmi surprinse privirea și-mi făcu semn să plecăm. Vorbi de-abia după ce ne-am îndepărtat îndeajuns de cei trei.

Bufnița cu coarne e trecută la categoria „Pericol scăzut de extincție". Mare

prostie! Adică ar trebui să ne facem griji numai dacă mor toate.

Până și furia îi părea generoasă. Mi-am trecut brațul pe după umerii lui.

— Cum de-ai găsit-o?

Ușor. N-am făcut decât să mă uit după ea.

Zilele se scurtau, iar vara se apropia de sfârșit. Într-o seară de pe la mijlocul lui august Robin ceru o planetă înainte de culcare. I-am dat planeta Chromat. Avea nouă luni și doi sori, unul mic și roșu, celălalt mare și albastru. Asta însemna că planeta avea trei feluri de zile, de lungimi diferite, patru feluri de apusuri și răsărituri, zeci de eclipse diferite și nenumărate amurguri și nopți. Praful din atmosferă transforma cele două feluri de lumini într-un amalgam de acuarele. Limbile vorbite acolo aveau nu mai puțin de două sute de cuvinte pentru tristețe și trei sute pentru bucurie, în funcție de latitudine și de emisferă.

La sfârșitul poveștii, Robin rămase dus pe gânduri. Se lăsă pe pernă, cu mâinile sub cap, întorcând pe toate părțile ideea Chromatului pe tavanul din camera lui.

Tati! Cred că am terminat cu școala.

Mai să fac un atac de cord.

— Robbie. Iar începi?

Ce zici de școala de acasă? Părea că discută cu cineva de pe acoperiș.

— Am un serviciu cu normă întreagă.

Ca profesor, nu?

Era calm ca un schif pe un elește netulburat de vânt. Eu eram întors pe dos. Îmi venea să strig: Dă-mi un motiv temeinic pentru care nu poți sta într-o clasă ca toți copiii de vârsta ta. Dar deja știam câteva.

Eddie Tresh învață acasă și părinții lui au serviciu. E ușor, tati. Completăm un formular și le spui celor de la școală că te ocupi tu de asta. Dacă vrem, putem primi câteva cursuri și alte materiale online. Tu n-ai avea de ce să-ți pierzi vremea cu mine.

— Robbie, nu asta-i problema.

Se întoarse spre mine, așteptându-mi obiecțiile. Când nu auzi niciuna, se răsuci pe un cot și se întinse după o cărțulie uzată de pe noptieră. Apoi mi-o întinse: vechiul ghid al păsărilor din estul SUA, una dintre

cărțile de căpătâi ale lui Aly.

— De unde o ai?

Tonul pe care am pus întrebarea mă făcu până și pe mine să tresar. Dădeam impresia că îl acuz de o infracțiune. O luase din biblioteca din dormitorul meu — pur și simplu!

Pot să învăț și singur, tati. Spune-mi numele și îți spun cum arată.

Am răsfoit cartea, plină acum de bife lângă speciile pe care le știa. Unul dintre părinții lui îl învăța deja de acasă.

Vreau să mă fac ornitolog. În clasa a IV-a nu ne învață așa ceva.

Ghidul mi se părea la fel de greu cum ar fi fost și pe Jupiter.

— Școala nu te pregătește doar pentru viitoarea ta profesie.

Mă privi lung, îngrijorat cât de pierit și de obosit îmi era glasul. Am încercat să fac din degete hashtagul învățat de la el.

— Cum să trăiești, Robbie. Cum să te înțelegi cu alți copii.

Dacă școala ne-ar învăța asta, nu m-ar deranja să merg acolo în fiecare zi. Se apropie de mine pe pat și mă bătu consolator pe umăr. Uite cum văd eu lucrurile, tati. Am aproape zece ani. Tu vrei să învăț tot ce trebuie să știu ca să fiu adult. Deci școala trebuie să mă învețe să supraviețuiesc în lumea de peste zece ani. Deci… cum crezi că va arăta lumea atunci?

Lațul se strângea, iar eu nu mai aveam scăpare. Probabil că învățase să argumenteze din videoclipurile Ingăi Alder.

Chiar vreau să știu.

Pe Pământ trăiesc două feluri de oameni: cei care înțeleg ce se petrece în jurul lor și acționează în mod corespunzător și cei care sunt mai fericiți cu propriile lor adevăruri. Dar în practica de zi cu zi, indiferent de școala la care mergem, cu toții trăim de parcă ziua de mâine ar fi o clonă a zilei de azi.

Spune-mi ce crezi, tati. Fiindcă asta ar trebui să învăț eu.

Nici nu trebuia să spun cu voce tare. Cu abilitățile lui dobândite recent, Robbie nu avea nevoie decât să mă privească în ochi, să mute și să mărească punctul lui interior ca să îmi citească gândurile.

Mai ții minte cum bunicul s-a simțit tot mai rău și n-a vrut să meargă la doctor și a murit?

— Mai țin.

Asta fac toți.

Nu țineam foarte mult să-mi amintesc de tata. Și nici nu voiam să discut despre catastrofe enorme cu fiul meu de numai nouă ani. În casă domnea liniștea, iar noaptea se anunța calmă. Am deschis la întâmplare cartea lui Aly, cu zecile de noi bife.

— Pitulicea lui Bachman.

Pitulicea lui Bachman, repetă el, ca la un concurs de ortografie. Masculul? Cu moțul negru spre gri. Corpul verde, burta galbenă, o pată albă sub coadă.

Mi-am dat seama că nu mersesem la școala care trebuia. Robin învățase mai multe într-o singură vară, singur, decât într-un an întreg, în clasă. Descoperise singur ceea ce sistemul de educație încerca să nege: viața vrea ceva de la noi. Și nu mai e timp.

În mare pericol de dispariție, conchise el. Poate chiar dispărută.

— Ai câștigat, am zis eu, de parcă am fi participat, cu adevărat, la o întrecere. Și lecția numărul unu este despre cum funcționează școala la domiciliu.

Am completat cererea pentru Departamentul Instruirii Publice. Am întocmit un mic plan de învățământ: citire, matematică, științele naturii, științe sociale și sănătate. Al meu era mai bun decât cel după care învățase el la școală. În ziua în care l-am retras de la școală alergă prin casă cântând „When the Saints Go Marching In“. Imită toate instrumentele și nu greși niciun vers.

Schimbarea luă ceva timp, efort și mult mai multe bone. Programul meu era destul de flexibil și lui Robin îi plăcea să mă însoțească în campus. La nevoie îl lăsam la bibliotecă. Dar în semestrul acela studenții nu se bucurară de aceeași atenție pe care i-o acordam învățăcelului meu. Nu am mai putut publica nimic, plus că a trebuit să îmi contramandez participarea la conferințe în Bellevue, Montreal și Florența.

Am rămas surprins că anul școlar la domiciliu prevedea doar 875 de ore de instruire. Întrucât Robbie voia să învețe chiar și în weekenduri, asta însemna mai puțin de două ore și jumătate pe zi. Se descurca și ținea pasul cu programul. Trecea examenele online cu brio. Călătoream oriunde ne duceau citirea, matematica, științele naturale, științele sociale și sănătatea. Studiam acasă, în mașină, la masă și în plimbările noastre lungi prin pădure. Până și loviturile de pedeapsă executate la o poartă improvizată în parc, unul împotriva celuilalt, erau o lecție de fizică și statistică.

I-am construit un Emițător-Receptor de Explorare Planetară — mai precis vechea mea tabletă, pe care am vopsit-o ca să arate mai interesant, mai futurist. Am creat o schemă de autentificare numai pentru el, conectată la un browser pentru școala primară care îi limita accesul la doar câteva site-uri pentru vârsta lui și la jocuri educaționale. Robin nu părea deranjat de restricții. Orbita din apropierea Pământului era tot o orbită.

Între a încerca să parcurg programa școlară împreună cu el, a pregăti două cursuri pentru studenții de la licență și un seminar despre biomarkeri pentru cei de la cursurile postuniversitare, a insista să se pună capăt crizei vizelor studenților asiatici și a scrie nenumărate e-mailuri colegilor mei ca să mă scuz că nu am respectat termenele de predare a unor lucrări, mă simțeam precum NASA după dezastrul navetei spațiale Challenger. Stryker mă lăsă baltă, renunțând la

colaborarea cu mine. Pentru prima oară de când venisem la Wisconsin, m-am văzut nevoit să predau raportul de activitate anual fără vreo publicație semnificativă.

Robin mă trezi într-o sâmbătă cu o jumătate de oră înainte de răsăritul soarelui, punând capăt primelor ore de somn adânc de care avusesem parte în ultima vreme. Cel puțin mă trezea în toane bune, nu în plină criză de furie. Azi unde merg, tati? Hai. Ce misiune captivantă îmi dai?

Am încercat să găsesc ceva care să-l țină ocupat, cât să mai recuperez din restanțele mele.

— Desenează conturul a opt țări din vestul Africii. Apoi umple-le cu câte patru desene de plante și animale autohtone.

Floare la ureche, declară el, țâșnind din cameră în direcția emițătorului în care avea atâta încredere. Până la ora trei după-amiaza misiunea era îndeplinită. După ritmul în care lucra, era foarte posibil să termine cele 875 de ore ale clasei a IV-a până la sfârșitul verii.

Am o idee extraordinară, zise Robbie. Laboratorul domnului Currier ar putea lua un câine. Un câine deștept tare. Sau o pisică, un urs sau chiar o pasăre. Știai că păsările sunt mult mai deștepte decât se crede? Unele văd magnetismul. Ce părere ai?

În după-amiaza aceea îl luasem la birou, cât mă pregăteam pentru noul an universitar. Își făcea de lucru cu un mini-cântar programabil care îți arăta greutatea pe Jupiter, Saturn, Lună sau oriunde în sistemul nostru solar.

— Și ce să facă cu câinele, Robbie?

În ultima vreme îi veneau tot felul de idei.

Să-l ia și să-l scaneze. Să-i scaneze creierul în timp ce reacționează la ceva. Așa s-ar putea ști cum îi funcționează mintea și am învăța cum e să fii câine.

N-am reușit să evit condescendența unui adult.

— Mda, e o idee. Ar trebui să vorbești cu doctorul Currier.

Nu se încruntă chiar atât de mult pe cât meritam. Nu cred că ar vrea să mă asculte. Ceea ce e trist, nu? Ia gândește-te, tati. Asta s-ar putea învăța la școală. Oricine ar învăța cum e să fii altceva. Gândește-te la câte probleme s-ar rezolva astfel!

Nu-mi amintesc cum i-am răspuns. După trei săptămâni, am aflat că un ecolog de renume de la University of Toronto folosea părți din modelele mele atmosferice ca să reprezinte grafic modul în care ecosistemele Pământului ar putea evolua în condițiile creșterii constante a temperaturii. Dr. Ellen Coutler și studenții ei de la școala postdoctorală vedeau cum mii de specii interconectate dispăreau în cascadă. Nu era vorba de o cădere treptată: era ceva brusc.

Robbie gândea bine: aveam nevoie de cursuri obligatorii universale de instruire în feedbackul neuronal, ca și cunoașterea Constituției sau examenul de conducere auto. Animalul luat drept model putea fi un câine, o pisică, un urs sau chiar una dintre păsările îndrăgite de fiul meu. Tot ce ne putea face să simțim cum e să nu fim noi.

Scăpă din mâini un bol de sticlă pe gresia din bucătărie. Bolul se făcu țăndări. Un ciob îi crestă un călcâi în clipa în care băiatul sărea înapoi. Cu un an în urmă ar fi fost ore întregi numai lacrimi și furie. Acum doar își apucă piciorul rănit și îl ridică în aer. Fir-ar să fie! Scuze, scuze! După ce i-am spălat rana și i-am bandajat-o, insistă să strângă cioburile de pe jos. Cu un an în urmă nici nu știa unde e mătura.

— Impresionant, Robbie. Se pare că acum abordezi viața cu o altă strategie.

Îmi aplică un pumn, cu încetinitorul, în burta proeminentă și râse. Zău? Să știi că ai dreptate. Vechiul Robin ar fi făcut ca toți dracii! Arătă spre tavan. Noul Robin e acolo, urmărește experimentul.

Își lipi buricele degetelor de buze. Era cel mai hazliu gest, de parcă l-ar fi invocat pe Sherlock Holmes. De parcă am fi fost doi vechi prieteni ce reflectau la drumul lung și sinuos care îi adusese în fața unui șemineu din salonul unui azil de bătrâni. Mai ții minte cum rupea Chester câte o carte sau făcea pipi pe covor? Nu te puteai înfuria pe el fiindcă era doar un câine, nu?

L-am așteptat să-și ducă gândul până la capăt. Dar gândul părea să fi ajuns deja la capăt.

L-am adus pe Robbie la ultima ședință de neurofeedback decodat din vara aceea. Între timp, toți cercetătorii din laborator erau morți după el. Ginny îi dădu o revistă cu benzi desenate și mă scoase pe coridor, ca să nu ne audă băiatul. Se opri clătinând din cap, neștiind cum să înceapă.

— Știți... fiul dumneavoastră. Îl iubesc.

Am zâmbit larg.

— Și eu.

— Ne uimește de fiecare dată. Când e aici, mă simt... zise ea și mă privi dezorientată. Mă simt de parcă aș fi mai întreagă decât sunt. E pur și simplu contagios. Un vector viral. Cu toții suntem mai fericiți când e aici. Cu două zile înainte să intre pe ușă începem să numărăm orele până îl vedem.

Stânjenită, dar mulțumită, Ginny se retrase în laborator.

Am urmărit ședința din camera de control. Robin devenise un virtuoz. Plăcerea lui era direct proporțională cu ușurința cu care anima ecranul doar cu gândurile. El și inteligența artificială improvizau un duet, armonizându-se reciproc. Eu priveam din afară, neputând să aud nici măcar o notă din simfonia care se desfășura în fața mea. Pe fața lui Robin se înșiruiau, unele după altele, priviri piezișe, amenințări, zâmbete. Părea că stă la taclale cu cineva într-o limbă vorbită doar de doi oameni.

Mai văzusem asta. Robin avea aproape șapte ani. El și Alyssa se luptau cu un puzzle la o măsuță pliantă, la lumina unei veioze cu suportul din alamă. Piesele erau mari și puține. Singură, Aly ar fi putut rezolva problema în două minute. Ea însă se făcea că ezită ca să-l țină în joc, să-l facă să se bucure de fiecare piesă pusă la locul ei. Iar el o răsplătea cu toate culorile entuziasmului său de copil. Se provocau, se amuzau cu descrieri anatomice caraghioase ale pieselor pe care le căutau, bătându-se pe fiecare în parte. După patru luni, Aly nu mai era. Acea seară dispăruse odată cu ea, până revenise, nechemată, în timp ce urmăream cum Robin se joacă împreună cu ea din nou.

Currier mă invită să avem o discuție în biroul lui. Am luat loc,

despărțit de el de un teanc de dosare.

— Theo, vreau să-mi faci un favor.

Omul acesta îi oferise băiatului meu o terapie neprețuită, pe gratis. Îl transformase aproape total și preîntâmpinase cine știe câte dezastre. Practic, probabil că îi datoram un favor.

Currier se lupta cu un puzzle din lemn, japonez, care se deschidea numai după un ritual complicat, din mai mulți pași.

— Credem că am dat de ceva viabil, un tratament revoluționar.

Am înclinat din cap și am rămas în așteptare, precum Chester când îi citea Aly poezii.

— Iar fiul tău este argumentul nostru cel mai convingător. A fost mereu un decodor de înaltă clasă. Acum însă... Currier se opri ca să lase cutia pe masă, doar pe jumătate deschisă. Am vrea să facem totul public.

— Bănuiesc că în tot timpul ăsta ai publicat câte ceva despre experiment...

Currier îmi zâmbi la fel ca tata când încercam să-l tachinez.

— Bineînțeles.

— Conferințe? Colocvii?

— Desigur. Acum însă ne străduim să ne păstrăm subvențiile.

— Mie-mi spui!

După mai bine de zece ani glorioși, astrobiologia cerșea din poartă-n poartă. Dar eram surprins că până și știința practică a lui Currier era în pană de bani. Nu îmi imaginasem că toate ramurile de cercetare trebuie să realizeze un profit. Cum nu îmi imaginasem nici că ministrul învățământului va tăia fondurile școlilor primare unde se preda teoria evoluției.

Currier îmi ceru iertare din priviri.

— Trebuie să ne gândim la transferul de tehnologie cât încă se mai poate. Și aceasta este o tehnologie care merită să fie transferată.

— Vrei un patent pentru asta.

— Pentru tot procesul. Ca terapie extrem de adaptabilă pentru tulburări psihologice multiple.

Fiul meu nu suferea de tulburări.

— Spune-mi cum să te ajut.

— Noi prezentăm experimentul în cadrul unor întâlniri cu persoane importante, jurnaliști și manageri din industria privată. Putem să le arătăm și un clip cu băiatul tău?

M-am încruntat când am auzit industrie privată. Nu știu de ce. Tot ce exista pe planeta aceasta fusese transformat în bun de larg consum, cu mult înainte de a mă naște. Currier nu mă privi în ochi, îndreptându-și toată atenția asupra cutiei japoneze.

— Putem folosi înregistrările video ale ședințelor pe care le-am făcut până acum.

Nu îmi aduceam aminte să fi auzit din gura lui că ar fi făcut vreo înregistrare video. Ar fi trebuit să-mi ceară acordul, într-o formă sau alta.

— Sigur, nu-i va fi divulgată identitatea. Dar am vrea să arătăm ce anume face ca evoluția lui să fie atât de spectaculoasă.

Băiat care învață ce este fericirea de la mama lui moartă.

Mintea îmi mergea prea încet pentru calcule foarte rapide. Credeam în știință. Voiam ca Robin să contribuie cu ceva la un proiect important, folositor. Voiam ca lumea să vadă ce i se întâmplă. Putea deveni un fel de virus al bunăstării, cum spunea Ginny. Dar acest plan al lui Martin îmi suna ca un semnal de alarmă.

— Nu mi se pare foarte sigur.

— Prezentăm o înregistrare video de doar două minute, cu figura estompată și vocea schimbată, unor cercetători și specialiști în

sănătatea publică.

Mă simțeam meschin și superstițios. Mai rău: egoist. Ca și cum, după o masă îmbelșugată la restaurant, refuzam să achit partea mea din nota de plată.

— Pot să mă gândesc vreo două zile?

— Cum să nu, răspunse Martin mai ușurat decât conștient că făcea un lucru bun și, poate ca să mă îmbuneze, întrebă: radiază și acasă la fel ca în laborator?

— E radios de săptămâni întregi. Nici nu-mi mai aduc aminte când a avut ultimul acces de furie.

— Pari ușor derutat.

— N-ar trebui?

— Imaginează-ți unde îi umblă mintea.

— Aș vrea ceva mai mult decât să-mi imaginez.

Currier se încruntă, neînțelegând unde bat.

— Aș vrea să particip și eu la experiment.

Ideea mă obseda tot mai mult, după fiecare ședință a lui Robin. Simțeam nevoia să văd ce se petrecea în mintea soției mele.

Currier se încruntă mai întâi, apoi zâmbi încurcat.

— Îmi pare rău, Theo. Mă tem că n-am cum să justific costul unor ședințe în plus. Pe moment ne străduim să acoperim cheltuielile cu experimentul aprobat.

Roșu la față, am dat-o cotită.

— Voiam să te întreb... Unul dintre efectele ședințelor e că Robin seamănă tot mai mult cu Alyssa. Felul în care își atinge tâmpla cu degetul, cum pronunță cuvintele „de fapt“... e pur și simplu straniu. Pe lângă asta, a învățat jumătate din păsările pe care le știa Aly.

Ideea îl amuză.

— Te asigur că pe astea nu le are în urma experimentului. Din înregistrarea activității creierului ei poate împrumuta doar acea stare emoțională a Alyssei pe care încearcă să o emuleze.

Și totuși, Alyssa îl învăța, într-un fel sau altul. Dar n-am insistat. Mă simțeam ca un vânător-culegător dintr-un cult magic al cargoului. De aceea am zis:

— La drept vorbind, nu sunt sigur că acea stare emoțională chiar o caracteriza.

— Extazul? La Aly?

O scânteie trecu printre mine și Martin. Am simțit-o fără vreo ședință de feedback. Martin își feri privirea de a mea și în clipa aceea am știut. Întregul meu program de ignoranță voită se nărui, dezvăluind adevărul de după o bănuială pe care o avusesem dintotdeauna. Motivul nu era doar sentimentul meu acut de nesiguranță: nu cunoscusem cu adevărat femeia cu care fusesem căsătorit doisprezece ani. Alyssa fusese o planetă necunoscută.

În noaptea aceea, astronomii din întreaga lume adunară mai multe informații despre univers decât adunaseră în primii mei doi ani de studii doctorale. Camere de o sută de ori mai mari decât cele cu care făcusem practică scrutau cerul de la un capăt la celălalt. Conștiința interstelară se deștepta în noi și ne făcea să vedem lumea altfel.

Ședeam în fața monitorului lat, curbat, din biroul meu, accesând oceane întregi de informații planetare, în timp ce fiul meu stătea pe covor, întins pe burtă, în cealaltă cameră, trecând de la un site despre științele naturii la altul pe Emițătorul-Receptorul de Explorare Planetară. În țară, colegii mei neliniștiți se pregăteau de război. Iar eu tocmai eram recrutat.

Vreme de opt ani făurisem lumi și generasem atmosfere vii, alcătuind treptat ceea ce astrobiologii numeau Ghidul Byrne al Universului Extratereștrilor. În esență, era un catalog taxonomic cu toate tipurile de probe spectroscopice alăturate etapelor și tipurilor de viață extraterestră posibilă cărora le-ar fi putut aparține. Ca să îmi testez modelele, privisem Pământul de la mare distanță. Văzusem atmosfera noastră ca pe niște pixeli de lumină, palizi, difuzi, reflectați pe Lună. Introdusesem acei pixeli în simulările mele, iar liniile negre prezente în spectrele lor confirmaseră validitatea modelelor mele, tot mai evoluate, și mă ajutaseră să le reglez.

Activitatea mea însă lâncezea acum. Ca sute de alți colegi cercetători, așteptam informații — informații reale din lumi reale, de acolo. Omenirea făcuse primul pas spre dovada că universul respiră. Dar acel prim pas rămăsese în aer.

Telescopul Kepler ne depășea toate așteptările. Umplea spațiul cu noi planete oriunde privea. Mii de lumi descoperite de el așteptau să fie confirmate, dar fără să existe un număr suficient de cercetători care s-o facă. Știam acum că există mai multe Pământuri. Mai multe decât îndrăzneam să sperăm, tot mai aproape.

Și totuși, Telescopul Kepler nu vedea doar o singură planetă. Arunca o plasă uriașă și căuta sorii care își diminuau lumina, chiar și foarte puțin, la mulți parseci depărtare, și aduna acea lumină cu o precizie de 24 la 1 000 000. Reduceri infinitezimale ale strălucirii stelelor trădau prezența unor planete invizibile care treceau prin fața lor.

Performanța telescopului mă uluiește și acum: e ca și cum ai vedea, de la o distanță de 50 000 km, cum se târăște molia pe un felinar.

Dar Telescopul Kepler nu-mi dădea informația de care aveam nevoie: faptul că, dincolo de orice îndoială, o altă planetă era vie. Nu știu de ce lucrul acesta însemna atât de mult pentru mine când pe atâția alții îi lăsa rece. Nici chiar soției mele nu îi păsa prea mult. Spre deosebire de Robbie.

Ca să știm cu siguranță că o altă planetă respiră, aveam nevoie de imagini în infraroșu directe, îndeajuns de clare ca să ne ofere amprente spectrale detaliate ale atmosferei ei. Și aveam capacitatea de a le obține. Înainte cu mult de nașterea lui Robin — înainte de a fi împreună cu Aly — fusesem unul dintre numeroșii cercetători care își propuneau un telescop plasat în spațiul cosmic capabil să populeze fiecare model realizat de mine și să decidă, odată pentru totdeauna, dacă universul este sterp sau viu. Telescopul pe care îl voiam noi era mai puternic de o sută de ori decât Hubble. Pe lângă el, cele mai bune telescoape păreau niște bătrânei cu ochelari negri, conduși de câini.

Construirea lui însemna și o mare risipă de bani și efort care nu avea niciun efect practic asupra vieții de zi cu zi. Nu ne asigura un viitor mai bun, nu ne vindeca nici măcar de o boală, nu ne proteja de propria nebunie, tot mai prezentă. Pur și simplu răspundea la întrebarea pe care noi, oamenii, ne-o puneam de când coborâserăm din copaci: mintea lui Dumnezeu era înclinată spre viață sau aveam noi, pământenii, vreo treabă aici?

În noaptea aceea se așezară la sfat cercetători de pe întreg continentul, din Boston până în San Francisco Bay. Congresul SUA amenința să taie subvențiile pentru Telescopul Seeker. Colegii mei se mobilizaseră în grabă pentru un brainstorming în apărarea muncii noastre de o viață sub forma unei teleconferințe — două duzini de ferestre video și tot atâtea canale audio care se desincronizau mereu. Pe măsură ce fiecare lua cuvântul, ecranul îmi arăta cât de fragilă e breasla din care fac parte. Bărbatul cu pete de mâncare pe cămașă, care nu îndrăznea să privească direct în camera web. Bărbatul care își începea fiecare frază cu „de fapt“. Femeia care fusese asistentă medicală ani la rând înainte să se alăture celor mai importanți vânători de planete. Bărbatul al cărui copil căzuse victimă unei bombe artizanale în Afganistan. Bărbatul care, ca și mine, se apucase de băut la vârsta de 14 ani, dar

care, spre deosebire de mine, în ultima vreme nu mai reușea să se abțină.

— Nu uitați. Congresul a amenințat de două ori că va sista subvențiile pentru Telescopul Spațial NextGen.

— Păi, tocmai telescopul ăsta e problema! De zeci de ani suge bani de la buget.

Telescopul Spațial NextGen stătea ca un ghimpe în coasta multora. Construirea lui întârzia de mai bine de zece ani, răstimp în care depășise cu patru miliarde de dolari bugetul alocat. Sigur, cu toții îl voiam. Dar ținea mai mult de cosmologie decât de vânarea altor planete. Și-și trăgea bani de la toate celelalte proiecte.

— Nu cred să fie un moment mai nepotrivit ca să susținem cauza telescopului. Ați văzut ce-a postat președintele pe Tweeter?

Bineînțeles că văzuserăm cu toții. Dar eminentul observator care întâmplător era și dependent de etanol simți nevoia să posteze mesajul pe una din ferestre:

La ce bun să vărsăm alți bani într-o GROAPĂ FĂRĂ FUND, o investiție care nu ne va aduce nici măcar un SINGUR CENT??? Așa-zisa „Știință“ trebuie să înceteze să mai inventeze fapte pentru care trebuie să plătească poporul american!!

— Le cântă-n strună xenofobilor și izolaționiștilor. Toți avortonii.

— Washingtonul pleacă urechea la avortoni. În plus, țara s-a săturat de-atâta astronomie.

— Atunci noi, ne-avortonii, ar trebui să mergem la Washington și să ne susținem din nou cauza.

Am simțit cum îmi fuge pământul de sub picioare în timp ce semenii mei discutau planul de bătaie. Nu mai aveam încă o oră la dispoziție pentru altă cauză decât cea care îmi lua tot timpul. Și nu eram convins că o călătorie la Washington avea să rezolve ceva. Telescopul Seeker era doar o altă bătălie prin procură din nesfârșitul război civil american. Tabăra noastră susținea că descoperirea altor Pământuri putea duce la dezvoltarea înțelepciunii și empatiei colective a omenirii. Oamenii președintelui susțineau că înțelepciunea și empatia erau conspirații colectiviste menite să ne distrugă nivelul de trai.

M-am îndepărtat de ecran și am aruncat o privire în camera de zi. Aly ședea în fotoliul ei preferat, în formă de ou, legănându-și picioarele, semn că era momentul pentru un pahar de vin și un sonet pentru Chester. Mă privi și ea, aruncându-mi acel zâmbet tulburător — dinții mici, albi, gingia lată, rozalie. Clătină din cap, neînțelegând cum puteam fi atât de afectat de o discuție care nu avea nicio finalitate. Voiam să o întreb dacă mă iubea la fel de mult pe cât își iubea câinele. Voiam să o întreb dacă acel oposum meritase să-și abandoneze soțul și copilul. Dar întrebarea care îmi veni în minte — e tot întrebare dacă te adresezi unei fantome? — era și mai înspăimântătoare. Aly. Robin este copilul meu?

Ca un făcut, cel care îmi citea gândurile apăru în pragul ușii, fluturându-și Emițătorul.

Tati. N-ai să crezi. Jumătate dintre americani cred că deja am fost vizitați de ființe de pe alte planete.

Participanții la conferința de pe ecran izbucniră în râs. Cel care își pierduse fiul în folosul marilor companii de petrol strigă din capătul celălalt al țării: N-ai vrea să le vorbești câtorva tipi din Washington?

Vecina de alături mă sună ca să mă anunțe că Robin e în spatele casei.

— Stă pe loc. Nemișcat. Cred că ceva nu-i în regulă cu el.

Am vrut să-i spun: Bineînțeles că ceva nu-i în regulă cu el. E fascinat de tot ce-l înconjoară. Dar i-am mulțumit pentru telefon. Femeia doar își juca rolul de vecină mereu cu ochii în patru, ca să se asigure că nimeni nu sare calul.

Am ieșit în curtea crepusculară ca să-l găsesc pe infractor. Robin ieșise mai devreme, cu o cutie de cretă, ca să schițeze mesteacănul ale cărui frunze încă mai păstrau ceva din verdele de peste vară. Luase cu el un scăunel din pânză. L-am găsit pe iarba rece și m-am așezat lângă el. Blugii mi s-au umezit în doar câteva secunde. Uitasem că roua apare noaptea. Și o descoperim doar dimineața.

— Ia să vedem, am zis eu, iar el îmi întinse ostaticul pastelat.

Copacul era cenușiu, ca și desenul.

— Cu ăsta trebuie să te cred pe cuvânt, amice. Nu disting nimic.

Râsetul lui anemic se pierdu în foșnetul frunzelor. Nu-i așa că e ciudat, tati? De ce dispar culorile când e întuneric?

I-am răspuns că ochii noștri sunt de vină, nu natura luminii. Înclină din cap, de parcă și el ar fi ajuns la aceeași concluzie. Privea direct în față, la copacul care părea că respiră. Ridică mâinile de o parte și de alta a feței, bătând aerul în căutare de compartimente secrete.

Asta e și mai ciudat. Cu cât e mai întuneric, cu atât văd mai bine cu coada ochilor.

Am verificat; avea dreptate. Mi-am amintit, vag, și motivul — mai multe bastonașe pe marginile retinei.

— Așa ai mai mult succes când te apuci de o temă mai complicată, nu crezi?

Dar pe Robin îl interesa doar experiența în sine.

— Robbie? Dr. Currier vrea să știe dacă ești de acord să arate altor

persoane înregistrările cu tine.

De două zile tot amânam să-i spun. Îmi repugna ideea ca altcineva să evalueze schimbările prin care trecea Robin. Îl uram pe Currier pentru că îmi distrusese amintirile cu Aly. Acum îl avea și pe fiul meu.

M-am întins pe iarba umedă. Lui Currier îi datoram doar dușmănie. Pe de altă parte, simțeam că am o obligație față de el, atât de mare că nici nu-i găseam un nume. Niciun părinte responsabil nu își transformă copilul într-o marfă. Dar zece mii de copii cu noii ochi ai lui Robin ne puteau învăța să trăim pe Pământ.

Stătea în continuare cu fața spre copac, experimentând, privindu-mă cu coada ochiului. Ce alte persoane?

— Jurnaliști. Cercetători în domeniul medical. Oameni care ar putea înființa centre de neuro-feedback în toată țara.

Adică să facă bani din asta? Sau doar să ajute oamenii?

Fix la asta mă gândeam și eu.

Știi, tati... chiar m-a ajutat. Mult. Și a adus-o pe mami înapoi.

O nevertebrată mare din iarbă îți înfipse mandibula în gamba mea. Robin își vârî unghiile în pământ și scoase zece mii de specii de bacterii înfășurate în 50 km de filament fungic în mâna lui mică. Apoi se curăță și se întinse pe iarbă, lână mine, rezemându-și capul de brațul meu, ca o pernă. Multă vreme nu am făcut decât să privim stelele — toate stelele pe care le puteam vedea și jumătate dintre cele pe care nu le puteam vedea.

Tati, simt că mă trezesc. Că sunt peste tot, înăuntrul lucrurilor. Uite unde suntem. Copacul. Iarba!

Aly susținea — în fața mea, a legiuitorilor statului, a colegilor și a cititorilor blogului ei, în fața tuturor celor care voiau să o asculte — că, dacă un număr de oameni nu foarte mare, o masă critică, ar regăsi acel simț al frăției, economia ar deveni ecologie. Ne-am dori alte lucruri. Ne-am găsi menirea acolo.

I-am arătat constelația mea preferată, de vară târzie. Până să-i spun pe

nume, Robin mi-o luă înainte: Lira. Un fel de harpă?

Îmi venea greu să dau din cap, așa cum stăteam întins pe iarbă. Robin arătă spre colțul îndepărtat al cerului, spre locul de unde răsărea Luna.

Spuneai că lumina ajunge de acolo până aici aproape într-o clipă, da? Asta înseamnă că toți cei care privesc Luna văd același lucru în același timp. Am putea folosi Luna ca pe un telefon făcut din lumină, uriaș, dacă am fi departe unul de altul.

Robin iar mi-o lua înainte.

— Mi se pare mie sau ești de acord ca dr. Currier să arate altora înregistrările cu tine?

Ridică din umeri, împungându-mi bicepsul. Păi, nu e videoclipul meu. Probabil că e al tuturor.

Aly era acolo, își sprijinea capul de celălalt braț al meu. N-am îndepărtat-o. Deștept băiat, zise ea.

Mai ții minte cât de mult iubea mami copacul ăsta? Doi ani mă întrebase cum era Aly. Acum îmi amintea el. Îi spunea Pensiunea. Și mai spunea că nimeni nu a numărat până acum toate vietățile care locuiesc în el.

Am privit spre maică-sa ca să-mi confirme, Aly însă dispăruse. Când primii dintre ultimii licurici din anul acela luminară aerul la câțiva metri de noi, Robin scoase o exclamație de uimire. Am rămas nemișcați urmărindu-i cum scânteiază și se sting. Pluteau încet, niște dungi albe prin întunericul verii, precum luminile unor nave interstelare dinspre toate planetele pe care le vizitaserăm, venite să ne invadeze în masă curtea din spate.

L-am sunat pe Martin Currier.

— Folosește clipul. Dar vreau să nu-i arăți deloc fața.

— Îți promit că așa voi face.

— Iar dacă se lasă cu urmări, tu răspunzi.

— Am înțeles, Theo. Mulțumesc.

Am închis. Cel puțin am așteptat până s-a întrerupt apelul ca să-l înjur în voie.

La momentul acela în lume totul depindea de publicitate. Universitățile trebuiau să-și construiască brandul. Fiecare act caritabil era nevoit să bată toba. Prieteniile se măsurau prin share, like și link. Poeți și preoți, filosofi și tați ai unor copii mici: cu toții eram cuprinși de o agitație fără sfârșit, epuizantă. Bineînțeles că știința trebuia să-și facă reclamă. În cazul meu, absolveam, după mari întârzieri, cursul de naivitate.

Currier era totuși un comis-voiajor plin de demnitate. Își prezenta rezultatele unor părți interesate fără să denatureze informațiile. Vorbea fățiș despre limitele clinice ale tehnicii promovate, în același timp sugerând cât de departe se putea ajunge cu ea. Într-o lume dependentă de ideea de progres, jurnaliștii apreciau aluziile lui bine calculate la o epocă de aur care stătea să vină.

Până în octombrie, în mass-media începură să apară vești despre laboratorul lui Currier. L-am urmărit, împreună cu Robin, la emisiunea TV Tech Roundup. I-am citit articolele din New Science, Weekly Breakthrough și Psychology Now. În fiecare prezenta lucrurile puțin altfel, dându-se după cum bătea vântul.

Apoi a apărut articolul de o jumătate de pagină din Times. Care dădea de înțeles că e un tip pe cât de optimist, pe atât de circumspect. Sub o fotografie cu el, așezat lângă aparatul care scanase de atâtea ori trăirile lui Robin în timp real, scria: „Creierul este o rețea încâlcită de rețele. Niciodată nu vom fi în stare să-l cartografiem pe de-a-ntregul“. Cel din fotografie își sprijinea bărbia în palmă.

În articol, Currier considera că neurofeedbackul decodat era moștenitorul psihoterapiei generale, „doar că mai rapidă și mai eficientă“. Currier își susținea afirmațiile cu statistici solide și minimaliza ideea telepatiei emoționale. „Cea mai bună comparație ar putea fi cu efectele unei opere de artă impresionante.“ Dar descria tehnica doar cât să-i convingă pe cititori că avea să producă o adevărată revoluție:

Starea de bine e ca un virus. O persoană încrezătoare în sine, care nu are probleme cu lumea în care trăim, poate infecta zeci de alte persoane. Nu v-ar plăcea să vedeți o epidemie de stare de bine?

Presat de jurnalist, Currier declara: „Pragul critic pentru așa ceva este probabil mai jos decât ați crede“.

Pe lângă deviațiile standard, valorile-P și progresele terapeutice, Currier menționa în general că datele, extrem de convingătoare, arătau cum un băiat de nouă ani care începuse experimentul ca un pachet de nervi îl încheiase ca un mic Buddha. Uneori Currier amintea că băiatul își pierduse mama. Alteori spunea că băiatul se lupta cu tulburări emoționale anterioare. Sau că era doar un băiat care suferea de „afecțiuni“ nespecificate. Apoi venea înregistrarea video: o jumătate de minut cu Robin, cu fața blurată, care vorbea cu tehnicienii în ziua primei ședințe, 45 de secunde mutând simbolurile pe ecran în timp ce se afla în scaner, și încă un minut, un an mai târziu, în timp ce vorbea cu simpatica Ginny. Văzând clipurile împreună pentru prima dată, am rămas cu gura căscată. Ținuta corpului, melodia vocii lui: ca înainte și după o imunoterapie experimentală. Nu era același. Aproape că nu mai aparținea aceleiași specii.

Filmul provoca senzație oriunde îl prezenta Currier. Martin îl arătă unui număr de șase sute de persoane la conferința anuală a Asociației Americane a Sănătății Publice. La recepția de după conferință, dădu de înțeles unui grup de terapeuți că dincolo de acel videoclip

remarcabil era o poveste și mai interesantă. Exact atunci viitorul lui Robin începu să se rupă de mine.

I-am dat o temă, o vânătoare de comori legată de fluviul Mississippi. Imaginează-ți că ești un strop de apă care pornește dintr-un lac glacial din Minnesota până în Louisiana și Golful Mexic. Care sunt statele pe care le traversezi? Ce pești și plante vezi? Ce priveliști vezi și ce sunete auzi? Tema părea îndeajuns de ușoară — cu treizeci de ani în urmă aș fi făcut-o și eu. Dar cu treizeci de ani în urmă fluviul arăta altfel.

Cum se întâmpla de multe ori în acele zile, Robbie exagera puțin. Efectuarea temei se transformă într-o excursie de o săptămână. Desenă hărți și diagrame, vapoare, barje și poduri, scene subacvatice ce abundau în vietăți exotice. Câteodată apărea în birou la mine, arătându-mi tableta vopsită pe care își desfășura cercetarea. Solicit înlocuirea emițătorului.

— Dar ăsta ce are?

Haide, tati. Îi spui planetar, dar nu e decât un browser pentru copii. Nu mă lasă să merg nicăieri.

— Unde vrei să mergi?

Robbie îmi înșiră lucrurile pe care le căuta și felul în care le putea găsi.

— Am înțeles. Azi poți intra pe contul meu, „Theo“. Dar, când termini, vreau să revii la al tău.

Perfect. Ești cel mai tare. Întotdeauna am spus asta. Care e parola?

— Pasărea preferată a mamei tale. Dar numele ei trebuie scris invers.

Ochii lui mă compătimiră pentru alegerea unui secret atât de evident. Dar se întoarse la treabă, entuziasmat.

După ce ne-am terminat lucrul amândoi, la cină, Robin se arătă preocupat. Am simțit nevoia să-l scot din ale lui.

— Cum e viața pe Mississippi?

Luă o lingură de supă de roșii, privind absent. Nu e chiar grozavă.

— De ce?

E jalnică, tati. Chiar vrei să știi?

— Rezist la orice.

Nu știu cu ce să încep. Mda, mai bine de jumătate din păsările noastre migratoare folosesc de obicei fluviul, dar acum își pierd habitatul. Știai? Substanțele chimice cu care își stropesc fermierii recoltele ajung în fluviu și astfel amfibiile se transformă în mutanți. Plus toate medicamentele, drogurile pe care oamenii le elimină la WC. Peștii sunt amețiți rău de tot. Nici nu mai poți să înoți în fluviul ăsta! Și unde se varsă? Gura de vărsare? Mii de kilometri pătrați de zonă moartă.

Figura lui mă făcu să regret că îi dădusem parola mea. Oare profesorii adevărați cum procedau? Cum le reușeau excursiile pe fluviu fără să falsifice datele sau să ignore ceea ce era foarte evident? Lumea devenise un mister pe care niciun școlar nu avea voie să-l descopere.

Robin își rezemă bărbia de braț, pe masă. Încă n-am verificat, dar alte fluvii cred că sunt în aceeași stare.

Am dat ocol mesei și m-am oprit în spatele scaunului pe care ședea. Mi-am lăsat mâinile pe umerii lui. Robbie nu ridică privirea.

Oamenii știu asta?

— Cred că da. Majoritatea.

Și nu repară lucrurile fiindcă...?

Răspunsul clasic — economia — era absurd. La școală îmi scăpase ceva foarte important. De fapt, și acum îmi scăpa ceva. L-am mângâiat pe creștet. Undeva, sub degetele mele, erau celulele remodelate de experiment.

— Nu știu ce să spun, Robin. Îmi pare rău.

Mă prinse orbește de mână, din nou fără să se uite la mine. Nu-i nimic, tati. Nu e vina ta.

Eram destul de sigur că nu avea dreptate.

Noi suntem doar un experiment, nu-i așa? Iar tu spui mereu că un experiment cu un rezultat negativ nu este un experiment nereușit.

— Așa e. Poți învăța multe din rezultate negative.

Se ridică în picioare, plin de energie, gata să-și termine proiectul. Nu-ți face griji, tati. Chiar dacă nu găsim soluția, Pământul sigur o s-o facă.

I-am povestit despre planeta Mios, cum înflorise vreme de un miliard de ani înainte de a apărea noi. Locuitorii ei construiseră o navă spațială pentru distanțe mari, pentru descoperiri de lungă durată, plină de mașinării inteligente. Acea navă a călătorit sute de parseci până a găsit o planetă plină de materii prime; acolo a coborât, a verificat dacă e în bună stare, a reparat ce era de reparat și s-a duplicat, împreună cu echipajul. Apoi cele două nave identice au pornit în direcții diferite pentru alte sute de parseci până au găsit alte planete, unde au repetat întreg procesul.

Cât timp? întrebă fiul meu.

Am ridicat din umeri.

— Nu avea cine să le oprească.

Căutau locuri pe care să le invadeze?

— Poate.

Și se duplicau întruna? Cred că ajunseseră la un milion!

— Da. Apoi la două milioane. Apoi la patru.

Mișto! Înseamnă că acum sunt peste tot!

— Spațiul cosmic e mare.

Navele comunicau cu Mios?

— Da, chiar dacă mesajele ajungeau tot mai greu. Navele au continuat să le trimită chiar și după ce Mios nu a mai răspuns.

Ce s-a întâmplat cu Mios?

— Navele n-au aflat niciodată.

Și au continuat să zboare chiar dacă Mios nu mai era?

— Așa erau programate.

Răspunsul meu îl făcu să șovăie. Ce trist. Se ridică în capul oaselor și

împunse aerul cu mâna. Dar nu cred că a fost chiar atât de rău pentru ele. Gândește-te la câte au văzut.

— Au văzut planete cu hidrogen și planete cu oxigen, planete cu neon și nitrogen, lumi acvatice, din silicat, din fier, și globuri din heliu lichid în jurul unor diamante de trilioane de carate. Erau mereu alte și alte planete. Mereu altfel. Timp de un miliard de ani.

Oho, exclamă fiul meu. Poate că de-ajuns. Chiar dacă Mios nu mai este.

— S-au duplicat, s-au despărțit și s-au împrăștiat prin galaxie de parcă ar fi avut în continuare un motiv. Una dintre stră-stră-stră-stră-strănepoatele primei nave a coborât pe o planetă stâncoasă, cu mări puțin adânci, într-un sistem stelar mic, ciudat, aflat pe orbita unei stele de tip G.

Lasă-mă să ghicesc, tati. Pământul?

— Nava a coborât pe o câmpie întinsă, în mijlocul unor structuri uriașe, unduitoare, sălbatice, mai complicate decât văzuse echipajul până atunci. Aceste structuri elaborate, care se mișcau întruna, reflectau lumina la frecvențe diferite. Multe dintre ele aveau vârful de o formă uluitoare, care rezona la frecvențe mai joase...

Stai. Plante? Flori. Adică navele sunt minuscule?

N-am negat. Robin părea, în egală măsură, și sceptic, și fascinat.

Pe urmă?

— Echipajul navei a studiat mult timp nesfârșitele întinderi verzi, roșii și galbene, gigantice, unduitoare. Dar nu și-a dat seama ce erau sau cum existau. Au văzut cum albinele se așază pe flori și cum florile se întorc după soare. Au văzut cum florile se veștejesc și se transformă în semințe. Au văzut cum semințele cad și încolțesc.

Fiul meu ridică mâna, semn să mă opresc. Tati, dacă echipajul și-ar da seama, ar fi moarte curată. Echipajul ar avertiza toate celelalte nave de pe Mios aflate în galaxie să se oprească.

Am simțit cum mi se face pielea de găină. Nu era sfârșitul pe care mi-l imaginam.

— De ce spui asta?

Fiindcă ar înțelege. Florile mergeau undeva, iar navele, nu.

Îl aduceam în campus, cu mine, în zilele în care aveam cursuri. Își întindea cărțile pe masa din biroul meu și, în timp ce eu predam sau luam parte la ședințe, Robin învăța tabla împărțirii, puzzle-uri cu cuvinte, descifra înțelesul unor poezii și se dumirea de ce copacii pe care îi vedea de la fereastra biroului se înroșeau și se îngălbeneau. Acum nu mai studia. Pur și simplu se juca, bucurându-se să descopere secretele lucrurilor din jurul lui.

Studenților la postdoctorat le plăcea la nebunie să-l învețe câte ceva. După un seminar prelungit din octombrie, am surprins-o pe Viv Britten, care lucra la criza, nu foarte mare, inerentă modelului Lambda-CDM al universului, față în față cu fiul meu, cu capul în mâini.

— Dom' profesor, v-ați gândit vreodată ce se întâmplă în interiorul unei frunze? Adică v-ați gândit serios la așa ceva? Îți stă mintea-n loc, mama mă-sii de treabă.

Robin ședea zâmbind compătimitor la încurcătura în care o pusese pe Viv. Hei! Asta-i înjurătură!

— Poftim? făcu Viv. Am vrut să spun că nici mama mă-sii ei n-ar putea să-ți explice.

Așa se întâmpla mereu, ba chiar mai mult de atât. Pământul verde se învârtea, își crea atmosfera și alcătuia mai multe forme decât avea nevoie. Iar Robin lua notițe.

Eram pe malul lacului, după prânz, și ne uitam după pești. Robbie descoperise că ochelarii de soare polarizați îl ajutau să vadă o viață complet nouă în adâncul apei ce reflecta razele soarelui. Tocmai priveam, hipnotizați, un banc de inteligențe lungi de vreo opt centimetri când m-am auzit strigat din spate, la mai puțin de doi metri.

— Theodore Byrne?

O femeie de vârsta mea care strângea la piept un laptop argintiu, lucios. Purta mai multe bijuterii turcoaz, iar pliseurile tunicii ei gri cădeau peste blugii care nu-i puteau camufla picioarele numai piele și os. Vocea ei contralto, bine controlată, părea uimită de îndrăzneala cu

care mi se adresase.

— Scuze. Ne cunoaștem de undeva?

Zâmbetul ei șovăia între stânjeneală și amuzament. Se întoarse spre fiul meu, care, într-un ritual animist repetat mereu, bătea ușor sandviciul cu unt de arahide înainte de a-l mânca.

— Nu-i așa că tu ești Robin?

Am simțit cum mă ia cu călduri. Înainte să o întreb ce dorește, Robin spuse: Îmi amintiți de mami.

Femeia îl privi pieziș și râse. Strămoșii mei și ai Alyssei proveneau și ei din Africa, doar că din timpuri mai îndepărtate. Femeia se întoarse spre mine.

— Îmi cer scuze că dau buzna așa. Îmi puteți acorda câteva clipe?

Am vrut să o întreb: Câteva clipe pentru ce anume? Fiul meu însă, obișnuit acum cu extazul, răspunse: Avem un milion de clipe. Acum ne ocupăm de pești.

Femeia îmi întinse o carte de vizită plină de fonturi și culori.

— Sunt Dee Ramey, producător la Ova Nova.

Acest canal TV avea câteva sute de mii de abonați, unele videoclipuri ajungând la un milion de vizualizări. Eu nu îl urmărisem niciodată, dar știam cu ce se ocupă.

Dee Ramey se întoarse spre Robin.

— Te-am văzut în clipurile profesorului Currier. Ești nemaipomenit.

— Cine v-a spus despre noi? am întrebat, fără să-mi pot ascunde furia din glas.

— Noi ne-am interesat.

Atunci mi-a căzut fisa. Pentru un tip care a crescut cu SF-uri, eram neașteptat de naiv când venea vorba despre ce puteau face inteligența artificială, recunoașterea facială, cross-filtering-ul, simțul practic și o

scurtă incursiune în creierul comun al planetei. În cele din urmă, am renunțat la politețe.

— Ce vreți de la noi?

Bădărănia mea față de o persoană necunoscută îl descumpăni pe Robin. Își bătea în continuare sandviciul, prea tare acum și prea repede. Ova Nova, tati. Ei au făcut filmul despre tipul ăla care a lăsat un tăun să-și depună ouăle sub pielea lui, în umăr!

— Oho, ne urmărești! strigă Dee Ramey.

Doar filmele despre cât de interesantă e lumea.

— Păi, noi credem că ce ți se întâmplă ție este unul dintre cele mai interesante lucruri pe care le-am văzut vreodată.

Robin mă privi, așteptând o explicație. I-am întors privirea. L-am văzut cum se dumirește. Acest canal TV atât de influent îl voia pentru un episod de trei minute, perfect, care să adune un milion de vizionări de la necunoscuți de pe tot globul: Băiatul care trăiește din nou, în creierul mamei lui moarte. Sau poate că invers.

Viața se înjgheabă din greșeli. Până ca Dee Ramey să-mi expună planul de a-l transforma pe fiul meu într-un punct de atracție, pierdusem șirul greșelilor comise de mine ca părinte.

Lui Robin i se părea incitant să devină un episod pe lângă toate celelalte despre alți locuitori ciudați ai Pământului. Îmi prezentă argumentele la o înghețată, la ore bune după ce o expediasem pe Dee Ramey. Pe bune, tati, mai gândește-te. Am fost prea nefericit, prea mult timp. Și acum nu mai sunt. Oamenii poate că ar fi interesați să știe asta. Și ar fi educativ. Doar e domeniul tău, educația, mereu vorbești despre ea, tati. Și-n plus e o emisiune mișto.

Dee Ramey mă sună peste două zile.

— Dumneavoastră nu-mi înțelegeți fiul. E un copil... neobișnuit. Nu pot să-l las să fie transformat într-un spectacol public.

— Dar nu va fi un spectacol. Va fi un subiect de interes legitim, tratat cu tot respectul. Puteți fi alături de noi când filmăm. Vom evita tot ce nu vă convine.

— Îmi pare rău. E un copil cu nevoi speciale. Are nevoie de protecție.

— Înțeleg. Dar să știți că vom face filmul indiferent dacă vreți sau nu vreți să participați. Avem mână liberă să folosim toate materialele deja disponibile după cum credem de cuviință. Sau puteți participa și dumneavoastră și să aveți putere de decizie.

Telefoanele inteligente sunt adevărate miracole și ne-au transformat în zei. Dar, dintr-un anumit punct de vedere, foarte simplu, sunt primitive: nu poți trânti receptorul în furcă.

Teoretic, fiul meu încă mai era anonim. Dar ceea ce descoperise echipa de la Ova Nova puteau descoperi și alții, foarte curând. Făcusem o greșeală și, dacă stăteam cu mâinile în sân, era și mai rău. Cel puțin puteam încerca să influențez modul în care povestea lui Robin ajungea la publicul larg. Două zile mai târziu, când mi-a mai trecut furia, am sunat-o pe Dee Ramey.

— Vreau să am ultimul cuvânt asupra variantei finale.

— Se poate.

— Nu aveți voie să-i folosiți numele real și să oferiți vreo informație care să poată duce la identificarea lui.

— În regulă.

Fiul meu era un băiat cu probleme, afectat de faptul că vedea ceea ce lumea somnambulă nu era capabilă să vadă. O terapie neconvențională îl făcuse puțin mai fericit. Poate că dacă se vedea pe ecran așa cum era acum era mult mai important decât senzația pe care o provoca Ova Nova cu videoclipurile și târguielile lui Currier.

Robin ședea ghemuit sub brațul meu pe canapeaua din camera de zi și îmi explica, într-o seară când hotărâserăm să rămânem acasă, pe Pământ. După cum spune dr. Currier, ar putea fi util.

Am priceput ce i se întâmpla lui Robin de-abia când am văzut primul montaj. În film numele lui este Jay. Apare în cadru și filmul începe să respire. Robin se întoarce spre rațele, veverițele cenușii și teii de-a lungul lacului, moment în care privirea lui pare că îi transformă în ființe extraterestre pe care camera de filmat le poate observa.

Apoi apare întins în cușca Faraday din laboratorul lui Currier și mută simbolurile de pe ecran cu mintea lui. Are fața rotundă, deschisă, dar și un pic diabolică, încântat de îndemânarea lui. Dee Ramey, din fundal, explică modul în care Jay învață să coreleze un alt set de sentimente trăite cu ani în urmă. Dar explicația ei este irelevantă. Robin este doar un copil, în plin proces de creație.

Apoi Robin stă față în față cu Dee Ramey, pe o bancă, sub o salcie pletoasă. Femeia întreabă:

— Dar ce simți?

Nasul și gura lui tresar puțin. Emoționat, gesticulează în timp ce explică. Știți cum e atunci când începi să cânți un cântec frumos împreună cu oameni care-ți plac? Și oamenii cântă fiecare în felul lui, dar împreună, cântecul sună bine?

Jurnalista privește trist, preț de o clipă. Poate se gândește cât de mult a trecut de când a cântat ultima oară cu prietenii ei.

— Simți ca și cum ai vorbi cu mama ta?

Sprâncenele lui Robin se împreunează; se vede că întrebarea nu îi este pe plac. Nimeni nu spune nimic cu vorbe, dacă asta vreți să știți.

— Dar o simți? Poți spune că este ea?

Robin ridică din umeri. Tipic. Suntem noi.

— Simți că este cu tine? În timpul experimentului?

Robin întoarce capul și se uită la ceva mult prea mare ca să-i spună jurnalistei. Întinde o mână deasupra capului ca să prindă ramurile de jos ale salciei și apoi le dă drumul printre degete. E aici chiar acum.

Pauză și filmul trece la scena următoare.

Se plimbă pe malul lacului. Jay ridică o mână spre talia jurnalistei, de parcă ar fi un doctor care vrea să dea o veste proastă, dar nu dezastruoasă.

— Probabil că ai suferit mult, zice jurnalista.

Îmi vine să țip la ea, de fiecare dată. Robin însă este atent la lume, nu la întrebarea ei.

— Când ai început să suferi? Când s-a stins mama ta sau înainte?

Robin se încruntă când aude „s-a stins“. Și o corectează imediat. Mama mea nu s-a stins. A murit.

Dee Ramey face repede câțiva pași și se oprește. Poate cuvintele lui o descumpănesc și o fac să asculte. Poate o incită, stranietatea lor promițând alte câteva mii de vizionări. Poate sunt prea aspru cu ea.

— Dar ai învățat cum îi funcționa creierul. Prin urmare, acea parte din ea este în tine acum, nu?

Robin zâmbește și clatină din cap, dar nu ca să-și exprime dezacordul. Știe acum că niciun adult nu poate înțelege. Își întinde mâinile spre iarbă, și soare, și stejari, și teii care străjuiesc lacul. Le flutură în aerul proaspăt și spre cartierul în care stăm, spre universitate, spre casele prietenilor, spre Capitoliu și statele de dincolo de statul nostru. Fiecare este în fiecare.

Filmul trece la momente de la începutul experimentului. Robin este altfel, cu capul între umeri, pe un scaun mare, din plastic, evitând întrebările cu o voce monotonă, sfios. Își mușcă limba și scoate câte un mormăit când nu îi convine ceva. Lumea este pornită să-l pedepsească. Apoi filmul îl arată cum pictează, cuprins de extazul liniilor și al culorilor. Am văzut filmul de nenumărate ori. Cred că mai bine de o mie de accesări sunt ale mele. Dar rămân uluit de fiecare dată când îi văd pe cei doi băieți unul lângă altul.

Apoi Robin și Dee Ramey sunt din nou lângă lac.

— Păreai că suferi atât de mult, că ești furios.

Mulți oameni suferă și sunt furioși.

— Dar tu nu mai suferi și nu mai ești furios, nu-i așa?

Robin chicotește, într-un contrast evident cu băiatul din clipurile lui Currier. Nu. S-a terminat.

Pe o bancă, sub niște copaci, Dee Ramey stă cu unul dintre carnetele lui în poală și îl răsfoiește. Robin îi explică desenele. Ăsta e un anelid. E incredibil, trebuie să recunoașteți. Asta e o ofiuridă. Ăștia? Sunt urși de apă, cunoscuți și sub numele de tardigrazi. Pot supraviețui în spațiul cosmic. Nu glumesc. Pot pluti până pe Marte.

Imaginea se reduce la un plan mediu. Robin o conduce pe o cărare ca să-i arate ceva. Camera de filmat se apropie pentru un prim-plan: un grup de plante ale căror frunze ca niște dinți rotunzi se apleacă, acoperite de globulețe de apă, după ploaia de dimineață. Robin arată spre săculețele cu fructe ce încă mai atârnă de ramurile lor. Mergeți în jurul uneia din ele. Cu grijă! Fără s-o scuturați!

Pare că spune o glumă și de-abia se abține să dezvăluie poanta. Dee scoate un strigăt de uimire când, atingându-l cu mâinile făcute căuș, un săculeț se desface pocnind. Se uită în el: spirale verzi, ciudate, explodate în palma ei.

— Aoleu! Ce-i asta?

Extraordinar, nu? Bijuteria portocalie. Semințele sunt comestibile!

Alege o pilulă verde-pal dintre spiralele detonate, ce par scoase dintr-un text steampunk. Dee Ramey se întoarce spre camera de luat vederi:

— Sper să ai dreptate.

Și o vâră în gură. Apoi se arată surprinsă.

— Mm. Are gust de nucă!

Nu-mi amintesc să-i fi spus ceva fiului meu despre acea plantă. Dar îmi amintesc ziua când am aflat despre ea de la femeia care mi-a devenit soție. Anii care au trecut de atunci stau ca un șrapnel în mâna mea deschisă.

În film fiul meu nu menționează niciodată celălalt nume al plantei: mimoză. Tot ce spune este: Multe sunt bune de mâncat pe-aici, dacă știi unde să cauți.

Toți sunt distruși, îi spune el. Stau amândoi pe plajă, pe un caiac răsturnat, și privesc cum singurul soare, la asfințit, își împrăștie culorile. Două bărci cu toate pânzele sus se grăbesc să ajungă, una lângă alta, la docuri, înainte să dispară lumina.

De asta distrugem întreaga planetă.

— O distrugem?

Dar ne prefacem că n-o distrugem, cum ați făcut dumneavoastră, adineaori. Rușinea de pe fața ei se vede doar în imaginea înghețată. Toată lumea știe ce se întâmplă. Dar ne facem că nu vedem.

Jurnalista îl așteaptă să explice. Să spună ce s-a întâmplat cu oamenii și ce ar putea să-i vindece.

Îmi pare rău că n-am ochelarii de soare la mine.

— De ce?

Robin arată spre lac. Acolo-s pești! I-am putea vedea cu ochelarii de soare. Ați văzut vreodată o știucă?

— Nu știu.

Fața lui Robin se adumbrește a nedumerire. Ar trebui să știți. Sigur ați ști dacă ați vedea o știucă.

Un cuplu cu doi copii mici trece agale pe lângă ei. Jay îi salută cu entuziasm. A uitat de echipa de filmare. Își rotește mâinile, încântat. Părinții zâmbesc în clipa în care Robin le arată trei feluri de rațe și le imită măcăitul. Le spune despre dafnie și alte crustacee. Le arată cum să găsească purici de nisip. Băiețelul și fetița îi sorb cuvintele.

Amurgul se lasă încet. Tema muzicală a filmului pare că vine de departe. Jay și noua lui prietenă stau pe caiacul răsturnat. Luminile orașului clipesc de jur-împrejur. Tati este astrobiolog. Caută viața acolo sus. Ori nu e nicăieri, ori e peste tot. Dumneavoastră ce-ați alege?

Jurnalista ridică privirea în direcția arătată de el, spre cerul întunecat. Ezită, ca și cum ar fi în toiul unui experiment, îndemnată să găsească

un sentiment pe care gura și ochii ei refuză să-l recunoască. Poate se gândește cum să-și încalce promisiunea față de mine păstrând acele ultime cuvinte ale lui Robin în forma finală a filmului. Sunt prea cu miez ca să fie sacrificate în numele unei chestiuni atât de neînsemnate precum etica.

Se aude comentariul lui Dee Ramey, în timp ce jurnalista stă cu ochii ațintiți spre cer:

— Cei mai mulți dintre noi cred că suntem singuri. Dar nu și Jay.

Scena se schimbă și apare Robin din nou, privind-o cu aceeași dragoste nediscriminatorie pe care o purta tuturor în acele puține zile. Fața pare că i se luminează din interior. Jurnalista își pleacă privirea asupra lui, un zâmbet resemnat în amurg. Vocea i se aude în timp ce, pe ecran, jurnalista tace.

— A-ți petrece o parte din timp cu Jay e ca și cum ai vedea rude peste tot, ca și cum ai lua parte la un experiment uriaș care nu se termină odată cu tine, ca și cum ai fi iubit de dincolo de mormânt. Eu, una, aș dori din toată inima să aud acel feedback.

Robin însă are ultimul cuvânt. Vorbesc serios, zice el, zâmbindu-i, încurajând-o din toată inima. Cum credeți că ar fi mai bine?

Currier mă sună la o săptămână după ce Ova Nova postase videoclipul. Vocea lui părea că trece prin toată gama de culori a roții emoționale.

— Băiatul tău e viral.

— La ce te referi? Ce s-a întâmplat?

Credeam că pe una dintre scanări apăruse o infecție a creierului lui Robbie.

— Până acum s-au interesat o jumătate de duzină de companii de pe trei continente. Asta pe lângă persoane particulare care vor să participe la experiment.

M-am gândit la toate răspunsurile pe care i le-aș fi putut da și le-am respins unul câte unul. În cele din urmă m-am oprit la:

— Să știi că te urăsc din toată inima.

A urmat un moment de tăcere, mai degrabă meditativă decât stânjenită. Apoi Currier trebuie să fi decis că eram doar retoric. Drept care se puse pe treabă, ca și cum nu aș fi spus nimic, informându-mă despre tot ce se întâmplase în ultimele zile.

Ova Nova postase videoul ca parte dintr-un pachet numit „Sfârșitul lumii vine din nou. Ce urmează?“. Lansaseră seria cu o campanie impetuoasă pe platformele de socializare. Alte mijloace de comunicare în masă preluaseră știrea doar ca să-și îndeplinească norma zilnică de anunțuri. Filmul cu Robbie atrăsese imediat atenția unei tipe cu mare priză la public. Femeia avea propriul canal video, profitabil, pentru care colinda lumea și ajuta oamenii să scape de obiectele de care nu mai aveau nevoie. Nenumărați fani erau dependenți de dragostea ei necondiționată și nu mai puțin de două milioane și jumătate dintre ei se considerau prieteni cu ea. Femeia postase un link cu o imagine a lui Robbie ținând în mâini un săculeț luat de la o bijuterie portocalie. Dedesubt scrisese:

DACĂ NU V-AȚI PUS BURTA LA CALE ÎN DIMINEAȚA ASTA, ÎNCERCAȚI CU AȘA CEVA.

Femeia adăugase sugestiei câteva emoji-uri enigmatice. În scurt timp

persoane cunoscute și necunoscute postaseră link-ul și, drept urmare, serverele canalului Ova Nova se blocaseră timp de o oră întreagă. În tot ce ținea de domeniul public nimic nu suscita un interes mai mare decât o informație provocatoare scurtă și la obiect.

Potrivit lui Currier, cei care erau în căutare de senzațional accesaseră site-ul marți și miercuri, apoi venise rândul celor care erau în temă, pentru ca, în weekend, să apară și întârziații. Se pare că cineva copiase filmul și îl încărcase pe două site-uri de arhivă. Cineva prelucrase un clip cu Robin, trecându-l printr-un filtru, motiv pentru care cuvintele lui stranii sunau acum și mai stranii. Oamenii le foloseau pe forumuri, în conversațiile virtuale și în mesaje, după ce se semnau...

Am ținut telefonul cu o mână, iar cu cealaltă am căutat pe tabletă. Doar câteva cuvinte obișnuite, în ghilimele, ce păreau să fi fost rostite de un vizitator dintr-o galaxie îndepărtată.

— Ei, drăcie!

Am auzit chicotul din camera lui Robbie. Te-am auzit!

— Ce crezi că trebuie să fac? Ce să-i spun?

— Theo. Problema e că ne sună și jurnaliștii.

Ceea ce însemna că nu peste mult timp aveam să mă trezesc cu ei pe verandă.

— Nu, am zis eu, aproape scrâșnind din dinți. Destul. Am terminat-o cu asta. Nu mai vorbim cu nimeni.

— De acord. Ăsta era și sfatul meu.

Currier părea aproape mulțumit. Dar, dacă mă gândeam mai bine, omul profita masiv de pe urma acestei publicități masive. Spre deosebire de Robin.

Nu-mi dădeam seama cât de serioasă era problema în care ne băgaserăm. Poate că toată zarva urma să se potolească la fel de rapid pe cât începuse. Majoritatea celor care vizionau clipul și îl dădeau mai departe probabil că nici nu-l vedeau până la capăt. Era ca o ploaie de

vară, până se termina ziua apăreau alte clipuri de văzut și de distribuit.

Dar în timp ce Currier îmi spunea să nu îmi fac griji, milioane de biți programați să corecteze erori apăreau în valuri de radiații electromagnetice pe suprafața întregii planete. Țâșneau ca niște gheizere înalte de 35 786 km spre spațiul cosmic și cădeau înapoi cu o viteză de 300 000 000 m pe secundă. Treceau sub formă de buchete de lumină paralelă prin conductele din fibră spre a se răspândi, sacadat, ca unde radio, după dorința a zeci de milioane de degete care manipulau electronii din sute de milioane de locuri de pe ecranele tactile capacitive groase de doar câțiva centimetri. Filmul lui Robin era cel mai slab semnal din încercarea disperată a omenirii de a uita într-un fel sau altul de necazuri. Ca o fracțiune din producția acelei zile, câteva miliarde de biți erau ca o sămânță pe suprafața unei căpșuni, la sfârșitul unei cine alcătuite din opt feluri. Dar acești biți erau fiul meu și, reasamblați, păstrau expresia de pe fața lui, într-o după-amiază târzie, la marginea unui lac, când îi spunea unei străine absolute: Fiecare este în fiecare.

— Să ne păstrăm calmul și să vedem cum decurg lucrurile, zise Currier.

Îmi venea din ce în ce mai ușor să-i închid telefonul în nas.

Au venit și cei de la COG[19] la Madison. Mai veniseră și înainte, dar cu ani în urmă. Ultima oară mă filmaseră în timp ce prezentam modul în care ar putea fi folosite liniile de absorbție din lumina care trece prin atmosfera unei planete pentru a detecta viața la cvadrilioane de kilometri de noi. De atunci COG încetase a mai fi o simplă întrecere între cei mai buni oratori dintre universitari, devenind principalul vehicul prin care cea mai mare parte din lume afla despre stadiul cercetării științifice.

Fiecare prezentare COG era făcută în fața unui auditoriu și trebuia să țină mai puțin de cinci minute. Pagina cu filmele cele mai accesate de pe site-ul COG Madison trimitea la un site numit COG Wisconsin. La rândul ei, pagina cu filmele cele mai des vizionate de pe COG Wisconsin trimitea la COG Midwest, apoi la COG U.S., până la mult doritul COG World Class. Numai cei care urmăreau un minut întreg dintr-un clip dat aveau drept de vot asupra lui. Votanții se clasau în funcție de numărul evaluărilor făcute. Astfel, știința se democratiza, mergea spre și dinspre omul de rând, într-o formă accesibilă. Prezentarea mea se oprise la COG Wisconsin din cauza miilor de utilizatori furioși pentru faptul că vorbisem despre univers fără să-l menționez pe Dumnezeu măcar o dată.

Organizatorii COG MAD 2 mi-au trimis un e-mail. Mi-am aruncat ochii peste primele rânduri și imediat mi-am exprimat regretele, amintindu-le că luasem parte la ultima lor conferință. După două minute am primit un nou mesaj care mă lămurea că nu-l citisem cu atenție pe primul. Nu voiau să fac nicio prezentare. Voiau ca Robin Byrne să apară alături de Martin Currier, care urma să vorbească despre neurofeedbackul decodat.

M-am înfuriat. Am traversat în fugă campusul, mai bine de o jumătate de kilometru, până la laboratorul lui Currier. Spre norocul lui, am ajuns prea obosit în birou ca să-l iau la bătaie. Am reușit totuși să strig:

— Nemernicule! Parcă aveam o înțelegere!

Currier tresări, dar nu intră în panică.

— Nu înțeleg despre ce vorbești.

— Le-ai spus celor de la COG cum îl cheamă pe băiatul din film.

— Nici pomeneală de așa ceva. Nici măcar n-am discutat cu ei!

Își scoase telefonul și-și verifică e-mailul.

— A, uite-i aici. Vor să știe dacă pot să apar împreună cu fiul tău, pe scenă.

În clipa aceea ne căzu fisa amândurora. Cei de la COG veniseră direct la mine. Nu trebuiseră să facă mai multe săpături decât Dee Ramey și Ova Nova. Descoperirea adevăratului Jay era ceva banal acum, după atâta tevatură. Băiatul meu era deconspirat. Lucrurile scăpaseră de sub control.

Îmi tremurau mâinile. Am luat un puzzle de pe masa lui de scris — o pasăre din lemn pe care trebuia să o eliberezi dintr-un cuib alcătuit dintr-o duzină de piese glisante. Singura problemă era că niciuna nu voia să gliseze.

— Robin a devenit proprietate publică.

— Da, întări Currier.

Pentru el era aproape o scuză. Îmi urmărea reacțiile, psiholog fiind. Eu încercam să dovedesc, pentru amorul propriu, că pasărea nu putea fi eliberată din cauza pieselor rupte.

— Dar a și dat speranțe, multora, continuă el. Oamenii sunt impresionați de această poveste.

— Oamenii sunt impresionați de filmele cu gangsteri, de cântecele pe trei acorduri și de reclamele la telefoane inteligente.

Simțeam cum mi se urcă din nou sângele în cap. Ca întotdeauna când mă cuprindea panica. Martin mă studia în continuare, așteptând, până am deschis gura și cuvintele au ieșit de la sine:

— Să văd ce spune Robin. Noi nu putem decide pentru el.

Currier se încruntă, dar înclină din cap. Ceva din mine îl îngrozea, și pe bună dreptate. Simțeam că sunt propriul meu fiu, pe cale de a împlini zece ani, întrezărind maturitatea pentru prima dată.

19. Denumire inventată de Powers, ce face o trimitere ironică la seriile de conferințe TED.

Robin se gândea, precaut. Mă vor pe mine sau doar pe Jay?

— Sigur te vor pe tine.

Mișto. Dar ce trebuie să fac?

— Nu trebuie să faci nimic. Nici măcar nu trebuie să spui „da“, dacă nu vrei.

Vor să vorbesc despre experiment și despre creierul lui mami?

— Dr. Currier îți va spune ce și cum, înainte să te hotărăști dacă vrei să mergi mai departe.

Deci ce trebuie să fac?

— Doar să fii tu însuți.

Cuvintele păreau lipsite de sens așa cum le rostisem.

Ochii lui aveau acea privire îndepărtată. Băiatul meu timid, care ani de zile evitase contactul cu necunoscuții, calcula acum cât de incitant ar fi să dezvăluie publicului secretul vieții, și tocmai de pe o scenă mare.

Cu o săptămână înainte de eveniment, am început să-mi pierd cumpătul. Regretam că îl lăsasem să fie de acord cu tot ce i se propusese. Dacă exploda, experiența avea să-l marcheze pe viață. Dacă îi ieșea totul, urca până sus pe scara regiunilor COG și era iubit de zece ori mai mulți oameni decât îl iubeau acum. Ambele posibilități mă înnebuneau.

În seara de dinainte de eveniment, după ce își termină ultima temă la matematică din ziua aceea, Robin veni la mine în birou, unde stăteam în dosul unui teanc de lucrări ale studenților de la licență și tăiam frunză la câini. Trecu în spate și-și lăsă mâinile pe umerii mei. Apoi zise comenzile pe care le foloseam și eu când îl ajutam să se relaxeze, în timpul zilei. Lasă-te moale!

M-am conformat.

Încordează-te!

M-am încordat din nou. Am repetat exercițiul de câteva ori, după care Robin se așeză pe brațul fotoliului. Tati. Liniștește-te! O să fie bine. Doar nu trebuie să țin o cuvântare, nu?

Imediat ce merse la culcare l-am sunat pe organizatorul COG — un ins care semăna cu Troțki și cu care tratasem problema alături de Martin.

— Mai am o condiție. După ce filmați prezentarea, dacă nu-mi place, nu o postați.

— Asta hotărăște dr. Currier.

— Eu vreau drept de veto.

— Nu cred că e posibil așa ceva.

— Atunci nici eu nu cred că fiul meu va urca pe scenă mâine.

E ciudat cum poți avea câștig de cauză într-o negociere când nu îți neapărat să câștigi.

Trei sute de oameni umpleau sala, plus alții care încă mai intrau pe măsură ce vorbitorii programați dimineață își încheiau prezentările. Cu cincisprezece minute înainte să ne vină rândul, am mers toți trei în culise. Un bărbat din echipa tehnică le prinse microfoanele de rever lui Currier și lui Robin și îi lămuri ce trebuie să facă.

— În fața scenei veți vedea un ceas roșu. Când ajunge la patru minute și patruzeci și cinci de secunde...

Aici tehnicianul își trecu degetul arătător pe sub gât și scoase un gâlgâit. Marty înclină din cap. Robbie izbucni în râs. Mie îmi venea să vomit pe podea.

Mi-am dat seama că prezentarea începuse de-abia atunci când Currier, proțăpit în mijlocul scenei, primi aplauzele spectatorilor. Îl țineam strâns pe Robin, poate de teamă să nu o șteargă pe scenă. Tehnicianul stătea lângă el, cu un monitor în mână, și șoptea ceva într-un microfon conectat la o pereche de căști.

Currier era dezinvolt, de înțeles după ce vorbise de atâtea ori în public despre cercetările lui. Dar acum vorbea de parcă rezultatele încă îl mai lăsau perplex. Descrise neurofeedbackul decodat în doar cincizeci de secunde, programul inteligenței artificiale și al scanerului în patruzeci de secunde și, într-o jumătate de minut, rezumă efectele. Al treilea minut fu dedicat clipurilor cu Robin. Publicul se arătă impresionat de ce vedea. Ca și fiul meu, care le revedea, lângă mine, în culisele unei teatru arhiplin, întunecat. Ia te uită! Chiar asta mi s-a întâmplat mie?

Al patrulea minut aduse revelația. Currier o servi spectatorilor ca pe o informație ca oricare alta: aceeași mamă a cărei moarte îl afectase pe băiat se întorcea ca să-i redea sănătatea mintală. Robin tresări, sub brațul meu. Am privit în jos, spre mica planetă de lângă mine, al cărei umăr îl strângeam prea tare. Robin însă zâmbea cu gura până la urechi, de parcă băiatul salvat, din clipurile de pe ecran, l-ar fi fascinat peste măsură.

În ultima jumătate de minut, cât rămase singur pe scenă, Currier se rezumă să speculeze pe marginea experimentului:

— Noi doar am întrezărit potențialul acestor tehnici. Doar viitorul ne

va lămuri cât de eficiente sunt. Între timp imaginați-vă o lume în care furia unui om este domolită de calmul altuia, în care temerile cele mai ascunse sunt înlăturate de curajul unui necunoscut, în care durerea poate fi înlăturată prin exercițiu, la fel de ușor ca atunci când iei lecții de pian. Am putea învăța să locuim aici, pe Pământ, fără teamă. Și acum, vă rog, salutați un prieten de-al meu. Domnul Robin Byrne.

Silueta minusculă de lângă mine se desprinse de brațul meu și țâșni pe scenă. Mi-am dus mâinile la ceafă în timp ce se îndrepta spre Currier. Părea atât de mic. Văzusem cândva o fetiță de mărimea lui cântând concertul pentru pian nr. 8 de Mozart, la Merkin Hall, în New York. Mâinile ei de-abia atingeau cinci clape. Nu știu cum făcea sau de ce o lăsaseră părinții să facă asta la o vârstă atât de fragedă. Acum eram la fel de dezorientat. Fiul meu devenise un mic copil-minune performând la propriul instrument. Publicul aplauda cu frenezie în timp ce Robin alerga spre mijlocul scenei, luminat de reflectoare. Acolo își duse mâna la piept și făcu o plecăciune. Aplauzele și râsetele crescură în intensitate.

Am văzut filmul de atâtea ori, încât memoria mea este convinsă că mă refugiasem în sala aceea întunecată. Currier crezuse probabil că Robin va zâmbi și va face cu mâna, pentru ca, în final, amândoi să-și ia rămas-bun de la spectatori. Dar încă mai aveau la dispoziție un minut întreg.

Publicul vrea ca dr. Currier să-l întrebe: Cum este? Ce simte? Este tot ea? Currier însă are întrebarea lui:

— Care este cea mai mare diferență între cum te simțeai la începutul experimentului și cum te simți acum?

Robin își freacă gura și nasul. Se gândește prea mult la ce să răspundă. Currier pare că își pierde încrederea de sine, iar spectatorii dau semne de nerăbdare. Adică în viața reală?

Cuvintele îi scapă printre dinți, puțin gângave. Publicul chicotește. Currier nu își dă seama ce vrea să spună Robin. Dar până să o dreagă, fiul meu declară: Nimic!

Publicul râde din nou, deși strepezit. Întrebarea îl iritase pe Robin. La el, cele două silabe înseamnă: doar știi ce se întâmplă. Toată lumea știe, în ciuda codului tăcerii. Acest dar nesfârșit al unui loc de grație

se duce pe apa sâmbetei. Numai că încheietura mâinii lui drepte se rotește ciudat, pe lângă coapsă, un gest pe care niciuna dintre sutele de mii de persoane care au vizionat filmul nu știe cum să-l interpreteze, în afară de mine.

Doar că acum nu mai sunt speriat. Acum sunt prins într-o chestie mare de tot. Asta-i partea cea mai mișto.

Currier se întoarce spre public, care izbucnește în aplauze. Apoi își pune o mână pe capul lui Robin. Amantul mamei fiului meu. Cu doar zece secunde rămase, prezentarea se sfârșește.

Pe Nithar eram aproape orbi. Dintre cele zece simțuri principale ale noastre, văzul a fost cel mai slab. Dar nici nu era nevoie să vedem prea mult, în afară de dârele de bacterii luminoase. Cele câteva urechi pe care le aveam, bine spațiate, auzeau în ceva ce aducea a culoare, iar împrejurimile le percepeam cu o precizie extremă prin presiunea pe care o exercitau asupra pielii noastre. Am gustat mici schimbări pe distanțe mari. Ritmurile diferite ale celor opt inimi ne făceau nespus de sensibili la trecerea timpului. Gradienții termici și câmpurile magnetice ne spuneau unde trebuie să fim. Vorbeam cu unde radio.

Agricultura, literatura, muzica, sporturile și artele vizuale rivalizau cu cele de pe Pământ. Dar marea noastră inteligență și cultură pașnică nu descopereau nimic din ceea ce însemna industrie avansată — combustie, tipărire, prelucrarea metalelor, electricitate. Pe Nithar găseai doar magmă topită, magneziu în combustie și alte forme de ardere. Dar nici urmă de foc.

Mișto, zise fiul meu. Mă duc să explorez.

I-am spus să nu se îndepărteze prea mult de suprafață, mai ales să stea departe de cratere. Dar el era încă mic, și cei mici sufereau cel mai mult din cauza celei mai mari provocări a planetei Nithar. O planetă unde cuvintele pentru totdeauna însemnau același lucru ca niciodată era greu de suportat pentru cei de vârsta lui Robin.

Reveni după o aventură prea scurtă la înălțime. Arăta dărâmat. Doar cerul e acolo sus, se lamentă el. Iar cerul e tare ca piatra.

Voia să știe ce se află mai sus de cer. N-am râs, dar nici nu l-am putut lămuri. Întrebă în stânga și-n dreapta și primi răspunsuri în doi peri și de la generația lui, și de la a mea. Atunci jură să foreze cerul.

Nu am încercat să-l conving să se răzgândească. Mă gândeam că va mai cocheta cu proiectul câteva milioane de macro-bătăi de inimă și va renunța.

Se folosi de vârful ascuțit și încins al unei cochilii de nautilus, lungi, drepte, vulcanizate. Foră încet, milimetru cu milimetru. Avu nevoie de multe milioane de bătăi de inimă ca să facă o gaură de adâncimea unui tentacul întins la maximum. Dar de sus începu să cadă moloz, iar aceasta fu prima noutate pe Nithar în aproape niciodată. Gaura deveni

ținta glumelor, sursă a suspiciunilor și ritual al unor culturi religioase noi. Generații se succedară, urmărindu-i progresul infinitezimal. Fiul meu continuă să foreze, având tot timpul din lume înainte de ora de culcare.

După zeci de mii de vieți trecute, dădu de aer. Și, într-o clipă de iluminare, o revoluție atât de intensă încât nimic nu mai supraviețui pe Nithar, fiul meu descoperi gheață și crustă și apă și atmosferă și lumină stelară și prins ca într-o capcană și eternitate și altundeva.

Robin de-abia aștepta călătoria noastră la Washington. Trebuia să merg acolo ca să salvez căutarea vieții în univers. Elevul meu permanent și cel mai devotat urma să mă însoțească.

Vreau să fac ceva pentru călătoria asta, OK?

Nu voia să-mi spună ce anume. Dar, ca învățător cu acte în regulă al lui Robin, căutam mereu ceva mai bun decât materialele insipide despre științele sociale pe care le găseam online. (Cum economisesc bani? Ce este profitul? Vreau să mă angajez!) O călătorie legată de drepturile și îndatoririle cetățenilor până în Capitala Națiunii Noastre, cu toate explicațiile de rigoare din partea mea, părea lucrul cel mai potrivit.

Mă făcu să aștept în mașină în timp ce intra, cu economiile lui de-o viață, în magazinul de unde își cumpăra hârtie de desen, pensule, vopseluri etc. Ieși după câteva minute strângând o pungă la piept. Acasă își duse repede comorile în cameră și se apucă de lucru. Dar nu înainte de a-și agăța un anunț pe ușă. Scrisul lui, cu litere ca niște baloane, devenise mai jucăuș, tot mai aproape de scrisul lui Aly, după fiecare ședință în laboratorul lui Currier:

ȘANTIER ÎN LUCRU

INTERZIS ACCESUL VIZITATORILOR

Habar nu aveam ce are de gând să facă, doar că se folosea de o rolă de hârtie de măcelărie albă, groasă, lată de 45 cm, prea voluminoasă ca să poată fi ascunsă. Întrebările mele se aleseră doar cu avertismente dure — să nu-mi bag nasul. Așadar, ne pregăteam amândoi pentru călătoria noastră în interes de serviciu. În timp ce fiul meu lucra la proiectul lui secret, eu cizelam pledoaria pe care urma să o prezint în fața Comisiei Independente din cadrul Congresului SUA.

Comisia te punea în fața unei opțiuni simple: ori răspunzi la cea mai

veche întrebare, care până acum a rămas fără răspuns, ori p-aci ți-e drumul. Timp de mai multe zile, zeci dintre colegii mei și-au susținut punctul de vedere în numele proiectului Seeker propus de NASA. Scopul nostru era și el simplu: să împiedicăm subcomisia de alocare a fondurilor să taie subvențiile pentru telescopul nostru și astfel, peste câțiva ani, să înlesnim cercetarea spațiului cosmic din vecinătate în căutarea vieții.

Partidul aflat la putere nu era dispus să caute alte Pământuri. Șefii comisiei amenințau să trimită Telescopul Seeker la cimitirul tot mai mare al proiectelor NASA anulate de guvern. Dar oamenii de știință de pe trei continente renunțau la așa-zisa obiectivitate detașată pentru a susține cauza explorării universului, în toate felurile posibile. Așa se face că fiul unui ins care avusese de-a face cu legea, un puști care era poreclit Câinele Turbat și-și începuse drumul în viața curățând WC-uri, se găsea acum într-un avion cu destinația Washington, pentru a susține cauza celor mai puternici ochelari construiți vreodată. În plus, fiul meu venea cu propria lui campanie.

Își făcea loc pe culoar, în fața mea, zâmbind cu gura până la urechi și salutând toți pasagerii. Mă certă când i-am vârât geanta în compartimentul de sus. Ai grijă, tati! Să n-o turtești! Robbie voia să stea la geam. Se uită cum hamalii și personalul de la sol păreau că înalță piramide din geamantane. Mă strânse de mână în timpul decolării, dar se relaxă după ce avionul reveni pe orizontală. Le fermecă pe însoțitoarele de bord și-i spuse omului de afaceri din dreapta mea despre „câteva organizații non-profit serioase“ pe care le-ar putea susține.

Am avut escală în Chicago. Robin le făcu portretul câtorva pasageri din sala de așteptare și le oferi opera lui fără să pretindă nimic la schimb. Trei puști șoptiră ceva între ei și îl arătară cu degetul, de parcă nu ar mai fi văzut o memă video în carne și oase.

Robin reacționă mai bine la a doua decolare. În timp ce coboram prin nori, spre aeroport, strigă cât să acopere zgomotul motoarelor: Ce taare! Monumentul lui Washington! Exact ca în carte!

Pasagerii din jurul nostru izbucniră în râs. I-am arătat peste umăr.

— Uite și Casa Albă.

Robin răspunse mai încet. Ca lumea. Ce frumos!

— Cele trei ramuri ale guvernării, l-am luat eu la întrebări.

Ridică un deget, ca într-un duel cu mine. Executivă, legislativă și... aia cu judecătorii.

Am văzut Capitoliul din taxi, în drum spre hotel. Robin stătea cu gura căscată. Ce-ai să le spui?

I-am arătat foia cu argumentele mele.

— Îmi pun și întrebări.

Ce fel de întrebări?

— A, de toate felurile. De ce costurile telescopului cresc mereu. Ce sperăm să descoperim. De ce nu putem descoperi viața din univers cu fonduri mai puține. Ce s-ar întâmpla dacă telescopul nu ar mai fi

construit.

Robin se uita pe geam, admirând monumentele. Taxiul încetini când am intrat în Georgetown și ne-am apropiat de hotel. Robbie arăta preocupat, încercând să rezolve criza politică la care eram părtaș. I-am trecut mâinile prin păr, la fel cum făcea și Aly când ieșeam toți trei în lume. Simțeam cum călătorim, cu mine la butoane, într-o aeronavă de mici dimensiuni, prin capitala supraputerii globale de pe coasta celui de-al treilea continent ca mărime al unei lumi nu foarte mari, stâncoase, aproape de marginea interioară a zonei locuibile a unei stele minuscule de tipul G, aflată la un sfert din drumul spre marginea unei galaxii în spirală, mare, densă, închisă, ce plutea în derivă printr-un grup de stele dispersate, chiar în mijlocul întregului univers.

Am oprit pe aleea circulară a hotelului și taximetristul ne-a anunțat:

— Aici e Comfort Inn.

Am introdus cardul în cititorul taxiului și costul călătoriei a trecut dintr-un server cuibărit în tundra tot mai caldă din nordul Suediei în mâinile virtuale ale taximetristului. Robbie coborî, își luă geanta din portbagaj, privi lung hotelul foarte modest și scoase un fluierat prelung, admirativ. Mișto. Vom locui ca regii. Nu îl lăsă pe ușier să-i ia geanta. Am niște chestii în ea!

Fluieră din nou în camera foarte simplă de la etajul nouă, cu vedere spre Potomac. Lecția lui despre Washington continua cu bulevardele radiale de jos. Scoase mâna pe fereastră și cântări toate posibilitățile. Să mergem!

Nu am ajuns mai departe de Sala Oaselor de la etajul doi al Muzeului de Istorie Naturală. Șirul de schelete captă întreaga atenție a lui Robin, nevrând să-i mai dea drumul. Băiatul rămase cu blocul de desen în fața vitrinei cu pești perciformi, studiind fiecare coastă centimetru cu centimetru. Nu-mi puteam lua ochii de la el, așa cum stăteam, în celălalt capăt al sălii. În vindiacul și blugii lui largi, arăta ca un bătrân membru al uneia dintre acele rase minuscule, învechite, de călători, care, de miliarde de ani, culeg date despre o planetă care a prosperat cândva, dar a dispărut fără urmă.

Am găsit un restaurant care avea în meniu erbivore și ne-am întors la hotel. Ajunși în cameră, Robin părea că nu-și găsește locul. În cele din urmă se așeză pe marginea patului acoperindu-și fața cu mâinile. Tati? Voiam să aștept până mâine ca să-ți arăt, dar ce zici dacă-ți arăt acum?

Se apropie de geantă și scoase din ea rola de hârtie groasă, cam mototolită după călătorie. O așeză pe podea, între paturi, puse o pernă peste unul din capetele rulate și o desfăcu. Bannerul era mai lung decât noi doi, întinși cap la cap. Și era împodobit cu vopseluri, urme de markere și cerneluri de toate culorile. Pe toată lungimea lui scria:

SĂ VINDECĂM CE AM RĂNIT

Umpluse sulul cu desene curajoase, în culori vii. Părea un alt lucru învățat direct de la Aly, care lucra pe o pânză prea mare ca să îmi dau seama ce voia să spună. În jurul literelor erau vietăți de tot felul, desenate parcă de o mână mai matură decât a lui. Șirurile de corali își pierduseră culoarea. Păsările și mamiferele părăseau în grabă o pădure în flăcări. Albine lungi de 25 cm zăceau pe spate, la baza bannerului, cu picioarele în sus și cu un mic X în ochi.

Asta reprezintă declinul polenizării. Ce zici, vor înțelege oamenii?

N-am știut ce să răspund. Nici nu aveam cuvinte. Însă, într-un fel, Robin nu se baza pe răspunsul meu.

Dar nici nu poți să-i întristezi pe oameni. Să-i sperii. Trebuie să le arăți partea frumoasă a vieții.

Ridică un capăt al bannerului și mă rugă să-l apuc pe celălalt. L-am întins pe podea. Dacă prima parte era iadul pe pământ, cea de-a doua era împărăția cerului. De data aceasta cuvintele umpleau mijlocul bannerului, pe două rânduri:

FIE CA TOATE VIETĂȚILE

SĂ SCAPE DE SUFERINȚĂ

Vietățile se înghesuiau pe ambele părți: cu pene, cu blană, țepoase, stelate, lobate și cu aripioare, mătăhăloase sau aerodinamice, fuzelate, ramificate, radiale, creaturi rizomatice, ființe cunoscute și necunoscute, de cele mai neașteptate forme și culori, toate plasate între pădurea de un verde-închis și albastrul oceanului. Ședințele cu creierul lui Aly îl făceau să picteze cu mai multă lumină, îi eliberau mâna și ochiul.

Își privi opera, imaginându-și cum ar fi arătat mai bine. N-am știut cum să scriu „simțitor“.

— Puteai să mă întrebi.

Dar așa nu mai era o surpriză.

— Robbie. Așa e mai bine.

Sigur? Fii sincer, tati. Vreau doar sinceritate.

Lăsă ochii jos, gânditor. Apoi clătină din cap. De-ar ști oamenii... Suntem cu toții niște catralionari. Își ridică mâinile și le privi de parcă ar fi fost pline de plasmă germinală și de comori.

— Ce vrei să faci cu el?

A, da. M-am gândit că, după ce te prezinți în fața comisiei, am putea să-l întindem undeva, cu niște clădiri ca lumea în spate, și cineva să ne facă mai multe fotografii. Pe urmă să punem fotografiile pe Net și să le tăguim cu numele meu pentru ca atunci când oamenii caută clipul ăla ciudat cu mine să vadă fotografiile în locul lui.

Am înfășurat sulul la loc și ne-am pregătit de culcare. În întuneric, camera de hotel lucea de la zecile de LED-uri al căror scop era greu de ghicit. Rezemați în perne pe paturile noastre duble, aveam senzația că suntem în centrul de comandă al unei nave spațiale propulsate de un motor cu distorsiune, oprită pentru o clipă pe o stație, undeva, pe traseul unei misiuni exploratorii fără sfârșit.

Vocea fiului meu testă întunericul. Deci oamenii ăia... Există cu adevărat?

— Care oameni, amice?

Toți oamenii ăia care mi-au accesat clipul...

Vocea lui era marcată de așa-numita îndoială științifică. Am simțit cum mă ia cu amețeală.

— Ce-i cu ei?

Câți dintre ei au râs de mine?

Camera vibra cu o jumătate de duzină de frecvențe. Fiecare răspuns părea gratuit. M-am gândit prea mult timp, așa că Robin știa deja

răspunsul.

— Oamenii, Robbie, sunt o specie îndoielnică.

Robbie cugetă câteva clipe. Cântărea ce înseamnă să devii o marfă la îndemâna tuturor. Făcu o grimasă.

— Robbie. Îmi pare rău. Am făcut o mare greșeală.

Dar, la lumina ce venea dinspre fereastră, l-am văzut cum clatină din cap. Nu, tati. E-n regulă. Nu-ți face griji. Mai ții minte semnalul?

Îl făcu în pata de lumină, plimbându-și înainte și înapoi mâna făcută căuș pe brațul lui subțire ca o coadă de mătură. Mă învățase codul cândva, cu luni în urmă, pe un alt Pământ — semnul inventat de el pentru „totul e în regulă“.

Știi doar cum se întreabă oamenii câteodată: Oare omul ăsta e supărat pe mine? Dacă cineva se întreabă, pot să spun doar că sunt împăcat cu toată lumea.

Bufetul suedez de la micul-dejun îl încântă peste măsură. Își umplu farfuria cu atâția biscuiți de ovăz, brioșe cu afine și pâine prăjită cu avocado cât nicio altă vietate de dimensiunile lui nu ar fi putut să mănânce într-o zi. În timp ce vorbea, de pe buze i se prelingea untul de arahide și ciocolată. Cea mai frumoasă călătorie de afaceri în care am mers vreodată. Și e de-abia la început!

Ne-am propus să ne plimbăm prin Parcul Național în dimineața aceea, înainte să mă prezint în fața comisiei. Am vorbit un pic despre ce am putea vedea. Robin voia să mergem din nou la Muzeul de Istorie Naturală. Să văd plantele, tati. Aproape nimeni nu știe că plantele fac cam toată treaba. Restul sunt niște paraziți.

— Aveți dreptate, domnule!

Gândește-te că mănâncă lumină! E o nebunie! Mai ceva decât SF! Se întunecă la față. Atunci de ce SF-ul crede că sunt atât de înspăimântătoare?

Înainte să-i răspund, o femeie de două ori mai în vârstă decât mine, scundă, aviară, cu ochelarii de vedere ca niște ochelari de protecție, apăru lângă separeul nostru.

— Mă scuzați că vă deranjez de la masă, zise ea privind spre Robin. Dar nu cumva tu ești... băiatul acela? Din clipul acela frumos?

Înainte să o întreb ce dorește, Robin îi zâmbi larg. Cam așa ceva.

Femeia făcu un pas înapoi.

— Știam eu. Ai ceva deosebit. Și ești un copil deosebit!

Toată lumea are ceva deosebit, spuse el. Ecoul acelui clip viral îi făcu pe amândoi să izbucnească în râs.

Femeia se întoarse spre mine.

— E fiul dumneavoastră? E un copil deosebit.

— Așa e.

Răspunsul meu tăios îi fură din elan, drept care femeia începu să se

încurce în scuze și mulțumiri. Când se îndepărtă de noi, Robin mă privi pieziș. Ce-i cu tine, tati? Doamna a fost atât de drăguță cu noi. Nu înțeleg de ce te-ai răstit la ea.

Eu îmi voiam fiul înapoi. Cel care știa că în bipezii mari nu trebuie să ai încredere.

Comisia se întrunea în clădirea de birouri Rayburn, peste drum de Capitoliu. Robin se moșmondea, debordând de patriotism. Am tras de el ca să ajungem la ora indicată. Sala era imensă, cu lambriuri din lemn și împodobită cu steaguri. În fața unui podium unde trona o masă din lemn de stejar pe care erau mai multe plăcuțe cu nume și sticluțe cu apă, se înșiruiau, în amfiteatru, scaune elegante, îmbrăcate în piele, iar dincolo de ele se vedeau câteva măsuțe cu cafetiere și gustări.

Am întârziat din cauza controalelor și, când am intrat, sala era plină cu colegi din toată țara. Unii și-l aminteau pe Robin de când dăduse peste cap teleconferința. Alții îl tachinară, întrebându-l dacă prezintă și el ceva. Pun pariu că i-aș putea convinge, zise el.

Ședința începu. Robbie ședea lângă mine.

— Înarmează-te cu răbdare, amice. Mai e până la prânz.

Robin îmi arătă blocul de desen, creioanele cerate și un roman de benzi desenate despre un băiat care învață cum să respire sub apă. Era pregătit până în dinți.

Podiumul se umplu de politicieni care arătau ca America din trecut. Un inginer de la NASA fu invitat să vorbească despre planul cel mai recent privind Telescopul Seeker. Acesta urma să fie plasat undeva aproape de orbita lui Jupiter, înainte de a extinde oglinda masivă, care se asambla singură. Apoi un al doilea instrument, Occulter, lansat la mai multe mii de kilometri distanță, urma să acopere lumina venită dinspre unele stele pentru ca telescopul nostru să le poată vedea planetele. Inginerul recurse la o comparație:

— E ca și cum ai bloca lumina unei lanterne cu mâna ca să vezi cine o ține.

Chiar și mie mi se părea trăsnită ideea. Prima întrebare veni din partea reprezentantului unui district din vestul Texasului. Vorba lui tărăgănată părea tocmai potrivită pentru a atrage publicul.

— Adică Seeker va fi la fel de complex ca și Telescopul NextGen, chiar înainte de a adăuga abajurul zburător? Iar noi nici măcar nu putem să urnim din loc NextGenul ăsta nenorocit!

Inginerul șovăi, iar membrul Camerei Reprezentanților nu îl lăsă să răspundă.

— NextGen a întârziat zeci de ani și a depășit bugetul cu miliarde de dolari. Cum e posibil să faceți un lucru de două ori mai complicat pentru aceeași sumă de bani pe care o solicitați?

Apoi întrebările deveniră tot mai agresive. Alți doi ingineri încercară să dreagă lucrurile și să restabilească încrederea. Unul aproape că făcu implozie. Dimineața amenința să se sfârșească înainte de a începe. Robbie desenase în legea lui, aproape fără să dea semne de nerăbdare. La drept vorbind, uitasem că e acolo. În pauza de prânz îmi arătă o foaie desenată, ca să îmi afle părerea: o altă planetă, văzută din perspectiva Telescopului Seeker, cu discul rotindu-se cu acel amestec de albastru, verde și alb a cărui singură sursă posibilă era viața.

Imaginea era superbă. Voiam să o includ în grupul meu de diapozitive. Aveam o oră la dispoziție. Mai întâi l-am condus spre caserolele cu prânzul. Pe unele scria Vegan, pe altele, Altairian[20].

— Aici ar trebui să râzi, i-am spus fiului meu.

Eu sunt prea Sirius.

— Observ că ai citit Culegerea de glume a astronomului.

A fost un Big Bang pentru mine.

Ne-am așezat într-un colț. În timp ce Robbie mânca, i-am pus desenul luxuriant pe podea, l-am fotografiat cu telefonul, am trimis copia laptopului meu, am prelucrat-o și am adăugat-o la sfârșitul caruselului meu virtual pe care în după-amiaza aceea urma să-l prezint unei săli pline. Niciun text SF cu care crescusem nu putea anticipa o asemenea magie.

După prânz luară cuvântul mai mulți oameni de știință a căror activitate avea nevoie de un instrument precum Seeker. Eu am fost al treilea. Am urcat la microfon tocmai când nivelul glicemiei celor din sală scădea alarmant. Am încercat să-i conving că nicio altă metodă de detectare a vieții nu egala utilizarea imaginii optice. Le-am arătat cea mai bună fotografie a unei exoplanete pe care o aveam noi — aproape o pată cenușie. Chiar și aceasta era impresionantă, dat fiind că

profesorul cu care îmi dădusem doctoratul mă asigurase că nu vom apuca să vedem o exoplanetă.

Următorul meu diapozitiv a fost un pic teatral: o simulare digitală aproape de adevăr a felului în care ar putea arăta acea planetă prin ochii telescopului NextGen. Am simțit cum cei din sală își țin respirația, ca și cum Congresul SUA ar fi decretat Să se facă lumină, iar universul s-ar fi conformat. Am subliniat că numai o fotografie atât de reușită, cu toate datele ei, putea arăta dacă planeta e locuită sau nu. Am încheiat cu desenul lui Robbie în timp ce îl citam pe Sagan: Lumea ni se dezvăluie prin curajul întrebărilor noastre și profunzimea răspunsurilor noastre.

Apoi m-am pregătit sufletește pentru întrebările mai puțin curajoase. Reprezentantul din vestul Texasului nu pregetă să mă pună în încurcătură:

— Modelele atmosferice pe care le-ați conceput pot face diferența între o lume cu viață interesantă și una care e alcătuită numai din germeni?

I-am răspuns că o planetă îndepărtată plină cu bacterii ar rivaliza cu cel mai interesant lucru descoperit vreodată.

— V-ați putea da seama dacă pe o planetă există viață inteligentă?

Am încercat, în douăzeci de secunde, să explic cum mi-aș putea da seama.

— Și care ar fi probabilitatea?

Am vrut să dau un răspuns evaziv, dar nu m-ar fi ajutat cu nimic.

— Nimeni nu crede că e foarte probabil.

Dezamăgire peste tot. Un alt membru al Camerei Reprezentanților întrebă:

— Puteți să vă faceți treaba cu Telescopul NextGen, dacă proiectul se realizează?

L-am lămurit că nici măcar acel instrument magnific nu era suficient

pentru a cerceta în mod direct atmosferele. Un reprezentant depășit de situație din Montana puse cele două telescoape la un loc:

— Dar dacă toate jucăriile astea extrem de costisitoare ne spun că cele mai interesante ființe din întreg universul și-au cheltuit miliardele de dolari aici, pe cea mai interesantă planetă?

În clipa aceea am înțeles de ce acești oameni voiau să abandoneze proiectul. Bugetul depășit era doar un pretext. Partidul aflat la conducerea țării s-ar fi opus construirii Telescopului Seeker chiar și dacă nu ar fi costat nimic. Descoperirea altor Pământuri era o conspirație globalistă căreia trebuia să i se aplice tratamentul Turnului Babel. Dacă noi, elitele academice, descopeream că viața este peste tot, Relația Specială a omenirii cu Dumnezeu ar fi fost pusă sub semnul întrebării.

Am coborât de pe podium și mă simțeam de tot căcatu'. Întorcându-mă la loc, mai să cad din picioare, am auzit exclamația fiului meu: Tati! A fost excelent! Mi-am ascuns fața de el.

După aceea am rămas câteva minute în holul din fața sălii. Am discutat cu colegii rezultatele confruntării cu onorata comisie. Unii își păstraseră optimismul. Alții renunțaseră să mai spere. Un mare cercetător de la Berkeley, un tip arogant, îmi spuse că aș fi avut mai mult spor dacă aș fi apelat la statistici și nu la desenul unui copil. Dar unul dintre cei mai mari vânători de planete, o femeie, îl lăudă pe Robbie până când acesta se înroși tot.

— Ești atât de frumos! îi zise ea și apoi către mine: Sunteți atât de norocos. Nu pricep de ce băieților mei le plac mai mult filmele Războiul stelelor decât stelele în sine.

20. Locuitor al stelei Altair, din romanul SF Restaurantul de la capătul universului, de Douglas Adams.

Ne-am plimbat pe Independence Avenue. Robbie m-a prins de mână. După părea mea, te-ai descurcat de minune, tati. După părerea ta?

Gândurile mele nu erau pentru urechile unui copil.

— Oameni, Robbie.

Oameni, îmi dădu el dreptate și zâmbi ca pentru sine, apoi ridică privirea spre Statuia Independenței din vârful domului Capitoliului. Ce zici, extratereștrii au descoperit un sistem mai bun decât democrația?

— Mda, mai bun probabil că înseamnă altceva pe alte planete.

Robin înclină din cap, trimițându-ne amintirea în viitor. Totul pare altfel pe alte planete. De asta trebuie să le descoperim.

— Păcat că n-am spus și eu asta la ședință.

Ridică brațele de parcă ar fi vrut să îmbrățișeze Capitoliul. Uită-te la locul ăsta. Nava-mamă!

Am pășit pe una dintre cărările ce traversau gazonul. Robin mă îndemnă să urcăm treptele. Am simțit cum îmi stă inima în loc când mi-am dat seama ce avea de gând să facă. Bannerul din hârtie groasă îi atârna din rucsac ca antena unui costum de astronaut.

Aici e un loc potrivit, nu crezi?

Drumul de la teamă la emoție trebuie să depindă doar de câțiva neuroni. Tocmai atunci apăru din direcția opusă unul dintre inginerii NASA care făcuseră prezentări în sesiunea de dimineață. L-am salut și am spus:

— Hai s-o facem și pe asta, Robbie!

Terminam în două-trei minute și măcar el se putea întoarce victorios acasă.

În timp ce Robbie scotea bannerul, am schimbat câteva vorbe cu inginerul despre ședința de peste zi.

— E doar teatru, zise el. Cu siguranță ne vor subvenționa. Doar nu

sunt niște primitivi.

L-am întrebat dacă ar vrea să ne facă niște fotografii mie și fiului meu. Apoi l-am ajutat pe Robin să-și desfășoare capodopera. O pală de vânt încercă să-mi smulgă bannerul din mâini. Tati! Ai grijă! Am tras de el amândoi și bannerul s-a întins cât era de lung. Se umfla ca trinca unei sonde spațiale plină cu vânt solar. În lumina după-amiezii am observat detalii ale ființelor desenate de el care îmi scăpaseră în camera de hotel.

Inginerul exclamă entuziasmat, arătându-și dinții strâmbi:

— Hei! Chiar tu ai făcut asta? E minunat. Dac-aș fi fost în stare să desenez ca tine, n-aș fi început ca radioamator.

I-am dat telefonul, iar el a făcut mai multe fotografii din unghiuri și de la distanțe diferite în lumina schimbătoare. Un băiat, tatăl lui, păsările și animalele aflate pe cale de dispariție, apocalipsa insectelor de la baza bannerului, mozaicul din fundal — gresie, calcar și marmură —, dedicat libertății și construit de sclavi: inginerul voia să surprindă tot. Alți doi astronomi care participaseră la ședință ne văzură din depărtare. Se apropiară, admirară bannerul și-l învățară pe inginer cum să facă o fotografie adevărată. Inginerul întoarse telefonul pe partea cealaltă ca să-i arate lui Robbie lentilele.

— La NASA am introdus camere de luat vederi digitale. Eu am ajutat la proiectarea camerei de un miliard de dolari pe care am pierdut-o pe orbita planetei Marte.

Unul dintre astronomi îl corectă, disprețuitor:

— Noi suntem cei care i-am forțat pe clovnii de la NASA să plaseze o cameră acolo!

Trecători obișnuiți și turiști se opriră lângă noi, atrași de bannerul lui Robbie și de cei trei inși în vârstă care țipau unii la alții. O femeie de-o seamă cu mama îl întrebă pe Robbie pe un ton admirativ:

— Tu ai făcut asta? Tu ai făcut asta de unul singur?

Nimeni nu face nimic de unul singur. Cuvinte pe care i le spunea Aly, când Robin era mic. Nu știu cum și le amintea băiatul.

Am întors bannerul spre trotuarul celălalt. Privitorii începură să aclame. Și traversară strada ca să vadă detaliile luxuriante. Inginerul aerospațial bombănea de zor, spunându-le să se dea înapoi ca să mai poată face un rând de fotografii. Dinspre trotuar, la câțiva metri de noi, am auzit un strigăt:

— Știam eu!

Undeva, printre cei care accesau numeroasele platforme de socializare, o adolescentă trebuie să fi văzut postările unui băiețel ciudat care își ciripea cântecelul la fel de ciudat. Acum adolescenta își făcea loc prin această adunare ad-hoc, căutând pe telefon, din aproape în aproape, până ajunse la videocastul Ova Nova.

— Ăsta e Jay! Băiatul care a fost conectat la mama lui moartă!

Robin n-a auzit-o. Era prins într-o conversație cu două femei între două vârste despre cum am putea repopula planeta Pământ. Glumea și spunea tot felul de povești. Adolescenta care îl recunoscuse trebuie să le fi trimis mesaje prietenilor, fiindcă, după câteva minute, alți adolescenți apărură dinspre capătul de est de Mall. Cineva scoase o ukulele din rucsac. Lumea cântă „Big Yellow Taxi“ și „What a Wonderful World“. Unii făceau fotografii și le postau pe platformele de socializare. Alții își împărțeau între ei ce aveau de mâncare prin genți și sacoșe, improvizând un picnic. Robin era în al nouălea cer. Țineam amândoi bannerul, din când în când cedându-l unor adolescenți, patru la număr, care voiau să se fotografieze cu el. Era un lucru pe care și mamei lui Robin i-ar fi plăcut să-l organizeze. Se poate să fi fost cel mai fericit moment din viața lui.

Eram atât de prins de ce se întâmpla în jurul nostru încât nu am observat cum doi polițiști din cadrul Poliției Capitoliului SUA opriră pe Northwest și coborâră din mașină. Adolescenții începură să-i tachineze. Ne distrăm și noi puțin. Arestați-i pe infractorii adevărați!

Am lăsat bannerul pe trotuar ca să pot discuta cu polițiștii. Doi adolescenți îl ridicară și începură să alerge cu el de parcă ar fi vrut să înalțe un zmeu. Gestul lor nu contribui la detensionarea atmosferei. Robin luă inițiativa, încercând să facă pace între suporterii lui și polițiști. Cărora le ajungea cu pieptul până la pistoalele de la brâu.

Pe ecusonul polițistului mai mare în grad scria SERGENT JUFFERS.

Numărul prim de pe ecuson era un palindrom.

— Nu aveți autorizație pentru așa ceva, spuse el.

Am ridicat din umeri. Probabil că nu ar fi trebuit.

— Nu e o demonstrație. Am vrut doar să ne fotografiem în fața Capitoliului, cu bannerul făcut de fiul meu.

Sergentul Juffers se uită la Robin. Își mijì ochii, cântărind cât de mult afecta această situație legea și ordinea. Era evident că avusese parte, ca și mine, de o zi la fel de lungă. Lucrurile nu stăteau prea bine în Washington; nu ar fi trebuit să uit asta. Oamenii deveneau tot mai agresivi.

— Este interzis să aglomerați, să împiedicați sau să afectați accesul într-o clădire publică.

Am aruncat o privire spre intrarea în Capitoliu. Ar fi trebuit să fiu în cea mai bună formă ca să arunc o minge de baseball până acolo. Ar fi trebuit să trec cu vederea. Dar polițistul nu înțelegea câte speranțe își pusese fiul meu în acest gest.

— Nu facem asta.

— Sau să aglomerați, să împiedicați sau să afectați utilizarea unei străzi sau a unui trotuar. Sau să continuați sau să reluați aceste practici după ce vi s-a atras atenția de către un reprezentant al legii că este interzis așa ceva.

I-am arătat permisul de conducere eliberat în statul Wisconsin. Sergentul și celălalt polițist, pe al cărui ecuson scria PFC[21] FAGIN, se retraseră la mașina lor. Ultima oară când fusesem prins asupra faptului eram licean și furam o sticlă de vin dintr-un magazin de cartier. De atunci nu luasem nici măcar o amendă pentru depășire de viteză. Și iată-mă acum, încurajând un băiețel să protesteze împotriva distrugerii vieții de pe Pământ. Evident, un comportament inacceptabil din punct de vedere social.

În cinci minute cei doi obținură toate informațiile despre mine și Robin pe care le putea folosi oricine. Toate faptele, disponibile pe loc, oricui. Dar, la urma urmei, nu aveau nevoie de alte date ca să-și dea

seama de partea cui eram eu și Robin în acest război civil. Bannerul vorbea de la sine.

În lecția fiului meu despre separarea puterilor în stat nu se specifica faptul că poliția Capitoliului era subordonată Congresului SUA și nu președintelui. Dar în ultimii patru ani dispăruseră astfel de diferențe. Acum Congresul primea ordine de la Casa Albă, iar judecătorii numiți nu se lăsau mai prejos. O deteriorare a normelor — aprobată de mai puțin de jumătate din țară — unise cele trei puteri sub conducerea președintelui. Deși legea spunea altfel, acești doi polițiști răspundeau în fața lui.

Polițiștii coborâră din mașină și se întoarseră agale spre grupul din jurul nostru. Văzându-i că se apropie, cei doi adolescenți care țineau bannerul începură să se rotească în jurul lor. Juffers îi opri.

— Vă rugăm să vă dispersați.

— Dar problema asta nu vrea să se disperseze, replică unul dintre adolescenți.

Din păcate, voința politică a majorității celor prezenți avea limitele ei, drept care se conformară. Polițiștii se apropiară amenințător de adolescenții care agitau bannerul. Precauți, băieții lăsară bannerul din mâini și o luară la fugă. Bannerul căzu pe trotuar. M-am repezit, împreună cu Robin, ca să-l recuperez. Încă se mai vede o urmă de pantof pe el acolo unde l-am călcat ca să nu îl ia vântul. E chiar deasupra desenului a ceea ce trebuia să reprezinte un pangolin.

Polițiștii priviră cum netezeam, scuturam de praf și făceam sul bannerul printre rafalele de vânt. Probabil că sunteți trist, îi zise Robin lui Juffers. E un moment destul de trist ca să fii viu acum.

— Dă-i înainte, zise sergentul Juffers. Mai repede.

Robin se opri. M-am oprit și eu. Dacă mor insectele, nu vom mai avea recolte de niciun fel.

Fagin încercă să ia bannerul ca să-l facă sul mai repede și să pună capăt spectacolului. Mișcarea îl surprinse pe Robin. Băiatul își duse opera de artă la piept. Fagin, înfruntat de un copil atât de mic, îl înșfăcă de încheietura mâinii. Eu am lăsat bannerul și am țipat:

— Nu te atinge de fiul meu!

Amândoi se repeziră la mine și așa am fost arestat.

21. Patrolman First Class (en.). Grad în poliția americană necesitând 20 de ani de experiență.

Mi-au pus cătușele în fața lui. Apoi ne-au împins pe amândoi pe bancheta din spate a mașinii și ne-au dus, cale de patru străzi, la sediul lor. Robin se uită cum îmi iau amprentele. Fața lui strălucea într-un amestec de oroare și uimire. M-au acuzat de încălcarea Codului Penal, secțiunea 22–1307. Nu prea aveam de ales. Ori eram programat să mă prezint la judecată și să mai fac un drum până la Washington, ori recunoșteam că obstrucționasem organele de poliție și plăteam amenda de 340 de dolari, plus toate cheltuielile administrative, și terminam povestea. Nolo contendere, într-adevăr. Doar încălcasem legea, nu?

Ne-am întors la hotel pe întuneric. Robin nu mai știa cum să mă laude. Și să mă admire. Tati. Nu-mi vine să cred că ai făcut așa ceva. Te-ai împotrivit în numele Forței Vieții! I-am arătat buricele înnegrite ale degetelor. Asta îl făcu să chiuie. Ai cazier acum. Ești infractor!

— Și crezi că-i amuzant?

Mă apucă de încheietura mâinii la fel cum încercase să-l apuce Fagin. Mă opri pe trotuarul de lângă Constitution Avenue. Soția ta te iubește. Știu sigur.

A doua zi dimineață am ajuns până în Chicago. Pe Aeroportul Internațional Chicago O'Hare măsurile de securitate fuseseră înăsprite suficient ca să bage pasagerii în sperieți. Paznici înarmați, cu veste antiglonț, însoțiți de câini polițiști, traversau sala de așteptare în timp ce noi ne îndreptam spre poarta noastră. De câteva ori a trebuit să-l trag de mânecă pe Robin ca să nu mângâie câinii.

Poarta era un cocktail de kerosen și feromoni produși de stres. Ceea ce numeam cândva vreme urâtă crea o cascadă de întârzieri și anulări. Avionul nostru spre Madison avea întârziere. Ne-am așezat în fața unui șir de patru televizoare, fiecare cu un alt canal din spectrul ideologic. Ecranul moderat-liberal informa despre alte încercări de otrăvire a atmosferei cu ajutorul dronelor în statele din nordul Marilor Câmpii. Cel conservator-centrist informa despre o trupă de mercenari desfășurată la granița de sud. Mi-am scos telefonul și am atacat restanțele din ultimele două zile. Robin se uita la lumea din jur, plin de mirare.

De fiecare dată când îmi aruncam privirea la panoul de afișaj cu zborul avioanelor, al nostru întârzia cu încă cincisprezece minute. Un angajat de la poartă dezlipea plasturele de pe rană cât mai încet cu putință.

Toate telefoanele din zona porții răsunau de alerte. Brusc, un mesaj transmis de Serviciul Național de Notificări apăru sub ochii fiecărui pasager. Mesajul venea de la președintele SUA, încurajat în ultimele două luni de un șir de ordine pe care le dăduse fără ca cineva să se opună.

America, privește ultimele date ECONOMICE! DE NECREZUT! Împreună vom pune capăt MINCIUNILOR, îi vom reduce la TĂCERE pe opozanți și vom înfrânge DEFETISMUL!!!

Am pus telefonul pe silențios și mi-am văzut de ale mele. Robbie făcea schițe. Am crezut că îi desena pe cei aflați în zona porții. Dar, când am

privit mai atent, am văzut că desenele lui reprezentau radiolari, moluște și echinoderme, ființe care făceau ca Pământul să arate precum un număr aiuristic din anii 1950 al revistei Astounding Stories.

Am continuat să-mi rezolv problemele, ignorând foiala de pe scaunul din stânga mea. O femeie vânjoasă, care întorcea capul în toate părțile, țipa la telefon:

— Ce se întâmplă acolo?

Telefonul îi răspunse cu vocea impertinentă a unei actrițe tinere:

— Iată cele mai interesante evenimente care au loc astăzi în Chicago, Illinois!

Femeia îmi surprinse privirea. Am întors și eu capul spre șirul de televizoare: un nor de vapori acrilonitrili lung de câțiva kilometri se întindea peste Ruhr. 19 persoane muriseră și sute erau spitalizate. O lăbuță mă prinse de antebraț. Robin se uita la mine, cu ochii mari.

Tati! Știi cum ședințele la dr. Currier îmi recablează creierul? În reacția lui deslușeam toată nebunia din sala de așteptare. Parcă același lucru se întâmplă și celor din jur.

Femeia din stânga mea vorbi din nou:

— Ăștia ne ascund ceva. Nici măcar mașinăriile nu știu ce se întâmplă.

Nu mi-am dat seama dacă mi se adresa mie sau robotului. Toate celelalte persoane stăteau aplecate asupra telefoanelor și tastau de zor, pierdute în universul lor de buzunar.

Din difuzoare se auzi o voce:

— Doamnelor și domnilor din zona de îmbarcare. Suntem informați că niciun avion nu va decola de pe acest aeroport pentru cel puțin încă două ore.

Un strigăt țâșni de pe băncile din jurul nostru — o vietate rănită, gata să riposteze. Femeia din stânga își ridică telefonul în fața ochilor de parcă ar fi vrut să muște dintr-un sandvici.

— Tocmai au anunțat că nu pleacă niciun avion. Mda. Absolut niciunul.

O altă voce se auzi din difuzoare, una atât de omogenă încât sigur era sintetizată:

— Pasagerii care au nevoie de cazare neanticipată se pot prezenta la biroul de servicii pentru a participa la loteria voucherelor oferite de hotelul aeroportului.

Robin îmi atinse gamba cu vârful pantofului. Mai ajungem acasă până diseară?

Răspunsul meu se pierdu în strigătele venite din cealaltă parte a sălii de așteptare. I-am spus să stea pe loc și m-am dus să văd despre ce e vorba. Un pasager frustrat, la trei porți mai încolo, îl împunsese pe controlorul de bilete cu stylusul de la telefon. Am revenit la locurile noastre, unde femeia vânjoasă vorbea la telefon:

— E o conspirație, corect? A ălora de la HUE[22]. Am dreptate? Nici nu-ți închipui ce poate fi.

Am vrut să-i atrag atenția că nu mai era legal să faci anumite afirmații în public.

Robin stătea cu ochii pe poartă, fredonând ceva ca pentru el. M-am aplecat spre el. Cânta „High Hopes“. Speranțe deșarte. Aly îi cânta asta când era bebeluș și-i făcea baie.

22. Holistic Understanding of Earth (en.; înțelegerea holistică a Pământului).

Într-un târziu am ajuns și acasă. Robbie s-a prezentat la ședința de neurofeedback pe care o ratase, iar eu am rezolvat rapid mai multe probleme. După câteva zile băiatul mă scoase în natură, voia să privească păsările. Stătea nemișcat și privea ce se întâmplă în jurul lui; devenise activitatea lui preferată. Robin credea, evident, că treaba asta va avea același efect benefic și asupra mea. Se înșela. Am stat nemișcat. Am privit. Tot ce vedeam erau ieșirile nenumărate în natură la sugestia soției mele, înainte ca Aly să mă lase în plata Domnului și să iasă cu altcineva.

Am mers într-o zonă protejată, aflată la 25 de kilometri de oraș. Am ajuns la confluența unui râu cu o pajiște și un pâlc de copaci. Aici ne oprim, hotărî Robin. Păsărilor le plac marginile. Le place să zboare dintr-o lume într-alta.

Ne-am așezat în iarba înaltă, lângă un bolovan față de care păream niște pitici. Aerul era cristalin. Ne-am folosit de vechiul binoclu elvețian al lui Aly. Pe Robbie îl interesau mai puțin păsările în sine și mai mult strigătele lor, care umpleau văzduhul ca un ocean. Mi-am dat seama de diversitatea lor de-abia când m-a făcut fiul meu atent. Am auzit un cântec mai mult decât exotic.

— Ia fii atent! Ce-a fost asta?

Robin rămase cu gura căscată. Vorbești serios? Chiar nu știi? E pasărea ta preferată.

Erau gaițe și cardinali, o pereche de țicleni și un pițigoi cu moț. Robin recunoscu și un uliu Accipiter striatus. O pasăre trecu pe deasupra, ca un fulger galben-alb-negru. M-am întins după binoclul lui Aly, dar pasărea dispăru înainte să-l duc la ochi.

— Ai văzut ce era?

Robin însă recepta alte gânduri, venite pe o frecvență numai de el știută. Măsura cu privirea orizontul, nemișcat mult timp. În cele din urmă spuse: Cred că știu unde e fiecare.

Mi-au trebuit câteva secunde ca să-mi amintesc: întrebarea de care se agățase demult, într-o noapte înstelată în Munții Great Smoky. Paradoxul lui Fermi.

— Atunci spune unde sunt, amice. Și nimeni nu te va lua la întrebări.

Mai ții minte cum spuneai că ar putea fi o barieră undeva?

— Marele Filtru. Așa îi spunem noi.

Poate că există un Mare Filtru chiar la început, când moleculele se transformă în ființe. Sau poate când se formează celula sau când celulele învață să fie împreună. Sau poate primul creier.

— O mulțime de blocaje.

Mă gândeam că privim și ascultăm de șaizeci de ani.

— Absența dovezilor nu înseamnă dovada absenței.

Știu. Dar poate că Marele Filtru nu este în spatele nostru. Poate că este în fața noastră.

Și poate că tocmai ajungeam la el. Conștiința violentă, sălbatică, ca a unei divinități, conștiința exponențială, gata să explodeze, stimulată de mașinării și multiplicată de miliarde de ori: o putere prea temerară ca să durere mult.

Fiindcă altfel... Câți ani spuneai că are universul?

— 14 miliarde de ani.

Fiindcă altfel ar fi cu toții aici. Peste tot. Nu?

Robin arătă în toată direcțiile. Dar mâinile îi încremeniră când ceva primordial săgetă văzduhul. Robbie le văzu primul, doar niște puncte: o familie de cocori canadieni, trei, care zburau răsfirat spre sud ca să-și petreacă iarna într-un loc pe care puiul încă nu îl văzuse. Plecau târziu. Dar și toamna întârzia de câteva săptămâni, la fel cum și primăvara următoare avea să vină mai devreme decât de obicei.

Se îndreptau spre noi, ca într-un fir de apă. Aripile lor, șaluri cenușii cu marginile negre, se arcuiau și se lăsau în jos. Vârfurile lungi și negre ale penelor se flexau ca niște degete spectrale. Zburau cu aripile întinse, un adevărat arc de la cioc și până la gheare. Iar în mijloc, între gâtul și picioarele subțiri, era corpul, mare, rotund, parcă prea voluminos ca să se înalțe în aer, cu tot efortul continuu al acelor aripi

impresionante.

Sunetul se auzi din nou, moment în care Robbie mă apucă de braț. Pe rând, apoi împreună, cele trei păsări scoaseră un sunet care te înfiora. Acum erau atât de aproape încât le vedeam pata de roșu de pe capul ca un bulb.

Dinozauri, tati.

Păsările trecură pe deasupra noastră. Robbie rămase nemișcat, privindu-le cum dispar. Părea înspăimântat și mărunt, nemaiștiind cum ajunsese aici, la marginea pădurii, apei și a cerului. Într-un târziu încetă să mă mai strângă de braț. Cum să-i recunoaștem pe extratereștri când nu suntem în stare să recunoaștem nici măcar păsările?

Am văzut Similis de departe. Era o sferă perfect indigo, strălucitoare în lumina stelei apropiate pe care o prinsese în mrejele ei.

Asta ce mai e? întrebă fiul meu. Parcă e făcută de oameni.

— E o celulă solară.

O celulă solară care acoperă întreaga planetă? Ce nebunie!

Ne-am rotit de câteva ori în jurul ei, ca să-l conving pe Robin. Similis era o lume care încerca să prindă fiecare foton de energie care cădea pe ea.

Dar asta e sinucidere curată, tati. Dacă ia toată energia, cum își mai asigură hrana?

— Poate că hrana e altceva pe Similis.

Ne-am apropiat ca să vedem mai bine pe suprafața planetei. Era la fel de întunecată precum Nithar, dar mult mai rece și tăcută, în afară de zumzetul de fond, continuu, după care ne-am luat. Am văzut lacuri și oceane, toate sub un strat gros de gheață. Am trecut pe sub buturugi împrăștiate, smulse din rădăcini, rămășițe ale unor copaci falnici cândva. Câmpuri pustii și pășuni fără iarbă, pline de pietre și zgură. Drumurile erau abandonate, orașele, mici sau mari, fără locuitori. Dar nicio urmă de distrugere sau violență. Totul decăzuse încet, de la sine. Această lume arăta de parcă toți locuitorii ar fi părăsit-o, fiind duși în cer. Cerul însă era acoperit de panouri solare, care scoteau electroni la viteză maximă.

Am urmat zumzetul până într-o vale. Acolo am găsit doar clădiri intacte, un complex industrial vast, păzit și reparat de roboți mereu vigilenți. Conducte enorme pline de cabluri canalizau întreaga energie captată de celula solară în complexul întins pe mai mulți kilometri.

Cine a construit asta?

— Locuitorii planetei Similis.

Și ce este?

— Este o rețea de servere.

Ce s-a întâmplat cu locuitorii, tati? Unde s-au dus?

— Sunt cu toții înăuntru.

Fiul meu se încruntă și încercă să-și imagineze: o clădire cu circuite, infinit mai mare pe dinăuntru decât pe dinafară. Civilizații bogate, inventive, nelimitate, nesfârșite — milenii de speranțe, temeri, aventuri și dorințe —, moarte și renaștere, salvare și reîncărcare, mereu, până când rețeaua a cedat.

În ziua în care împlinea zece ani, băiatul care nu putea fi trezit dimineața fără să se ia la întrecere cu o maimuță urlătoare îmi aduse micul-dejun la pat: compot de fructe, pâine prăjită și brânză cu nuci pecan, toate aranjate artistic pe un platou, alături de un buchet pictat de crizanteme.

Scularea, amice. Azi am întâlnire cu dr. Currier. Și o grămadă de teme până atunci. Din cauza ta!

Voia să mergem pe jos până la laboratorul lui Currier. Aproape șapte kilometri până acolo, două ore dus, două ore întors. Nu voiam să petrec o jumătate de zi mai mult pe drum, dar acesta era singurul cadou pe care și-l dorea de ziua lui.

Portocaliul violent al arțarilor contrasta cu albastrul-închis al cerului. Robbie își luă cu el blocul de desen cel mai mic. Îl ținea în îndoitura cotului și desena de zor. Se oprea în fața celor mai banale lucruri. Un mușuroi de furnici. O veveriță cenușie. O frunză de stejar pe trotuar, cu nervurile roșii ca lemnul dulce. El și mama lui mă lăsaseră în urmă, departe, legat de Pământ. Simțeam nevoia unui moment în care să fiu și eu singur cu Aly, să am parte de acel extaz a cărui sursă nu mi-o destăinuise niciodată. Currier mă refuzase o dată. Dimineața aceasta însă era tocmai bună pentru un ultimatum.

Deși am tras de el cât am putut, tot am întârziat zece minute. M-am scuzat încă de la ușă. Ginny și doi asistenți erau prinși într-o conversație. Se întrerupseră, surprinși să ne vadă. Ginny clătină din cap, dezamăgită.

— Îmi pare rău. Azi trebuie să contramandăm ședința. Am uitat să vă sun.

Nu-mi dădeam seama ce se întâmplase. Dar, înainte să-i cer lămuriri, din holul din spate apăru Currier.

— Theo, haide să-ți spun ceva.

Ne-am îndreptat spre biroul lui. Ginny puse mâna pe umărul lui Robin.

— Vrei să vedem ce fac melcii de mare?

Robin se lumină la față și se luă după Ginny.

Pe Martin Currier nu-l mai văzusem niciodată mișcându-se atât de încet. Îmi făcu semn să iau loc. El rămase în picioare, lângă fereastră.

— Proiectul a fost suspendat. Biroul de Protecție a Cercetărilor pentru Performanță Umană ne-a trimis aseară o scrisoare.

Imediat m-am gândit la siguranța fiului meu.

— E vreo problemă cu metoda aplicată?

Currier se răsuci pe călcâie, spre mine.

— În afară de faptul că e atât de promițătoare?

Apoi flutură din mână a scuză și se calmă.

— Ni s-a interzis să continuăm experimentele subvenționate în parte sau în întregime de Serviciile Umane și de Sănătate în perspectiva unei anchete privind posibile încălcări ale regulilor de protecție a subiecților.

— Stai puțin! Serviciile Umane și de Sănătate? E imposibil!

Currier făcu o grimasă drept răspuns. Se apropie de masa de scris și se așeză. Tastă câteva cuvinte. Câteva clipe mai târziu, citi de pe ecran:

— „Există suspiciuni cum că procedurile aplicate de dumneavoastră ar afecta integritatea, autonomia și sanctitatea subiecților.“

— Sanctitatea?

Currier ridică din umeri. Era absurd. Neurofeedbackul decodat era o terapie simplă, automodulatoare, cu rezultate pozitive. Laboratoare din întreaga țară făceau experimente mult mai riscante. Zilnic sute de mii de copii erau supuși unor proceduri mai solicitante. Dar un ins din Washington ținea neapărat să aplice noile prevederi ale protecției umane.

— Guvernul nu suspendă experimentele științifice rezonabile din senin. Ai deranjat cumva pe cineva de la putere?

Currier trase adânc aer în piept, moment în care mi-am dat seama. El nu deranjase cu nimic. Fiul meu, atât de original, era de vină. Se apropiau alegerile și partidele mergeau cap la cap. Printr-un singur gest menit să facă vâlvă, trepăduși ai administrației pornite să provoace haos jucaseră cartea Cruciadei Sanctității Umane, buimăciseră mișcarea ecologică, dăduseră un șut în fund științei, economisiseră banii contribuabilului, aruncaseră un os mulțimii și înlăturaseră o nouă amenințare la adresa culturii de consum.

Marty îmi susținu privirea — un neurofeedback perfect. Ideea îl deranja în aceeași măsură ca și pe mine. Legea parcimoniei necesita o explicație mai simplă. Pe care nu o avea niciunul dintre noi. Se îndepărtă de computer pe scaunul lui rotativ și-și masă fața cu ambele mâini.

— Inutil să spun că nu mai am nicio șansă să patentez tehnica. Dacă aș fi paranoic...

Currier era îndeajuns de paranoic ca să nu își ducă fraza până la capăt.

— Ce ai de gând să faci?

— Să accept ancheta și să merg la comisia de apel. Altă soluție nu văd. Poate că dracul nu va fi chiar atât de negru.

— Și între timp...?

Mă privi pieziș.

— Vrei să știi ce i se va întâmpla băiatului dacă întrerupe tratamentul.

Spre rușinea mea, avea dreptate. Parcă și vedeam așa-zisa capcană evolutivă în care cădeam: chiar dacă întreaga specie era în pericol, pentru mine conta în primul rând fiul meu.

— Răspunsul cinstit este: nu știm. Avem 56 de subiecți supuși unor forme diverse de feedback. Cu toții vor întrerupe brusc ședințele. Suntem în plin necunoscut. Habar nu avem ce se va întâmpla.

Currier privi în jur, la afișele inspiraționale și puzzle-urile tridimensionale.

— Să sperăm că a ajuns pe o orbită permanentă. Poate va evolua de unul singur. Pe de altă parte, decodarea ar putea fi la fel ca orice alt exercițiu. Când nu-l mai faci, starea de sănătate se deteriorează și corpul revine la momentul inițial. Viața este o mașinărie pentru homeostază.

— Ce trebuie să fac dacă observ schimbări?

Păru că vrea să îmi ceară un favor, ca de la om de știință la om de știință.

— Ar trebui să-l aduci aici ca să-l consult. Dar pe moment nu am voie, trebuie să aștept să se termine ancheta.

— E clar, am spus eu, deși nu era nimic clar.

Robin filosofa în drum spre casă. Experimentul rămâne, nu? Orice s-ar întâmpla, vom afla ceva interesant.

Nu-mi dădeam seama dacă băiatul mă consola sau îmi explica metoda științifică. Nu mă puteam concentra. Mă gândeam la toată activitatea de cercetare legitimă care putea fi suspendată până în ziua alegerilor, doar dintr-un capriciu politic. Eram, ca să-l citez pe Marty, în plin necunoscut.

— Nu e ceva permanent. Trebuie să aștepte o vreme.

Cumva se crede că experimentul e periculos?

Arțarii erau prea portocalii. Telefonul mă anunță că am primit un mesaj. Simțeam iarna în aer, la peste trei mii de kilometri și trei zile depărtare. Robbie mă trase de mânecă.

Asta nu-i fiindcă am făcut ce-am făcut la Washington, nu?

— A, nu, Robbie. Bineînțeles că nu.

Tonul vocii mele îl făcu să tresară. Telefonul scoase același sunet. Robbie se opri pe trotuar și spuse cel mai ciudat lucru cu putință: Tati? Dacă ai pleca pe mare sau la război... Dacă ți s-ar întâmpla ceva... Dacă ai muri... Eu m-aș opri și m-aș gândi cum ți se mișcă mâinile când mergi și-atunci ai fi tot aici.

După cină mă rugă să-l testez cu cartonașe pe care erau desenate flori din statul nostru. Înainte de culcare îmi povesti despre o planetă unde ziua dura o oră, dar ora dura mai mult decât un an. Iar anii aveau lungimi diferite. Timpul trecea mai repede sau mai încet în funcție de latitudine. Unii bătrâni erau mai tineri decât tinerii. Lucruri care se întâmplaseră demult erau uneori mai apropiate decât ziua de ieri. Totul era atât de derutant încât oamenii renunțau să mai calculeze trecerea timpului și se mulțumeau cu Acum. Era o lume frumoasă. Mă bucur că a născocit-o.

Mă surprinse când mă sărută de noapte bună, pe gură, cum insista să o facă încă de la șase ani. Ai încredere în mine, tati. Sunt bine sută la sută. Putem continua experimentul și singuri. Noi doi.

În acea primă marți din noiembrie teorii ale conspirației online, voturi compromise, grupuri de protestatari înarmați subminară integritatea votului în șase state care puteau decide victoria unui candidat sau al celuilalt. Țara cunoscu trei zile de haos. Sâmbătă, președintele SUA invalidă alegerile și ordonă reluarea lor, susținând că pregătirile vor necesita cel puțin trei luni de zile. O jumătate din electorat se revoltă împotriva acestui plan. Cealaltă jumătate îl aprobă cu entuziasm. Când suspiciunea era absolută, iar hotărârile se luau prin like-uri, singura soluție era repetarea.

Mă întrebam cum aș putea explica această criză unui antropolog din Proxima Centauri. În acest loc, cu o astfel de specie, prizoniera unor tehnologii bizare, chiar și simpla numărare a locuitorilor devenea imposibilă. Doar confuzia maximă ne împiedica să pornim un război civil.

L-am găsit în curtea din spate, într-o zi de toamnă târzie mult prea caldă, desenând într-un caiet cu un creionul colorat pe care-l mânuia ca pe un bisturiu. Tresări când umbra mea căzu peste iarba din fața lui și se grăbi să închidă caietul. Fereala lui mă surprinse. Își scoase fișele cu problemele de matematică — tabla înmulțirii cu numere din două cifre — și strecură caietul incriminator sub picioarele îndoite, vrând parcă să-l facă una cu iarba și pământul.

Ultimul lucru pe care mi-l doream era să-i scotocesc din nou prin gânduri. Dar, dată fiind situația, mi s-a părut înțelept să văd ce ascunsese. Am așteptat trei zile, până când Robbie s-a dus cu bicicleta la calea ferată ca să se uite la fluturii monarhi migratori de pe ultimii aliori. Apoi am căutat bine prin bibliotecă și prin ascunzătorile din dormitorul lui până am găsit caietul. Între însemnările făcute pe drum erau două pagini pline de linii și culori. Desenul semăna cu operele unui mic Kandinsky. Avea în el acel iureș al emoției moderniste împărtășite de o generație de pictori gata să explodeze. Dedesubt scrisese, cu litere mici, tremurate: Amintește-ți cum e mami! Sigur poți să-ți amintești!!!

Luni dimineața a trebuit să intru în dormitor la el ca să-l trezesc pentru micul-dejun. Îi pregătisem un scrob vegan, cu tofu, mâncarea lui preferată, dar când l-am gâdilat ca să se scoale a început să țipe la mine. Intensitatea vocii lui îl surprinse și pe el. Tati! Îmi pare rău. Sunt foarte obosit. N-am dormit prea bine.

— A fost prea cald aici?

Închise ochii, urmărind un rest de mișcare pe sub pleoape. Nu mai erau păsări. Asta s-a întâmplat. În visul meu.

Se mobiliză și se ridică din pat. Am luat micul-dejun și ne-am petrecut ziua ca de obicei, deși temele, cum se întâmpla în ultima vreme, îi luară mai mult decât înainte. Am jucat bocce în parc, meci câștigat de el. În drum spre casă am văzut cum un vultur se repezea la un porumbel și, chiar dacă felul în care vulturul își sfârteca prada îl făcu să se înfioare, Robbie desenă scena din memorie când am ajuns acasă.

Îmi neglijasem atât de mult îndatoririle de profesor, încât eram în pericol să-mi pierd postul. Dar după cină l-am luat de umeri și l-am întrebat:

— Cum vrei să petreci seara? Numește o galaxie.

Știam răspunsul dinainte. Cu un deget ridicat îmi ordonă să mă așez pe canapea. Îmi umplu un pahar cu suc de rodii — cel mai apropiat înlocuitor disponibil al vinului — și scoase din bibliotecă o antologie cu copertele ferfeniță. Apoi mi-o întinse.

Citește-mi poezia care-i plăcea cel mai mult lui Chester. Am râs. Robin mă lovi peste fluierul piciorului. Vorbesc serios.

— Nu știu care-i plăcea cel mai mult. S-o citesc pe cea care-i plăcea cel mai mult lui mami?

Nici măcar nu se obosi să ridice din umeri — doar flutură un pic din mânuțe. I-am citit „O rugăciune pentru fiica mea“, de Yeats. Poate nu era preferata lui Aly. Poate doar îmi aminteam că mi-o citise și mie. E o poezie lungă. Mi se păruse lungă atunci, când eram trecut de 30 de ani. Lui Robin trebuie să-i fi sunat geologică. Dar o ascultă cu răbdare. Încă se mai putea concentra. Eram tentat să sar peste câteva strofe,

dar nu voiam ca el să descopere, peste douăzeci de ani, că îl înșelasem.

Până la strofa a noua m-am descurcat. La strofa aceea m-am oprit de mai multe ori:

Și, urile dacă s-au spulberat,

Din nou ajunge sufletul curat

Și-nvață că se naște-n el și piere,

La fel, și liniștire, și durere,

Și-i vrerea lui cu-a Cerului unită,

Și chiar de fi-vor chipuri încruntate,

Chiar de plesni-vor foalele umflate,

Mai poate fi copila fericită [23].

Robin stătu nemișcat până la sfârșit. Nici măcar nu tresări după ultimul cuvânt. Rămase ghemuit lângă mine și, cu vocea lui limpede, de soprană, spuse: N-am înțeles-o, tati. Chester probabil a înțeles mai mult decât mine.

Îi promisesem cu luni în urmă că mai luăm un câine. Amânasem decizia din pură lașitate egoistă. I-am dat un ghiont cu cotul.

— Încă nu ți-am luat cadoul de ziua ta, Robbie. Ce-ai zice să căutăm un nou Chester?

Credeam că propunerea mea îl va entuziasma. Nici măcar nu înălță privirea. Poate, tati. Poate ar fi de ajutor.

23. W.B. Yeats, Versuri, traducere de Aurel Covaci, EPLU, București,

1965, p. 152.

Robin avu prima criză în timp ce ne întorceam cu mașina de la magazinul de încălțăminte din mall. Mai erau șase cvartale până acasă, la marginea cartierului nostru liniștit, când am lovit o veveriță. Din păcate, veverițelor li se pare că mașinile sunt un fel de animale de pradă. Selecția naturală le-a făcut să fugă de urmăritori intrând direct în tine, tocmai când tu îți vezi de drum cu gândul în altă parte.

Veverița se aruncă direct sub roți, cu un bufnet amortizat de blană. Robin se întoarse ca să se uite la ființa simțitoare rămasă întinsă pe stradă. Am văzut-o și eu, în oglinda retrovizoare, un ghem pe asfalt. Fiul meu țipă din toți rărunchii. În mașina închisă, țipătul deveni animalic, înspăimântător, prelungindu-se până la cuvântul tati.

Își desfăcu centura de siguranță și deschise portiera din dreptul lui. Am țipat și eu și l-am înșfăcat de brațul stâng ca să-l împiedic să sară din mașina aflată în mișcare. Am încetinit și am oprit pe marginea străzii. Robin încă mai urla, zbătându-se să scape de strânsoare și să sară afară. L-am ținut cât am putut de bine până nu s-a mai împotrivit. Dar urletele lui nu încetară odată cu capitularea. Când se mai potoli, mă atacă din nou.

Ai omorât-o! Ai omorât-o, inconștientule!

I-am spus că a fost un accident, că totul s-a întâmplat prea repede, că n-am avut timp să virez. M-am scuzat. Fără folos.

Nici măcar n-ai încetinit! Nici măcar n-ai... Mami a murit în locul oposumului, iar tu nici măcar n-ai ridicat piciorul de pe pedală!

Am încercat să-l mângâi pe cap, dar îmi dădu peste mână. Se întoarse să privească pe geamul din spate.

— Robbie!

Dar nu-și desprinse privirea de pe ce mai rămăsese din veveriță. L-am rugat să spună ceva, să îmi spună ce simte. Dar nu făcu decât să-și acopere fața cu mâinile. În lipsă de altceva am pornit mașina și ne-am îndreptat spre casă.

Robin merse direct în camera lui. La ora cinei am ciocănit la ușă. Întredeschise ușa și întrebă dacă poate să sară peste masă. I-am spus

că, dacă vrea, poate mânca în camera lui. Am umplut un bol cu chipsuri din mere, era mort după ele. Dar, când am intrat la ora șapte și jumătate, bolul era neatins. Robin stătea în pat, în pijamaua ecosez, cu luminile stinse și cu mâinile sub cap.

— Ce-ai zice de o planetă?

Nu, mulțumesc. Am una.

M-am întors în birou și m-am prefăcut că lucrez. Ora rezonabilă de mers la culcare parcă nu mai venea. M-am trezit dintr-un coșmar cu o mână micuță care mă ținea strâns de încheietură. Robin stătea în picioare lângă patul meu. Pe întuneric nu-i puteam vedea fața. Tati. Mă întorc de unde am pornit. Simt asta.

Am rămas nemișcat, amețit de somn. Robin îmi explică:

La fel ca șoricelul, tati. Ca Algernon.

În zilele tot mai scurte l-am ajutat pe Robin să țină pasul cu lecțiile. Îi plăcea să stau lângă el și să le facem împreună. Dar, în clipa când îmi vedeam de treburile mele, cădea în transă.

Am reușit să trecem de solstițiu și, mai greu, de sărbători. Am spus o minciună familiei lui Aly, chipurile mergeam în altă parte. De comun acord, am petrecut săptămâna singuri. Ne-am plimbat prin lanurile de porumb înzăpezite de la marginea orașului. Robbie a împodobit bradul cu schițe decupate din carnetele lui. De Anul Nou a vrut doar să jucăm la nesfârșit cărți imprimate cu păsări cântătoare din estul Americii pe care mi le făcuse cadou de Crăciun. La opt dormea dus.

În ianuarie a trecut, cu pași mărunți, de la negru la alb-negru. La începutul lunii februarie i-am dat o săptămână de vacanță, în lipsă de altceva. Oricum avea nevoie. După luni întregi a reînceput să se joace pe computer, din nou la ferma preferată. Dar, până să se sfârșească săptămâna, a vrut să-i dau iar teme. Mai mult de jumătate de oră nu se mai putea concentra, dar era disperat să mai învețe ceva. Știam că, mai curând sau mai târziu, va trebui să-l duc la un medic.

Dă-mi o problemă, tati. Orice.

— Cât ți-a mai rămas din rola aia de hârtie cu care ai mers la Washington?

Se strâmbă. Nu-mi aminti de Washington. Ți-am făcut numai necazuri atunci.

— Robin! Încetează.

Din cauza mea, experimentul domnului Currier a fost suspendat. Iar acum vezi și tu ce se întâmplă!

— Nu-i adevărat. Am vorbit cu el acum două zile. Sunt șanse ca laboratorul să-și reia activitatea cât de curând.

Cât de curând?

— Nu știu. Poate până în vară.

În clipa aceea nu mi s-a părut că spun o minciună. Și l-am făcut să se

îndrepte de spate ca un câine de preerie cu ochii în patru. Deci merita să o mai spun o dată.

Perspectiva reluării experimentului părea că îi dă forță. Rememorarea acelor senzații aproape că avea același efect asupra lui ca și experimentul în sine. Undeva în univers sunt ființe care trec prin aceeași experiență. Robin își trase șireturile, cuprins de remușcări. Și se adresă pantofilor săi: A rămas o grămadă din rola aia.

De fapt, rămăseseră ceva mai mult de trei metri. Am tăiat din ea până am adus-o aproape la trei metri.

— Aproape trei metri. Perfect. Acum desfășoar-o în camera de zi.

Pe bune? A trebuit să duc muncă de lămurire. În cele din urmă desfășură rola prin mijlocul camerei.

— În regulă. Cam trei metri pentru patru miliarde și jumătate de ani. Asta înseamnă jumătate de miliard de ani pentru 30,5 cm. Acum să desenăm o axă a timpului.

Șovăi o clipă, apoi ridică un deget. Se duse în camera lui și reveni cu un coș plin de creioane colorate și pensule. Apoi ne-am așezat amândoi pe podea și ne-am apucat de lucru. Eu am marcat cu creionul principalele puncte de trecere: capătul Hadeanului, 30,5 cm pe rola noastră. Imediat după el, începutul vieții. Robbie desenă primii microbi, sute de puncte colorate atât de mici încât îți trebuia o lupă ca să le vezi ca lumea. Porțiunea următoare, de 1,32 m, o umplu cu un curcubeu de celule.

După mai bine de un metru și jumătate am marcat momentul în care concurența a lăsat loc relaționării, iar celulele complexe s-au răspândit peste întreg Pământul. Celulele desenate de Robbie se umflară puțin, căpătând mai multă substanță. În următorii șaizeci și ceva de centimetri formele lui deveniră viermi și meduze, iarbă de mare și bureți. Când l-am oprit, târziu în noapte, era din nou el însuși.

A fost o zi ca lumea, constată el în timp ce îl înveleam.

— De acord.

Și încă n-am ajuns la ființele mari.

Era deja în living când m-am trezit a doua zi dimineață: adăuga, cizela, retușa, așteptând să dau startul evenimentului principal. L-am marcat — explozia cambriană, la doar o treime de metru de capătul rolei.

Tati, nu mai e loc. Și suntem de-abia la început. Avem nevoie de o hârtie mai lată.

Ridică brațele, apoi le lăsă să cadă. Entuziasmul și nefericirea deveniseră același lucru. L-am lăsat în pace și mi-am văzut, vinovat, de modelele mele. Robin își petrecu toată dimineața desenând. Un șir de vietăți uriașe acoperea cei trei metri de hârtie. La prânz mâncă pe podea, aplecat peste capodopera lui ce creștea continuu. Uneori se ridica în picioare și făcea un pas înapoi, cu gura deschisă, mândru sau furios. O clipă de meditație de la distanță, suficient ca să uite de toate și să reia lucrul și mai vârtos.

După-amiaza, toată, am muncit cot la cot. L-am corectat de vreo două ori, dar călătoria lui imensă continua cu aceeași frenezie, ajutorul din partea cuiva fiind ultimul lucru pe care l-ar fi vrut. La ora cinci, cu ochii împăienjeniți după atâta codificare, am depus armele, anunțând că pregătesc cina. Ziua fusese atât de frumoasă, încât voiam să-l răsplătesc, adică să-l tratez cu burgeri cu ciuperci și cartofi pai.

Mi-am pus căștile ca să ascult știrile în timp ce găteam. Ciuperca vinovată de distrugerea unui sfert din recolta de grâu a Chinei și Ucrainei fusese descoperită în Nebraska. Apa dulce provenită din dizolvarea unei banchize arctice se revărsa în Atlantic, învolburând curenții protectori ca o mână trecută printr-o dâră de fum. Iar troacele vitelor din Texas erau contaminate de un virus nemilos.

Am răbufnit, uitând că fiul meu se târa pe podeaua din camera alăturată. Am scos o înjurătură, mai tare decât s-ar fi cuvenit. Din cauza căștilor l-am auzit doar când a început să mă tragă de cămașă. Luat prin surprindere, m-am ferit. Robin se înroși la față și îmi spuse, precaut: Hei, mai sunt și eu pe aici! Ce s-a întâmplat?

— Nimic, am răspuns eu, mi-am scos căștile și am întrerupt aplicația. Doar ultimele știri.

Ceva rău? Sigur e ceva rău. Prea ai înjurat.

Greșisem.

— Nu-i nimic, Robbie. Liniștește-te.

La cină rămase bosumflat și se grăbi să termine ce îi pusesem în farfurie. Dar mult prea repede păru că mă iartă. Până să desfac punga de migdale cu praf de cacao, zâmbea din nou. Eu, prea naiv, nu am priceput ce se întâmplă.

După masă, Robin se întoarse la locul lui de pe podeaua camerei de zi, iar eu am trecut la computer. Tocmai modificam unul dintre algoritmii pentru erupțiile vulcanice pe planetele lichide când am auzit o bufnitură. Am înjurat din nou. Aducea cu zgomotul făcut de un mic mamifer care încerca să se cuibărească între pilaștrii pereților din camera lui Robin. Nu aveam cum să-l scot de acolo și să salvez casa fără să-i provoc o altă criză fiului meu.

Am mai auzit o bufnitură, urmată de altele, prea sacadate ca să fie produse de un animal. Parcă veneau de la un instalator care bătea aiurea cu ciocanul. M-am dus să văd despre ce e vorba.

Zgomotul venea din camera lui Robin. Am deschis ușa și l-am văzut ghemuit într-un colț, în mâini cu Emițătorul-Receptor de Explorare Planetară, dându-se cu capul de perete. Lent, încet, exploratoriu, ca un experiment într-o penitență finală.

M-am repezit la el, strigând. Până să-l trag spre mine, sări în picioare, se strecură printre brațele mele și ieși din cameră. M-am oprit cât să verific la ce se uita pe tabletă: un grup de vaci nebune se ciocneau între ele, bezmetice. Incapabile să-și mai controleze corpul. Una alunecă la pământ și, speriată, începu să mugească. Prim-planul lăsă locul unei vederi de sus — sute de animale care se călcau în picioare.

Internetul vuia: o afecțiune a creierului, contagioasă, care dădea iama prin cele patru milioane și jumătate de vite din Texas, răspândindu-se de la o troacă la alta cu o eficiență la scară industrială. Robin îmi accesase contul și găsise reportajul, folosind parola pe care o păstram cu sfințenie: numele păsării preferate a maică-sii, scris invers.

Am auzit țipete de afară, amplificate parcă de imaginile sfâșietoare. Opriți-vă! Destul! Opriți-vă! Am fugit la el. Era singur, în curtea din spate, în întuneric. Nicio amenințare, nimeni în afară de copilul meu

care se tânguia. Căzu moale, la pământ, în clipa în care am ajuns la el. Țipă și mai disperat când am încercat să-l îmbrățișez.

M-am lăsat în genunchi și i-am luat fața în mâini. Șoaptele mele, și ele pe un ton ridicat, erau menite să-l liniștească și să-l facă să tacă.

— Robbie. Taci. Nu mai țipa. Va fi OK.

Cuvântul OK smulse din el un urlet care mă îngrozi, atât de animalic era, mai să îmi spargă timpanul. Am făcut un pas înapoi, iar el se desprinse de mine. Ajunse în celălalt capăt al curții și dădu colțul casei înainte să sar în picioare. M-am luat după el, până în casă. Se ghemuise din nou în colțul camerei, izbindu-și creierul de perete. M-am repezit din pragul ușii și m-am aruncat între perete și capul lui. Încetă să se mai lovească doar în clipa în care am ajuns la el. Se prăbuși în brațele mele. Scoase un sunet la fel de înspăimântător ca și țipetele lui. O bolboroseală lungă, înfundată, a înfrângere.

L-am luat în brațe și l-am mângâiat pe cap. Nu se împotrivi. Aly nu îi mai șoptea la ureche în acele clipe în care aveam cea mai mare nevoie de ea. Creierul meu căuta să-i spună ceva care să nu-l scoată iar din minți. Orice posibilitate părea fără sens. Trăiam într-un loc în care troacele erau subvenționate, dar feedbackul era interzis. Nu ar fi trebuit să-l aduc pe planeta asta, niciodată.

— Robbie. Mai sunt și alte locuri.

Îmi aruncă o privire cruntă. Cu ochii mijiți, necruțători. Unde?

Părea fără vlagă. Furia îl golise de energie. L-am lăsat să mai stea așa. Apoi l-am ridicat și l-am dus în bucătărie, unde i-am pus o compresă cu gheață pe cap. În baie se spălă pe față și pe dinți, apatic. Cucuiul crescu, gros și întunecat, un ou de o mie de ani, deasupra sprâncenei ochiului drept.

N-a vrut să citească și nici să i se citească. Respinse cu violență o călătorie prin spațiul cosmic. Se întinse în pat, cu ochii în tavan. De ce mi-ai ascuns asta, tati?

Fiindcă mă temeam de ceea ce tocmai se întâmplase. Acela era răspunsul sincer, dar nu i-l dădusem.

— N-ar fi trebuit s-o fac.

Și acum ce urmează?

— Vor fi sacrificate. Poate că au și fost.

Adică omorâte.

— Da.

Nu se va răspândi? Dacă animalele stau la grămadă? Și sunt mânate de colo-colo?

I-am spus că nu știu. Acum știu.

Așa cum stătea pe patul lui îngust, arăta extrem de palid. Scoase mâna de sub cearșaf ca să-și acopere ochii. Le-ai văzut? Cum se mișcau? În liniștea din jur tresări din tot corpul, ca acel zvâcnet galvanic ce anunță somnul. Mă apucă de mână ca să se echilibreze. Brațul îi era moale, inutil.

Luna trecută, zise el și se încurcă. Săptămâna trecută? Aș fi putut face față.

— Robbie. Amice. Fiecare are momentele lui de slăbiciune. Tu...

Tati? Părea înspăimântat. Nu vreau să redevin eu.

— Robbie. Știu că ai senzația că e sfârșitul lumii. Dar nu e așa.

Își trase cearșaful peste față. Pleacă de-aici. Habar n-ai ce se-ntâmplă. Nu vreau să vorbesc cu tine.

Am rămas pe loc, tăcut. Orice aș fi spus, s-ar fi refugiat din nou în curtea întunecată, țipând. După câteva minute păru că se înmoaie. Poate că adormea. Își descoperi fața și întoarse capul spre mine.

De ce mai ești aici?

— N-ai uitat nimic? Fie ca toate ființele simțitoare...

Ridică o mână flască. Vreau să schimb cuvintele. Fie ca întreaga viață. Să se elibereze. De noi.

Vizitatorii apărură lunea următoare. Nici zece nu era. Citeam un e-mail cu toate răspunsurile de la niște tipi care lucrau la NASA, cu ultimele știri despre Telescopul Seeker. Care nu erau deloc bune. Robbie ocupase toată masa din sufragerie, unde învăța provinciile Canadei. Cei doi sunară la ușă, o femeie și un bărbat în geci matlasate, el cu o geantă diplomat strânsă la piept. Am întredeschis ușa. Mi-au întins mâna și legitimațiile de serviciu: Charis Siler și Mark Floyd, asistenți sociali în cadrul Secției pentru Copii, Tineri și Familii din cadrul Departamentului de Servicii Umane. Aveam dreptul să nu îi primesc. Dar nu mi s-a părut înțelept.

Le-am prins gecile în cuier și i-am condus în camera de zi. Robin strigă din sufragerie: A venit cineva? Preț de o clipă, vocea lui semănă cu vocea băiatului din film. Cu a lui Jay. Intră val-vârtej, derutat la vederea unor străini în casa noastră, mai ales atât de dimineață.

— Robin? întrebă Charis Siler.

Robin o studie, curios.

— Am musafiri, Robbie. Ce-ar fi să faci o plimbare cu bicicleta?

— Ia loc un minut, ordonă Mark Floyd.

Robin se uită la mine. Am înclinat din cap. Se așeză pe scaunul preferat de Aly și începu să-și legene picioarele, atingându-le de canapea.

— La ce înveți? îl întrebă Floyd.

Nu învăț la nimic. Mă joc de-a geografia.

— Ce fel de joc?

Unul inventat de el. Robin arătă cu degetul mare spre mine. Știe o mulțime de jocuri, dar câteodată le mai și încurcă.

Floyd îi puse mai multe întrebări despre materiile studiate și Robin răspunse la fiecare. Dacă statul voia să verifice planul de învățământ, răspunsul era satisfăcător. Charis Siler urmărea schimbul de întrebări și răspunsuri. La un moment dat se aplecă spre Robin și întrebă:

— Te-ai rănit la cap?

În clipa aceea, am înțeles. Femeia se ridică și traversă camera ca să examineze umflătura proeminentă deasupra sprâncenei drepte, ca un buboi vânăt.

— Cum s-a întâmplat?

Robbie o scăldă, șovăind să povestească unei persoane necunoscute ce făcuse animalul din el. Îmi aruncă o privire. Am înclinat din cap, aproape imperceptibil. Siler și Floyd îmi observară gestul, mai mult ca sigur.

M-am lovit, răspunse el șovăitor, aproape ca o întrebare.

Siler îi îndepărtă părul de pe frunte cu două degete. Cât pe-aci să-i spun să-și ia mâinile de pe fiul meu.

— Cum s-a întâmplat?

Adevărul țâșni din Robin. M-am lovit cu capul de perete. Onestitatea era slăbiciunea lui fatală.

— Cum, drăguță? întrebă Siler, ca asistenta medicală a școlii.

Robbie îmi mai aruncă o privire sfioasă. Musafirii noștri o interceptară. Fiul meu își atinse cucuiul și se uită în jos. Trebuie să spun?

Toți trei se întoarseră spre mine.

— E-n regulă, Robbie. Poți să le spui.

Ridică ochii, sfidător preț de cinci secunde. Apoi îi lăsă în jos, din nou. Eram furios.

— Din ce cauză? întrebă Charis Siler.

Din cauza vacilor. Dumneavoastră nu sunteți furioasă?

Siler se opri în mijlocul interogatoriului. O clipă am crezut că îi este rușine. Dar cei mai mici mușchi de pe fața ei trădau nedumerirea. Nu știa despre ce vaci e vorba.

Situația se agrava. Am surprins privirea lui Robin și i-am făcut semn spre ușa de la intrare.

— Nu vrei să vezi ce face bufnița?

Ridică din umeri, învins de prostia adulților. Dar murmură la revedere către musafiri și ieși încet din casă. Ușa se închise în urma lui, iar eu m-am întors spre reprezentanții legii. Masca lor de detașare profesională mă călca pe nervi.

— Nu mi-am atins copilul nici măcar cu un deget. Ce urmăriți?

— Am primit o informație, zise Floyd. Oamenii iau legătura cu noi numai dacă este vorba de ceva foarte grav.

— Era înspăimântat. Speriat la culme de encefalopatia virală la bovine. E foarte sensibil la ce li se întâmplă ființelor de orice fel.

N-am adăugat ceea ce s-ar fi cuvenit — că toți ar fi trebuit să fim îngroziți. Pentru ei părea doar teama unui copil.

Mark Floyd scoase un dosar din geanta diplomat. Îl deschise pe măsuța dintre noi. Era plin cu hârtii și note din ultimii doi ani, totul, de la suspendarea inițială a lui Robbie din clasa a III-a, până la arestarea mea în Washington pentru un incident public în care mă folosisem de fiul meu.

— Ce-i asta? Ne-ați ținut sub observație? Le faceți dosare tuturor copiilor cu probleme mintale din țara asta?

Charis Siler se încruntă spre mine.

— Da. Le facem. Asta e treaba noastră.

— Ei bine, treaba mea e să am grijă de fiul meu cât se poate de bine. Și chiar asta fac.

Nu îmi amintesc ce s-a mai întâmplat. Exasperarea care îmi întuneca mintea m-a împiedicat să aud o mare parte din cele spuse de asistenții sociali. Dar esența era clară: Robin era un caz activ în cadrul sistemului, iar sistemul stătea cu ochii pe mine. La prima reclamație privind orice abuz sau tratament inadecvat, statul urma să intervină.

Am reușit să arăt îndeajuns de spăsit ca să-i conduc până la ușă fără să îmi mai pierd cumpătul. Pe verandă, privindu-i cum se îndepărtează cu mașina, l-am văzut pe Robbie în capătul străzii, călare pe bicicleta oprită, așteptând momentul în care să se întoarcă fără probleme acasă. I-am făcut semn să vină. Se urcă pe șa și începu să pedaleze cu toată viteza. Sări de pe bicicletă înainte să se oprească, lăsând-o să cadă în iarbă. Alergă spre mine și mă luă în brațe. A trebuit să-l împing ușor ca să înțeleg ce spune. Primele lui cuvinte: Tati, îți distrug viața.

E lung râul formelor. Și printre miliardele de soluții pe care le-a dezvăluit până acum, oamenii și vacile sunt veri primari. Nu era de mirare că ceva aflat la hotarul vieții — un fir de ARN ce reprezintă doar douăsprezece proteine — era fericit, după o mică ajustare, să-și încerce norocul cu o altă gazdă.

Los Angeles, San Diego, San Francisco, Denver: niciunul dintre aceste orașe nu avea densitatea unei troace la scară industrială. Dar mobilitatea umană și comerțul necontenit o compensau. Cu toate acestea, în februarie, nimeni nu era foarte îngrijorat. Virusul care făcea ravagii în industria cărnii de vită era eclipsat de președintele SUA. Săptămână de săptămână acesta amâna alegerile reprogramate, pretinzând că securitatea digitală din unele state încă nu era pusă la punct și că mai mulți dușmani erau pregătiți de atac.

În cea de a treia zi de marți din luna martie, întreaga țară, sătulă de atâta așteptare, rămase surprinsă la deschiderea urnelor. Dar numai jumătate dintre noi au fost șocați când un alt val de neregularității a fost considerat nesemnificativ, iar președintele în funcțiune a ieșit învingător.

Semnalul veni din Xenia, o mică planetă dintr-un sistem stelar modest aproape de vârful unui braț spiralat al Galaxiei-Morișcă. Acolo, la începutul unei nopți care dura câțiva ani pământeni, ceva asemănător unui copil ridică ceva asemănător unei lanterne spre ceva asemănător unui cer pământean, noaptea.

Lângă copil stătea ființa cea mai asemănătoare cu părintele lui. Pe Xenia, întreaga specie a ființelor inteligente contribuia cu o mică plasmă germinativă la nașterea fiecărui copil. Fiecărui xenian i se dădea un copil în grijă. Pe Xenia fiecare era părintele tuturor și copilul tuturor, sora mai mare și fratele mai mic al tuturor, în același timp. Când murea cineva, mureau toți și nu murea nimeni. Pe Xenia, teama, dorința, foamea, oboseala, tristețea și toate celelalte stări trecătoare se pierdeau într-o stare de grație împărtășită de toată lumea, la fel cum stelele se pierd în lumina soarelui.

— Acolo, îi spuse ceva asemănător cu un tată unei ființe asemănătoare cu un copil, în ceva asemănător cu vorbirea. Puțin mai sus. Exact acolo.

Micuțul se întinse pe pluta improvizată de părintele său deasupra solului inteligent. Și simți ceva asemănător cu un braț care îl împingea ușor, un fel de ajutor pentru care nimeni de pe Pământ nu avea un nume.

— Acolo? întrebă cel mic. Chiar acolo? Dar de ce nu răspund niciodată?

Vârstnicul răspunse nu prin sunete sau prin lumină, ci prin schimbări în aerul din jur.

— I-am potopit cu semnale mii de generații. Am încercat tot ce-am scornit. Dar n-am reușit să le atragem atenția.

Reacția chimică a celui mic nu semăna cu un râset. Era, în fapt, un întreg verdict, întreaga teorie astrobiologică.

— Probabil că erau foarte ocupați.

Zilele se lungeau. Lumina soarelui revenea în forță. Nu și fiul meu. Era sigur că mă dezamăgise, că dezamăgise toate vietățile cărora era nevoit să le supraviețuiască. Ședea ghemuit pe scaunul lui Aly sau aplecat asupra mesei din sufragerie privindu-și lung temele. Rămânea pleoștit și nemișcat chiar și o oră. Odată l-am zărit cum își ridică palmele în fața ochilor, uluit de viața care încă mai trecea prin ele.

Îmi stătea în putere să-l ajut. Vremea temerilor și a principiilor era de domeniul trecutului. Acum trebuia doar să accept câteva riscuri viitoare ca să-i ușurez cât de cât durerea. Avea nevoie de medicație.

Într-o seară, după ce făcuse baie, rămăsese acolo până când, îngrijorat, am intrat să văd ce se întâmplă. Se privea în oglindă, cu un prosop în jurul taliei lui plăpânde. A dispărut, tati. Nici nu-mi mai amintesc ce nu-mi amintesc.

De asta îmi este cel mai mult dor la el. Chiar și atunci când lumina i s-a stins, el tot privea.

Până la vacanța mea de primăvară mai erau câteva zile. Mă pregăteam pe ascuns. L-am surprins cu întrebarea:

— Ce-ai zice de o expediție masivă, în necunoscut?

Se gârbovi. Terminase cu explorările.

— Nu, Robbie. Una reală.

Mă scrută cu privirea, bănuitor. Cum adică?

— Pune-ți pijamaua și vino în birou.

Se conformă, prea curios ca să refuze. Când apăru lângă masa mea de scris, i-am întins o foaie de hârtie plină cu nume, două duzini în total. Claytonia virginica. Hepatica acutiloba. Epigaea repens. Mitella diphylla. Silene virginica. Șase specii de toporaș.

— Știi ce sunt astea?

Dacă nu știa când începu să încline din cap, le ghici în momentul când termină mișcarea.

— Câte poți găsi și desena?

Începu să se legene. Și să mormăie disperat. Tati! L-am apucat de braț ca să-l calmez.

— În viața reală, l-am lămurit eu.

Nedumerirea îl împiedica să se înfurie. Cum? Unde? De parcă florile nu aveau să reapară niciodată pentru unul atât de pierdut ca el.

— În Munții Great Smoky, am plusat eu.

Clătină din cap, nevenindu-i să creadă. Vorbești serios? Serios?

— Absolut, Robbie.

Când?

— Săptămâna viitoare?

Mă privi cu mare atenție ca să-și dea seama dacă nu cumva mințeam. Pentru prima dată după multe săptămâni vedeam cum speranța îl însuflețește. Putem sta în aceeași cabană? Putem dormi afară? Putem merge la râul ăla cu praguri unde ai fost cu mami? Apoi grozăvia vieții îl copleși din nou. Ridică lista cu numele florilor sălbatice până în dreptul ochilor și gemu. Cum să învăț toate astea într-o singură săptămână?

M-am jurat ca, după ce ne întorceam din pădure, să-l programez la medic și să înceapă un tratament nou.

Drumul cu mașina până acolo îl agită și mai mult. Îndoielile lui, chiar și cele mai puțin importante, trebuiau risipite la nesfârșit. Întreba mereu despre trecut. În cea mai mare parte din Illinois, prin toată Indiana și tot Kentuckyul, vorbi despre Aly. Voia să știe unde copilărise și ce studiase la facultate. Mă întreba cum ne-am cunoscut, după cât timp ne-am căsătorit și prin ce locuri am fost înainte de a se naște el. Voia să știe tot ce făcuserăm în luna de miere petrecută în Munții Great Smoky și ce îi plăcuse cel mai mult Alyssei la munții aceștia.

Când nu mă asalta cu întrebări, studia un atlas cu flori sălbatice din Munții Apalași, grupate după culoare și momentul în care dădeau în floare. Ce este o „efemeră de primăvară“?

I-am corectat pronunția și i-am explicat.

De ce se pierd atât de repede?

— Fiindcă răsar la umbra copacilor, pe covorul de frunze. Trebuie să germineze, să înmugurească, să înflorească, să dea rod și să-și lepede semințele înainte ca arborii să înfrunzească, altfel nu pot.

Care era floarea sălbatică preferată de mami?

Știusem cândva.

— Nu-mi amintesc.

Care era copacul ei preferat? Nu-ți amintești copacul ei preferat?

Aș fi vrut să nu-mi mai pună atâtea întrebări înainte să uit puținul pe care îl știusem vreodată.

— Dar pot să-ți spun care era pasărea ei preferată.

A început să țipe la mine. A fost o călătorie lungă.

Am reușit să închiriez aceeași cabană în care stătuserăm cu atâta timp în urmă, cea cu verandă de jur-împrejur, deschisă spre pădure și stele. Prundișul de pe cărarea abruptă a scrâșnit sub roțile mașinii, alungând umbrele copacilor. Robin țâșni din mașină și urcă treptele câte două o dată. L-am urmat, cu bagajele. Înăuntru, comutatoarele încă mai purtau aceleași etichete — Hol, Verandă, Bucătărie, Etaj —, iar pe dulapuri erau lipite aceleași instrucțiuni în diverse culori.

Robbie intră ca o furtună în camera de zi și se aruncă pe canapeaua împodobită cu șirul de urși, elani și canoe. După trei minute, adormi. Respira atât de liniștit, încât l-am lăsat să doarmă acolo toată noaptea. Se trezi de-abia când se lumină de ziuă.

În dimineața aceea am pornit în drumeție. Am găsit o cărare nu departe de marginea rezervației, cu fața spre soarele care bătea dinspre sud și cu spatele spre un tăpșan umed. La fiecare douăzeci de metri dădeam de un alt afloriment ticsit de mai multe specii decât un muzeu. Aveam senzația că oricând pot tăia o bucată ca să o iau cu mine într-o navă spațială interstelară și să terraformez un Supra-Pământ undeva, departe.

Robin strângea lista în mână. Oriunde privea, descoperea flori noi. Dar își pierduse capacitatea de a le recunoaște. Astea sunt anemone, tati?

Găsise un mănunchi identic cu cel din atlasul lui.

— Nu știu. Tu ce crezi?

Păi, petalele nu prea sunt la fel. Iar chestiile astea din mijloc sunt mult prea lungi.

M-am uitat la fotografie, apoi la el. Își pierduse încrederea în sine. Cu patru luni în urmă ar fi corectat atlasul.

— Ai încredere în tine, Robbie.

Se foi și flutură din mâini. Tati. Spune-mi, te rog.

I-am spus că, într-adevăr, sunt anemone. Desenă, stângaci, un mic mănunchi de anemone. Apoi găsi, și le privi la fel de nedumerit, pecetea lui Solomon, și adevărate, și false. Apoi le desenă și pe ele.

Numai desenul îi aducea puțină liniște. Cu un creion ascuțit în mână și așezat pe o buturugă, încă mai era el. Dar îi lua o veșnicie să reproducă nervurile de un purpuriu fantomatic ale unei claytone. Se înfuria la culme când limba-viperei păreau că mai au puțin și cad de pe foaia de hârtie. Și, la drept vorbind, își cam pierduse din îndemânare, față de siguranța și îndrăzneala cu care desena doar cu o lună în urmă.

Lista se completa văzând cu ochii. Robin găsi zece, apoi o duzină de specii de efemere în plină floare, mai repede decât și-ar fi închipuit orice nou-venit în acest loc. Fiecare descoperire îl umplea de o satisfacție care îl stimula să caute în continuare. Până să ajungem pe coama muntelui, după un urcuș de aproape un kilometru, găsi toate plantele pe care le trecuserăm pe listă. Privi în jos, de-a lungul peretelui de piatră luminat de soare, înțesat de experimente atât de la îndemână. Primăvara va reveni mereu, indiferent de ce se întâmplă. Nu-i așa, tati?

Existau argumente forte, și pentru, și contra. Pământul trecuse prin toate fazele, de la iad la bulgăre de zăpadă. Marte își pierduse atmosfera și ajunsese un deșert glacial, în timp ce Venus era bătută de vânturi și cu o suprafață mai fierbinte decât cocsul. Viața putea dispărea și apărea aproape peste noapte. Modelele mele demonstrau acest lucru, ca și rocile Pământului. Iată-ne deci într-un loc ce se reînnoia rapid. Dar predicțiile erau șubrede dacă porneam de la un singur exemplu.

— Da. Putem conta pe primăvară.

Robin înclină din cap ca pentru sine și merse mai departe. După ce am urcat în zig-zag, am dat de un platou. Vegetația se schimba de la un pas la altul. Tufele de lauri, bogate, lăsau locul pâlcurilor de stejari și pini. Telefonul mă anunță că am primit un mesaj. Am rămas surprins că aveam semnal chiar și aici, atât de sus. Dar era de datoria companiilor de telefonie să acopere toate zonele neacoperite de pe Pământ.

Am verificat. Fără să vreau. Am trecut peste fotografia de pe ecran — Aly și Robbie, când el împlinea șapte ani, cu fețele pictate, ca niște tigri. Mă așteptau șaptesprezece mesaje referitoare la șase texte. M-am uitat după Robbie, care își vedea de drum, pășind aproape la fel de

ușor ca până nu demult. Am aruncat o privire peste texte, așteptându-mă la ce era mai rău. Dar nu am ghicit despre ce era vorba.

Telescopul NextGen era mort. Treizeci de ani de proiectare și inventivitate, douăsprezece miliarde de dolari, munca a mii de minți strălucite din douăzeci și două de țări, speranța întregii astronomii și prima noastră speranță întemeiată ca să vedem contururile altor planete. Președintele recent reales îl omorâse cu zâmbetul pe buze:

CEA MAI MARE INDUCERE ÎN EROARE A OPINIEI PUBLICE DE LA LOVITURA DE STAT EȘUATĂ!!!

Colegii mei se dădeau de ceasul morții, vărsându-și furia, amarul și uluiala. Am scris ceva, cinci cuvinte de solidaritate, deși nu mai înțelegeam nimic. Mesajul meu rămase în așteptare.

Pe cărare, Robbie îngenunchease la rădăcina unei cucute, cu ochii țintă la ceva. Am vârât telefonul în buzunar și m-am apropiat. Se ridică în picioare și mă întrebă: Mami a urcat vreodată pe cărarea asta?

Precum moartea de crudă-i dragostea.

— La ce te uitai?

Robin rămase cu ochii pe un loc dintre rododendroni, în vale. A urcat?

— Nu cred. De ce?

Atunci putem să mergem la râu? Râul care-i plăcea?

— E încă devreme, amice. Mă gândeam să mergem acolo după prânz. Dormim acolo la noapte.

N-am putea să mergem acum? Te rog.

Am făcut drumul înapoi, peste coama muntelui, de-a lungul stâncilor

printre ale căror crăpături se iteau buchete de flori. Robin cobora aproape în fugă. Am încercat să-l domolesc, îndemânându-l să admire florile.

— Uită-te la Silene virginica. Erau aproape deschise când am început urcușul. Îți vine să crezi ce-au putut face în numai o oră?

Se uită și-și exprimă uimirea. Dar era cu mintea în altă parte.

Am ajuns la poalele muntelui și am urcat în mașină. Am înaintat până la cealaltă cărare, cea pe care merseserăm cu un an și jumătate în urmă. Cea pe care mersesem împreună cu soția mea, în luna de miere, cu zece ani înainte de a merge cu el. O vrăjisem, în timp ce pășeam, cu poveștile mele despre mii de exoplanete care apăreau peste tot, unde, în toată istoria omenirii, nu fusese niciuna.

Cât mai e până descoperiți omuleții verzi?

— Foarte puțin, i-am răspuns eu lui Aly. Poate că nu vom descoperi oameni. Chiar și verzi. Dar amândoi vom trăi îndeajuns ca să-i vedem.

Nici eu, nici ea nu vom reuși.

Robin simțise ceva în timp ce ne scoteam rucsacurile din portbagaj și le puneam în spinare. A așteptat până am ajuns la primul cot al cărării, după vreo jumătate de kilometru. Se opri sub un pâlc de arbuști ce tocmai dăduseră în floare și mă privi pieziș. Te frământă ceva.

O parte din creierul meu își imagină că, dacă nu îi spuneam, putea interpreta greșit.

— Nimic deosebit. Mă gândeam la ceva.

Ceva legat de mine, nu-i așa?

— Robbie. Nu fi absurd.

Din cauza țipetelor mele au venit cei de la Protecția Copilului. Vor să mă ia de lângă tine, nu-i așa?

E greu să îmbrățișezi pe cineva care îți ajunge doar până la brâu când amândoi purtați câte un rucsac în spinare. Încercarea mea nu făcu

decât să-i confirme bănuielile. Mă respinse și-și continuă drumul. Apoi se opri, se întoarse și mă avertiză împungând aerul cu degetul.

Nu faci bine că-mi ascunzi adevărul.

— Nu-l ascund.

Am ridicat o mână și am desenat o elipsă în aer, lungă de opt centimetri și lată de cinci. Adică: Iartă-mă, fac o grămadă de greșeli. Lăsă capul jos, un milimetru. Adică: Și eu.

— Robbie. Îmi pare rău. Tocmai am primit o veste proastă. De la Washington.

Renunță la Seeker?

— Mai rău. Renunță la NextGen.

Își făcu mâinile căuș și le duse la urechi, scoțând un scâncet, ca o pasăre care tocmai și-a luat zborul. Ce nebunie. După atâția ani. După atâta muncă și atâția bani cheltuiți. N-au înțeles ce le-ai spus?

Am înghițit în sec ca să nu râd amar.

Ce se întâmplă cu Seeker?

— Nicio șansă.

— Niciodată?

— Cât trăiesc eu, nu.

Clătină din cap, de mai multe ori. Stai puțin. Nu e drept. Se încruntă, calculând în minte. Câți ani luaseră conceperea, proiectarea și construirea Telescopului NextGen. Câți ani fuseseră irosiți cu proiectarea Telescopului Seeker. Anii care aveau să treacă până când cineva va îndrăzni din nou să propună un telescop plasat în spațiul cosmic. Și anii care îmi mai rămâneau de trăit. Matematica nu era punctul forte al lui Robin. Dar nici nu trebuia să fie.

Ce vor face cu el?

O întrebare care sigur urma să strice somnul astronomilor și al

copiilor de zece ani de pretutindeni. Un dispozitiv de douăsprezece miliarde de dolari destinat să ajungă de cincizeci de mii de ori mai departe de Pământ decât Hubble, să-și alinieze cele optsprezece oglinzi hexagonale cu o precizie de mai puțin de o miime dintr-un milimetru și să examineze marginea universului cel mai probabil avea să fie casat și vândut pe bucăți — cea mai costisitoare epavă din istorie.

Tati. Totul o ia înapoi.

Avea dreptate. Iar eu nu aveam habar de ce.

Cărarea se îngusta, ajungea să fie doar pentru o singură persoană, trecând printr-un tunel lung de rododendroni. Îl urmăream din spate cum se luptă cu greutatea rucsacului și enormitatea celor auzite. Am ajuns pe creastă și am început să coborâm cei aproape doi kilometri până la râu. Robin se opri brusc, mai să-l răstorn.

Toate civilizațiile de acolo... Se vor întreba de ce nu primesc nicio veste de la noi.

Am ajuns la locul nostru, pitit într-un meandru al râului iute. Robin își lepădă rucsacul voluminos și redeveni copil.

Putem să stăm lângă apă un pic, înainte să înălțăm cortul?

Aerul era proaspăt și limpede, ziua mai avea destule ore de lumină și nu se vedea niciun nor de ploaie.

— Putem sta lângă râu cât e nevoie.

Cât e nevoie să ce?

— Să înțelegem specia umană.

Mă trase de mânecă cei zece metri care ne despărțeau de malul râului. Apa mirosea a verde, parcă de-abia venise pe lume. Ne-am așezat fiecare pe câte o piatră, chiar pe margine. Robin își adânci mâna în valurile repezi și se înfioră de cât de reci erau. Putem să ne băgăm picioarele în apă?

NextGen era mort. La fel și Seeker. Modelele mele nu mai aveau nicio șansă să fie testate. Nu mai vedeam nicio soluție. Forța și libertatea cascadelor albe umpleau aerul din jur.

— Putem încerca.

Mi-am scos bocancii și șosetele groase și mi-am vârât picioarele bășicate în vâltoare. Apa rece ca gheața era la limita dintre binefacere și durere. De-abia când mi-am tras picioarele din unde mi-am dat seama că erau amorțite. Robbie tremura, tropăind în apă ca să se încălzească.

— E suficient, da?

Își ridică picioarele înțepenite din râul năvalnic. De la jumătatea gambelor în jos era cărămiziu. Pasărea cu labe roșii! Începu să-și frece degetele de la picioare, încercând disperat să le dezmorțească. Râsul lui semăna cu un sughiț de durere. Am văzut cum caută ceva cu privirea de-a lungul râului, dar m-am temut să-l întreb ce anume. Un alt băiat, într-o altă epocă, pe o altă planetă îmi spusese odată că mama lui se prefăcuse într-o salamandră. Am privit împreună cu el,

sperând să găsesc ceva care să salveze ziua.

Robin îl văzu primul. Un stârc!

Nu credeam că mai poate sta nemișcat. Pasărea doar plutea pe apă, privind lung. Ca și Robin, hipnotizat, mult timp. Privirile li se întâlniră, ochii fiului meu cu ochiul păsării ce întorsese capul doar pe jumătate. Deși neurofeedbackul decodat își pierduse efectul, Robin încă mai știa cum să se agațe de ce mai rămânea din vechiul antrenament. Odată și-odată vom învăța din nou cum să devenim mai buni pe această planetă vie, iar nemișcarea va fi la fel ca zborul.

O pasăre înaltă, la vânătoare. Câte o jumătate de pas la fiecare cinci minute. Pasărea putea fi luată drept o bucată de lemn împotmolită în mijlocul apei. Chiar și peștii se lăsau înșelați. Când stârcul în sfârșit atacă, Robin scoase un țipăt sfâșietor. Pasărea făcu un salt de doi metri aproape fără să se aplece. Scoase capul din apă, cu prada de dimensiuni uimitoare atârnându-i din cioc. Peștele părea prea mare ca să poată fi înghițit. Stârcul însă căscă gura și, într-o fracțiune de secundă, nici măcar o umflătură în gâtul păsării nu trădă ce se întâmplase.

Robin țipă din nou, de data aceasta ca să sperie stârcul. Pasărea se aplecă, dădu din picioare și-și înfoie aripile. Când se înălță, păru că aduce și mai mult cu un pterodactil, iar croncănitul pe care îl scoase sună mai străvechi decât orice emoție. Lansarea stângace deveni grațioasă. Robin o urmări cu privirea în timp ce trecea razant peste tufișuri și dispărea în zare. Continuă să privească locul în care dispăruse pasărea. Într-un târziu, se întoarse spre mine și spuse: Mami e aici.

Ne-am încălțat și am pornit în susul râului, cale de o sută de metri de-a lungul malului stâncos, până la locul în care eu și familia mea înotaserăm cândva, chiar dacă nu toți în același timp. Când am ajuns la bălțile de sub praguri, am scăpat o înjurătură. Robin se făcu alb la față. Ce-i, tati? Ce s-a întâmplat?

Văzu de-abia când i-am arătat cu degetul: tumuli din pietre, presărați pe albia râului. Răsăreau peste tot, de lângă maluri și din mijlocul apei. Arătau ca niște statui neolitice sau turnuri conice din Hanoi.

Robin îmi aruncă o privire nedumerită.

Ce-i cu astea, tati?

— Astea erau coșmarul mamei tale. Distrug toate vietățile din râu. Imaginează-ți ființe de pe altă planetă care se materializează în atmosfera noastră și ne distrug cartierele, unul după altul.

Robin privi în toate părțile, căutând clenii, ciprinidele, păstrăvii, salamandrele mici, algele, racii, larvele, somnul și salamandrele mari, ultimele două specii pe cale de dispariție, toate sacrificate pe altarul acestei pseudoarte. Trebuie să-i dărâmăm.

Mă simțeam atât de obosit. Voiam să las viața jos, pe malul apei, și să plec de acolo. Dar n-am avut încotro, m-am apucat de treabă alături de el. Am dărâmat turnurile la care am putut ajunge. Pe al meu l-am dat jos dintr-o singură lovitură. Pe al lui, Robin îl desfăcu bucată cu bucată, căutând prin apa limpede cel mai bun loc pentru fiecare piatră. Când am terminat cu tumulii de pe malul nostru, Robin privi la cei din mijlocul râului. Hai să-i dărâmăm și pe ăia.

Patru mii de kilometri de râuri pline de pietre străbăteau acești munți. Industria umană avea să ajungă la toate. Puteam dărâma tumuli în fiecare zi, toată vara și toată toamna, turnurile se înălțau din nou, primăvara următoare.

— Sunt prea departe. Curentul e prea puternic. Ai văzut ce rece e.

În ochii oricărui copil de zece ani apare o privire aparte, primul semn al războiului îndelungat ce urmează. Robin șovăi între a mă asculta și a mă sfida. Apoi se așeză pe o piatră acoperită cu licheni, veche de o mie de ani.

Mami i-ar dărâma.

Mama lui, salamandra.

— Azi nu se poate, Robbie. Apa e zăpadă topită. Mai bine revenim în iulie. Tumulii vor fi tot aici. Îți garantez.

Privi lung spre canalul străjuit de verdeață ce plonja prin pădure spre poalele muntelui. Cântecul unui sturz păru să-l tempereze. Respira mai rar și mai adânc. Un roi de țânțari se abătu asupra pragurilor, iar din balta de la picioarele lui țâșni un fuior de sulf alb-albăstrui. În

acest loc ar fi fost greu pentru oricine, chiar și pentru fiul meu, să stea furios prea mult timp. Se întoarse spre mine, redevenind prea iute prietenul meu. Ce pregătim pentru cină? Pot să mă ocup de primus?

În tabără nimeni nu ne putea atinge. Am ridicat cortul aproape de malul râului și ne-am întins saltelele de dormit pe pământ. Am instalat bucătăria într-un cerc înnegrit de foc, iar Robbie a gătit linte cu roșii, conopidă și ceapă. Gustul nemaipomenit al mâncării îl făcu să-mi ierte totul.

Ne-am agățat rucsacurile în aceiași platani bătrâni, lângă apă. Cerul care se vedea printre tulipani și nucii americani era atât de limpede, încât am riscat din nou scoțând tenda cortului. Curând se întunecă. Ne-am întins, unul lângă celălalt, sub plasa transparentă, și am privit necuprinsul negru-albastru, unde stelele făceau legea în toate colțurile nopții.

Mă împunse cu umărul. Ziceai că în Calea Lactee sunt miliarde de stele?

Lângă băiatul ăsta lumea mi se părea mai bună.

— Sute de miliarde.

Și câte galaxii sunt în univers?

De data aceasta umărul meu îl înghionti în spate.

— E ciudat că-mi pui întrebarea asta. O echipă din Marea Britanie tocmai a publicat un articol în care spune că ar fi două trilioane. De zece ori mai multe decât credeam!

Robin înclină din cap în întuneric, confirmând. Mâna lui flutură o întrebare spre cer. Stele peste tot. Mai multe decât putem număra noi? Atunci de ce cerul nopții nu e plin de lumină?

Cuvintele lui, triste, rostite rar, îmi făcură pielea de găină. Fiul meu tocmai redescoperise paradoxul lui Olbers. Aly, care fusese plecată atâta vreme, își apropie gura de cealaltă ureche a mea. E deștept foc. Ți-ai dat seama, nu?

I-am explicat pe îndelete, cât am putut de clar. Dacă universul ar fi stabil și etern, dacă ar fi existat dintotdeauna, lumina nenumăraților sori, din toate direcțiile, ar face ca noaptea să fie la fel de luminoasă ca ziua. Dar universul nostru e vechi de doar paisprezece miliarde de

ani și toate stelele se îndepărtează de noi cu o viteză din ce în ce mai mare. Acest loc e prea tânăr și se extinde prea repede pentru ca stelele să poată desființa noaptea.

Stând atât de aproape de el, am simțit cum gândurile i se îndreaptă spre întuneric. Ochii îi treceau de la o stea la alta. Desena cu ei propriile lui constelații. Vorbi ca un copil, dar înțelept: Nu trebuie să fii trist. Din cauza telescopului.

Cuvintele lui mă speriară.

— De ce să nu fiu trist?

Care crezi că e mai mare? Spațiul cosmic...? Își lipi degetele de frunte. Sau cel interior?

O frază din The Star Maker, de Stapledon, biblia tinereții mele, îmi veni brusc în minte. Nu mă mai gândisem la cartea asta de zeci de ani. Întregul cosmos era infinit mai mic decât omul în întregul lui... întreaga infinitate a omului influența fiecare clipă a cosmosului.

— Cel interior. Mai mult ca sigur.

OK. Deci poate că milioanele de planete care nu lansează un telescop sunt la fel de norocoase ca și milioanele de planete care îl lansează.

— Poate, am zis eu și m-am uitat în altă parte.

Aia de colo. Arătă cu degetul. Ce se întâmplă pe ea?

— Acolo oamenii se înjumătățesc, iar din jumătăți cresc doi oameni diferiți, cu memoria intactă. Dar numai o dată în viață.

Arătă cu mâna spre partea îndepărtată a cerului. Și aia de acolo?

— Acolo cromatoforii de pe pielea omului trădează tot ce simte el.

Mișto. Mi-ar plăcea să trăiesc acolo.

Am zburat amândoi prin univers mult timp. Am călătorit atât de departe, încât Luna ceruită, care mai avea două zile și devenea plină, se înălță peste vârfurile munților și acoperi stelele. Robin arătă spre una dintre ultimele lumini rămase. Jupiter.

Acolo? Nu uiți nimic, amintirile nu te părăsesc niciodată.

— Aoleu. Un os rupt? O ceartă cu cineva?

Cum mirosea pielea lui mami... Stârcul ăla.

Am privit spre locul pe care îl arăta cu degetul. Lumina se pierdea în strălucirea Lunii.

— Vrei să mergi acolo?

Ridică din umeri pe salteaua de dormit. Nu știu.

Am auzit un țipăt dinspre pădure. Nu era de pasăre și nici de vreun mamifer pe care să-l fi auzit vreodată. Țipătul străpunse întunericul și dovedi vuietul râului. Poate era de durere sau de bucurie, din suferință sau de sărbătoare. Robbie tresări și mă apucă de braț. Îmi făcu semn să nu spun nimic, deși nu scosesem niciun sunet. Țipătul se auzi din nou, mai departe. Un nou țipăt atrase altul, suprapunându-se în cele mai violente acorduri.

Apoi încetă și noaptea se umplu cu altă muzică. Robin se întoarse și mă strânse și mai tare de braț, cu fața luminată de Lună. Fiecare vietate simțea tot ce fusese creată să simtă.

Ascultă, îmi spuse fiul. Apoi cuvintele pe care nu le voi uita, care nu mă vor părăsi niciodată: Îți vine să crezi unde suntem?

În întunericul din cortul nostru confortabil, la două palme de fața mea, Alyssa șopti: De ce contează atât de mult?

Merseserăm timp de opt ore, până făcuserăm băşici la picioare. Înotaserăm împreună în cascadele năvalnice. Eram atât de obosit, încât de-abia aprinsesem primusul ca să pregătesc cina. Nu-mi amintesc ce am mâncat. Îmi amintesc doar că a mai vrut o porție.

Îmi venea să mă prăbușesc cu fața în jos pe perna gonflabilă și să zac timp de o săptămână. Ea voia să mă țină treaz toată noaptea discutând filosofie. Contează dacă s-a întâmplat în altă parte? S-a întâmplat aici. Asta e tot, nu?

Creierul nu-mi mai funcționa deloc. De-abia reușeam să acord subiectul cu predicatul.

— O dată este doar o întâmplare. De două ori este inevitabil.

Se împinse în pieptul meu și spuse: Îmi place ideea asta cu căsătoria. Părea surprinsă, ca și cum descoperirea ar fi rezolvat toate problemele.

— Dacă a lăsat vreo urmă pe undeva înseamnă că universul are nevoie de viață.

Râse în hohote. A, deci universul are nevoie de viață, domnul meu. Se urcă pe mine, compactă, dar planetară. Atunci să-i dăm viață, acum.

Preț de un minut, eu și ea am fost totul. Apoi n-am mai fost. Cred că am adormit imediat, fiindcă m-a trezit un sunet ca din altă lume. Cineva cânta în întuneric. La început am crezut că ea cântă. Trei note fluide, unduitoare: cea mai scurtă dintre melodii ce încerca note noi, nesfârșite. M-am uitat la Aly. Făcuse ochii mari, de parcă melodia nostalgică, din trei note, i-ar fi aparținut lui Beethoven. Mă înșfăcă de braț, mimând panica.

Au aterizat, iubitule! Sunt aici!

Știa cine cântă. Dar nu am întrebat-o și nu voi ști niciodată. Ascultă până când pasărea tăcu. Văzduhul se umplu de îndată de vocile altor vietăți, ca o plasă întinsă în toate direcțiile prin cele șase tipuri de

pădure care ne înconjurau. Alyssa stătea nemișcată, într-un extaz simplu, cel pe care fiul nostru îl va învăța, o clipă.

Aceasta este viața, zise ea. O, dac-aș putea s-o păstrez la nesfârșit...

Ce diferență mică între la nesfârșit și o dată.

Am adormit pe nesimțite. Robin mă trezi când deschise cortul. Nu înțelegeam cum de se îmbrăcase și ieșise din cort fără să prind de veste.

— Robbie?

Șșșt! făcu el. Nu mi-am dat seama de ce.

— Ți-e rău?

Nu, tati. Mă simt foarte bine. Superbine.

— Unde te duci?

Numărul unu, tati. Mă întorc imediat. La lumina Lunii mâna lui se răsuci ca un glob în mișcare, vechiul lui semn că totul e în regulă. Mi-am lăsat capul din nou pe perna gonflabilă, mi-am tras pătura groasă până sub bărbie și am adormit la loc.

Liniștea mă trezi. Imediat, am înțeles două lucruri. Primul, dormisem mai mult decât credeam. Al doilea, Robin nu era în cort.

M-am îmbrăcat și am ieșit. Iarba pe care ridicasem cortul era umedă de rouă. Bocancii și șosetele lui erau la intrare. Ca și lanterna: nu avusese nevoie de ea. Luna de pe cerul senin prefăcea Pământul într-o acvatintă de un albastru-cenușiu. Drumul printre rădăcini și pietre era la fel de ușor ca și cel de sub felinarele stradale.

L-am chemat, dar nu am primit niciun răspuns, peste zgomotul apei ce se revărsa pe praguri. Am dat ocol strigând și mai tare:

— Robin? Robbie! Amice!

Un geamăt înfundat veni dinspre râu, la câțiva metri de mine.

Am ajuns la mal în câteva secunde. La lumina argintie, pragurile semănau cu o grămadă de cioburi. Robin îmi spusese cândva: Cu cât este mai întuneric, cu atât văd mai bine cu coada ochiului. Am întors capul din aval în amonte. Stătea lipit de un bolovan din mijlocul torentului, înconjurându-l cu brațele.

Am intrat în apă și după nici doi metri am alunecat. O piatră mi-a

fugit de sub picior și am căzut. M-am lovit la genunchiul drept și la cotul stâng, julindu-le bine. Valurile mari, reci ca gheața, m-au împins zece metri, până am reușit să mă prind de o piatră mai mare. M-am târât contra curentului, din piatră în piatră, în patru labe. Fiecare jumătate de metru părea un chin. Aproape de bolovan am văzut totul. Robin se apucase să dărâme tumulii, să transforme râul într-un adăpost sigur pentru vietățile din el.

Era ud leoarcă până la gât. Tremura din tot corpul. Încercă să întindă brațul spre mine, dar nu reuși. Din gură îi ieșeau sunete bolborosite, departe de a alcătui cuvinte. La atingerea mea se înfioră precum un animal speriat de moarte. Era atât de rece.

Am simțit cum timpul se destramă. Nu mă puteam hotărî ce să fac. Avea pulsul atât de slab, încât îmi era frică să-l ridic de acolo. Dacă încercam să mă târăsc cu el înapoi, peste praguri, însemna să-l țin în apa atât de rece mai mult decât putea rezista. L-am luat în brațe ca să-l duc la mal. La al doilea pas mi-am pierdut echilibrul și l-am scăpat în apă. Scoase niște sunete groaznice. Nimeni nu ar fi putut trece în picioare printre acele pietre alunecoase și cu greutate în brațe.

L-am ridicat pe insula minusculă de care se agățase și l-am ținut bine până m-am urcat lângă el. I-am scos cu greu pantalonii și tricoul, care i se lipiseră de piele. Tricoul rămase atârnat, o grămăjoară, pe bolovanul îngust; blugii minusculi alunecară și fură luați de valuri. Tremura tot mai tare. Am încercat să-l usuc, dar nu am reușit decât să iuțesc evaporarea și astfel să-i fie și mai frig.

M-am chinuit să îmi păstrez calmul și să mă concentrez. Trebuia să-l învelesc în ceva cald, dar și hainele mele erau ude de la căzătură. Respira greu, sacadat. I-am lipit genunchii de piept, mi-am scos cămașa udă și l-am luat în brațe. Dar pielea mea era la fel de rece și de udă ca a lui.

Am ridicat privirea. Lumea era argintată, liniștită. Chiar și râul curgea prea încet ca să fie adevărat. Eram departe de drum, kilometri întregi. Munții blocau semnalul la telefon. Cea mai apropiată persoană era dincolo de coama muntelui. Și totuși, am început să strig. Țipetele îl făcură să sufere și mai mult, gemetele se înmulțiră. Chiar dacă, printr-o minune, ne-ar fi auzit cineva, nu ne-ar fi găsit la timp.

L-am frecat și l-am bătut ușor cu palmele, chemându-l pe nume. Apoi l-am plesnit de-a binelea. Nu mai gemu, nu mai reacționă în niciun fel. Simțeam cum se lasă moale în brațele mele. Chiar și frecată bine, pielea roșie i se învinețea. L-am strâns din nou la piept, dar fără folos. Aveam nevoie de altceva ca să-l încălzesc. Peste doar câteva minute, în aerul rece, de primăvară, și fără haine, era pierdut.

Am ridicat privirea. Cortul cu sacul meu de dormit călduros, uscat era chiar pe mal, la nici zece metri. M-am ghemuit în jurul lui Robin, ca un baraj în calea aerului rece. Continuă să tremure, dar fără să-i mai aud inima cum bate.

O voce îmi spuse: Încearcă. L-am lăsat acolo și am pornit, încet-încet, printre praguri, spre mal. M-am cățărat pe malul stâncos, străjuit de copaci. Am rupt fermoarul încercând să intru în cort cât mai repede. Am înșfăcat sacul de dormit și am dat fuga înapoi. Pe mal mi-am încolăcit sacul în jurul gâtului și am izbutit, nu știu cum, să ajung la bolovan fără să mai cad. Mi-am înfășurat copilul în sac și l-am luat în brațe, strângându-l la piept. L-am ferit de frig cât am putut, căutându-i respirația peste vuietul apei.

A trecut mult timp până să accept că nu mai are nevoie de mine.

A existat o planetă care nu știa unde îi sunt locuitorii. A murit de singurătate. Numai în galaxia noastră s-a întâmplat de miliarde de ori.

Universitatea mi-a acordat un concediu. După înmormântare, după zile lungi în compania rudelor lui Robbie și a celor care ne considerau prieteni, n-am mai simțit nevoia să vorbesc cu nimeni. Îmi era de ajuns să stau în casă, să-i citesc carnetele, să mă uit la desenele lui și să scriu tot ce-mi aminteam din timpul petrecut împreună.

Vecinii îmi aduceau de mâncare. Cu cât mâncam mai puțin, cu atât îmi aduceau mai mult. Nu aveam puterea să îmi achit facturile, să tai iarba, să spăl vasele sau să urmăresc știrile la televizor. Două milioane de persoane din Shanghai rămase fără adăpost. Phoenix rămas fără apă potabilă. Encefalopatia bovină virală trecută de la vite la oameni. Săptămânile treceau fără ca nimeni să-și dea seama. Dormeam ziua și stăteam treaz noaptea, citind poezii unor ființe simțitoare care erau pretutindeni, dar nu și aici.

Nu răspundeam la telefon. Din când în când, ascultam mesajele vocale și îmi aruncam privirea peste cele scrise. Nici unele, nici altele nu aveau nevoie de răspuns. Eu oricum nu aveam niciun răspuns.

Apoi, într-una din zile, un mesaj de la Currier. Dacă vrei să fii cu Robbie, se poate.

— OK, spune cel pe care nu-l mai urăsc. Relaxează-te și rămâi nemișcat. Urmărește punctul din mijlocul ecranului. Acum mișcă punctul spre dreapta.

Nu știu cum. Currier spune că este cel mai ușor lucru din lume.

— Așteaptă până începe să se miște singur. Apoi rămâi în acea stare de spirit.

Currier riscă mult pentru mine, încălcând legea. Cu toții o vom încălca, foarte curând. Martin însă e mai mult decât un simplu infractor. Cheltuie un buget pe care nu îl are, alimentând aceste mașinării cu o energie care foarte curând va fi imposibil de dobândit. Manevrează singur scanerul după ce și-a concediat jumătate din personal. Ca multe altele, și laboratorul lui este pe ducă.

Stau întins în cușca Faraday și intru pe aceeași lungime de undă cu o înregistrare a lui Robbie. Din luna august a anului trecut, când era în cea mai bună formă. Faptul că mă aflu în acest spațiu mă ajută să respir. Învăț să mișc punctul, să-l măresc și să-l micșorez, să-i schimb culoarea. Două ore trec pe nesimțite.

— Vrei să vii și mâine? întreabă Currier.

Nu știu de ce mă ajută. Parcă e mai mult decât milă. Ca mulți alți oameni de știință, tânjește după ispășirea păcatelor. Și, dintr-un motiv numai de el știut, investește masiv în evoluția mea. Neurologia ar trebui să fie mult mai avansată ca să explice asta. Dar, la urma urmei, e o problemă pentru astrobiologie. Planetele Goldilocks pot transforma ploaia, lava și puțină energie în putere și voință. Selecția naturală poate trece egoismul în opusul său.

Vin și a doua zi și în următoarea. Învăț să ridic și să cobor tonul clarinetului, să-l încetinesc și să-l iuțesc, să-l transform într-unul de vioară doar lăsând ca trăirile mele să fie ca ale lui. Feedbackul mă ghidează și, în tot acest timp, creierul meu învață să semene cu ce iubește el.

Și apoi, într-o zi, fiul meu este acolo, în capul meu, sigur precum viața. Și soția mea încă mai este în el. Ce au simțit ei atunci simt și eu, acum. Care e mai mare, spațiul cosmic sau cel interior?

Robin nu spune nimic. Nici nu e nevoie. Știu ce vrea de la mine. Vrea doar să vadă ce este acolo. Lumina călătorește cu 300 000 km pe secundă. Are nevoie de 93 de miliarde de ani ca să ajungă dintr-un capăt al spațiului cosmic la celălalt, pe lângă găuri negre, pulsari și quasari, stele din neutroni, preoni și quarkuri, planete metalice, stele hipergigantice albastre, sisteme de stele binare și triple, clustere hipercompacte și globulare, nimburi galactice, galaxii mareice și coronale, nebuloase plerionale și de reflexie, discuri stelare, interstelare și intergalactice, materie întunecată și energie, praf cosmic, filamente și viduri, toate rodul unor legi ce se manifestă prin vibrații mult mai mici decât cele mai mici unități descoperite de noi. Universul este un organism viu, iar fiul meu vrea să mă plimbe prin el ca să îmi fac o idee, cât mai am timp.

Ne plasăm împreună pe orbită, sus, deasupra locului pe care îl vizităm. Gândul lui este și al meu. Îți vine să crezi unde am fost?

Da, a fost o planetă bună. Și noi am fost buni, la fel de buni ca razele arzătoare ale soarelui, înțepătura picăturii de ploaie, mirosul pământului viu, cântecul necuprins al soluțiilor fără sfârșit ce umplea văzduhul unei lumi mereu în schimbare care, după toate calculele, nici nu ar fi trebuit să existe.

Table of Contents

Cover Page

Uimire

Uimire - Richard Powers